

& protestati fuerimus, quod in præmissis, & aliis quibuscumque juribus dictæ Sedi & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ undecumque & quomodocumque quæ sitis, seu quærendis, per quoscumque actus contrarios, aut quomodolibet præjudicantes, tacitos vel expressos, à nobis vel ab eadem Sede quomodolibet factos, vel faciendos, aut quemcumque temporis fluxum, vel patientiam, vel tolerantiam nostram, nobis aut eidem Sedi nullatenus præjudicari debere, aut quomodolibet posse: tamen, sicut non sine animi nostri merore intelleximus, nonnulli ex Archiepiscopis, Episcopis, Prælati, Principibus, & Dominis prædictis, adhuc à præmissis desistere non curarunt, nec de præsentibus curant, quinimò quod deterius est, ne provisiones Apostolicæ admittantur, per sua mandata etiam pœnalia prohibere non verentur, in animarum suarum grave periculum, & aliorum Prælatorum, ac Principum Catholicorum dictæ Nationis perniciosum exemplum, & scandalum plurimorum.

Idem 78. collationes beneficiorum factas contra formam dictarum Concordatorum irritas, & provisiones male fidei possessorum, & ad restitutionem fructuum tenentur decerni.

§. 2. Nos igitur, qui à dictis concordatis, quæ olim Romanæ Ecclesiæ, & dictæ Nationis hominibus, pro ipsius Ecclesiæ unione, ac pace & tranquillitate inter Ecclesiam & Nationem prædictas, perpetuò solidandis, & conservandis laudata, conclusa, & acceptata fuerunt, nullatenus recedere intendimus, ne dicti præsumptores, & contemptores, aut per eos in dictis beneficiis intrusi, ex hujusmodi temeraria præsumptione gloriari valeant, neve ipsi intrusi ex adulterinis eorum titulis aliquem fructum reportent, nec illis quibus de beneficiis prædictis, per nos, aut dictam Sedem, seu ejus auctoritate provisum extitit, & in futurum providebitur, per alicujus temporis fluxum, seu aliquam patientiam, vel tolerantiam præjudicium fiat, aut factum censeatur, ex Pastoralis officii debito providere volentes, ac Concordatis prædictis firmiter inhærentes, motu proprio, & ex nostra matura deliberatione, ac certa scientia, auctoritate Apostolica, de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium declaramus præsentis collationes, & alias dispositiones de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, nobis & dictæ Sedi, ut præfertur, reservatis, per Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, ac sæculares Principes, & dominos quoscumque dictæ Nationis, seu ad eorum præsentationem, vel nominationem, etiam per Ordinarios ipsorum beneficiorum collatores à tempore dictæ directionis citra contra tenorem & formam dictorum Concordatorum quomodolibet factas, & in posterum faciendas, personis quibus, aut in quarum favorem factæ sunt, aut in posterum fient, nisi sint per nos, aut nostra, vel dictæ Sedis auctoritate approbatæ, nullum titulum, vel colorem ipsa beneficia possidendi tribuisse, aut in futurum tribuere, sed & illis promale fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus haberi, & censeari, ac fructus per eos ex beneficiis hujusmodi perceptos & percipiendos, nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse, & ad illorum restitutionem, ad eorum quorum interest, seu etiam fisci nostri instantiam, omnibus viis juris, & remediis compelli posse & debere, & eos nullo unquam tempore beneficio regularum de annali & trienniali pacifico possessore gaudere potuisse, aut posse.

Provisis autem à Sede Apost. juxta tenorem Concordatorum, jura quæcumque servat, etiam agendi quomodocumque contra intrusos.

§. 3. Illis verò quibus eadem beneficia per nos, aut auctoritate nostra, vel dictæ Sedis tenore & forma Concordatorum hujusmodi servatis collata sunt, aut in futurum conferentur, vel commendabuntur, necnon Ecclesiis & locis Ecclesiasticis, ac Collegiis, quibus perpetuò, vel ad tempus eadem auctoritate upita sunt, aut in posterum unientur, ac omnibus illis qui in executione litterarum Apostolicarum eis concessarum per constitutiones, seu mandata Archiepiscoporum, Episcoporum, Prælatorum, Principum, vel Dominorum prædictorum, hætenus quomodolibet impediti fuerunt, aut in posterum impediuntur, dictas regulas, & quemcumque temporis fluxum seu patientiam, vel tolerantiam minimè obstare debere, quominus contra dictos, intrusos & intrudendos quocumque tempore judicialiter experiri valeant.

§. 4. Decernentes sic per quoscumque Judices &

Commissarios, quavis auctoritate fungentes, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Palatii Apostolici causarum Auditores sententiari, interpretari, & judicari debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter sententiandi, interpretandi, & judicandi, facultate & potestate, ac irritum & inane, si secus super his, ab eis vel quibusvis aliis quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentatum forsan est hætenus, aut in posterum contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus regulis, & aliis præmissis, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Ut autem præmissa ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus præsentibus in Cancellaria Apostolica more solito publicari, & in quinterno ejusdem Cancellariæ describi.

§. 6. Præterea quia difficile foret præsentibus literas ad singula loca, in quibus de eis forsitan fides facienda foret deferre, eadem Apostolica auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis, manu alicujus notarii publici inde rogati subscriptis, & sigillo alicujus personæ Ecclesiasticæ in dignitate constitutæ munitis, ea prorsus in judicio & extra, & aliàs ubilibet fides indubitata adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, decreti & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Romæ apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigésimo quarto, Kalend. Junii, Pontificatus nostri Anno undecimo.

Acta & publicata fuit in Cancell. Apostolica die 13. Julii 1534.

PAULUS TERTIUS PONT. CCXXIV.
ANNO DOMINI MDXXXIV.

Paulus Tertius, Farnesius, Romanus, Alexander antea dictus, Episcopus Cardinalis Ostiensis, & Sacri Collegii Decanus. Creatus 7. Idus Octobris, coronatus 3. Nonas Novembris anno 1534. Vixit annos 15. dies 29. Creavit Cardinales 71. Obiit 4. Idus Novembris, Anno Domini 1549. in Basilica S. Petri conditus fuit. Vacavit sedes menses 2. dies 29.

Separatio

Separatio Congregationis Eremitarum S. Romualdi Montis Coronæ, Ordinis Camaldulensis, & S. Michaelis de Murano, sub Regula S. Benedicti, cum plurimarum gratiarum concessione, & cujuscumque alterius Ordinis privilegiorum communicatone, ex indulto Clem. VII.

De hac Congregatione habes etiam sup. in const. 23 Clem. VII. Vestrum, ubi notavi.

AN. D. PAVLVS EPISCOPVS S. SERVVM SERVORVM DEI: Ad perpetuam rei memoriam.

RATIONI congruè, & convenit honestati, ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu literæ Apostolicæ confirmatæ non fuerint super illis, suum consequantur effectum.

§. 1. Dudum felicitis recordationis Clementi Papæ Septimo prædecessori nostro pro parte Dilectorum filiorum Majoris, Visitatorum, Priorum, & Fratrum societatis Eremit. sancti Romualdi Camaldulen. Ordinis exposito: Quod olim postquam piæ memoriæ Leo Papa X. etiam prædecessor noster quondam Paulo Veneto, & quibusdam aliis in literis tunc expressis Eremitis sacri Eremit. dicti Ordinis Aretin. Diocesis expressè professis, ardore majoris Observantiæ, & perfectioris vitæ Eremiticæ ferventibus inter alia, quod in quibusvis locis, etiam extra Italiam, & loca ultramarina, Monasteria, Eremitoria, & Religiosa loca erigere, & postquam erecta forent, omnibus & singulis indultis, & privilegiis quomodolibet à Sede Apostolica Eremitis sacri Eremit. hujusmodi, ac Congregationi ejusdem Eremit. & sancti Michaelis de Murano concessis, gaudere, & habitum ejusdem Religionis aliis exhibere possent, per suas in forma Brevis literas licentiam concesserat.

§. 2. Et ipse Paulus cum uno Socio Eremita, vigore concessionis hujusmodi ad id electo ad locum Cryptarum nuncupatum Castri Massarii Exin. diocesis, qui tunc membrum Eremitarum sacri Eremit. prædicti erat, accesserat, & ad eisdem Paulum, & Socium, diversæ multatum partium, tam Ecclesiasticæ & religiosæ, quam secularis personæ in dies ad eisdem venientes, cum eodem Paulo, & socio se conjunxerant, & præfatis Paulo & socio, & successivè receptis personis nonnulla loca Eremitica partim diruta, & partim ædificari cœpta, quæ postmodum ipsi restauraverant, & quasi de novo ædificaverant, tam à Sede Apostolica, quam à diversis Christi fidelibus Ecclesiastic. & secularibus personis donata & concessa fuerant.

§. 3. Vidensque ipse Paulus se tot personis, ac locis quotidie multiplicari, ad olim Congregationis sacri Eremit. & S. Michaelis de Murano Vicarium Generalem, tunc verò Gener. nuncupatum, & Visitatorem accesserat, eisdemque seriem facti explicaverat, velleque tam ipse, quam cæteri socii Eremitæ hujusmodi sub eorum obedientia, & visitatione vivere declaraverat. Olim Vicarius tunc Generalis prædictus habens, ut asserbat, à Congregatione hujusmodi omnimodam auctoritatem, sinceritatem animi dicti Pauli cognoscens, præfata Eremitoria, videlicet quinque Cryptarum Massarii, S. Hieronymi de Palsilupo, Cryptæ S. Benedicti in Monte Conaro, S. Leonardi de Volabrio, ac S. MARIE de Spiritu sancto, Esin. Eugubini, Anconitan. Firman. & Larinen. diocesis à Sede prædicta, aliisque Christi fidelibus præfatis eisdem Paulo, & sociis, ut præfertur, concessa, & Eremitas in illis tunc commorantes, in eorum Congregationem receperat, ipsosque Paulum & socios receptos Eremitas, eorumque Eremitoria, & Religiosa loca hujusmodi in societatem Eremitarum S. Romualdi per Majorem, & olim Correctores, tunc autem Visitatores, Capitulum, & Eremitiorum hujusmodi singulorum Priores, perpetuis futuris temporibus regendam, & gubernandam crexerat. Et eisdem Paulo, & Eremitis

præfate societatis, condendi, & celebrandi generalia Capitula ejusdem Societatis, & in eis Priores, Rectores, & alios ministros eligendi, & pro ejusdem Societatis conservatione & augmento, Missas, & alia divina officia in eorum Capitulis celebrandi, Capitula generalia ejusdem Societatis, & pro ejusdem observantiâ quæcumque statuta, ordinationes, & constitutiones edendi, & pro tempore edita corrigendi, reformandi, & mutandi, quæ si contra substantialia Regule S. Benedicti non essent, à prædicto tunc Vicario, & Visitatoribus, aut præfate Congregationis Capitulo derogari, aut innovari sine dictorum Eremitarum consensu non possent. Ac alia loca quæcumque, & personas quæcumque in eadem Societate receptandi, necnon quod ejusdem Societatis superior ex tunc Major nuncupandus, per ejusdem Congregationis Capitulum de anno in annum eligendus, loca & personas de triennio in triennium, & frequentius, si sibi videretur, visitare deberet, licentiam concesserat, & omnia & singula privilegia, gratias, & immunitates Eremitis concessas, & quomodolibet concedendas, tam sacri Eremit. Camaldulen. quam totius præfate Congregationis eidem Societati Eremit. sancti Romualdi, loca & personas communia esse, dummodo receptio, & admissio hujusmodi per Capitula generalia Congregationis sacri Eremit. & S. Michaelis de Murano prædictis approbaretur, voluerat. Et præfati Eremitæ vigore concessionis hujusmodi in eorum Capitulis congregati, nonnullas constitutiones, & statuta super tribus substantialibus, & forsitan aliis emittendis votis, & regularibus Institutis Regule S. Benedicti, & divinis officiis celebrandis, ac aliis felicem dictæ Societatis, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, gubernationem & directionem, ac honestè & religiosè vivendi modum concernentia ordinaverant. Ac postmodum Præsidents, & definitores Capituli generalis Congregationis sacri Eremit. & S. Michaelis prædicti per eorum speciales literas, dicta quinque Eremitoria, & Societatem hujusmodi ab eorum Congregatione penitus separaverant, & dissolutam & separatam esse declaraverant, nullumque sibi eligendi Superiorem, necnon Eremitoria, ac illorum personas hujusmodi visitandi facultatem reservarent, quodque præfati Eremitæ ad eorum Superioris hujusmodi electionem, prout eis visum foret procedere possent, ac in iis, quæ Eremitoria, & illorum personas prædicta concernebant, ac quicquid eidem Societati visum foret, à Sede Apostolica petere possent, voluerat.

§. 4. Præfatus Clemens prædecessor prædicta omnia, & dissolutionem hujusmodi approbaverat & confirmaverat, eisque unum dictæ Societatis Majorem, & Correctores, nunc autem Visitatores nuncupatos, locorum Priores, & alios officiales, prout eis expedire videretur, per seipso annis singulis eligendi, qui eo ipso quo Electi forent, confirmati esse censentur, indulserat.

§. 5. Et successivè cum ipsi pro dictæ Societatis commodiori gubernatione aliquas ex prædictis constitutionibus, ordinationibus, & capitulis eis diligentius & maturius examinatis cassassent, & aliquas denuò ordinassent, & amotis quibusdam superfluis in meliorem formam reformassent, idem Clemens prædecessor illas etiam approbaverat, & confirmaverat, prout in diversis instrumentis & scripturis Vicarii generalis, ac Visitatorum, Præsidentis, & Definitorum prædictorum, ac ipsorum Leonis & Clementis prædecessorum diversis literis dicebatur plenius contineri.

§. 6. Ac pro parte eorundem Majoris, Priorum, Fratrum, & Eremitarum, eidem Clementi prædecessori humiliter supplicato, ut ex prædictis, & aliis eis concessis, & concedendis locis, unam tantum Societatem Eremitarum Sancti Romualdi erigere & instituire, & præmissis, & aliis infra scriptis pro illorum subsistentia firmiori robur Apostolicæ firmitatis adjicere, ac aliàs in præmissis opportunè providere de benigne Apostolica dignaretur, præfatus Clemens prædecessor, qui ad ea, per quæ status religiosarum personarum florere, ipsæque personæ acceptius divinis beneplacitis

Clem. VII. prædicta confirmavit.

Et etiam commisit, ut pro d. Societatis regimine ordinatus approbaretur.

Societatem, que ipsam instituit nomen, que dat Eremitarum S. Romualdi.

Paulus... An. D. PAVLVS EPISCOPVS S. SERVVM SERVORVM DEI: Ad perpetuam rei memoriam.

replacitis se coaptare possent, solentque sue curas libenter dirigebat, volens Majorem, Visitatores, Priores, Officiales, ac Eremitas Societatis hujusmodi amplioris Apostolici favoris plenius complecti, ac eorum singulos a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, ac poenis, à jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existerent, ad effectum infrascriptorum dumtaxat consequendum absolvens, & absolutos fore censens, hujusmodi supplicationibus inclinatus, sub dat. videlicet tertio Non. Septemb. Pontificatus sui Anno sexto, auctoritate Apostolica, ex prædictis, ac quibuscumque aliis eis, tunc & pro tempore dictæ Societati ubique terrarum concessis & concedendis, ac per eos recipiendis, & retinendis, Eremiticis, & religiosis locis, unam tantum omnium, ac singulorum Fratrum in eisdem Eremiticis, & religiosis locis pro tempore degentium Societatem Eremitarum S. Romualdi nuncupandam, per Majorem Superiorem nuncupatum, Visitatores, Capitulum, Priores, ac alios officiales, juxta ipsius Societatis statuta & ordinationes, regendam, ac gubernandam.

Regulam quique iussit ab uno Superiore, nuncupando Majore.

§.7. Ita quod omnes, & singuli dictæ Societatis Fratres, præfentes & futuri, quamvis in diversis locis etiam extra Italiam, & loca ultramarina pro tempore manent, unum tamen corpus, & unica Societas Eremitarum S. Romualdi Camaldulen. Ordinis, perpetuis futuris temporibus existerent ac facerent.

Facultates hic expressè concessas.

§.8. Cum facultate celebrandi Generalia, Provincialia, ac alia Capitula ejusdem Societatis, & in eis Superiorem, Majorem, Priores, Rectores, & alios Ministros eligendi, & pro ejusdem Societatis conservatione, & augmento Missas, & alia divina officia in eorum Capitulis celebrandi, aliaque omnia, & singula, quæ ad similes Societates pertinebant, & pro tempore pertinerent, faciendi, exercit ac instituit.

Indulta omnia & statuta confirmavit.

§.9. Necnon separationem, dissolutionem, concessionem, & indulta, ac facultates eis quomodolibet concessas, ac constitutiones & statuta per Capitulum dictæ erectæ Societatis edita, ut præfetur, reformata, ac omnia & singula privilegia, indulta, & gratias per Sedem eandem dictæ Societati, vel per alium facultatem habentem, etiam vivæ vocis oraculo, vel aliis quomodolibet concessas, & concessas, auctoritate prædicta approbavit, confirmavit, stabilivit, ac robur Apostolicæ confirmationis habere decrevit: supplens omnes & singulos defectus, tam juris quam facti, si qui forsan intervenerant in eisdem.

Aliaque edita, & statuta de ferendis, facta in consuetudine.

§.10. Et pro potiori cautela Majoris, Visitatorum, Priorum, & Officialium, & aliorum Fratrum præfate Societatis, illas, & illa quinque Eremitoria prædicta, eidem Majori, Visitatoribus, Prioribus, & Fratribus eorum erectæ Societatis pro tempore existentibus, de novo perpetuo concessit & assignavit: quodque omnes & singuli dictæ Societatis erectæ Eremitæ, Ordinem prædictum in ipsa Societate professi, tunc præfentes & futuri, in Capitulo generali pro tempore celebrando, in eo vocem habentes, pro felici dictæ Societatis statu, & successu alia statuta, constitutiones, ordinationes, ac omnia & singula, quæ in spiritualibus, & temporalibus ipsius Societatis, ac ejus regularis disciplinæ statum, observantiam, indemnitate, & circa divini officii, & Missarum directionem, & ordinationem, ac caeremonias, absque ipsius regulæ, in substantia, vel in effectu variatione, interpretatione, vel declaratione quoquo modo concernere possent, instituendi, ordinandi, interpretandi, declarandi, & alia de novo faciendi: & sic instituta, ordinata, interpretata, declarata, de novo facta, in toto vel in parte, prout rerum & temporum qualitas exigeret, tollendi & alterandi, ac in melius commutandi, necnon pro honestate, & qualitate vitæ Eremiticæ hujusmodi barbaram deferendi, plenam, & liberam eis concessit facultatem.

A Superioribus & Ordinariis.

§.11. Ac hujusmodi Societatem, omnesque & singulos Superiores, Eremitas, Oblatos, Novitios, Familiares, Servitores, & personas dictæ Societatis, tunc

pro tempore existentes, ac ipsius Monasteria, Eremitoria religiosa, & loca alia quæcumque, ac mobilia & immobilia bona, tunc præfentia & futura, ad præfatum Societatem quomodolibet pro tempore pertinentia, & in posterum eidem de novo erectæ Societati, quandocumque, & quomodolibet untri, vel incorporari, seu subijci, in perpetuum vel ad tempus contingeret, à quocumque Legatorum etiam de latere, necnon Nunciorum dictæ Sedis, ac quorumvis Officialium Romanæ Curie, & Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, Electorum, & Inquisitorum hæreticæ pravitatis, quacumque etiam Apostolica auctoritate aliorum quorumcumque Judicum ordinariorum, & non ordinariorum, quavis auctoritate & potestate fungentium, ditione, auctoritate, superioritate, potestate, dominio, visitatione, reformatione, & correctione, ita quod contra dictam de novo erectam Societatem, vel ejus singulares personas, necnon Monasteria, Eremitoria, & loca, & personas, ac familiares cum eis degentes, ratione delicti, excessus, seu contractus, aut rei, de qua ageretur, ubicumque iniretur contractus, committeretur delictum, aut res ipsa consisteret, excommunicationis, suspensionis, aut interdicti, aut alias quavis sententias, nisi de speciali Sedis prædictæ commissione quomodolibet, directè vel indirectè, proferre seu promulgare non possent.

etiam ad aliorum mitt.

Quod huiusmodi sententias in eorum in 51.

Et quod in moderatim in consuetudine Cl. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

A decem gabelis & extra ordinariis Collegiis, Parochianis, Universitatibus, Monasteriis, Fabricis, & aliis quibusvis personis, quacumque auctoritate, & ex quavis causa, & consideratione, etiam pro expeditione contra infideles, aut Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, aut aliis imminentibus necessitatibus Sedis prædictæ, auctoritate ejusdem Sedis, vel quavis alia impositis, & imponendis, sub quacumque verborum vi, & forma, etiam sub excommunicationis lætæ sententiæ poena, exempti, & exempta conferentur, nisi de indulto, & Societate hujusmodi specialis & expressa mentio in literis Apostolicis fieret; & tunc non veram decimam, sed mediam auri unciam Cameræ Apostolicæ solvendo pro omnibus eorum locis, ac Eremiticis, bonis, & personis, liberationem consequerentur, prorsus exempti, & totaliter liberavit, eaque omnia, & eorum quodlibet, in jus & proprietatem beati Petri, & Sedis prædictæ, ac sub eorum & dictæ Sedis protectione suscepit. Et si Legati, & Subdelegati, Ordinarii, aut alie personæ prædictæ, contra exemptionem, & liberationem hujusmodi quocumque attentare quoquo modo præfumerent, ac literarum desuper faciendarum vigote requisiti, per ipsius de novo erectæ Societatis Prælatos, Eremitas vel Procuratores eorum, infra tres dies, à die requisitionis hujusmodi computandos, non desisterent, excommunicationis sententiæ ipso facto noscerent se subiectos, & si forte aliter factum foret, eo ipso esset irritum & inane, nulliusque roboris vel momenti.

§.12. Necnon ab omnibus & singulis decimis, collectis, exactionibus, gabellis, talliis, dativis, dantiis, tractis, subsidiis charitativis, impositionibus, ordinariis & extraordinariis, Collegiis, Parochianis, Universitatibus, Monasteriis, Fabricis, & aliis quibusvis personis, quacumque auctoritate, & ex quavis causa, & consideratione, etiam pro expeditione contra infideles, aut Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, aut aliis imminentibus necessitatibus Sedis prædictæ, auctoritate ejusdem Sedis, vel quavis alia impositis, & imponendis, sub quacumque verborum vi, & forma, etiam sub excommunicationis lætæ sententiæ poena, exempti, & exempta conferentur, nisi de indulto, & Societate hujusmodi specialis & expressa mentio in literis Apostolicis fieret; & tunc non veram decimam, sed mediam auri unciam Cameræ Apostolicæ solvendo pro omnibus eorum locis, ac Eremiticis, bonis, & personis, liberationem consequerentur, prorsus exempti, & totaliter liberavit, eaque omnia, & eorum quodlibet, in jus & proprietatem beati Petri, & Sedis prædictæ, ac sub eorum & dictæ Sedis protectione suscepit. Et si Legati, & Subdelegati, Ordinarii, aut alie personæ prædictæ, contra exemptionem, & liberationem hujusmodi quocumque attentare quoquo modo præfumerent, ac literarum desuper faciendarum vigote requisiti, per ipsius de novo erectæ Societatis Prælatos, Eremitas vel Procuratores eorum, infra tres dies, à die requisitionis hujusmodi computandos, non desisterent, excommunicationis sententiæ ipso facto noscerent se subiectos, & si forte aliter factum foret, eo ipso esset irritum & inane, nulliusque roboris vel momenti.

Religiosis ad maiores Ordines promovendi, & ad summi Pontificis promotionem citandi per litteras Apostolicas, & 12. temporaria, & 12. cultu, & 12. Primus clar. & Conc. Trident. sess. 24. cap. 11.

§.13. Præterea ipsis, ut Religiosos eorum Ordinis ad primam tonsuram, & quatuor minores Ordines promovendi, ad sacros verò, etiam si tempus à Canonibus statutum non attingerent, per quemlibet Catholicum Episcopum in eorum locis, & alibi, ubicumque eis commodum foret, absque licentia diocesani, etiam extra tempora, diebus tamen Dominicis, vel Festivis, eos promoveri faciendi, ac illos eis liberè conferendi, eundemque Episcopum pro consecrationibus Altarium, seu Ecclesiarum, ac pro Oleo sancto, & quolibet Ecclesiastico Sacramento adeundi, & de licentia eorum Capituli Generalis, seu Provincialis, Jerusalem & alia loca sancta visitandi, & inibi habitandi, ac loca & elemosynas etiam ab infidelibus recipiendi, licentiam & facultatem concessit.

Secundum unam vir. & 12. & 13.

§.14. Et insuper pro conservatione puritatis eorum solitudinis, ne mulieres ad eorum Eremitoria, etiam sancti Hieronymi de Passignano Eugubinae diocesis, tunc præfentia & futura, intra videlicet per eos præfixos,

Præfixos ad
quoslibet
in quolibet
anno, accedere
quomodolibet
sub excom-
municationis
pœna audent,
vel præsumen-
t, cellula-
rum tamen ipso-
rum ingressu,
semper prohibito
remanente,
inhibuit.

præfixos, seu præfixendos terminos, præter illos tantum dies, quos ipsi statuerint, dummodo non ultra tres dies in quolibet anno, accedere quomodolibet sub excommunicationis pœna audent, vel præsumerent, cellularum tamen ipsorum ingressu, semper prohibitio remanente, inhibuit.

§. 15. Demum pro commoditate & utilitate Eremitiorum, & locorum hujusmodi, tunc præsentium & futurorum, de licentia eorum Capituli Generalis, seu Provincialis, eis & cuilibet eorum, ac pro tempore existentibus, quæcumque immobilia ad eos, eorumque Ecclesias, Eremitoria, Altaria & loca hujusmodi pro tempore spectantia, & pertinentia, in emphyteusim perpetuam, vel per tempus, sub aliquo annuo canone, sive censu, quibusvis personis, in evidentem Ecclesiarum, Monasteriorum, & regulariorum locorum hujusmodi utilitatem concedere, illaque pro aliis immobilibus utilitatibus permutare, seu vendere & alienare, & pretium inde proveniens in aliis immobilibus bonis eorum Ecclesiarum, Eremitiorum, & regularibus locis utilioribus, ac aliis juxta tenorem literarum recolendæ memoriæ Pauli Papæ Secundi similiter prædecessoris nostri, de rebus Ecclesiasticis non alienandis editarum, ita quod Priores, qui pro tempore essent locorum hujusmodi Judices, ad hoc, ut immobilia bona hujusmodi in emphyteusim, vel censum, aut alias danda, & permutanda, seu vendenda & alienanda coram eisdem Judicibus spectarentur, eligere possent, convertere, & cæteris Eremitiorum eorum Societatis, prout eis commodius visum foret, pro ejusdem Societatis conservatione applicare valerent, & quæcumque bona, etiam feudalia, ac emphyteutica, etiam Ecclesiastica eidem Societati, tam inter vivos, quàm causa mortis, seu testamento, vel codicillo dari, concedi, & relinqui liberè possent.

§. 15. Demum pro commoditate & utilitate Eremitiorum, & locorum hujusmodi, tunc præsentium & futurorum, de licentia eorum Capituli Generalis, seu Provincialis, eis & cuilibet eorum, ac pro tempore existentibus, quæcumque immobilia ad eos, eorumque Ecclesias, Eremitoria, Altaria & loca hujusmodi pro tempore spectantia, & pertinentia, in emphyteusim perpetuam, vel per tempus, sub aliquo annuo canone, sive censu, quibusvis personis, in evidentem Ecclesiarum, Monasteriorum, & regulariorum locorum hujusmodi utilitatem concedere, illaque pro aliis immobilibus utilitatibus permutare, seu vendere & alienare, & pretium inde proveniens in aliis immobilibus bonis eorum Ecclesiarum, Eremitiorum, & regularibus locis utilioribus, ac aliis juxta tenorem literarum recolendæ memoriæ Pauli Papæ Secundi similiter prædecessoris nostri, de rebus Ecclesiasticis non alienandis editarum, ita quod Priores, qui pro tempore essent locorum hujusmodi Judices, ad hoc, ut immobilia bona hujusmodi in emphyteusim, vel censum, aut alias danda, & permutanda, seu vendenda & alienanda coram eisdem Judicibus spectarentur, eligere possent, convertere, & cæteris Eremitiorum eorum Societatis, prout eis commodius visum foret, pro ejusdem Societatis conservatione applicare valerent, & quæcumque bona, etiam feudalia, ac emphyteutica, etiam Ecclesiastica eidem Societati, tam inter vivos, quàm causa mortis, seu testamento, vel codicillo dari, concedi, & relinqui liberè possent.

§. 16. Ita quod ipsa Societas ad eadem onera, ad quæ donator seu testator hujusmodi, occasione bonorum eorundem tenebatur, & quæcumque alia, quæ ipse donator seu testator etiam imponeret, omnino tenerentur, etiam si ad certum numerum generationum, aut nominationum eadem bona concessa essent, ipsa Societas, non perpetuo, sed per triginta annos pro qualibet generatione, seu nominatione, hujusmodi bona eadem tenere possent: & finitis ipsis annis, bona prædicta ad eorum directos Dominos devolverentur, & absque eorum consensu tenere non valerent, statuit & ordinavit.

§. 16. Ita quod ipsa Societas ad eadem onera, ad quæ donator seu testator hujusmodi, occasione bonorum eorundem tenebatur, & quæcumque alia, quæ ipse donator seu testator etiam imponeret, omnino tenerentur, etiam si ad certum numerum generationum, aut nominationum eadem bona concessa essent, ipsa Societas, non perpetuo, sed per triginta annos pro qualibet generatione, seu nominatione, hujusmodi bona eadem tenere possent: & finitis ipsis annis, bona prædicta ad eorum directos Dominos devolverentur, & absque eorum consensu tenere non valerent, statuit & ordinavit.

§. 17. Ulterius ipsis, de licentia Capituli Generalis seu Provincialis dictæ Societatis, curam animarum Monasterii S. Salvatoris de Monte Acuto, & Parochialium S. Michaëlis Archangeli, ac Prioratus S. Salvatoris de Fano, Perusini, Tudertini, & Faneni, diocesis Ecclesiarum eidem Societati perpetuo canonice unitarum abdicare, & de consensu illorum Parochianorum in loco dictis Parochianis commodo alias Ecclesias, quibus cura Parochianorum præfatorum applicaretur, construi facere, seu alteri Parochiali, quæ Parochianis hujusmodi accommodata foret, etiam de consensu illius Rectoris, cui pro hujusmodi cura exercenda, quod inter eos conventum esset, solverent, ac illas jurisdictioni Ordinarii loci subjecere.

§. 17. Ulterius ipsis, de licentia Capituli Generalis seu Provincialis dictæ Societatis, curam animarum Monasterii S. Salvatoris de Monte Acuto, & Parochialium S. Michaëlis Archangeli, ac Prioratus S. Salvatoris de Fano, Perusini, Tudertini, & Faneni, diocesis Ecclesiarum eidem Societati perpetuo canonice unitarum abdicare, & de consensu illorum Parochianorum in loco dictis Parochianis commodo alias Ecclesias, quibus cura Parochianorum præfatorum applicaretur, construi facere, seu alteri Parochiali, quæ Parochianis hujusmodi accommodata foret, etiam de consensu illius Rectoris, cui pro hujusmodi cura exercenda, quod inter eos conventum esset, solverent, ac illas jurisdictioni Ordinarii loci subjecere.

§. 18. Ac loca quæcumque, etiam per Ecclesiasticas, & Religiosas personas eis concedenda recipere, & eorum usui applicare. Necnon loca, sive Eremitoria pro tempore recepta perficere, & alia de novo cum Ecclesiis, Oratoriis, humili campanili, cellulis, & officinis necessariis construere, seu construi, & jam constructa pro convenientiori eorum mansione demoliri facere, & ea ad aliorum locorum constructorum, sive de novo constructorum usum convertere.

§. 18. Ac loca quæcumque, etiam per Ecclesiasticas, & Religiosas personas eis concedenda recipere, & eorum usui applicare. Necnon loca, sive Eremitoria pro tempore recepta perficere, & alia de novo cum Ecclesiis, Oratoriis, humili campanili, cellulis, & officinis necessariis construere, seu construi, & jam constructa pro convenientiori eorum mansione demoliri facere, & ea ad aliorum locorum constructorum, sive de novo constructorum usum convertere.

§. 19. Ac pro dicti Ordinis propagatione omnes & singulos Religiosos quorumcumque, etiam Mendicantium Ordinum, & Congreg. ac Monasteriorum ad Eremitoria præfata, tanquam ad arctiorem vitam, convolare, & sub Societate, & eorum habitu Altissimo famulari eligentes, Superiorum suorum licentia petita, licet non obtenta, absque aliqua contradictione, vel obstaculo recipere, ipsique sic recepti, & in eadem Societate, sive

§. 19. Ac pro dicti Ordinis propagatione omnes & singulos Religiosos quorumcumque, etiam Mendicantium Ordinum, & Congreg. ac Monasteriorum ad Eremitoria præfata, tanquam ad arctiorem vitam, convolare, & sub Societate, & eorum habitu Altissimo famulari eligentes, Superiorum suorum licentia petita, licet non obtenta, absque aliqua contradictione, vel obstaculo recipere, ipsique sic recepti, & in eadem Societate, sive

Ordine professi, ad omnia officia, & dignitates Societatis eorundem Eremitatum promoveri & assumi, liberè & licitè valerent, indulgit.

§. 20. Postremò Majori, ac omnibus & singulis Visitationibus, Provincialibus, Prioribus, & aliis Officialibus, ac Fratribus, sive Eremitis præfatis, ut ipsi, & omnes & singuli, ac commissi, oblato, novitii, servitores, familiares, benefactores, & aliæ personæ, ac etiam Oratoria, Ecclesie, Monasteria, Eremitoria, & loca, & quæcumque bona, & cætera alia ejusdem Societ. pro tempore pertinentia, omnibus & singulis indulgentiis, peccatorum remissionibus, gratiis, concessionibus, facultatibus, immunitatibus, exemptionibus, privilegiis, præminentibus, prærogativis, libertatibus, favoribus, licentiis, & indultis Apost. vel aliter quacumque essent, quibus omnes, & singuli Ordines, Congreg. Societ. & Monast. sub approbatis regulis degentes, seu militantes, ac degentia, seu militancia, eorumque Superiores Generales, Provinciales, & particulares Monachi, seu Religiosi, Commissi, Oblati, Novitii, familiares, servitores, benefactores, & aliæ personæ, eorumque Ecclesie, Oratoria, & alia quæcumque bona, quæ omnia, ac si nominatim exprimerentur, dictus Clemens prædecessor haberi voluit pro sufficienter expressis, conjunctim vel divisim, eis & cuilibet ipsorum, in genere vel in specie, etiam vivæ vocis oraculo, vel alias quomodolibet concessis, seu concedendis, tam in spiritualibus quàm temporalibus, & tam in communi quam in particulari, seu aliis quomodolibet utebantur, poterant, & gaudebant, seu uti, potiri, & gaudere possent quomodolibet in futurum absque ulla differentia, tam in communi, quàm in particulari, vel aliis quomodolibet uti, potiri, & gaudere liberè & licitè possent, & valerent in perpetuum, ac etiam de novo concessis pariter, & indultis, & in eis locum habere voluit, ac si eisdem omnia, & singula præmissa, directè & expressè concessa fuissent, exceptis quæ essent contra eorum constitutiones approbatas, ac ordinationes capitulares factas, & pro tempore faciendas. Ac ut dum privilegiorum, concessionum, exemptionum, immunitatum, facultatum, gratiarum, & indultorum eorum, & cujuslibet dictorum Ordinum, Congreg. Societatum, & Monasteriorum originales literæ, seu transumpta authentica ex illis, prout in favorem dictæ Societatis, ejusque Superiorum, Eremitarum, Commissorum, Oblatorum, Novitiorum, familiarium, servitorum, benefactorum, & personarum, ac Ecclesiarum, Monasteriorum, Eremitiorum, locorum, bonorum, & aliorum cæterorum ejusdem Societatis ostenderentur, vel exhiberentur, eadem fides indubia adhiberetur tam in judicio quàm extra, & aliis locis, quibus opus foret, ac si pro, & in favorem eorum Societatis, Ecclesiarum, Eremitiorum, & Monasteriorum, Fratrum, & personarum, ac bonorum prædictorum, ac prædictarum à Sede prædicta emanassent, ac eis, & cuilibet ipsorum fuissent immediatè concessa, mandavit.

Præmissa
indulgentia
concessa
indulgentia
concessa

§. 21. Necnon quod literarum desuper conficiendarum transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici munitis, ubique staretur, prout originalibus literis staretur, & plena fides in judicio & extra adhiberetur, quæ eisdem desuper conficiendis literis daretur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Transumptis
quæ creditur
litteris

§. 22. Quodque literæ ipsæ desuper conficiendæ, cum confectæ forent, ac in eis contenta quæcumque, sub quibusvis revocationibus, modificationibus, limitationibus, & suspensionibus quacumque literarum, gratiarum, & dispositionum per ipsum Clementem prædecessorem, & Sedem prædictam, etiam motu proprio, & ex certa scientia, seu ad Imperatoris, Regum, & Ducum instantiam concessis & concedendis, nullatenus comprehenderentur, sed semper ab illis excepta essent, & esse censerentur. Et quoties revocata, modificata, limitata, suspensa, aut alterata forent, toties in eo statu in quo ante revocationem, modificationem, limitationem, & suspensionem hujusmodi repositæ, restitutæ, & reintegratæ, ac si opus foret de novo concessæ essent, & esse censerentur, & quotiescumque per aliquem, aut plures actus contra ea aut ipsorum aliqua, à quoquam, cujuscumque dignitatis,

Clausula de
bulla præfer-
vitur ap-
positus

status, gradus, & conditionis foret, ex negligentia, vel ignorantia illorum quibus ea concedebantur, aut aliqua causa, scienter vel ignoranter attentari, vel attentata obsequari contingeret, nullum tamen propterea exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, gratiis, indulgiis, & privilegiis hujusmodi prejudicium generaretur, sed ea omnia & singula in suo robore, & firmitate permanerent, eisdem literas, absque aliorum instrumentorum, & literarum predictarum productione, & ostensione ad probandum plenè omnia, & singula superius enarrata, & specificata, in iudicio, & extra ubique sufficere, nec ad id probationis alterius adminiculum requiri.

Dubia in d. Societatis favore inter-pretari jussit Subtanaliter judicandi fa- & l. 110.

§. 23. Et si forte contingeret aliquid dubium in dictis per ipsum Clementem prædecessorem confirmatis, aut literis suis super præmissis conficiendis hujusmodi, aut aliquo eorum pro tempore emergi, data verborum ambiguitate, & jurisperitorum interpretatione dictæ Societatis de novo erectæ, ad illius locorum particularium, & personarum favorem interpretari debere. Sicque per quoscumque Judices, ordinarios & extraordinarios, ac delegatos, & causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sententiari, judicari, & definiti debere, sublata eis, & eorum cuilibet, quacumque alia judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, irritum quoque, & inane quicquid secus fieri, live attentari contingeret, decrevit.

Executores d. b. de deputa- & v. 110.

§. 24. Ac voluit & concessit universis & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, ac aliis in dignitate Ecclesiastica constitutis personis, ac quarumcumque Metropolitan. & Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, necnon præfatorum Patriarcharum, ac Archiepiscoporum, & Episcoporum in spiritualibus Vicariis & Officialibus generalibus dari in mandatis, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium seu alios, literas desuper conficiendas hujusmodi, cum confectæ forent, ac in eis contenta quæcumque solemniter publicantes, ipsisque Eremitis, seu Fratribus, ac personis prædictis præmissis efficaciis defensionis prædicto assistere, ac facere eosdem Eremitas, ac alias personas omnibus præmissis pacifice frui, & gaudere, non permittentes ipsos, seu ipsas super iis per quoscumque quomodolibet indebitè molestari, perturbari, aut inquietari. Contragredientes quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, aut alia opportuna juris remedia, appellatione postposita, compesci, & legitimis super iis habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas iteratis vicibus aggravandi, invocato etiam ad id, si opus foret, auxilio brachii secularis.

Constitutis quibus sum- & que amplissi- & in derogata- & v. 110.

§. 25. Non obstantibus præmissis, ac Clementis, per quam inter alia voluerat, quod petentes beneficia Ecclesiastica aliis uniri, tenerentur exprimere verum annum valorem, secundum communem æstimationem, tam beneficii unendi, quam illius cui unio fieri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset: necnon Pauli prædecessorum prædictorum, ac similis memoriæ Innocentii Quarti contra exemptos edita, quæ incipit, Volentes, necnon quibus cavetur, quod nullus extra suam civitatem vel dioccesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam dietam à fine suæ diocesis, ad iudicium evocetur, seu ne Judices à Sede prædicta deputati extra civitatem vel diocesis, in quibus deputati forent, contra quoscumque procedere, aut alii, vel alii vices suas committere præsumerent, & Bonifacii VIII. Rom. Pontif. etiam prædecessorum nostrorum, & de duabus diebus in Concilio generali edita, dummodo non ultra tres dietas aliquis dictarum literarum desuper conficiendarum auctoritate non traheretur, & quibusvis aliis Apostol. necnon Provincialibus & synodalibus Conciliis editis, generalibus & specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac prædictarum Ecclesiarum, Monasteriorum, etiam S. Antonii de Sancto Antonio, Ordinis Sancti Augustini Viennen. diocesis, & Religiosorum locorum, ac Ordinum quorumcumque, etiam Camaldulen. hujusmodi, & aliorum etiam Mendi-

cantium, & non Mendicantium statuti, & consuetudinibus, etiam illis in quibus cavebatur, ut mulieres ad dictum Eremitorium Sancti Hieronymi de Pasclupo, sub excommunicationis late sententiæ pœna nunquam accederent, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis: privilegiis quoque & indulgiis, ac literis Apostol. Camaldulen. aliisque Ordinibus Mendicantium, & non mendicantium, & militiarum Ecclesiis, Monasteriis, & Sancti Antonii hujusmodi, necnon Universitatibus, Congregationibus, Societatibus, Communitatibus, Collegiis, & cæteris aliis personis, & locis, per eundem Clementem prædecessorem, & Sedem Apostolicam, sub quibusvis verborum formis, & clausulis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis, illis præsertim, quibus inter alia caveri dicebatur expressè, quod nulli Fratres, seu Monachi, de dictis etiam Mendicantium Ordinibus ad alium Ordinem, etiam strictiorem transeuntes per Superiores, Priores, & alios Fratres Ordinum, aut Societatum, ad quos, si transferint, etiam de licentia eorundem Superiorum petita, & obtenta, recipi & admitti possent, alias recipientes, & recepti excommunicationis sententiam incurrerent, ipsique sic, vel alio modo recepti, ad aliquod officium, seu Prælatum ejusdem Ordinis, in quo recipiebantur, eligi non possent, absque Apostolica Sedis speciali, & expressa licentia, per ipsius Sedis patentes literas concedenda, facientes plenam ac certam & determinatam de statuto, & ordinatione hujusmodi, expressam, & individua mentionem. Quibus omnibus, etiam si pro eorum sufficenti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio, seu quævis alia expressio habenda, vel aliqua alia exquisita forma servanda foret, dictus Clem. prædecessor eorum, omnes tenores & formas illorum concessionum, ac si de verbo ad verbum infererentur, pro expressis habens, illis alias in suo robore permansuris, ea vice dumtaxat, auctoritate prædicta, speciali-ter & expressè derogavit, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 26. Ne autem de absolutione, erectione, institutione, approbatione, confirmatione, suppletionem, concessionem, assignationem, exemptionem, liberationem, susceptionem, inhibitionem, statuto, ordinatione, indulto, voluntate, mandato, decreto, & derogatione prædictis, pro eo quod super illis dicti Clementis prædecessoris ejus superveniente obitu, literæ confectæ non fuerint, valeat quomodolibet hæsitari, ipsique Major, Visitatores, Priores, Officiales, & Fratres illorum fructentur effectu, volumus, & similiter Apostolica auctoritate decernimus, quod absolutio, erectio, institutio, approbatio, confirmatio, suppletio, concessio, assignatio, exemptio, liberatio, susceptio, inhibitio, statutum, ordinatio, indultum, voluntas, mandatum, decretum, & derogatio Clementis prædecessoris hujusmodi, perinde à dicta die tertio Nonas Septembr. suum fortiantur effectum, ac si super illis ipsius Clementis prædecessoris literæ sub ejusdem diei datum confectæ fuissent, prout superius enarratur: quodque præsentibus literis ad probandum plenè absolutionem, erectionem, institutionem, approbationem, confirmationem, suppletionem, concessionem, assignationem, exemptionem, liberationem, susceptionem, inhibitionem, statutum, ordinationem, indultum, voluntatem, mandatum, decretum, & derogationem Clementis prædecessoris hujusmodi, ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

Et quod d. b. de obitu & d. de nonis & d. de diebus & d. de diebus

§. 27. Quocirca universis ac singulis venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis Abbatibus, ac aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon Metropolitan. & aliarum Ecclesiarum Canonicis, ac eorundem Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum Vicariis in spiritualibus, ac Officialibus generalibus per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel per alium, seu alios præsentibus literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus

Deputatis & d. de nonis & d. de diebus

fuerit, ac quoties pro parte Majoris, Vifitorum, Priorum, Officialium, & Fratrum praedictorum, seu alicujus eorum de super fuerint requisiti, solemniter publicantes, et si que in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ac singulos, quos eadem praesentes literae concernunt, illis pacifice gaudere: non permittentes eos de super per quoscumque quomodolibet indebitè molestari, perturbari, aut inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles per centuram Ecclesiasticam, & alia opportuna juris remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super iis habendis servatis processibus, censuras, & poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando. Invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis, juxta voluntatem & concessionem Clementis praedecessoris hujusmodi. Non obstantibus omnibus supradictis, aut si aliquibus communiter vel divisim à dicta sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo, &c.

An. 1. Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo trigesimo quarto, tertio Non. Novembris, Pontificatus nostri Anno primo.

11. Quod omnes gratiae & exemptiones concessae & concedendae per Sedem Apostolicam locis & personis Ordinis Sancti Trinitatis Redemptionis Captivorum, in Provincia Castellae, & Legionis, ac Bethicae, concessae censeantur locis & personis ejusdem Ordinis in Regno Portugalliae.

Multa de hoc Ordine notata sunt apud consil. 1. Innoc. III. Operante, sup.

An. D. P A V L V S E P I S C O P V S, Servum Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Inter curas multiplices, quae nobis ex Apostolatus officio incumbere dignoscuntur, illam libenter amplectimur, per quam status personarum quarumlibet, praesertim religiosorum (quorum precibus assiduis, & sanctis operationibus propitiatur Altissimus) non solum ubique floreat, sed etiam, auctore Domino, felicibus proficiat incrementis.

§. 1. Sanè pro parte dilectorum filiorum moderni Provincialis, & aliorum Ministrorum, ac conventuum, & Monasteriorum Ordinis S. Trinitatis Redemptionis Captivorum Regni, & secundum morem ipsius Ordinis Provinciae Portugalliae, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet ipsa privilegia, exemptiones, concessionem, & indulta Monasteriis ejusdem Ordinis Provinciae Castellae & Legionis ac Bethicae, secundum morem hujusmodi, ac eorundem Provinciae Castellae & Legionis, ac Bethicae, illiusque Monasteriorum Provinciali, & Ministris, ac Conventibus, & forsitan in genere toti Ordini praedicto per Sedem Apostolicam concessa, ad Monasteria Ordinis Regni & Provinciae Portugalliae hujusmodi, illorum Provinciale, & alios Ministros, ac conventus praefatos se extendere credant: tamen à nonnullis de hujusmodi extensione haesitatur, maxime cum in toto Regno & Provincia Portugalliae praedictis, duo dumtaxat exigui valoris conventualia Monasteria, necnon in quibus solum dicti Ordinis fratres resident, duo Eremitoria, sive Oratoria existunt, ac iidem Provincialis & alii Ministri, necnon conventus ipsius Regni de privilegiis hujusmodi, quibus se tueantur, ob eorum paupertatem, & Praelatorum Ordinis, qui haecenus fuerunt incuriam, realiter docere nequeant, quo fit ut Provincialis, alii Ministri, necnon conventus praefati, ac personae Ordinis Regni Portugalliae, illorumque Monasteriorum hujusmodi, tam in personis, quam in rebus à locorum Ordinariis, & aliis Judicibus, Ecclesiasticis ac saecularibus passim indebitè molestantur, ac in suis juribus opprimantur, & frequenter praefati Judices ob privilegiorum hujusmodi carentiam, eisdem Provinciali, & aliis Ministris, conventibus, & personis, etiam pro quacumque levissima re diversas injurias, & diversa opprobria inferendi occasionem assumant, quae dicti Provincialis & alii Ministri, ac conventus, si hujusmodi privilegia penes se haberent, sibi inferri non permitterent, unde religio ab illarum partium fidelibus parvipenditur, & illarum solita devotio frigescit, ac Monasteria ipsa religiosi destituuntur, & divini cultus in eis, necnon elemosynae, & pia largitiones ab eisdem fidelibus erogari solitae (ex quibus ipsi Provincialis, & alii Ministri, ac personae Ordinis, & Regni Portugalliae praedictorum, vitae subsidium recipiunt) in dies diminuuntur. Quare pro parte moderni Provincialis, & aliorum Ministrorum ac conventuum Regni & Provinciae Portugalliae praedictorum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis, eorumque Monasteriis, & in illis degentibus personis, ut hujusmodi privilegiis gaudere possint, concedere, ac alias eorum incolumitati in praemissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur qui ordinem praedictum in visceribus gerimus charitatis, & illius personarum prosperum statum paterno zelamus affectu, modernum Provinciale, & alios Ministros, necnon conventus Monasteriorum Regni & Provinciae Portugalliae hujusmodi, ac eorum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia & singula privilegia, exemptiones, concessionem, & indulta Provinciali & aliis Ministris, & Superioribus, necnon conventibus, ac singulis Religiosis personis dicti Ordinis praefatae Provinciae Castellae, & Legionis, ac Bethicae, seu illorum Monasteriis per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac per nos & Sedem praedictam, quocumque modo, ac sub quibuscumque modis, tenoribus & formis, ac verborum expressionibus generaliter concessa, & pluries confirmata, quorum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, ac in posterum concedenda & confirmanda, Provinciali, & aliis Ministris, necnon conventibus, ac singulis Religiosis personis Ordinis, Regni & Provinciae Portugalliae hujusmodi, nunc & pro tempore existentibus, ac eorum Monasteriis praesentibus & futuris, ita ut ipsi hujusmodi privilegiis, exemptionibus, concessionibus, & indultis praedictis ubicumque in iudicio & extra, utantur potiantur & gaudeant, ac uti, potiri, & gaudere possint, pariformiter, & aequè principaliter, auctoritate Apostolica, tenore praesentium concedimus, illaque eisdem Provinciali, & aliis Ministris, ac conventibus, necnon singulis Religiosis personis Ordinis & Regni, ac Provinciae Portugalliae, illorumque Monasteriis hujusmodi in utroque foro suffragari, ac etiam quoad eos, etiam sub sententiis, censuris & poenis, ac cum clausulis, necnon decretis in literis Apostolicis de super confectis contentis, juxta illorum tenorem observari, in omnibus & per omnia, ac si illa eidem Provinciali & aliis Ministris, necnon conventibus & singularibus Religiosis personis Ordinis, Regni & Provinciae Portugalliae, illorumque Monasteriis hujusmodi, primò & principaliter concessa fuissent, si eis tali modo concederentur.

§. 3. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, necnon quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

§. 4. Non obstantibus quibusvis Apostolicis, ac in provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus

Communicatio indultorum.

Abbas aliter iudicandi facultatem.

Derogatio contrarietatum.

ralibus vel specialibus constitutionibus, ordinationibus, necnon dicti Ordinis iuramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac quibusvis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, quibusvis Ecclesiis, ac illarum Praefulibus & Capitulis, necnon locorum Ordinariis, & aliis personis Ecclesiasticis & secularibus cujuscumque, etiam Archiepiscopalis dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, excellentiae, & praeminentiae existentibus, etiam Cardinalatus honore fungentibus, ac aliis Ordinibus, Congregationibus & conventibus, ac monasteriis quomodolibet, ac sub quibuscumque tenoribus & formis, necnon cum quibusvis clausulis & decretis, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, ac concedendis, approbandis, & innovandis: quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialibus, specificis, individuis, & expressa mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad haec servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, ac forma in illis tradita, observata infererentur, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, ac omnibus illis quae in literis Apostolicis, privilegiorum, exemptionum, & indultorum, Provinciali, & aliis Ministris, conventibus, & religiosis personis, ac Monasteriis, Ordinibus, & provinciis Castellae, & Legionis, ac Bethicae concessorum, hujusmodi concessum fuit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides exemplorum.

§. 5. Decernentes, quod singulis, tam praesentium, quam privilegiorum Provinciae Castellae & Legionis, ac Bethicae hujusmodi concessarum literarum transumptis, pro Provinciali & aliis Ministris, ac conventibus, & religiosis personis, necnon Monasteriis Ordinis, & Provinciae Portugalliae hujusmodi, ac eorum singulis conficiendis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo aliqujus personae in dignitate Ecclesiasticae constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensa.

Dat. P. An. 1. die 13. Nov.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.
Dat. Romae apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo trigesimo quarto, Id. Novembris, Pontificatus nostri Anno primo.

III. Qui verè sint familiares & continui commensales Summi Romani Pontificis.

Declarationem hujus constitutionis vide inf. in consuetis. 2. l. III. Sanctissimus, ubi notabo.

Elia An. D. 1543.

Causa declarationis.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Paulus divina providentia Papa III. provide considerans retroactis temporibus pluries dubitatum fuisse an Referendarii & alii Officiales ex Palatio Apostolico panem habentes, Secretarii Apostolici, literarum Apostolicarum Scriptores, Cubicularii, Milites sancti Petri, ceterique Officiales Sanctitati suae, seu Romano Pontifici pro tempore existenti, in eodem Palatio deservientes, aut custodiam facientes, fuerint & sint Sanctitatis suae, & Romanorum pro tempore Pontificum veri & indubitati, & non per privilegium familiares & continui commensales.

Declaratio, qui sint veri familiares Papa.

§. 1. Eadem Sanctitas sua hujusmodi ambiguitatem in futurum tollere volens, ex certa scientia declaravit Referendarios, & alios Officiales ex dicto palatio panem habentes, Protonotarios, Subdiaconos, Auditores Rotae, Acolytos, Protoscribas, Secretarios, literarum Apostolicarum Scriptores, Cubicularios, ac Milites sancti Petri, reliquosque Officiales eidem Sanctitati suae, & Romano Pontifici pro tempore existenti, in Palatio deservientes, aut custodiam facientes, licet in eodem non habitaverint, nec habitent, nec forsam habitabunt, nec in tinello comedent, nec comedant, nec in futurum forsam comedent, in posterum veros & indubitatos

Sanctitatis suae, & Romanorum pro tempore Pontificum, & non per privilegium, nec licet familiares continuos commensales cenferi, reputari & esse, ita ut regulis tam editis quam edendis, de veris familiaribus, & continuis commensalibus suae Sanctitatis, & Romanorum pro tempore Pontificum loquentibus in posterum potiantur, & gaudeant, ac eis quoque quoad omnia subjiciantur, etiam ad hoc, ut Sanctitas sua, & alii Pontifices occurrentibus vacationibus beneficiorum Ecclesiasticorum per eos obtentorum & obtinendorum, qualitercumque qualificatorum per obitum eorundem in Romana Curia vel extra, ad collationem, provisionem, praesentationem, seu quamvis aliam dispositionem quorumcumque collatorum, & collatricum, communiter vel divisim pertinentium providere, & de illis disponere libere & licite valeant, in omnibus & per omnia, ac si Referendarii, Secretarii, Scriptores, & alii Officiales hujusmodi, ac deservientes supradicti in Palatio habitassent, & in tinello verè & realiter comedissent.

§. 2. Et ita per quoscumque Judices, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, & sacri Palatii Apostolici causarum Auditores, de cetero judicari & interpretari debere statuit, sublata eis aliter interpretandi & iudicandi potestate. Decernens irritum & inane, &c.

§. 3. Constitutionibus, ordinationibus, & regulis Apostolicis, privilegiis quoque, & indultis, tam ordinariis collatoribus, quam quibuscumque aliis personis, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis existentibus, concessis & concedendis, cum quibusvis clausulis derogatoriis praeservativis, restitutivis, irritativis, annullativis, & aliis decretis, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, pro expressis haberi voluit, ceterisque in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Placet, publicetur & describatur. A.

Acta & publicata sunt suprascripta constitutio, sive declaratio in Cancellaria Apostolica, anno incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo trigesimo quarto, die Martis vigesima secunda mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Pauli divina providentia Papa Tertii, anno primo.

Sequitur declaratio d. constitutionis.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Paulus divina providentia Papa Tertius, cui dudum postquam unam constitutionem suam, &c. ut hic supra.

§. 1. Innotuit qualiter inter ceteros in eadem constitutione nominatos Referendarios, & Auditores, Referendariatus & Auditoriatus, ac nonnulli aliorum officiorum, quae obtinebant ratione, ut singuli de ipsorum Collegiis, necnon ex Scripatoribus unus tanquam Referendarius officium actu exercens, & alius tanquam Decanus antiquitatis, & forsam in aliis Collegiis unus vel duo, aut forsam plures, & non singuli ipsorum Collegiorum ratione, panem ex Palatio Apostolico habeant, tamen custodiam non faciunt, à nonnullis asserbatur constitutionem praedictam in habentibus panem in Palatio, & custodiam facientibus conjunctim locum habere, & effectum sibi vendicare, & non alias, nec alio modo procedere.

§. 2. Ambiguitatis dubium submovere volens, primò viva voce oraculo declaravit, & decrevit constitutionem ipsam, etiam in die publicationis illius intelligi, locumque vendicare & procedere posse & debere, sive dicti Officiales, vel quicumque alii conjunctim & divisim panem ex Palatio haberent, & in eodem custodiam facerent, etiam si iidem officiales & alii, per quorum obitum beneficia, ut praefertur, vacaverint, panem non habuissent, nec in ipso Palatio custodiam fecissent, ac beneficia per eosdem officiales, & alios, ut praefertur, obtema, per obitum etiam eorundem officialium in dicta Curia, vel extra eam vacarent, &c.

Classis sublati.

Derogari contrariis.

Papa scribit.

Publ. P. An. 1. die 13. Decembris.

Edita de.

1543.

Primum in biennio oris super consuetudine procedens consil.

Declaratio primi dubii.

& ad collationem, provisionem, presentationem, seu quamvis aliam dispositionem, etiam S.R.E. Cardinalium & quorumcumque aliorum collatorum, & collatricum, communiter vel divisim spectarent.

Secundum
in ortum
non publi-
cario di-
declara-
tu.

§. 3. Postea accepit quod pro eo quod de posteriori declaratione hujusmodi aliis non apparebat, adhuc ali- quibus in dubium revocaretur, quod contingere posset eos, quibus de beneficiis hujusmodi per obitum dicto- rum officialium, ac aliorum sic, ut præfertur, vacantibus, per suam Sanctitatem provisorum, seu provideri concessum extitit, aut in futurum provideri concessum extitit, vel quod provideretur concedi contingerit, desuper in futu- rum posse molestari.

Declaratio
vidi Du-

§. 4. Motu proprio, &c. per aliam suam constitutio- nem, quam & literas desuper expeditas, etiam quod in eadem Cancellaria lecta & publicata non esset, archæ- voluit, sub dat. decimonono Kalendas Septembris, ejus- dem Pontificatus sui anno secundo, inter alia fidem fecit, ac in verbo Romani Pontificis attestatus fuit semper suæ incommutabilis mentis fuisse, & tunc esse, quod etiam posterior declaratio hujusmodi, etiam quod aliter in dicta Cancellaria lecta & publicata non foret, ab il- lius data valeret & ligaret, ac omnibus & singulis, qui- bus de singulis, aut pluribus beneficiis prædictis, ut præ- fertur, provisorum seu provideri concessum extitit, aut in futurum provideri, seu quod provideatur concessum fuerit, suffragaretur, etiam in omnibus & per omnia, ac si dicta die vigesima secunda Martii in dicta Cancellaria lecta & publicata fuissent, cum de sic judicando, & ali- clausulis etiam irritantibus decretis in literis desuper confectis latius continetur.

Declaratio
vidi Du-

§. 5. Cum sanctitati suæ etiam novissime innotue- rit ab aliquibus etiam plusquam conveniat sapere volentibus, præterea, constitutionem & declarationem præ- dictas forsan ad de numero participantes, & alios non participantes, præsertim Romanorum Pontificum præ- decessorum suorum, ac etiam Pontificatus sui tempore, etiam per S.R.E. Cardinales, etiam de latere, & alios Le- gatos, sive Nuntios Apostolicos, etiam facultatem Le- gatorum de latere habentis, quorum numerus nimis jam excrevisse asseritur, pro tempore creatos Notarios Apostolicos supernumerarios nuncupatos, & omnes alios officiales in dicta constitutione nominatos & ex- pressos, qui in eodem Palatio forsan non habitant, nec in posterum habitabunt, aut in tinello nunc non comedunt, neque forsan in posterum comedent, minusque Sanctitati suæ deserviant, neque Romano Pontifici pro tempore existenti in futurum deserviant, aut custodiam non faciunt, aut non facient, non extendi, neque eisdem comprehendere, neque in illis procedere, aut locum sibi vindicare.

Declaratio
vidi Du-

§. 6. Ad hujusmodi etiam ulterioris ambiguitatis dubium refecandum, constitutionem, regulamque, nec- non declarationem prædictas, etiam cum omnibus & singulis decretis, & aliis clausulis quibuscumque in illis respectivè contentis & expressis, pro insertis & expressis habens, decrevit & declaravit, fidemque indubiam facit, & attestatur mentis & intentionis suæ semper fuisse & esse, tam à die editionis & publicationis singularum constitutionum, sive regulæ ac declarationis prædicta- rum, quam etiam cujuslibet ipsarum, tam de numero par- ticipantium, quam non participantium notariis prædi- ctis, ac etiam omnibus & singulis aliis officialibus in di- cta constitutione sive regula, & declaratione, ut præfer- tur, nominatis intelligi, locumque sibi vindicare, & pro- cessisse, ac vindicare, & procedere debere, etiam quod quicumque participantes & non participantes, notarii, alique omnes, & singuli officiales prædicti, in dicta con- stitutione, sive regula & declaratione quomodolibet no- minati, & expressi, panem ex Palatio non haberent, non habuerint, & non habeant, & custodiam in eo non fecerint, & non faciant, aut aliter suæ Sanctitati, & Romano Pontifici pro tempore existenti in Palatio Apostolico, vel extra, aliquo modo non servierint, neque serviant, vel aliis quomodolibet in Palatio Apostolico non ha- bitaverint, & non habitent, & custodiam in eo non fecerint, & non faciant, & nihilominus singulas constitutio-

Bullar. Mag. Tom. 1.

nes & declarationes prædictas, & ipsarum quamlibet, etiam cum omnibus, & singulis clausulis & decretis in illis contentis, illas pro expressis, & insertis habens, ad quoscumque non participantes notarios per eosdem Ro- manos Pontifices, & per Sanctitatem suam creatos tan- tum restrinxit, & restringit & reducit, illasque minime ad non participantes, & supernumerarios notarios ab eisdem Cardinalibus de Latere, & aliis Legatis, & Nuntiis Apostolicis, etiam facultatem & auctoritatem Legati de latere habentibus creatos, in eadem regula, sive constitutione, & declaratione nullatenus contineri, nec comprehendi posse, nec valere, aut debere, ac si spe- cialiter & individue expressa fuissent, perpetuis futuris temporibus valere, & observari debere.

Decretum
trians.

§. 7. Et ita per quoscumque Judices, etiam Palatii Apostolici causarum Auditores, & alios quoscumque Judices, etiam in quibuscumque causis etiam pendenti- bus, & in quibuscumque inter omnes & singulos judi- cari, sententiarum & definiti debere statuit, voluit, decre- vit, & ordinavit, sublata &c.

lissa publi-
candi.

§. 8. Præsentemque prout moris est in dicta Cancel- laria legi & publicari, & inter alias regulas Cancellar- iæ, ut moris est, describi & adnotari mandavit.

Papa subscr.

Placet, & publicetur, & describatur. A.

Lecta & publicata fuit suprascripta regula sive con- stitutio Bononiæ in Cancellaria Apostolica, anno Incarnationis Dominice millesimo quingentesimo quadragesimo tertio, die veneris decima octava Maii.

Publ. Anno
Pon 4 die
18. Maii.

De Rotæ institutione in Civitate Bononiæ Pro- vinciæ Lombardiæ, & Status Ecclesiastici, causisque cognoscendis, & terminandis in ea.

IV.

Studium quoque generale antiquitus ibidem institu- tum fuit, ut refertur in const. 3. Innoc. VI. Quasi, sup. ubi notavi.

P A V L V S P A P A I I I.
Ad futuram rei memoriam.

Edita An. D.
1555.

EX injuncto nobis desuper Apostolicæ servitutis of- ficio, quo unicuique in administranda justitia hujus- modi personis quibuslibet, præsertim nobis & Aposto- licæ Sedi immediatè consultiur, nostræ vigilantie partes propentius impartimur.

Procuramus.

§. 1. Exponi nobis fecerunt dilecti filii Vexillifer ju- stitiæ, & Quadraginta Reformatores status libertatis Ec- clesiasticæ Civitatis nostræ Bononiæ, quod licet in primor- dio nostræ ad Summum Apostolatus apicem assumptionis, dictorum Vexilliferi, ac Reformatores supplicatio- nibus inclinati, quod in dicta Civitate Rota perpetuis temporibus duratura, & singulo quinquennio renovanda fieret, & erigeretur, & pro ea facienda, ac erigenda quinque Doctores excellentes, & usu, ac peritia judi- candi præstantes, aliunde quam ex ipsa Civitate, aut ejus Comitatu, sive districtu oriundi, & qui in eadem Civitate saltem per integri anni intervallum non habita- ssent, qui omnes causas civiles dumtaxat certam sum- mam excedentes in prima, secunda, & ulteriori instantiis cognoscere, & terminare habeant, cum modis & oneri- bus, capitulis, & provisionibus necessariis & opportu- nis, ac per partita inter eosdem Vexilliferum, & Refor- matores, legitime, more solito, in præsentia, & de con- sensu pro tempore existentis nostri in dicta Civitate Le- gati, seu ejus Vicelegati obtinenda, statuendis, & decla- randis eligerentur. Et ex eisdem quinque Doctoribus singulis annis potestas ejusdem Civitatis deputaretur. Ipsique omnes post duos annos immediatè subsecuturos syndicatui de eis faciendo subjacere deberent. Et dum Rotæ hujusmodi præsidetent, nullum aliud officium nec jurisdictionem aliquam in dicta Civitate habere, aut obti- nere possent, statuerimus, & ordinaverimus, prout in ca- pitulis de mandato nostro signatis plenius continetur.

He Pontif
Civitas Bon
nonia & tam
erigitur
Additio
quædam
non quæstio
tis & per
dumtaxat
summi

NNn 3

§. 1. Ni

Nunc Civitas supplicat pro indulgentia ex d. Roma causa avocari possim.

§.2. Nihilominus, quia contingere potest, causas in eadem Rota pendentes, vigore commissionum, ad importunam partium instantiam per nos, seu de mandato nostro pro tempore signatarum, ab illa avocari, ac aliis iudicibus, tam in partibus, quam in Romana Curia committi, ac cives & incolas, Civitatis, & Comitatus, ac districtus prædictorum, erectione Rotæ huiusmodi frustrari, & circa prosecutionem causarum, & litium suarum diversis expensis, & laboribus fatigari, in eorum grave dispendium, nobis humiliter supplicari fecerunt, ut in præmissis opportunè providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Et ipse Pontifex hoc indulgentiam concessit.

§.3. Nos igitur, qui nostrorum, & dictæ Sedis subditorum dispendiis, quantum cum Deo possumus, libenter occurrimus, dictorum Vexilliferi, & Reformatorum supplicationibus inclinati, quod de cætero omnes, & singulæ causæ civiles, inter cives & incolas pro tempore exortæ summam prædictam excedentes, in quacumque instantia, in eadem Rota, & non alibi cognosci & terminari debeant, quodque ab illa quovis modo, nisi per nos & successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, & in vim commissionis per nos, seu eisdem successores nostros, nostra vel eorum propria manu, & per hoc verbum, Placet, signatæ, nisi de utriusque partis consensu, avocari non possint. Nec Potestas, aut Auditores præfati, inhibitionibus, seu mandatis ejus, vigore commissionum aliter quam ut præfertur, signatarum factis, etiam quascumque sententias, censuras, & pœnas etiam pecuniarias in se continentibus parere teneantur, nec ob non partitionem huiusmodi aliquibus sententiis, censuris, & pœnis prædictis innodari, aut illas incurrere quovis modo possint, auctoritate Apostolica tenore præsentium, & ex certa scientia statuimus & ordinamus.

Decretum irritans apponit.

§.4. Decernentes ex nunc irritum & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quibuscumque non obstantibus.

§.5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Dat. P. An. 3. die 2. Julii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die II. Julii millesimo quingentesimo trigésimo quinto, Pontificatus nostri Anno primo.

V. Cōprobatio Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli decollati, cum præfinitione quarundam ordinationum, & concessione privilegiorum.

Istam Congregationem primò approbavit Clem. VII. sup. in ejus const. 37. Totam, ubi plenè de ea tractavit.

Edita An. D. P. 1535. & 1541.

PAULUS EPISCOPUS, Servus servorum Dei, Dilectis filiis Antonio Maria de Zachariis, & Bartholomæo de Ferrariis Presbyteris Cremenensibus, & Mediolanensibus. Salutem & Apostolicam benedictionem.

Refertur confirmatio Clem. VII. de quibus in rubr.

Udum felicis recordationis Clementi Papæ Septimo prædecessori nostro pro parte vestra exposito, quod vos cum tribus aliis vestræ voluntatis sociis, ut liberè divinis beneplacitis insistere, & quæ Dei erant perquirere possitis, cupiebatis professionem trium votorum substantialium Religionis in manibus tunc Archiepiscopi Mediolanensibus, seu ejus tunc Vicarii in spiritalibus generalis emittere, & insimul in aliquo loco Civitatis, seu diocesis Mediolanensibus, per vos eligendo morari ac remanere, idem prædecessor vestris in ea parte supplicationibus inclinatus, vobis & vestrum singulis, ut professionem ipsam in ejusdem Archiepiscopi seu Vicarii, qui verò ad vos de cætero converti vellent, in alterius vestrum, seu præpositi vestræ Congregationis pro tempore existentis manibus professionem trium votorum eorundem emittere, ac insimul, sub obedientia tamen Ordinarii loci, in ipso loco per vos eligendo co-

habitare, & in communi vivere, necnon pro vestro, & rerum vestrarum salubri statu, ac directione, quacumque statuta & ordinationes, rationabilia & honesta, ac factis canonibus non contraria condere & facere, illaque ut vobis pro temporum qualitate expedire videretur mutare, & in totum tollere, aliaque illorum loco de novo facere, liberè, & licitè valeatis concessit, & indulgit, prout in ejusdem prædecessoris literis desuper in forma brevis confectis, quas perpetuis futuris temporibus valere voluit, plenius continetur.

Pii VIII. istam Congregationem Papa super carnis prolatu.

§.1. Cum autem sicut nobis nuper exponi fecistis, vos & nonnulli alii ejusdem voluntatis socii vestri, qui professionem aliquam nondum emisistis, divina ut creditur inspiratione ducti, cupientes cum majori animi quiete Deo servire, & illi magis adherere posse, tria substantialia religionis vitæ, paupertatis scilicet, & castitatis, & obedientiæ vota emittere, & sub solito & communi habitu clericali in unum habitantes, & in communi ac de communi viventes, necnon Deo humiliter & devote, quantum ipse dederit servientes, sub nostra & Apostolicæ Sedis humili & immediata subjectione, & speciali protectione clericalem vitam ducere, ac prædicationi verbi Dei, audientiæ confessionum, & administrationi sacramentorum, sacræque Theologiæ, & sacrorum canonum studiis ad vestrarum & aliorum Christi fidelium animarum profectum vacare decreveritis, nobis humiliter supplicari fecistis, ut vobis in præmissis benignè annuere, ac opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Qui est in riam conc. di. tria ne substantiam concedit.

§.2. Nos igitur qui omnium Christi fidelium piis & honestis desideriis libenter annuimus, vestrum in hac parte laudabile desiderium plurimum in Domino commendantes, vestrisque huiusmodi supplicationibus inclinati, vobis & cuilibet vestrum, ut quancumque vobis visum fuerit, possitis tria substantialia religionis vitæ, ut petitis, paupertatis, castitatis, & obedientiæ vota publicè emittere, in manibus cujuscumque Presbyteri secularis, vel cujusvis Ordinis regularis solemniter profiteri.

Habitum clericalem defendit in communi & de communi vestri sub protectione Apostolice.

§.3. Ac sub solito & communi habitu clericali, subque nomine & nuncupatione Clericorum Regularium, in communi, ac de communi viventes, in locis religiosis aut secularibus, prout vobis ab illis quorum loca ipsa fuerint, concessum fuerit, seu expedire videbitur, sub nostra & hujus sanctæ Sedis Apostolicæ immediata subjectione, & speciali protectione, ad quinquennium dumtaxat in unum habitare.

quingennium hoc super permutatum infra tri-

§.4. Atque ex vobis, & inter vos singulis annis Superiorem, Præpositum nuncupandum, qui usque ad triennium, & non ultra, confirmari possit, eligere.

Præpositum ad triennium eligendi. Alii sunt in religionem recipiendi. De vide tit. 71. Sect. 1. Cum de Officio dicitur recitatio.

§.5. Ac alios quoscumque seculares clericos quavis dignitate fulgentes, Episcopo tamen inferiores, ac etiam laicos, qui Deo aspirante ad huiusmodi vitæ frugem, & communem vivendi modum sese conferre voluerint recipere, & post annuam probationem ad talem trium votorum professionem in manibus ipsius Superioris emittendam, & ad huiusmodi communem vivendi modum admittere.

§.6. Ac horas canonicas diurnas, pariter & nocturnas, necnon missas, & alia divina officia, simul & divisim secundum usum & morem Romanæ Ecclesiæ, etiam juxta breviarium noviter compilatum, ita tamen quod cum publicè ea recitaveritis, vos invicem conformetis in Ecclesia, dicere & recitare.

Sacramentum administrandi.

§.7. Necnon quibuscumque fidelibus verè pœnitentibus & confessis, ad vestram Ecclesiam pro tempore accedentibus, quoque anni tempore, præterquam in festo Paschatis Resurrectionis dominicæ, Eucharistiæ, & alia Ecclesiastica Sacramenta ministrare, liberè & licitè valeatis, & ad alium usum super huiusmodi horis, missis, officiis dicendis observandum minime teneamini, nec ad id à quoquam inviti compelli valeatis.

Præpositus qui dat auctoritatem dispensandi cum infirmis & curantibus.

§.8. Necnon ut dictus Superior vester pro tempore existens, Clerici & socii vestri, qui infirmitate gravati, aut circa infirmorum in domibus vestris morantium curationem adeo impediti fuerint, ut conguum eis tempus ad divinorum officiorum recitationem non super-

ca. 10. ut in...

etiam cir...

firmamque...

impli quo...

privilegia...

Generarii...

Dat. P. An. 1...

fit, ut in... aut circa infirmos occupatione hujusmodi...

§. 9. Quodque tempore jejunii, etiam de precepto, etiam tempore Quadragesimae...

§. 10. Ac quod vos inter vos mutuas, seu etiam alii sacerdotes, seculares vel regulares a vobis de Superiorum vestrorum licentia ad hoc pro tempore eligendi...

§. 11. Vobisque insuper, qui speciali devotionis affectu duci erga doctorem gentium Paulum Ecclesiam sub ejus nomine, etiam Apostolica auctoritate insignitam habere cupitis...

§. 12. Necnon ut omnibus & singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, indulgentiis, facultatibus, libertatibus, auctoritatibus, indultis, favoribus, concessionibus, & gratiis, spiritualibus & temporalibus quibus potiuntur & gaudent, ac in futurum potentur & gaudebunt Canonici regulares Congregationis Lateranensis...

§. 13. Non obstantibus premissis & Apostolicis, ac in provincialibus & synodalibus Conciliis editis, generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, etiam si qua specialiter, seu de verbo ad verbum exprimenda essent, quae pro expressis haberi, & quibus quoad effectum presentium dumtaxat specialiter & expresse derogamus...

Datum Romae apud Sanctum Marcum, anno millesimo quingentesimo trigesimo quinto, octavo Kalend. Augusti, Pont. nostri anno primo.

Sequitur perpetuatio dictionum gratiarum. PAULVS PAPA III. Edita An. D. 1543. Ad perpetuam rei memoriam.

Pastoralis officii cura nobis, meritis licet imparibus, ex alto commissa nos excitat & inducit, ut circa statum fidelium quorumlibet, praesertim sub regulari observantia trium votorum substantialium religionis degentium prosperè dirigendum, operosis studiis jugiter intendentes, eosdem fideles ut vota sua Altissimo quietius persolvere possint benignis favoribus & gratiis confoveamus...

§. 1. Dudum siquidem nobis pro parte dilecti filii Bartholomaei de Ferrariis, & tunc in humanis agentis quondam Antonii Mariae de Zacchariis, Mediolanen. & Cremonen. Presbyterorum exposito, &c.

§. 2. Nos igitur, qui Deo devotorum votis quantum cum Deo possumus libenter annuimus, Bartholomaeum & ejus socios praefatos, & eorum singulos, a quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum presentium dumtaxat consequendum harum serie absolventes & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati Bartholomaeo, & ejus sociis praefatis, quod de caetero perpetuis futuris temporibus sub solito & communi habitu clericali, subque nomine, & nuncupatione Clericorum Regularium in communi & de communi viventes, sub nostra & ejusdem Sedis humiliter & devota subjectione, ac speciali protectione in unum habitare, ac omnia & singula alia in eisdem literis nostris contenta facere & exequi valeant eadem auctoritate Apostolica tenore presentium de speciali gratia concedimus, & indulgemus.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quae in dictis literis nostris volumus non obstare, caeterisque contrariis quibuscumque.

Dat. Romae apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo quadagesimo, tertio, Kalend. Decembris, Pont. nostri Anno decimo.

Jurisdiclio Camerarii & Judicis Curiae Ripae VI. Almæ Urbis, quoad causas Ripales.

Judicis autem alterius Ripae jurisdictionem habes supra in const. 4. Clem. VII. Nuper. Prout illius reformationem inspicere in const. 7. 1. Pauli V. Universi, §. 9. Indulta autem Mercatorum istarum Riparum habes hic infra in const. 45. Cum postquam.

PAULVS EPISCOPVS, Edita An. D. 1553. Motu proprio, &c.

Unobis constet per fel. rec. Clementem Septimum praedecessorem nostrum praesertim Motum proprium fuisse concessum, & ad utilitatem Romanae Urbis & Sedis Apostolicae redundare videatur.

§. 1. Nos ea quae per praedecessores nostros facta rite & ratione congrua cognoscimus, & propterea approbare & confirmare omni studio & conatu debere arbitramur, ac propterea dictum praesertim Motum proprium & omnia eo contenta, tam conjunctim quam divisim confirmamus, & quatenus opus sit de novo concedimus.

§. 2. Addentes praeterea quod dicto Motu proprio praesertim per nos aliquo modo derogatum esse non censetur, nisi de verbo ad verbum in supplicationibus seu Motu proprio, aut per alias signaturas nostras, & etiam per dilectos filios Praesidentes & Clericos Camerae nostrae Apostolicae mentio de dicto Motu proprio facta non fuerit.

Jurisdicio in
causis crimi-
nalibus am-
pliatur.

Camerarius
solus carcer-
os suos ex-
carcerat.

Suique exe-
cutores tantu
eius manda-
ta exequun-
tur.
Correxit Pius
IV. in consil.
58. §. 31.

Jus obser-
vandi hanc
billam.

Nullis obsta-
tibus.

Dat. P. An. 1.
Subscrip. PP.
Clericorum
subscriptio.

§. 3. Et quod dicti Officiales Almaz Urbis quacum-
que auctoritate fungentes, in causis criminalibus in
dicta Ripa & ejus districtu, in causis Ripalibus vel in
Ripis quocumque modo provenientius, etiam cum
effusione sanguinis, se introumittere possint nec valeant,
sed executio dictarum causarum & cognitio ad Domi-
num Camerarium Ripae spectet & pertineat.

§. 4. Ac etiam per Visitatores Carcerum aliquem pro
debito Ripali incarceratum in quacumque Curia Ro-
manae Urbis relaxare non possit, nisi de consensu & vo-
luntate Camerarii Ripae, & interventu Notarii dictae
Ripae.

§. 5. Necnon executores Rom. Urbis & Barifellus
non possit aliquas executiones pro debito Ripali in
ipsa & ejus districtu facere, & si forsan factae fuerint
nullae & invalidae sint & existant. Ac dictis executori-
bus possint per dictum Camerarium Ripae de facto
relaxari absque aliqua solutione executionis ac carceris.

§. 6. Mandantes propterea dilectis filiis Almaz Urbis
Gubernatori, Auditori Camerae, Senatori Urbis, Vicario,
Barifello, & aliis quibuscumque Rom. Urbis Officiali-
bus, quatenus sub excommunicationis & mille ducato-
rum auri poenis contenta in praesenti Motu pro-
prio observent, ac ab aliis observari faciant & permit-
tant.

§. 7. Non obstantibus constitutionibus, & ordina-
tionibus Apostolicis, stylo palatii, caeterisque in contra-
rium facientibus quibuscumque.

Pontificatus nostri Anno primo.
Placet, & ita mandamus. A.
Vifa. Philippus Camerae Apostolicae Decanus.
Vifa. Joan. Carolus Camerae Apostolicae Clericus.

VII. Damnatio & excommunicatio Henrici VIII.
Regis Angliae, ejusque fautorum & compli-
cum, cum aliarum poenarum adjectione.

*Iste Henricus contra Martinum Lutherum, &
alios haereticos ante scripserat, & propterea ti-
tulo defensoris Christiana fidei à Leone X. do-
natus fuerat, ut sup. in ejus const. 45. Ex super-
na. Elizabeth quoque Regina Anglia damna-
ta fuit à Pio V. ut infra in ejus const. 101.
Regnans.*

Edita A. D. 1535. & 1538.
P A V L V S E P I S C O P V S,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ejus qui immobilis permanens sua providentia ordi-
ne mirabili dat cuncta moveri, disponente clemen-
tia, vices, licet immeriti gerentes in terris, & in sede
Justitiae constituti, juxta Prophetae quoque Hieremiae
vaticinium dicentis: Ecce te constitui super gentes, &
regna, ut evellas, & destruas, aedifices, plantes, praecipuum
super omnes Reges universae terrae, cunctosque populos
obtinentes principatum, ac illum qui pius, & misericors
est, & vindictam ei, qui illam praevenerat paratam tempe-
rat, nec quos impoenitentes videt severa ultione castigat,
quin prius comminetur, in assidue autem peccantes, &
in peccatis perseverantes, cum excessus misericordiae fi-
nes praetereant, ut saltem metu poenae ad cor reverti
cogantur, justitiae vires exercet, imitantes, ex incumben-
ti nobis Apostolicae sollicitudinis studio perurgemur, ut
cunctarum personarum nostrae curae coelitus commissa-
rum salubri statui solertius intendamus, ac erroribus, &
scandalis, quae hostis antiqui versutia imminere conspi-
cimus, propensius obviamus, excessusque, & enormia,
ac scandalosa crimina congrua severitate coercedamus,
& juxta Apostolum inobedientiam ovium promptius
ulciscendo, illorum perpetratores debita correctione
sic compescamus, quod eos Dei iram provocasse poe-
niteat, & ex hoc aliis exemplum cautelae salutariae ac-
cedat.

§. 1. Sane cum superioribus diebus nobis relatum
fuisset, quod Henricus Angliae Rex, licet tempore Pon-
tificatus fel. record. Leonis Papae X. praedecessoris nostri
diversorum haereticorum errores saepe ab Apostolica
Sede, & sacris Conciliis praeteritis temporibus damna-
tos, & novissime nostra aetate per perditionis alumnaum
Martinum Lutherum suscitatos, & innovatos, zelo Ca-
tholicae fidei, & erga dictam Sedem devotionis fervore
inductus, non minus docte, quam pie per quemdam li-
brum per eum desuper compositum, & eidem Leoni
praedecessori, ut eum examinaret, & approbaret, oblatum
confutasset, ob quod ab eodem Leone praedecessore ul-
tra dicti libri cum magna ipsius Henrici Regis laude &
commendatione, approbationem, titulum Defensoris
Fidei reportaverit, a recta fide & Apostolico tramite de-
vians, ac propriae salutis, famae, & honoris immemor,
postquam charissima in Christo filia nostra Catharina
Angliae Regina Illustris sua progenie conjuge, cum qua
publice in facie Ecclesiae matrimonium contraxerat, &
per plures annos continuaverat, ac ex qua, dicto con-
stante matrimonio prolem pluries susceperat, nulla legiti-
tima subsistente causa, & contra Ecclesiae prohibitionem
dimissa, cum quadam Anna Bolena, muliere Anglica,
dicta Catharina adhuc vivente, de facto matrimonium
contraxerat, ad deteriora proficiens, quasdam leges, seu
generales constitutiones edere non erubuit, per quas sub-
ditos suos ad quosdam haereticos, & schismaticos arti-
culos tenendos, inter quos & hoc erat, quod Romanus
Pontifex Caput Ecclesiae, & Christi Vicarius non erat,
& quod ipse in Anglica Ecclesia supremum caput existe-
bat, sub gravibus etiam mortis poenis cogebat. Et his
non contentus, diabolo sacrilegii crimen suadente,
quamplures Praelatos etiam Episcopos, aliasque perso-
nas Ecclesiasticas, etiam Regulares, necnon saeculares sibi
ut haeretico, & schismatico adherere, ac articulos praedi-
ctos sanctorum Patrum decretis, & sacrorum Conci-
liorum statutis, imò etiam ipsi Evangelicae veritati
contrarios, tanquam tales alias damnatos approbare, &
sequi nolentes, & intrepide recusantes capi, & carceri-
bus mancipari. Hisque similiter non contentus, mala ma-
lis accumulando, bonae memoriae Jo. tit. S. Vitalis Pres-
byter Cardinalis Rossen, quem ob fidei constantiam, &
vitae sanctimoniam ad Cardinalatus dignitatem promo-
veramus, cum dictis haeresibus & erroribus consentire
nollet, horrenda immanitate, & detestanda sevitia, pu-
blice miserabili supplicio tradi, & decollari mandaverat,
& fecerat excommunicationis, & anathematis, aliasque
gravissimas sententias, censuras, & poenas in literis, ac
constitutionibus recolendae mem. Bonifacii VIII. Ho-
norii I. Roman. Pontificum praedecessorum nostro-
rum desuper editis contentas, & alias in tales à jure la-
tas damnabiliter incurrendo, ac Regno Angliae, & do-
miniiis, quae tenebat, necnon regalis fastigii celsitudine,
ac praefati tituli praerogativa, & honore se indignum
reddendo.

§. 2. Nos licet ex eo, quod prout non ignorabamus,
idem Henricus Rex in certis censuris Ecclesiasticis, qui-
bus à pia memoriae Clemente Papa VII. etiam praede-
cessore nostro, postquam humanissimis literis, & pater-
nis exhortationibus, multisque nuntiis, & mediis, pri-
mo, & postremo, etiam judicialiter, ut praefatam Annam
à se dimitteret, & ad praedictae Catharinae suae verae con-
jugis consortium rediret frustra monitus fuerat, innoda-
tus existerat, Pharaonis duritiam imitando, per longum
tempus in clavium contemptum inforduerat, & infor-
descebat, quod ad cor rediret vix sperare posse videre-
mus, ob paternam tamen charitatem, qua in minoribus
constituti donec in obedientia, & reverentia Sedis praedi-
ctae permanfit, eum profecuti fueramus, utque clarius
videre possemus, an clamor qui ad nos delatus fuerat,
(quem certe etiam ipsius Henrici Regis respectu falsum
esse desideramus) verus esset, statuimus ab ulteriori con-
tra ipsum Henricum Regem processu ad tempus absti-
nendo, hujus rei veritatem diligentius indagare.

§. 3. Cum autem debitis diligentius desuper factis
clamorem ad nos, ut praefertur, delatum, verum esse,
simulque, quod dolenter referimus, dictum Henricum
Regem

Henricus
quam à Le-
ne X. titu-
lo Defens-
Fidei dicitur
fuit causa
pressu, &
etiam à
devian-
multa en-
mia comm-
fit.

Clemen-
(ejus co-
hic non re-
bis) tunc
illum ex-
municavit
qui in cer-
ris instr-
cenda det-
rior evasit

Ideo Pont-
cetera Reg-
completi-

Regem ita in profundum malorum descendisse, ut de eius resipiscencia nulla penitus videatur spes haberi posse, reperimus. Nos attendentes Veteri lege crimen adulterii notatum, lapidari mandatum, ac auctores schismatis hiati terræ absorptos, eorumque sequaces cœlesti igne consumptos, Elimamque magnum viis Domini resistentem per Apostolum æterna severitate damnatum fuisse, volentesque ne in districto examine ipsius Henrici Regis & subditorum suorum, quos secum in perditione trahere videmus, animarum ratio à nobis exposcatur, quantum nobis ex alto conceditur providere contra Henricum Regem, ejusque complices, fautores, adherentes, & sequaces, & in præmissis quomodolibet culpabiles, contra quos ex eo quod excessus, & delicta prædicta adeo manifesta sunt, & notoria, ut nulla possint tergiversatione celari, absque ulteriori mora ad executionem procedere possimus, benignius agendo decrevimus infra scripto modo procedere.

§. 4. Habita itaque super his cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus deliberatione maturata, & de illorum consilio, & assensu præfatum Henricum Regem, ejusque complices, fautores, adherentes, consultores, & sequaces, ac quoscumque alios in præmissis, seu eorum aliquo quoquo modo culpabiles, tam laicos, quam clericos, etiam regulares, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, præminentie, & excellentie existant (quorum nomina, & cognomina perinde ac si præsentibus infererentur, pro sufficienter expressis haberi volumus) per viscera misericordie Dei nostri hortamur, & requirimus in Domino, quatenus Henricus Rex à prædictis erroribus prorsus absteat, & constitutiones, seu leges prædictas, sicut de facto eas fecit, revocet, casset, & annullet, & coactione subditorum suorum ad eas servandas, necnon carceratione, captura, & punitione illorum qui ipsis constitutionibus, seu legibus adherere, aut eas servare noluerint, & ab aliis erroribus prædictis penitus, & omnino absteat, & si quos præmissorum occasione captivos habeat, relaxet.

§. 5. Complices verò, fautores, adherentes, consultores, & sequaces dicti Henrico Regis in præmissis, & circa ea ipsi Henrico Regi super his de cætero non adstant, nec adherent, vel favent, nec ei consilium, auxilium, vel favorem desuper præstent.

§. 6. Alias si Henricus Rex, ac fautores, adherentes, consultores, & sequaces hortationibus, & requisitionibus hujusmodi non annuerint eum effectu, Henricum Regem, fautores, adherentes, consultores, & sequaces, ac alios culpabiles prædictos auctoritate Apostolica, ac ex certa nostra scientia, & de Apostolica potestatis plenitudine tenore præsentium, in virtute sanctæ obedientie, ac sub majoris excommunicationis latæ sententie, à qua etiam prætextu cujuscumque privilegii, vel facultatis, etiam in forma confessionalis, cum quibuscumque efficacissimis clausulis à nobis, & Sede prædicta quomodolibet concessis, & etiam iteratis vicibus innovatis, ab alio quàm à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo constituti, ita tamen, quod si aliquem absolvi contingat, qui postmodum convaluerit, nisi post convalescentiam monitioni, & mandatis nostris hujusmodi patuerit cum effectu, in eandem excommunicationis sententias relinquitur, absolvi non possint.

§. 7. Necnon rebellionis, & quoad Henricum Regem, etiam perditionis Regni, & dominiorum prædictorum, & tam quoad eum, quàm quoad alios monitos supra dictos supra, & infra scriptis pœnis, quas si dictis monitioni, & mandatis, ut præfertur, non paruerint, eos, & eorum singulos, ipso facto respectivè incurrere volumus, per præsentem monemus; eisque, & eorum cuilibet districtè præcipiendo mandamus, quatenus Henricus Rex per se, vel procuratorem legitimum, & sufficienti mandato suffultum infra nonaginta, complices verò, fautores, adherentes, consultores, & sequaces, ac alii in præmissis quomodolibet culpabiles supra dicti, sæculares & Ecclesiastici etiam regulares, personaliter infra sexaginta dies compareant coram nobis, ad se super præmissis legitime excusandum, & defendendum, aliàs videndum

& audiendum contra eos, & eorum singulos, etiam nominatim, quos sic monemus, quatenus expedit, ad omnes, & singulos actus, etiam sententiam definitivam, declaratoriam, condemnatoriam, & privatoriam, ac mandatum executivum procedi. Quod si Henricus Rex, & alii moniti prædicti intra dictos terminos eis, ut præfertur, respectivè præfixos non compaerant, & prædictam excommunicationis sententiam per tres dies, post lapsum dictorum terminorum animo, quod absit, sustingerint indurato, censuras ipsas aggravamus, & successivè reagravamus, Henricumque Regem privationis Regni, & dominiorum prædictorum, & tam eum, quàm alios monitos prædictos, & eorum singulos, omnes & singulas alias pœnas prædictas incurrere, ab omnibusque Christi fidelibus cum eorum bonis perpetuò diffidatos esse. Et si interim ab humanis decedat, Ecclesiastica debere carere sepultura, auctoritate & potestatis plenitudine prædictis decernimus, & declaramus, eoque anathematis, maledictionis, & damnationis æternæ mærone percusimus.

§. 8. Necnon quæ præfatus Henricus Rex quomodolibet, & ex quavis causa tenet, habet, aut possidet, quandiu Henricus Rex, & alii moniti prædicti, & eorum singuli in aliis per dictum Henricum Regem non tenent, habent, aut possident permanserint, & triduo post eorum inde recessum, & alia quæcumque ad quæ Henricum Regem, & alios monitos prædictos post lapsum dictorum terminorum declinare contigerit, Dominia, Civitates, Terras, Castra, Villas, Oppida, Metropolitanasque, & alias Cathedralis, cæterasque inferiores Ecclesias, necnon Monasteria, Prioratus, Domos, Conventus, & loca religiosa, vel pia cujuscumque, etiam S. Benedicti, Cluniacen. Cisterciens. Præmonstraten. ac Prædicatorum, Minorum, Eremitarum S. Augustini, Carmelitarum, & aliorum Ordinum, ac Congregationum, & Militiarum quarumcumque in ipsis Dominiis, Civitatibus, Terris, Castris, Villis, Oppidis, & locis existentia, Ecclesiastico supponimus interdicto, ita ut illo durante, in iis etiam prætextu cujuscumque Apostolici indulti Ecclesiis, Monasteriis, Prioratibus, Domibus, Conventibus, locis, Ordinibus, aut personis, etiam quacumque dignitate fulgentibus concessis, præterquam in casibus à jure permisis, ac etiam in illis alias quam clausis januis, & excommunicatis & interdictis exclusis, nequeant Missæ, aut alia divina officia celebrari.

§. 9. Et Henrici Regis, complicumque, fautorum, adherentium, consultorum, sequacium, & culpabilium prædictorum filii, pœnarum, ut hic in hoc casu patet, participes sint, omnes & singulos ejusdem Henrici Regis ex dicta Anna, ac singulorum aliorum prædictorum filios natos, & nascituros, aliosque descendentes, usque in eum gradum, ad quem jura pœnas in casibus hujusmodi extendant (nemine excepto, nullaque minoris ætatis, aut sexus, vel ignorantie, vel alterius cujuscumque causa habita ratione) dignitatibus, & honoribus in quibus quomodolibet constituti existunt, seu quibus gaudent, utuntur, potiuntur, aut muniti sunt, necnon privilegiis, concessionibus, gratiis, indulgentiis, immunitatibus, remissionibus, libertatibus, & indultis, ac dominiis, Civitatibus, Castris, Terris, Villis, Oppidis, & locis, etiam commendatis, vel in Gubernium concessis, & quæ in feudum, emphyteusim, vel alias à Romanis, vel aliis Ecclesiis, Monasteriis, & locis Ecclesiasticis, ac sæcularibus Principibus, Dominiis, Potentatibus, etiam Regibus, & Imperatoribus, aut aliis privatis, vel publicis personis quomodolibet habent, tenent, aut possident, cæterisque omnibus bonis, mobilibus & immobilibus, juribus, & actionibus, eis quomodolibet competentibus privatos, dictaque bona feudalia, vel emphyteutica, & alia quæcumque ab aliis quomodolibet obtenta, ad directos dominos, ita ut de illis liberè disponere possint, respectivè devoluta, & eos qui Ecclesiastici fuerint, etiam si Religiosi existant, Ecclesiis etiam Cathedralibus, & Metropolitanis, necnon Monasteriis & Prioratibus, præposituris, præpositatibus, dignitatibus, personatibus, officiis, canonicatibus, & præbendis, aliisque beneficiis Ecclesiasticis per eos quomodolibet obtentis privatos, & ad illa, ac alia

Et quatenus Civitas, Ecclesia, & alia loca, ad qua ipsi declamaverint interdicto Ecclesiastico supponit.

Filiis quoque non de dignitatibus, gratiis, & privilegiis, ac dominiis omnibus privatos, & ad alia de cætero obtinenda inhabiles esse declaramus.

opus de-
est proce-
di, ut hic.

remittitur
tatur, ut
huiusmodi
cribis desi-

aplicis vero
fautores
aut, ut ab-
stant Regi
super favo-
re, vel adha-

obediens
et majoris
ritimonia-
mis senten-
a mondas.

Rebellionis
aque Cr-
missis Ro-
ni panis im-
nis, Regem
& com-
licet mones,
infracertu
armis com-
reano, alio-
in panas
re extressa
cidisse de-
lari.

in

in posterum obtinenda inhabiles esse, similiter decernimus, & declaramus; eosque sic respectivè privatos ad illa, & alia quaecumque similia, ac dignitates, honores, administrationes, & officia, jura, ac feuda in posterum obtinenda, auctoritate & scientia, ac plenitudine similibus inhabilitamus.

Subditosque à juramento fidelitatis & subjectione liberat. Et eisdem mandatum ut in obedientia omnino recedant.

§. 10. Ipsiusque Henrici Regis, ac regni, omniumque aliorum dominiomm, Civitatum, Terrarum, Castrorum, Villarum, Fortalitiomm, Arcium, Oppidorum, & locorum suorum, etiam de facto obtentorum Magistratus, Judices, Castellanos, Custodes, & Officiales quoscumque, necnon Communitates, Universitates, Collegia, Feudatarios, Vassallos, subditos, cives, incolas, & habitatores etiam forenses, dicto Regi de facto obedientes, tam sæculares, quam si qui rationis alicujus temporalitatis ipsum Henricum Regem in superiorem recognoscant, etiam Ecclesiasticos, à præfato Rege, seu ejus complicibus, fautoribus, adherentibus, consultoribus, & sequacibus supradictis deputatis, à juramento fidelitatis, jure vassallico, & omni erga Regem, & alios prædictos subjectione absolvimus, ac penitus liberamus. Eis nihilominus sub excommunicationis pœna mandantes, ut ab eisdem Henrici Regis, suorumque officialium, judicum, & magistratum quorumcumque obedientia penitus, & omnino recedant, nec illos in superiores recognoscant, neque illorum mandatis obtemperant.

Henrico & complicibus alias penas imponit.

§. 11. Et ut alii eorum exemplo perterriti, discant ab hujusmodi excessibus abstinere, eisdem auctoritate, scientia, & plenitudine volumus, ac decernimus, quod Henricus Rex, & complicés, fautores, adherentes, consultores, sequaces, & alii in præmissis culpabiles, postquam alias penas prædictas, ut præfertur respectivè incurserint, necnon præfati descendentes, ex tunc infames existant, & ad testimonium non admittantur, testamenta, & codicillos, aut alias dispositiones, etiam inter vivos concedere, & facere non possint, & ad alicujus successionem ex testamento, vel ab intestato, necnon ad jurisdictionem, seu judicandi potestatem, & ad Notariatum officium, omnemque actum legitimos quoscumque, ita ut eorum processus, sive instrumenta, atque alii actus quicumque, nullius sint roboris, vel momenti, inhabiles existant, & nulli ipsi, sed ipsi aliis super quocumque debito, & negotio, tam civili, quam criminali, de jure respondere teneantur.

Christi fidelibus sub pœnis hic expressis præcipit ut infidelium communionem evitent.

§. 12. Et nihilominus omnes, & singulos Christi fideles sub excommunicationis, & aliis infra scriptis pœnis monemus, ut monitos, excommunicatos, aggravatos, interdictos, privatos, maledictos, & damnatos prædictos evitent, & quantum in eis est, ab aliis vitari faciant, nec cum eisdem, seu præfati Regis, Civitatum, Dominiomm, Terrarum, Castrorum, Comitatum, Villarum, Fortalitiomm, Oppidorum, & locorum prædictorum civibus, incolis, vel habitatoribus, aut subditis, & vassallis, emendo, vendendo, permutando, aut quacumque mercaturam, seu negotium exercendo, commercium, seu aliquam conversationem, seu communionem habeant, aut vinum, granum, sal, seu alia victualia, arma, pannos, merces, vel quasvis alias mercantias, vel res per mare in eorum navibus, treribus, aut aliis navigiis, sive per terram, cum mulis, vel aliis animalibus deferre, aut conducere, seu deferri, aut conduci facere, vel delata per illos recipere, publicè, vel occultè, aut talia facientibus auxiliù, consilium, favorem publicè vel occultè, directè, vel indirectè, quovis quæsito colore, per se, vel alium, seu alios quoquo modo præstare præsumant. Quod si fecerint, ultra excommunicationis prædictæ, etiam nullitatis contractuum, quos inirent, necnon perditionis mercium, victualium, & bonorum omnium delatorum, quæ capientium fiant, pœnas similiter eo ipso incurraut.

Prælati & ceteris seronis Ecclesiarum istius mandatum sub pœnis, & ceteris, auctoritate de Regno Anglia distulit, ut

§. 13. Cæterum quia convenire non videtur, ut cum his qui Ecclesiam contemnunt, dum præsertim ex eorum pertinacia spes corrigibilitatis non habetur, hi qui divinis obsequiis vacant conversentur, quod etiam illis tuti facere non posse dubitandum est, omnium & singularum Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium, cæterarumque inferiorum Ecclesiarum, & Monasteriorum, domorum, & locorum Religiosorum, & piorum quorum-

cumque, etiam S. Augustini, S. Benedicti, Cluniacensis, Cisterciensis, Præmonstratensis, ad Prædicatorum, Minorum, Carmelitarum, & aliorumque quorumcumque Ordinum, & Militarum, etiam Hospitalis Hierosolymitani Prælati, Abbatibus, Prioribus, Præceptoribus, Præpositis, Ministris, Custodibus, Guardianis, Conventibus, Monachis, & Canonicis, necnon Parochialium Ecclesiarum Rectoribus, aliisque quibuscumque personis Ecclesiasticis in regno & dominiis prædictis commorantibus, sub excommunicationis, ac privationis administrationum, & regiminum Monasteriorum, dignitatum, personatum, administrationum, ac officiorum, Canoniciatumque, & præbendarum, Parochialium Ecclesiarum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque, quomodolibet qualificatorum, per eos quomodolibet obtentorum pœnis mandamus, quatenus infra quinque dies post omnes, & singulos terminos prædictos elapsos, de ipsis regno, & dominiis, dimissis tamen aliquibus Presbyteris in Ecclesiis, quarum curam habuerint, pro administrando baptisinate parvulis, & in pœnitentia decedentibus, ac aliis Sacramentis Ecclesiasticis, quæ tempore interdicti ministrari permittuntur, exeant, & discedant, neque ad regnum, & dominia prædicta revertantur, donec moniti, & excommunicati, aggravati, reagravati, privati, maledicti, & damnati prædictis monitionibus, & mandatis nostris hujusmodi obtemperantes meruerint à censuris hujusmodi absolutionis beneficium obtinere, seu interdictum in regno, & dominiis prædictis fuerit sublatum.

§. 14. Præterea si præmissis non obstantibus Henricus Rex, complicés, fautores, adherentes, consultores, & sequaces prædicti in eorum pertinacia perseveraverint, nec conscientie stimulus eos ad cor reduxerint, in eorum fortè potentia, & armis confidentes, omnes & singulos Duces, Marchiones, Comites, & alios quoscumque, tam sæculares, quam Ecclesiasticos etiam fortenses, de facto dicto Henrico Regi obedientes, sub eisdem excommunicationis, ac perditionis bonorum suorum (quæ, ut infra dicitur, similiter capientium fiant) pœnis requirimus, & monemus, quatenus omni mora, & excusatione postposita, eos, & eorum singulos, ac ipsorum milites, & stipendiarios, tam equestres, quam pedestres, aliosque quoscumque, qui eis cum armisnaverint, de regno & dominiis prædictis, etiam vi armorum, si opus fuerit, expellant, ac quod Henricus Rex, & ejus complicés, fautores, adherentes, consultores, & sequaces mandatis nostris non obtemperantes prædicti, de Civitatibus, Terris, Castris, Villis, Oppidis, Fortalitiis, aut aliis locis regni, & dominiis prædictorum, se non intromittant, procurent, eis sub omnibus & singulis pœnis prædictis inhibentes, ne in favorem Henrici, ejusque complicum, fautorum, adherentium, consultorum, & sequacium, aliorumque monitorum prædictorum mandatis nostris non obtemperantium, arma cujuslibet generis offensiva, vel defensiva, machinas quoque bellicas, seu tormenta (artellarias nuncupata) sumant aut teneant, seu illis utantur, aut armatos aliquos, præter consuetam familiam parent, aut ab Henrico Rege, complicibus, fautoribus, adherentibus, consultoribus, & sequacibus, vel aliis in regis ipsius favorem paratos, quomodolibet, quavis occasione vel causa, per se vel alium seu alios, publicè vel occultè, directè vel indirectè teneant, vel receiptent, aut dicto Henrico Regi, seu illius complicibus, fautoribus, adherentibus, consultoribus, & sequacibus prædictis, consilium, auxiliùm, vel quomodolibet ex quavis causa, vel quovis quæsito colore, sive ingenio, publicè vel occultè, directè vel indirectè, tacitè vel expressè, per se vel alium seu alios in præmissis, vel aliquo præmissorum præstent, seu præstari faciant quoquo modo.

Duceque & alios monitos sub pœnis prædictis, & Henricum & ejus consules de Regno compeller. & c.

§. 15. Præterea ad dictum Henricum Regem facilius ad sanitatem, & præfate Sedis obedientiam reducendum, omnes & singulos Christianos Principes, quacumque etiam Imperiali & Regali dignitate fulgentes, per viscera misericordie Dei nostri (cujus causa agitur) hortamur & in Domino requirimus, eis nihilominus, qui Imperatore & Rege inferiores fuerint, quos propter excellen-

Principum Christianorum confederationes, & alias actiones contra Henricum multas, & c.

excellentiâ dignitatis à censuris excipimus, sub excommunicationis poena mandantes ne Henrico Regi, ejusque complicitibus, fautoribus, adherentibus, consultoribus, & sequacibus, vel eorum alicui per se vel alium seu alios, publicè vel occultè, directè vel indirectè, tacitè vel expressè, etiam sub prætextu confederationum aut obligationum, quacumque etiam juramento, aut quavis alia firmitate roboratarum, & sæpius geminarum, à quibus quidem obligationibus, & juramentis omnibus, nos eos & eorum singulos eisdem auctoritate & scientia, ac plenitudine per præsentem absolvimus, ipsasque confederationes & obligationes, tam factas, quam in posterum faciendas, quas tamen (in quantum Henricus Rex & complices, fautores, adherentes, consultores, & sequaces prædicti circa præmissa, vel eorum aliquod se directè vel indirectè juvare possent) sub eadem poena fieri prohibemus, nullius roboris vel momenti, nullasque, irritas, cassas, inanes, ac profectis habendas fore decernimus & declaramus, consilium, auxilium, vel favorem quomodolibet præsentem, quinimò si qui illis, aut eorum alicui ad præsentem quomodolibet assistant, ab ipsis omnino, & cum effectu recedant. Quod si non fecerint postquam præsentem publicatam & executioni demandatam fuerint, & dicti termini lapsi fuerint, omnes & singulas Civitates, Terras, Oppida, Castra, Villas, & alia loca eis subiecta simili Ecclesiastico interdicto supponimus, volentes ipsum interdictum, donec ipsi principes à consilio, auxilio & favore Henrico Regi & complicitibus, fautoribus, adherentibus, consultoribus, & sequacibus prædictis præstando destiterint, perdurare.

Principibus aliis mandatis, ut contra Henricum & complices in capite.

§. 16. Insuper tam principes prædictos, quam quoscumque alios, etiam ad stipendia quorumcumque Christi fidelium militantes, & alias quascumque personas, tam per mare, quam per terras armigeros habentes, similiter hortamur, & requirimus, & nihilominus eis in virtute sanctæ obedientiæ mandantes, quatenus contra Henricum Regem, complices, fautores, adherentes, consultores, & sequaces prædictos, dum in erroribus prædictis, ac adversus Sedem prædictam rebellionem peremerint, armis insurgant, eosque & eorum singulos persequantur, ac ad unitatem Ecclesiæ, & obedientiam dictæ Sedis redire cogant, & compellant, & tam eos, quam ipsorum subditos, & vassallos, ac Civitatum, Terrarum, Castrorum, Oppidorum, Villarum, & locorum suorum incolas, & habitatores, aliasque omnes & singulas personas supradictis mandatis nostris, ut præfertur, non obtemperantes, & quæ præfatum Henricum Regem postquam censuras, & poenas prædictas incurrerint, in dominum quomodolibet, etiam de facto recognoverint, vel eis quovis modo obtemperare præsumpserint, aut qui eum, ac complices, fautores, adherentes, consultores, sequaces, ac alios non obtemperantes prædictos, ex regno & dominiis prædictis, ut præfertur, expellere noluverint, ubicumque eos invenerint, eorumque bona mobilia & immobilia, mercantias, pecunias, navigia, credita, res & animalia, etiam extra territorium dicti Henrici Regis ubilibet consistentia capiant.

Principibus & obedientibus in quantum & eorundem bona occupantium fieri decernis.

§. 17. Nos enim eis bona, mercantias, pecunias, navigia, res, & animalia prædicta sic capta, in proprios eorum usus convertendi, eisdem auctoritate, scientia, & potestatis plenitudine plenariam licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus, illa omnia ad eosdem capientes plenariè pertinere, & spectare, & personas ex regno, & dominiis prædictis originem trahentes, seu in illis domicilium habentes, aut quomodolibet habitantes, mandatis nostris prædictis non obtemperantes, ubicumque eos capi contigerit, capientium servos fieri decernentes, præsentisque literas quoad hoc ad omnes alios cujuscumque dignitatis, gradus, status, ordinis vel conditionis fuerint, qui ipsi Henrico Regi, vel ejus complicitibus, fautoribus, adherentibus, consultoribus, & sequacibus, aut aliis monitionibus, & mandatis nostris hujusmodi quoad commercium non obtemperantibus, vel eorum alicui victualia, arma, vel pecunias subministrare, aut cum eis commercium habere, seu auxilium, consilium, vel favorem, per se, vel alium, seu alios, pu-

bilitate vel occultè, directè vel indirectè, quovis modo contra tenorem præsentium præstare præsumpserint extendentes.

§. 18. Et ut præmissa facilius iis quos concernunt innotescant, universis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & Patriarchalium, Metropolitan. & aliarum Cathedralium, & Collegiarum Ecclesiarum Prælati, Capitulis, aliisque personis Ecclesiasticis, secularibus ac quorumvis Ordinum Regularibus, necnon omnibus, & singulis, etiam Mendicantium Ordinum professoribus, exemptis, & non exemptis, ubilibet constitutis, per easdem præsentem sub excommunicationis, & privationis Ecclesiarum, Monasteriorum, ac aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, graduum quoque & officiorum, necnon privilegiorum, & indulgentiarum quorumcumque, etiam à Sede prædicta quomodolibet emanatorum poenis ipso facto incurrendis præcipimus, & mandamus, quatenus ipsi, ac eorum singuli, si, & postquam vigore præsentium desuper requisiti fuerint, infra tres dies immediatè sequentes præfatum Henricum Regem, omnesque alios, & singulos, qui supradictas censuras, & poenas incurrerint, in eorum Ecclesiis Dominicis, & aliis festivis diebus, dum major inibi populi multitudo ad divina convenit, cum Crucis vexillo, pulsatis campanis, & accensis, ac demùm extinctis, & in terram projectis, & conculcatis candelis, & aliis in similibus servari solitis ceremoniis servatis, excommunicatos publicè nuntient, & ab aliis nuntiarum, ac ab omnibus arctius evitari faciant, & mandent, necnon sub supradictis censuris, & poenis præsentem literas, vel earum transumptum, sub forma infra scripta confectum, infra terminum trium dierum, postquam, ut præfertur, requisiti fuerint, in Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, & aliis eorum locis publicari, & affigi faciant.

Prælati & alii mandatis sub poenis de quibus hic, ut in eorum Ecclesiis Henricus cum & complicitibus qui supradictas poenas, & censuras incurrerint, excommunicatos publicè nuntient, & evitari faciant.

§. 19. Volentes omnes, & singulos cujuscumque status, gradus, conditionis, præminentie, dignitatis, aut excellentiæ fuerint, qui quominus præsentem literam, vel earum transumpta, copie, seu exemplaria, in suis civitatibus, terris, castris, oppidis, villis, & locis legi, & affigi, ac publicari possint, per se, vel alium, seu alios, publicè, vel occultè, directè, vel indirectè impederint, easdem censuras, & poenas ipso facto incurrere. Et cum fraus, & dolus nemini debeant patrocinari, ne quisquam ex his, qui alicui regimini, & administrationi deputati sunt, infra tempus sui regimini, seu administrationis, prædictas sententias, censuras, & poenas sustineat, quasi post dictum tempus sententias, censuras & poenas prædictis amplius ligatus non existat, quemcumque qui dum in regimine, & administratione existens, monitioni, & mandato nostris, quoad præmissa, vel aliquid eorum obtemperare noluverit, etiam deposito regimine, & administratione hujusmodi, nisi paruerit, eisdem censuris, & poenis subjacere decernimus.

Publicatio- ne istius const. impedientibus, ea dem poenas imponant.

§. 20. Et ne Henricus Rex, ejusque complices, & fautores, adherentes, consultores, & sequaces, aliique quos præmissa concernunt, ignorantiam earundem præsentium literarum, & in eis contentorum prætereundere valeant, literas ipsas (in quibus omnes, & singulos, tam juris, quam facti, etiam solemnitate, & processuum, citationumque omnissarum defectus etiam tales sint, de quibus specialis, & expressa mentio facienda esset propter notorietatem facti, auctoritate, scientia, & potestatis plenitudine similibus supplemus) in Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ de Urbe, & in partibus in Collegiæ B. Mariæ Burgen. Tornacen. & Parochialis de Dunkerke Oppidorum Morinensis Diocesis Ecclesiarum valvis affigi, & publicari mandamus, decernentes quod earundem literarum publicatio sic facta Henricum Regem, ejusque complices, fautores, adherentes, consultores, & sequaces, omnesque alios, & singulos, quos literæ ipsæ quomodolibet concernunt, perinde arctent, ac si literæ ipsæ eis personaliter lectæ, & intimatæ fuissent, cum non sit verisimile, quod ea, quæ tam patenter sunt, debeant apud eos incognita remanere.

Publicari mandatis hanc const. in locis hic expressis. Sed ea forma immutata est, ut in hoc in hoc.

§. 21. Cæterum quia difficile foret præsentem literam ad singula quæque loca, ad quæ necessarium esset deferri, singula

Transumptis credi jubet.

volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earum transumptis manu publici Notarii confectis, vel in Alma Urbe impressis, ac sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, ubique eadem fides adhibeatur, quae originalibus adhiberetur, si essent exhibitae, vel ostensae.

Sanctionem
paulatim ap-
puit.

§. 22. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae munitiois, aggravationis, reaggravationis, declarationis, percussiois, suppositionis, inhabilitatiois, absolutiois, liberationis, requisitionis, inhibitionis, hortationis, exceptionis, prohibitionis, concessiois, extensionis, suppletionis, mandatorum, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Dat. P. A. 1.
die 30. Aug.

Datum Romae apud sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dom. 1535. 3. Kal. Sept. Pont. nostri Anno 1.

Sequitur suspensio executionis dictae bullae, & tandem ejus revocatio, & executio.

Edita. An. D.
1538.

PAVLVS EPISCOPVS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Cum Redemptor noster ideo illum qui ipsum negaverat, Petrum videlicet, universae Ecclesiae praeficere voluerit, ut in sua culpa disceret aliis esse miserendum, non immerito Romanus Pontifex, qui ipsius Petri in dignitate successor existit, debet etiam in officio exercendae misericordiae ipsius esse successor. Sed cum in eum dirigitur misericordia, qui ex hoc fit insolentior, & obstinatio, alioque secum trahit in perditionem, debet ipse Romanus Pontifex postposita in eum misericordia omnem severitatem adhibere, quo membrum illud putridum ita a corpore separetur, ut reliqua membra absque metu contagionis salva remaneant, praesertim cum pluribus curis adhibitis, & multo tempore in hoc consumpto morbum quotidie magis invalescere ipsa experientia comprobatur.

Refer. nr. cōst.
praecedens.

§. 1. Alias cum nobis relatum fuisset, quod Henricus Angliae Rex, praeter ea quae matrimonium de facto, & contra prohibitionem Ecclesiae temerarie contractum concernebant, quasdam leges, seu generales constitutiones subditos suos ad haeresim, & schisma trahentes ediderat, & bonae memoriae Joan. tit. Sancti Vitalis Presbyterum Cardinalem Ross. n. publice damnari, & capite puniri, ac alios quamplures Praelatos, necnon alias personas Ecclesiasticas haeresi, & schismati hujusmodi adherere nolentes carceribus mancipari fecerat: Nos licet illi qui talia nobis retulerant tales essent, ut nullo modo de veritate suorum dictorum ambigendum esset; cupientes tamen respectu ipsius Henrici Regis, quem antequam in has insanias incideret, peculiari quadam charitate prosequeremur, praedicta falsa reperiri, de eis informationem ulteriorem habere procuravimus, & inveniētes clamorem ad nos delatum verum esse, ne nostro officio deessemus, contra eum procedere decrevimus, juxta formam quarundam literarum nostrarum, quarum tenor sequitur. Et est talis, &c.

Superioria
per annos 3.

§. 2. Dum autem postea ad dictarum literarum executionem deveniendum esse statuissimus, cum nobis per nonnullos Principes, & alias insignes personas persuaderetur, ut ab executione hujusmodi per aliquantum tempus supersederemus, spe nobis data, quod interim ipse Henricus Rex ad cor rediret, & respiceret: Nos qui, ut hominum natura fert, facile credebamus quod desiderabamus, dictam executionem suspendimus, sperantes, (ut spes nobis data erat) ex ipsa suspensione correctionem, & resipiscentiam, non autem pertinaciam, & obstinationem, ac majorem delirationem, ut rei effectus edocuit, proventuram.

Henrici ma-
gis improba
& serva pro-
servia.

§. 3. Cum itaque resipiscentia, & correctio hujusmodi, quam tribus fere annis expectavimus, non solum postea sequuta non sit, sed ipse Henricus Rex quotidie magis se in sua feritate, ac temeritate confirmans, in

nova etiam scelera prorupit, quippe cum non contentus vivorum Praelatorum, & Sacerdotum crudelissima trucidatione, etiam in mortuos, & eos quidem quos in sanctorum numerum relatos universalis Ecclesia pluribus saeculis venerata est, feritatem exercere non expavit. Divi enim Thomae Cantuarien. Archiepiscopi, cujus ossa, quae in dicto Regno Angliae potissimum ob innumera ab omnipotenti Deo illic perpetrata miracula, summa cum veneratione in arca aenea in Civitate Cantuarien. servabantur, postquam ipsum Divum Thomam, ad majorem religionis contemptum, in judicium vocati, & tanquam contumacem damnari, ac proditorem declarari fecerat exhumari, & comburi, ac cineres in ventum spargi jussit, omnem plane cunctarum gentium crudelitatem superans, cum ne in bello quidem hostes viatores sevir in mortuorum cadavera soliti sint, ad haec omnia ex diversorum Regum, etiam Anglorum, & aliorum Principum liberalitate donaria ipsi arcae appensa, quae multa, & maximi pretii erant, sibi usurpavit, nec putans ex hoc satis injuriae religioni intulisse, Monasterium Divo illi Augustino, a quo Christianam fidem Angli acceperunt, in dicta Civitate dicatum, omnibus thesauris, qui etiam multi, & magni erant, spoliavit, & sicut se in belluam transmuto, ita etiam belluas quasi socias suas honorare voluit, feras videlicet in dicto Monasterio, expulsis Monachis, intromittendo, genus quidem sceleris non modò Christi fidelibus, sed etiam Turcis inauditum, & abominandum.

Hinc 3.1
canonice
Alex. III.
sup. cons.
Reddu.

§. 4. Cum itaque morbus iste à nullo quantumvis peritissimo medico alia cura sanari possit, quam putridi membri abscissione, nec valeret cura hujusmodi absque eo, quod nos apud Deum causam hanc nostram efficimus ulterius retardari, ad dictarum literarum (quas ad hoc, ut Henricus Rex, ejusque complices, fautores, adherentes, consultores, & sequaces, etiam super excessibus per eum novissimè, ut praefertur, perpetratis, intra terminum eis, quoad alia per alias nostras literas praedictas respectivè praefixum, se excusare, alias poenas ipsis literis contentas incurrant, extendimus, & ampliamus) publicationem, & deinde, Deo ducto, ad executionem procedere omnino statuimus. Et quia à fide dignis accepimus, quod si ipsarum, & praesentium literarum publicatio Diepe Rothomagen. vel Bononiae Ambianen. Dioc. Oppidis in Francia, aut Civitate Sancti Andree, seu in Oppido Calistren. Sancti Andree Dioc. in Scotia regni, vel in Thuamen. & Artiferen. Civitatibus, vel Dioc. domini Iberniae fiat, non solum tam facile, ut si in locis in dictis literis expressis fieret, sed facilius ipsarum literarum tenor ad Henrici, & aliorum, quos concernunt, praesertim Anglorum notitiam deveniret: Nos volentes in hoc opportunè providere, motu, scientia, & potestatis plenitudine praedictis decernimus, quod publicatio literarum superius insertarum, quarum insertioni superius factae, ac ipsis originalibus quoad validitatem publicationis, seu executionis praesentium, fidem adhiberi volumus, in duobus ex locis praesentibus literis expressis, alias juxta supra insertarum, & praesentium literarum tenorem facta, etiam si in locis extra Romanam Curiam in dictis praesentibus literis specificatis, hujusmodi publicatio non fiat, perinde Henricum Regem, & alios, quos concernunt, praesertim Anglos afficiat, ac si Henrico Regi & aliis praedictis praesertim Angliis personaliter intimatae fuissent.

Jussio sub
eandem
bullam
revocatio
praesentium
suspensio

§. 5. Quodque praesentium transumptis, juxta modum in praesentibus literis expressum factis, tam in judicio quam extra, eadem fides adhibeatur, quae originalibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Fides in
sumptis

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnò omnibus illis, quae in dictis literis volumus non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio
praesentium.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli, Apost. ejus se noverit incursurum.

Sanctio
nalis.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini 1538. decimo sexto Kal. Januarii, Pontificatus nostri Anno quinto.

Dat. P. A. 1.
die 17. Dec.

Approba

VIII. Approbatio, & publicatio absolutionis Clementis VII. de Hæreticis, & infidelibus Regni Portugallie, & Algarbiis ad fidem conversis. Et confirmatio indulgentiarum eis concessorum, & extensio eorum.

Ad hac videri poterit infr. alia bulla Iulii III. infr. num. 6. illius.

PAVLVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Illius vices in terris gerentes qui non vult mortem transgressorum, sed potius conversionem, transgressoribus huiusmodi janua pietatis, & misericordie libenter aperimus.

§. 1. Dudum siquidem, postquam per fel. record. Clementem Papam VII. prædecessorem nostrum, accepto, quod in plerisque partibus Regni Portugallie, & dominiis charissimi in Christo filii nostri Joannis Portugallie, & Algarbiorum Regis illustris, nonnulli ex Hebraica perfidia ad Christi fidem conversi, Christiani novituncupati ad ritum Judæorum, à quo discesserant, redire, & alii qui Hebraicam sectam nunquam professi erant, seu Christianis parentibus procreati, ritum eundem observare, & alii Lutheranam, & alias depravatas hæreses, & errores sequi, ac fortilegia hæresim manifestè sapientia, instigante humani generis inimico, committere non verébantur, in gravissimam Dei offensam, & orthodoxæ fidei scandalum, dictus prædecessor dilectum filium Didacum de Silva Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci de Paula professorem, in suum, & Apostolicæ Sedis commissarium, ac super præmissis Inquisitorem in Regno, & dominiis prædictis, cum plena facultate contra de huiusmodi criminibus reos, aut suspectos inquirendi, eoque carcerandi, puniendi, & corrigendi, per quosdam constituerat, & deputaverat.

§. 2. Et deinde ex certis rationabilibus causis, prædictas, & quascumque alias literas suas, ac per illas eatenus eidem Didaco, & quibusvis aliis etiam locorum Ordinariis super præmissis concessas facultates, & commissiones per alias ad suum beneplacitum suspenderat, ac venerabili Fratri Marco Episcopo Senogallien. nostro, tunc suo, & dictæ Sedis apud dictum Regem Nuntio inter alia in mandatis dederat, ut Didaco, & Ordinariis prædictis, ac aliis Inquisitoribus in partibus illis existentibus, posteriores literas prædictas intimaret, & suspensionem huiusmodi inviolabiliter observari faceret.

§. 3. Ac postmodum per eundem prædecessorem etiam accepto, quod nonnulli ex suspectis de criminibus prædictis à quadraginta annis vel circa, ex Judaismo, & Mahomericis, & aliis sectis quibus tunc obeccati erant, ad fidem Christi, & illius sacrum baptismum suscipiendum coacti fuerant, alii verò licet sponte sua conversi, seu de parentibus Christianis procreati fuissent, tamen ob prædictorum indiscreta commercia, vel alias diabolica instigatione persuasi, etiam in prædictis, & alias diversas hæreses, & errores eodem instigante inimico lapsi fuerant, aliaque quam plurima crimina commiserant, & in dies committebant, idem prædecessor Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, per alias suas sub plumbo literas omnes, & singulos utriusque sexus, tam noviter conversos, quam alios quoscumque de præmissis culpabiles, aut suspectos, ex dictis regnis, & dominiis oriundos, ac in eis degentes forenses, & alienigenas, undecumque venissent, qui tempore publicationis ipsarum posteriorum literarum per eundem Marcum Episcopum, & Nuntium, vel ab eo deputandos, in singulis Civitatibus, & Diocæsiibus regnorum, & dominiorum huiusmodi faciendæ, in illis domicilium, vel habitationem habuissent, ac etiam illorum filios, nepotes, & descendentes, tam tunc præsentés, quam absentes, seu qui ab eisdem regnis, & dominiis aliàs recessissent, etiam si exules, & banniti forent, qui eidem Marco Episcopo, & Nuntio, vel alicui alteri ex sacerdotibus, & confessoribus per ipsum Marcum Episcopum, & Nuntium ad id deputandis, præsen-

tes videlicet in regnis, & dominiis prædictis infra tres à die ejusdem publicationis, absentes verò ab eis infra quatuor, seu plures aut pauciores, qui arbitrio dicti Marci Episcopi, Nuntii viderentur esse necessarii, à die eandem posteriorum literarum per eos habendæ notitiæ computandos mentes, prædictas, & alia quæcumque, quocumque & qualiacumque sua crimina, excessus, delicta, & peccata confessi forent, ac quorum nomina, & cognomina in aliquo libro, vel memoriali per eosdem confessores descripta forent, etiam si illi Ecclesiastici sæculares, aut quorumvis Ordinum regulares, Militiarum milites, ac in quibusvis gradibus, dignitatibus, & ordinibus constituti, & tam illi quam alii laici, & utriusque sexus personæ, cujusvis status, & ordinis existèrent, etiam si illi eatenus, & in futurum dictis mensibus durantibus in regnis, & dominiis prædictis, vel extra illa tanquam hæretici sententialiter condemnati, & ut tales ipsi, & illorum bona publicata, aut pro talibus accusati, inquisiti, publicè, vel occultè diffamati, & ut tales habiti, reconciliati, & contra eos sententiæ desuper late, & executæ, vel illi propterea carcerati extitissent, ab omnibus, & singulis per eos eatenus perpetratis, etiam hæreses, & ab eadem fide apostasias, blasphemias, & alios quoscumque, etiam maximos errores sapientibus, etiam quantumcumque gravibus, & qualificatis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, etiam sub generali expressione, de jure, vel aliàs non venientibus, & specialem notam requirentibus, necnon excommunicationum, suspensionum, interdictorum, & aliis Ecclesiasticis, & temporalibus, corporalibus, etiam capitalibus sententiis, censuris, & pœnis à jure, vel ab homine, etiam à præfatis, & qui pro tempore forent, Inquisitoribus hæreticæ pravitatis huiusmodi præmissorum, & alia occasione, vel causa latis, & promulgatis, etiam si in illis ab eisdem quadraginta, & ulterioribus annis inforduissent, ac illorum absolutio eidem prædecessori, & pro tempore existenti Romano Pontifici, & eidem Sedi, etiam juxta illarum quæ in die Cœnæ Domini legi consueverant, & aliarum literarum, & processuum Apostolicorum tenorem, & aliàs quomodolibet reservata existerent, quorum omnium qualitates, quantitates, & circumstantias etiam haberi voluit pro expressis, à pravitatis videlicet hæreticæ huiusmodi in utroque foro, civili, criminali, & contentioso, conscientiæ, & animæ penitus, & plenariè; à reliquis verò criminibus pravitatis huiusmodi non sapientibus in foro conscientiæ duntaxat, ex tunc prout ex ea die, & è contra, prævia quoad forum conscientiæ cordis contritione, & oris confessione, auctoritate Apostolica absolvit, ac eosdem carceratos, vel aliàs detentos, & exules, etiam à carceribus, exiliis, & bannis, quibus occasione criminum hæresis, & apostasie, ac blasphemie huiusmodi detenti, & condemnati existerant, relaxavit, & liberavit, ac relaxari, & liberari mandavit. Et tam illis quam aliis alia occasione, vel causa detentis, vel exulibus, donec ab eis à quibus detinebantur, relaxarentur, & ab eis ad quos id spectaret, salvus conductus, & aliæ necessariæ securitates eis concederentur, dicti mensures currere non inciperent, dummodo ipsi à die notitiæ posteriorum literarum in aliquam hæresim cecidisse, vel in veteri errore perstitisse non convincerentur, concessit.

§. 4. Necnon, cum eis tam præsentibus, quam absentibus, ac etiam cum clericis, & aliis sæcularibus, & quorumvis Ordinum Regularibus Ecclesiasticis personis, etiam quæcumque, quocumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica sæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiam si secularia, Canonicatus, & præbendas, dignitates etiam majores post Pontificales, & principales, ac Conventuales, personatus, administrationes, & officia etiam Curata, & electiva in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Collegiatis Ecclesiis; regularia verò beneficia huiusmodi Monasteria, etiam dignitates Conventuales, præceptorie, etiam curatæ, & electivæ, & alias cujuscumque qualitatis essent obtinentibus, etiam si Archiepiscopali, Episcopali, Abbatiali, Magistrali, & alia quacumque dignitate præfulgerent, super irregularitate per eos præmissorum hæresis, apostasie, & blasphemie criminum occasione, vel causa, ac etiam quia sic legiti Missis, & alia divina officia forsan, non tamen in contemptum clavium, celebrarent.

ill. f. q. d. eo non fuerit frus ad utriusque hæreticæ, & induit. or. An. v. m. ubi posse decerni.

brassent, aut alias istis se immiscuissent contra, & cum
 iis qui promoti non erant, ut ad omnes, etiam sacros, &
 Presbyteratus Ordines promoveri, & in illis, tam illi,
 quam qui tunc, etiam post dicta crimina perpetrata, &
 abolitionem huiusmodi promoti erant, etiam in alicuius
 ministerio ministrare, ac beneficia Ecclesiastica, etiam, ut
 pramittitur, & alias qualitercumque qualificata, eis ca-
 nonicè conferenda recipere, illaque & alia per eos tunc
 obtenta retinere, ac etiam tam ipsi Ecclesiastici, & regu-
 lares, ac milites, quam laici, ac mulieres, eorumque filii,
 nepotes, & descendentes, ad gradus, honores, ordines,
 officia, & alia assumi, illaque suscipere, & exercere, ac illis
 & aliis similibus, & dissimilibus jam susceptis uti, nec-
 non vestes seticeas, & panem cuiuscumque, etiam rubei
 coloris, ac aurum, argentum, gemmas, & alia jocalia, nec-
 non enses, & arma eorum statui concedentia deferre,
 super equos, & mulas equitare, ac aliis omnibus, & sin-
 gulis privilegiis, exemptionibus, favoribus, gratiis, im-
 munitatibus, libertatibus, & concessionibus, quibus alii
 Christi fideles eorumque filii, & nepotes, ac ab eis des-
 cendentes utebantur, potiebantur, & gaudebant, ac uti
 potiri, & gaudere poterant quomodolibet in futurum,
 uti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valerent in omni-
 bus, & per omnia, perinde ac si ipsi, eorumque avi, proavi,
 parentes, & alii genitores veri Christiani fuissent, &
 nunquam à fide deviasent, dispensavit, eisque pariter
 indulgit. Necnon omnem inhabilitatis, & infamiae mac-
 ulam sive notam circa eos pramissorum occasione, tam
 ex propriis, quam illorum parentum, consanguineorum,
 & affinium culpis, & sententiis, eorumque executioni-
 bus, & aliis quomodolibet insurgentes, ab eis penitus,
 & omnino abolevit.

*Confiscationes
 bonorum Pif-
 co non incor-
 poratorum, &
 processum &
 sententias con-
 tra eos latas
 deletis.*

§.5. Ac confiscationes bonorum, si quæ eatenus factæ
 fuerant, quorum tamen possessio pro eodem Fisco appre-
 hensæ non fuerat, necnon processus contra eos formati,
 sententiaque latas, ac dictis mensibus durantibus forma-
 tas, & ferendas, necnon informationes, & alia quæcumque
 acta, & gesta, ordinaria, & extraordinaria, in iudicio, & ex-
 tra, contra eos eatenus facta, ac ex tunc proat ex ea die, &
 è contra, eisdem mensibus durantibus faciendæ, quorum
 omnium tenores, status, & merita similiter haberi voluit
 pro expressis, cassavit, irritavit, abolevit, & annullavit, ac
 cassata, irrita, deleta, & annullata fore decrevit, ipsaque
 bona sic confiscata, & confiscanda eis à quibus ablata fue-
 rant, si eodem Fisco incorporata non essent, remisit, do-
 navit, & restituit, illosque, & illa in pristinum, & eum in
 quo ante pramissa, & tempore quo baptizati fuerant,
 erant, statum restituit, reposuit, & plenariè reintegravit.

*Habentes fidè
 à Confisso i-
 bus vel in eo-
 rum libro, an-
 notatos, sicut
 res aliæ decla-
 ratæ.*

§.6. Necnon statuit & ordinavit, quod omnes, &
 singuli confessores prædicti, quibusvis eis durantibus
 mensibus supradictis, confessi etiam de dictis crimini-
 bus, non culpabilibus, neque suspectis in dicto libro des-
 cribendis, si id petissent, pro illorum super pramissis
 tutiori cautela aliquam cedulam, vel scripturam authen-
 ticam manu propria subscripserunt, vel ipsius Nuntii sigil-
 lo munitam, in testimonium pramissorum gratis, & abs-
 que alia exactione concedere possent, & deberent, qua
 perpetuis futuris temporibus per eos exhibita vel osten-
 sa, illam habentes, vel etiam absque illa in dicto libro
 descripti, & annotati, tuti & securi permanserent, & de
 prædictis criminibus hæresim, apostasiam, & blasphemiam
 sapientibus, per ipsos culpabiles, vel suspectos
 perpetratis usque ad diem Datæ ejusdem cedulæ, vel tes-
 timonii, seu in eodem libro annotationis, & descriptionis
 nullatenus inquiri possent, ac quod pramissorum occa-
 sione ipis describendis, vel suas cedulas prædictas ha-
 bituris, & illorum filiis, & descendentes in nullo præ-
 judicari, nec præjudicium afferri, nec reconciliari censerent,
 etiam ex eo quod dictorum delictorum, seu aliquorum
 ex eis veniam petissent, vel ab eis absoluti fuissent, nec
 etiam si forsitan in aliquem prædictorum errorum in po-
 sterum reincidissent, vel aliis quomodolibet deprehensi
 extitissent, relapsi viderentur, neque aliquod iudicium,
 etiam minimum contra eos oriri, allegari, vel deduci
 posse in iudicio vel extra, indulgentia, remissio, & alia
 in damnum, injuriam, vel aliud incommodum illorum
 retorqueri requirent.

§.7. Quodque si aliqui jam essent condemnati de
 criminibus hæresim huiusmodi, vel eorum crimina jam ef-
 sent in iudicio omnibus notoriè probata, ipsi secundum
 Ecclesiastica statuta errores suos abjurare, illisque publi-
 cè renuntiare deberent. Quibus abjuratis, & renunciatis
 idem Nuntius ejus arbitrio penitentias eis injungen-
 das, vel injunctas, non tamen in aliis publicas, sed se-
 cretas penitentias commutare, ac reconciliatis, quibus
 aliqua publica penitentia per quoscumque iudices, &
 Inquisitores fuisset injuncta, etiam illam veluti ipsi In-
 quisitores etiam commutare potuissent, vel conluvis-
 sent, in alia pietatis opera commutare, & cum illis dis-
 pensare valerent. Ac quod si ex supradictis condemnatis,
 vel inquisitis, accusatis, aut reconciliatis, seu relapsis fu-
 sent aliqui qui se contra justitiam gravatos esse assererent,
 ac propterea cuperent ut iterum eorum causæ audirentur,
 liceret eis ad dictum Nuntium recurrere, &
 personaliter coram eo comparere, & se ipsos in eo statu
 in quo tunc esse reperirentur, de integro defendere; sic
 tamen quod si iterum in defensione sua ipsos succum-
 bere contingeret, tunc tanquam ob causam delictorum
 huiusmodi relapsi legitima pœna punirentur, ceteri verò
 secretam penitentiam suscipere, quæ loco legitime, &
 canonice pœnæ quam pati debuissent, ipsius Nuntii ar-
 bitrio ipsis imponeretur. Et nihilominus ii qui relapsi
 non essent, dictis literis, & illarum effectu gauderent.

*Condem-
 de bonis
 blis illis
 jurare de
 hæresim.*

§.8. Ac quod dicti condemnati, aut inquisiti accusati,
 vel reconciliati, si iterum in hæresim crimen relabi eos
 contingeret, pro relapsis puniri possent, habita tamen
 diligenti deliberatione, quod si ex ipsis aliqui essent, qui
 se violenter ad fidei sacramentum suscipiendum pertra-
 ctos esse docerent, illis non ita imputentur culpæ, ut in
 posterum relapsorum pœna tenerentur.

*Condem-
 sententia
 se gratia
 ad Nuntium
 recurrere
 cessis.*

§.9. Quodque ij qui publicè de crimine hæresim dif-
 famati, non tamen convicti, seu accusati essent, quorum
 perfidia ex publica voce, & fama ad aures ipsius Nuntii
 perveniret, proprio juramento, & duobus vel tribus testi-
 bus compurgatoribus fide dignis per eundem diffama-
 tum eligendis se ipsos secreta, & extrajudicialiter coram
 Nuntio, vel ab eo deputandis prædictis, seu eorum aliquo
 purgare, seu crimina huiusmodi de quibus diffamati es-
 sent, sua sponte, & cum juramento secretè, ac etiam ex-
 trajudicialiter coram eorum Nuntio, seu deputato aliquo
 in præsentia duorum testium, vel proprii sacerdotis loco
 eorum abjurare possent.

*Relapsi
 bis præ-
 punirentur.*

§.10. Qui omnes accusati, inquisiti, condemnati,
 reconciliati, & publicè diffamati, modo, & forma præ-
 missis, ceteri verò, pramissa tantum confessione, & abs-
 que aliqua publica penitentia eis injungenda, plena-
 riam, & totalem veniam, & alia supra dicta consequi, &
 obtinere, ipseque Nuntius, & omnia & singula supradic-
 ta, & quæcumque alia quæ alii Inquisitores, & Commis-
 sarii quicumque per quascumque prædicti prædecesso-
 ris, & dictæ Sedis literas, ac etiam de jure, vel consuetu-
 dine facere, gerere, & exercere possent, facere, gerere, &
 exercere liberè & licitè valeant. Ac quod si aliqui ex
 prædictis omnibus, tam noviter conversis, quam aliis,
 præsentibus, & absentibus reperirentur, qui huiusmodi
 gratiam modis præmissis durantibus dictis mensibus sus-
 cipere nollent, lapsis eisdem mensibus, gratis per dictas
 posteriores literas concessis nullo modo gaudere pos-
 sent. Qui tamen ad sui excusationem aliquid afferre vel-
 lent, benignè, & secundum Christianam mansuetudi-
 nem audirentur, & eorum jura, & defensiones ad eun-
 dem prædecessorem per dictum Nuntium sub suo sigillo
 clausa mitterentur.

*Diffama-
 eorum Nuntii
 abjurati
 se purgari
 posse man-
 vit.*

§.11. Quodque contra noviter conversos, ac filios,
 & descendentes eorum, confessos, vel non confessos,
 quorum tamen excusationes per Nuntium, aut deputatos
 præfatos, sive eorum aliquem receptæ, & ad dictum præ-
 decessorem transmissæ essent, in negotio inquisitionis,
 vel visitationis ordinariæ vel extraordinariæ super cri-
 minibus prædictis juxta formam literarum prædictarum
 usque ad annum à die ipsarum publicationis, etiam sus-
 penderetur, quia interim dictus prædecessor, tam super
 eodem negotio, quam etiam circa illorum futuram vitam
 opportune providere intendebat.

*Contra
 eorum
 & eorum
 literas, ac
 denique, qui
 excusationem
 ad ipsum præ-
 decessorem
 transmissæ
 fuerint, præ-
 decessor præ-
 decessor.*

*Quibusque
Judicibus
de ca-
molesta-
one qui
super
liberorum
curant.*

§. 12. Districtius inhibens omnibus, & singulis etiam Judicibus, Ecclesiasticis, & secularibus, ac Prælati, Inquisitoribus, Ordinariis, seu Delegatis quacumque auctoritate, potestate, & dignitate, etiam Pontificali, Archiepiscopali, Primatiali, & Patriarchali, ac statu, gradu, conditione, & præminencia, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, ac tali qualitate de qua expressa mentio fieri deberet pollutibus, à præfato prædecessore, seu Sede prædicta, etiam ad instantiam ejusdem Regis deputatis, sub excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententiis, ac beneficiorum, & officiorum per eos obtentorum privationis pœnis, ne aliquos de præmissis hæresi, apostasia, blasphemia culpabiles, aut suspectos, qui gratis prædictis juxta posteriorum sub plumbo literarum tenorem gaudere deberent, si quos sub aliqua custodia vel carceribus tenerent, aut in exilium misissent, amplius detinerent, aut contra eos ad ulteriora procederent, immò captos relaxarent, & exules ad patriam secure redire permetterent, & in eorum statu in quo erant ante accusationes, condemnationes, carcerationes, exilia, & bannimenta hujusmodi existerent, reponerent; accusatoribus verò, denuntiatoribus, testibus, Inquisitoribus, Judicibus, promotoribus, & aliis quibusvis sub similibus censuris, & pœnis, ne contra prædictos etiam non culpabiles, nec suspectos præmissorum occasione se intromittere, neque aliquos ad testificandum, vel accusandum, seu denuntiandum inducere, vel alias illos super præmissis, vel illorum occasione molestare quoquo modo præsumerent.

*interve-
nibus præ-
sue ex-
suis impo-
-*

§. 13. Ac decernentes omnes, & singulos in præmissis inobedientes, vel contraventuros eadem sententias, censuras, & pœnas eo ipso incurrere, & beneficia per eos tunc obtenta eo ipso vacare, & ab ipso prædecessore, ac quibusvis illorum ordinariis collatoribus impetrari, & conferri posse, ipsaque impetrationes, & collationes, ac alias dispositiones, alias legitime factas valere, plenamque roboris firmitatem obtinere: ac eandem posteriore literas de subreptionis vitio, seu intentionis defectu notari, vel impugnari non posse, nec sub quibusvis revocationibus, modificationibus, limitationibus, & suspensionibus quarumcumque similium vel dissimilium literarum, ac etiam per eundem prædecessorem, & Sedem præfatam factis, & faciendis nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas esse, & quoties revocatz, vel limitatz essent, toties in pristinum, & eum in quo tunc existerent statum restitutas, & teintegratas existere. Necnon illarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo ejusdem Nuntii munitis eandem protusus, tam in judicio quam extra illud fidem adhiberi debere, quæ ipsis posterioribus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

*Præterquam
trian ad-
-*

§. 14. Sicque in præmissis omnibus per præfatos, & quoscumque alios Inquisitores, & Judices, etiam S. R. E. Cardinales in quacumque instantia, sive in judicio coram eis etiam nunc, & in futurum penden. judicari, sententiarum, & definiti debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, sententiandi, & definiendi facultate. Ac irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, etiam per ipsum prædecessorem, scienter vel ignoranter contingeret attentari.

*Executores
que eius com-
sit. Nuntium
impugnavit.*

§. 15. Mandans præfato Nuntio, ut per se vel alium, seu alios posteriores literas hujusmodi, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando, ac quoties opus esset solemniter publicans, ac in præmissis efficaciter assistens, faceret eandem posteriores literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando, ac quoties opus esset firmiter observari, ac singulos quos prædictæ posteriores literæ concernebant, illis pacificè gaudere. Nec permetteret eos desuper per Inquisitores, & Judices præfatos, seu quoscumque alios quomodolibet impediri, molestari, vel perturbari, ac contraditores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, & alia opportuna juris remedia, appellatione postposita compesceret; invocato etiam ad hoc si opus fuisset auxilio brachii secularis.

*Joannemque
Portugallia,*

§. 16. Joannem verò Regem præfatum rogans, & hortans in Domino, ut pro sua in hanc sanctam Sedem Bullar. Mag. Tom. I.

devotione, & observantia, ipsi Marco Nuntio suis auctoritate, & favore assistens, non permetteret ipsum Marcum Nuntium circa præmissorum executionem, aut illos qui sub eisdem posterioribus literis comprehendebantur, quo minus juxta ipsarum literarum tenorem gaudere possent, quomodolibet turbati, aut impediri. Non obstantibus præmissis, ac piz memorie Bonifacii Papæ VIII. & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum suorum, ac aliis Apostolicis, necnon in generalibus, ac Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, etiam ab eisdem prædecessoribus, etiam pluries emanatis, legibus Imperialibus, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, officii Inquisitionis, & Ecclesiarum ac regnorum, & dominiorum prædictorum, illorumque Civitatum, & locorum, etiam municipalibus statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, etiam in corpore juris clausulis, ac etiam in forma Brevis literis, etiam per dictos prædecessores, & Sedem hujusmodi, etiam Inquisitoribus prædictis, etiam ad instantiam ejusdem Joannis, & aliorum quorumcumque Regum, & Reginarum, aut etiam Motu proprio, & de Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, etiam Apostolicæ potestatis plenitudine, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis concessis, & innovatis, etiam si in eis caveretur expressè, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis inibi expressis modis, & formis derogari posset: quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores, ac si de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita observata inserti essent, pro sufficienter expressis habens, illis alias in suo robore permansuris, ea vice dumtaxat, motu simili specialiter, & expressè derogavit, contrariis quibuscumque, seu si Inquisitoribus, & Judicibus prædictis, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim ab eadem esset Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possent per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

*Algarbio-
rum Regè
garvit, ut ei-
dem Nuntio
assisteret ac
favere qui-
busumque
non obstantibus.*

§. 17. Et deinde posteriores literas prædictas non alia ratione nisi ut præfato Regi qui multa ad Christi gloriam pertinentia super hujusmodi absolutionis concessione eidem prædecessori per specialem ejus Oratorem significare velle præmonuerat, satisfaceret, edi, & per dictum Marcum Episcopum, & Nuntium publicari per alias in forma Brevis literas prohibuit. Ac postmodum tam dilecto filio Henrico de Meneses ejusdem Regis Nuntio ad ipsum prædecessorem ob hanc causam specialiter destinato, quam venerabili Fratri Martino Archiepiscopo Funchallen. suo apud eundem prædecessorem Oratore auditis, ac omnibus, & singulis quæ per eos adversus prædictæ absolutionis confessionem acta, & in scriptis data fuerant, maturè consideratis, sufficientique ad omnia ex urbanitate dato responso, & quid ad ea per eundem Regem replicaretur, per quatuor menses, & plus eo expectato, per alias in forma Brevis literas statuit, declaravit, & voluit, quod literæ absolutionis hujusmodi in omnibus, & per omnia eam vim, & auctoritatem haberent, ac si in Regno prædicto juxta illarum tenorem publicatæ fuissent. Addens quod si per eundem Regem, ac per ejus Ministros, aut populum effectum foret, ut prædicti novi Christiani secure non possent ea adimplere, quæ dictus prædecessor in prædictis absolutionis literis adimplenda esse mandaverat, ut prædictam absolutionem consequi valerent, ipsi nihilominus in eis quæ ad potestatem ipsius prædecessoris temporalem pertinebant, quoad forum contentiosum absoluti, & liberi esse censerentur, ac nullo modo ratione prædictorum delictorum ex tunc per viam inquisitionis seu visitationis, ordinariè vel extraordinariè molestari, vel inquietari valerent.

*Postea per
alias literas
(quas hic non
habe.) consti-
tutum si
publicari pro-
hibuit.*

De deinde illam publicari, & exequi mandavit.

§. 18. Mandamus eidem Marco Episcopo, & Nuntio, quem ad id specialiter executorem constituerat, quod ejus, & dictæ Sedis nomine illius declarationem, & voluntatem hujusmodi sub eisdem comminationibus, & censuris exequi faceret, quæ in prædictis veniæ literis sub plumbo datis continebantur. Non obstantibus dictis, tamen sub plumbo quàm in forma Brevis emanatis literis, quibus illorum omnium tenores pro sufficienter expressis habens, ipse Clemens prædecessor derogavit, cæterisque contrariis quibuscumque.

Hic autem Pont. ex causis hic expressis, & per dictum mandatum in executione dictis constitutionis Clem. VII.

§. 19. Postmodum autem cum dicti Martinus Archiepiscopus, & Henricus etiam apud nos oratores nobis exposuissent, quod licet præfatus Rex responsiones suas ad causas prædictas misisset, putaretque per eas constare ad absolutionem prædictam sub forma præfata, etiam causis quæ dictum prædecessorem ad id induxerant non obstantibus, procedi non debuisset, tamen quia præfatus prædecessor, cui cum infirmitate gravaretur, ipsi Martinus Archiepiscopus, & Henricus oratores, ipsius responsiones, quæ tempore dictæ infirmitatis ad eorum manus pervenerant, tradere non poterant, nec scis responsiones prædictas delatas esse, ac putans ipsum Regem, ex eo forsitan quod causæ prædictæ ad eum missæ ita validæ viderentur, ut congruè ad eas responderi non posset, ipsas responsiones tanquam non urgentes missas non esse, præmissa in ultimò datis literis contenta statuerat, & ordinaverat. Quodque nos responsiones ipsas debite attendere, & considerare, ac maturè in hoc negotio, ex quo dictorum regnorum quies non parum pendeat, providere vellemus, apud nos nomine ipsius Regis institissent, nos responsiones prædictas per ipsos Oratores nobis traditas nonnullis viris doctrina, integritate, gravitate, experientia decoratis examinandas tradidimus ea intentione, ut habita illorum relatione, in hoc negotio, prout ad nostrum spectabat officium, provideremus; præfato Marco Episcopo, & Nuntio, ne etiam vigore prædictorum, & quarumcumque aliarum literarum à præfato prædecessore emanatarum: ac universis, & singulis de hæresi, & à fide apostasia culpabilibus, seu suspectis, ne modo aliquo literas absolutionis publicare, aut si publicatæ forent, eis uti, Inquisitoribus autem prædictis, ne vigore literarum per ipsum prædecessorem super eorum deputatione, ut præfertur, concessarum, Ordinariis verdè ne facultatis eis de jure vel consuetudine concessæ vigore aliquem ex dictis de hæresi, & apostasia culpabilibus, & suspectis, occasione criminum per eos commissorum modo aliquo molestare auderent, vel præsumerent, donec aliud per nos desuper ordinatum foret. Per quasdam interim inhibentes, voluimus quoque, ut si qui ob crimina hujusmodi carceribus mancipati inveniuntur, nisi relapsi forent, data idonea cautione de ipsos carceres quoties per eos, ad quos spectabat, desuper requisiti forent, intrando, & eorum bona in manibus fisci devenissent, aut ad ejus infamiam sequestrata essent, absque alia cautione ex præfatis carceribus relaxarentur.

Set tandem per ejus literas, quæ hic non habent, sed per ipsi mandata, & ad illius votum executionem procedi mandavit.

§. 20. Et demum cum prædicti viri, discussis, & maturè consideratis per eos rationibus hujusmodi, & aliis quæ consideranda erant, literas absolutionis per dictum prædecessorem, ut præfertur, concessas executioni debite demandandas esse nobis retulisset, nos præfato Marco Episcopo, & Nuntio per alias nostras etiam in forma Brevis literas dedimus in mandatis, quatenus ad executionem dictarum absolutionis literarum, juxta illarum tenorem in omnibus, & per omnia, perinde ac si earum executionem per dictas literas non suspendissemus, & ut supradictum est, non inhibissemus, procederet, prout in eisdem literis, quarum omnium tenores hic pro sufficienter expressis haberi volumus, plenius continetur.

Molo autem eadem cons. cons. mat. & innovat.

§. 21. Cum autem sicut accepimus literæ absolutionis hujusmodi, si illa forma quoad nonnulla in ipsis literis contenta servetur, de facili absque scandalo executioni demandari non possent, præsertim cum pro nonnullis Sedem Apostolicam concernentibus causis dictum Marcum Episcopum, & Nuntium qui super præmissis executor, ut præfertur, deputatus fuit, brevi ad nos vocare intendimus: Nos ex præmissis, & aliis causis animum nostrum moventibus literas ipsas suam, prout convenit, ad

obviandum periculis, effectum sortiri volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, & Apostolicæ potestatis plenitudine volumus, & decernimus, quod literæ veniæ prædictæ, quæ ut accepimus, jam diu Ordinariis regni, & domini prædictorum, vel eorum officialibus pro majori parte intimatæ fuerunt, quoad absolutionem & omnia alia in eis contenta, eam vim & auctoritatem habeant perinde ac si in regno, & dominiis prædictis juxta ipsarum literarum formam, in omnibus, & per omnia publicatæ, & novi Christiani ab eisdem descendentes, omnesque alii ab Hebræis originem quomodolibet trahentes in præfatis literis comprehensi de hæresi, & aliis prædictis criminibus culpabiles, & suspecti, in regnis, & dominiis præfatis, vel extra illa tanquam hæretici inquisiti accusati, publicè vel occultè diffamati, etiam si eorum crimina in judicio notorè probata fuissent, & tanquam hæretici sententialiter condemnati, & ut tales ipsi habiti, convicti, reconciliati, & eorum bona publicata, & contra eos sententiæ desuper latæ, & executæ, & pænæ publicæ injunctæ, vel illi propterea carcerati confessiones, abjuraciones, renunciaciones, purgaciones, penitentias injunctas, & juxta dictarum literarum formam injungendas, omniaque alia in dictis literis contenta adimplevisent, & per eos realiter adimpleta, & cum effectu completa fuissent. Decernentes quod in foro temporali, civili, & criminali, etiam contentioso, de omnibus, & singulis criminibus per dictas literas veniæ, eis ut præmittitur, remissis, etiam hætenus quomodolibet per eos, qui tempore Datæ dictarum literarum sub plumbo in regno, & dominiis prædictis morabantur, & alios ab Hebræis descendentes in dictis literis veniæ comprehensos perpetratis, plenariè absoluti, & liberati sint, & intelligantur, prout nos etiam eos Motu, scientia, & potestate familiaribus plenariè absolvimus, & liberamus.

Illamque pliam, ut in

§. 22. Volentes quod quoad forum fori ad aliquam confessionem, abjuracionem, renuntiationem, purgationem, penitentiam, aliorumque in dictis literis contentorum executionem, paritionem, & diligentiam non teneantur, tam quoad hæresis, apostasiæ, blasphemiæ, & alia prædicta crimina, quàm in foro conscientiæ, dumtaxat quoad ea, & omnia alia delicta, & excessus pravitate hujusmodi non sapientia, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque fuerint, dummodo eorum errata, & excessus alicui per eos eligendo confessori sacramentaliter corde contriti, & ore confessi fuerint, absque aliqua publica penitentia eis injungenda, in omnibus, & per omnia suffragari volumus. Decernentes quod ob confessionem, & contritionem prædictas, quomodolibet omittas, nullo pacto temporaliter, & in foro contentioso, & civili, quominus plenarium præmissorum effectum liberè consequantur, impediri, molestari, seu perturbari possint, ac per eos eligendis confessoribus ipsos, & eorum singulos à præmissis absolvendi plenariam, & generalissimam potestatem, & facultatem concedimus, & impartimur. Necnon eosdem carceratos, vel alias detentos, & exules, etiam à carceribus, exiliis, & bannis quibus occisi ne criminum hæresis, & apostasiæ, ac blasphemiæ hujusmodi detenti, & condemnati existunt, relaxamus, & liberamus, ac relaxari, & liberari mandamus.

Indulgentiam, quæ de rebus, & personis Christianis, ut narrantur, gaudere possunt, declarat.

§. 23. Ac omnibus & singulis aliis privilegiis, exemptionibus, favoribus, gratiis, immunitatibus, libertatibus, & concessionibus in dictis literis veniæ contentis, & quibus alii Christi fideles, eorumque filii, & nepotes, ac ab eis descendentes utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant in omnibus, & per omnia, perinde ac si ipsi, eorumque avi, proavi, parentes, & alii genitores veri Christiani fuissent, & nunquam à fide Catholica deviasent, de specialis dono gratiæ plenissimè dispensamus, eisque pariter indulgemus; omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, sive notam circa eos præmissorum occasione, tam ex propriis, quam illorum parentum, consanguineorum, & affinium culpis, & sententiis, earumque executionibus, & aliis quomodolibet insurgentes, ab eis penitus, & omnino abolemus. Ac confiscaciones bonorum, si quæ hætenus etiam post dictas literas veniæ in dictis regnis, &

de dominis facte fuerint, quorum tamen possessio pro Fisco ante datam literarum venie sub plumbo per eundem Clementem predecessorem nostrum concessarum apprehensa non fuerit. Necnon processus contra illos, & illorum singulos formatos, sententiasque lras, necnon informationes, & alia quacumque acta, & gesta, ordinaria, & extraordinaria, in iudicio, & extra, contra eos hactenus similiter etiam post dictas literas facta, quorum omnium tenores, status, & merita, etiam presentibus haberi volumus pro latissime expressis, cassamus, irritamus, dellemus, & annullamus, ac cassata, irrita, deleta, & annullata fore decernimus, ipsaque bona sic confiscata eis a quibus ablata fuerint, & eis mortuis eorum heredibus, & successoribus, si eidem fisco, ut premititur, incorporata non sint, plenissime remittimus, donamus, & restituimus, eosque, & illa in pristinum, & eum in quo ante premissa, & tempore quo baptizati fuerant, erant, statum restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus.

§. 24. Et insuper auctoritate, & tenore supradictis statuimus, & ordinamus, volumus, & mandamus, quod predicti liberi, & plenarie absoluti, tuti, & securi remaneant, & de heresim, & apostasiam, ac blasphemiam sapientibus, ac aliis criminibus, & excessibus supradictis per ipsos usque ad diem datæ presentium quomodolibet perpetratis nullatenus inquiri, accusari, vel molestari possint, ac quod premissorum occasione ipsis, vel illorum filiis, & descendibus in nullo preiudicari, vel preiudicium afferri, nec reconciliati censeant, etiam ex eo quod dictorum delictorum, seu aliquorum ex eis veniam petierint, vel ab eis absoluti fuerint, nec etiam forsitan in aliquem predictorum errorum in posterum reinciderint, vel alias quomodolibet deprehensi extiterint, relapsi videantur, neque aliquod ex preteritis indicium, etiam minimum contra eos oriri, allegari, vel deduci posse, in iudicio vel extra, indulgentia, remissio, & alia in damnum, injuriam, vel aliud incommodum illorum retorqueri nequeant.

§. 25. Districtius inhibentes omnibus, & singulis etiam iudicibus Ecclesiasticis, vel secularibus, ac Prelatis, Inquisitoribus, Ordinariis, seu Delegatis, quacumque auctoritate, potestate, & dignitate, etiam Pontificali, Archiepiscopali, Primatiali, & Patriarchali, ac statu, gradu, conditione, & preminencia, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & tali qualitate de qua expressa mentio fieri deberet pollutibus, etiam a nobis seu Sede predicta, etiam ad instantiam eiusdem Regis deputatis, & pro tempore deputandis sub excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententis, & beneficiorum, ac officiorum per eos obtentorum privationis penis, eo ipso, nisi paruerint incurrendis, ne aliquos de heresi, apostasia, aut blasphemia, & aliis premissis culpabiles, aut suspectos, qui gratis predictis juxta presentium tenorem gaudere debent, si quod sub aliqua custodia, vel carceribus teneant, aut in exilia miserint, amplius detineant, aut contra eos ad ulteriora procedant, imo captos relaxent, & exules ad patriam redire permittant, & in eorum statu in quo fuerint, & ante accusationes, condemnationes, carcerationes, exilia, & bannimenta huiusmodi existebant, reponant: accusatoribus vero denunciatoribus, testibus, Inquisitoribus, iudicibus, promotoribus, & aliis quibusvis sub similibus censuris, & penis, ne contra supradictos delictorum heresim, a fide apostasiam, ac blasphemiam sapientium hactenus commissorum occasione se intromittere, nec aliquos ad testificandum, vel accusandum, seu denunciandum inducere, vel alias illos super premissis, vel illorum occasione molestare quoquo modo presumant. Ac decernentes omnes, & singulos in premissis inobedientes, vel contravenientes eadem sententias, censuras, & penas eo ipso incurrere, & beneficia per eos vacare, & a nobis, & quibusvis illorum ordinariis collatoribus impetrari, & conferri posse, ipsaque impetrationes, & collationes, ac alias dispositiones alias legitime factas valere, plenamque roboris firmitatem obtinere, ac easdem presentes literas de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostre defectu notari, vel impugnari non posse, nec sub quibusvis revocationibus, modificationibus, limitationibus, & suspensionibus quorumcumque similium, vel dissimilium literarum, ac etiam per nos, & eundem eandem factis, & faciendis, nullatenus comprehensas, sed ab illis semper exceptas esse, & quoties revocata vel irritata fuerint, toties in pristinum, & eum in quo ad presentem existunt statum restitutas, & reintegratas existere. Necnon illarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, eandem prorsus, tam in iudicio quam extra illud fidem adhiberi debere, quæ ipsis presentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Sicque in premissis omnibus per prefatos, & quoscumque alios Inquisitores, & Iudices, etiam S.R.E. Cardinales in quacumque instantia sive iudicio coram eis, etiam nunc, & in futurum pendente, iudicari, sententari, & definiti debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, sententiandi, & definiendi facultate, & irritum & inane quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 26. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Traanen. & Ulixbonen. Archiepiscopis, ac Episcopo Ferrariensi. per hæc scripta mandamus, quatenus ipsi vel duos aut unus eorum per se vel alium seu alios eadem presentes pro majori predictorum noticia, & in eis contenta quacumque ubi & quando, ac quoties opus fuerit, etiam in Romana Curia, ac ejus locis solitis, & consuetis publicantes, & in premissis efficaciter assistentes, faciant presentes, & in eis contenta quacumque ubi, & quando, ac quoties opus fuerit firmiter observari, ac singulos quos ipsæ presentes concernunt illis, pacifice gaudent. Necnon quibuscumque habentibus interesse instrumentum intimationis huiusmodi cum insertione earundem presentium, omnium contradictione, & excusatione cessante tradant, & concedant, seu tradi, & concedi faciant. Non permittentes eos desuper per Inquisitores, & Iudices prefatos, seu quoscumque alios quomodolibet impediri, molestari, vel perturbari, Contradictores quoslibet, & rebelles per censuras, & penas Ecclesiasticas, & alia juris opportuna remedia, appellatione postposita compefcendo, invocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Ne autem super anno in quo futuræ vitæ dictorum novorum Christianorum modus juxta voluntatem dicti Clementis predecessoris dari debet, aliqua dubitatio oriatur, volumus, & dicta auctoritate decernimus ipsum annum a die datæ presentium incipere.

Exemplum istius constituti.

§. 27. Non obstantibus premissis, ac etiam fel. rec. Bonifacii VIII. & aliorum Rom. Pontificum predecessorum nostrorum, & aliorum Apostolicis, necnon in generalibus, ac provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinatis, etiam ab eisdem vel a nobis etiam pluries emanatis, legibus Imperialibus, necnon etiam juramento, confirmatione Apostolice vel quavis firmitate alia roboratis, officii inquisitionis, & Ecclesiarum, ac regnorum, & dominiorum predictorum, illorumque dignitatum, & locorum, etiam municipalibus, statutis, & consuetudinibus, sententiis, privilegiis quoque indultis, etiam in corpore juris clausis, ac etiam in forma Brevis literis etiam per nos, & predecess. nostros, & Sedem huiusmodi, etiam Inquisitoribus predictis, etiam ad instantiam ejusdem Joannis, & aliorum quorumcumque Regum, & Reginarum, aut etiam Motu proprio, & de Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, etiam Apostolicæ potestatis plenitudine, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis concessis, approbatis, & innovatis, etiam si in eis caveatur expressè, quod aliis nullatenus, aut non nisi sub certis inibi expressis modis, & formis derogari possit, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis illorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, ac forma in illis tradita observata, inserti forent, pro sufficienter expressis habentes, illis alia in suo robore permanentis, hac vice dumtaxat harum serie, motu, scientia, & potestatis plenitudine predictis

Clausula de rogatione

prædictis specialiter, & expresse derogamus, contrariis quibuscumque. Seu si inquisitoribus, & Judicibus prædictis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim, eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Declaratio.

§. 28. Volumus autem quod carcerati, vel sub cautionibus relaxati, qui de hæresi, aut à fide apostasia, seu blasphemia hæresim sapiente condemnati, aut convicti fuerint, aut desuper confessionem fecerunt, abjuracionem super hoc coram aliquo jurisdictionem habente per eos eligendo publicè facere omnino teneantur. Et abjuracione hujusmodi facta, etiam absque publica poenitentia per eos facienda, juxta formam prædictarum sub plumbo confectarum literarum omnino relaxentur.

Dat. P. A. 1. die 12. Octob.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die duodecima Octobris, millesimo quingentesimo trigesimo quinto, Pont. nostri Anno primo.

Anno à Nativitate Domini 1535. Indictione octava, die verò secunda mensis Novembris, Pont. Sanctiss. in Christo patris, & D. D. N. divina providentia Pauli Papa III. Anno primo, retroscripta litera in forma Brevis in præsentis quinquiesmo descripta, affixa & publicata fuerunt in acie Campi Florentiæ, valvisque Cancellaria Apostolica, ac in valvis Principis Apost. de Urbe, & in aliis locis publicis, & solitis, ac consuetis Romana Curia, ut moris est, per me Simonem de Bellavilla Sanctiss. Domini nostri prælibati Papa Causorem.

Aymo Gilcon Mag. Caus.

IX. Causæ Civiles, interesse Fisci Rever. Camera Apostolicæ concernentes, in eadem Camera cognoscantur, in omnibus instantiis.

Ampliatur hac dispositio à Pio IV. infra in constit. 35. Cum scis, ubi notabo.

Edita A. D. P. A. V. L. V. S. P. A. P. A. V. I. I. Motu proprio, &c.

Causa hujusmodi consistit.

Non sine animi molestia accepimus causas feudales, & alias quæ inter Fiscum, & privatum vertuntur, per diversa Tribunalia Almæ Urbis, vigore commissionum specialium, aut alias, non sine magno Camera Apostolicæ, & illius auctoritatis, & jurisdictionis præjudicio, passim audiri, & terminari: & quia causæ hujusmodi de sui natura in Camera Apostolica, & non alibi tractari, & definiri debent, volentes in præmissis opportunè providere, nonnullorum Rom. Pont. prædecessorum nostrorum vestigiis inherendo.

Avocatio causarum in parte civile Fisci tangentium ab omnibus Judicibus, & Auditoribus, & Senatibus, & aliis Tribunalibus dicitæ Urbis, & aliquibus ex Clericis, seu Præsentibus particulariter, & instructæ pendent; quomodocumque & qualitercumque in petitorio, vel possessorio, mero, vel mixto introducæ sint, ad nos advocantes, illas unà cum quibusvis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, tam conjunctim, quam divisim pendentes dilecto filio Camerario, & Præsentibus, ac Clericis Camera Apostolicæ per eos more Camerali, & juxta formam concessionum, indultorum, & privilegiorum ipsius Camera in plena Camera audiendas, cognoscendas, decidendas, sineque debito terminandas committimus, & mandamus.

Camera facultas procedendi in eis.

§. 2. Dantes ei plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem prædictis, & aliis quibusvis inhiben. fuerit,

in Rom. Curia, & extra eam, etiam sub censuris, & penis, & quoad causas similes in futuram extra Camera committendas propria, & eorum auctoritate sine alio nostro mandato, vel signatura, inhiben. & in causis hujusmodi, non obstantibus quibusvis signatoris, & inhibition. hæcenus factis, & in posterum facien. nisi commissiones in futurum presentandæ, manu nostra cum presentium de verbo ad verbum insertione, & illarum derogatione signatæ fuerint, proceden. citan. declaran. aggravan. reaggravan. interdictumque ponen. auxiliumque brachii secularis invocan. cæteraque facien. geren. & exequen. quæ in præmissis, ac circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna fuerint.

duodecim, & Papa cum eo commissi.

§. 3. Non obstantibus præmissis, & constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, clausulis, statutis, & consuetudinibus, ac reformation. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, (quibus illorum tenores, causas, & effectus pro expressis, & insertis habent. & exprimi ac de verbo ad verbum inseri posse decernen.) latissimè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunitis & consuetis.

Clausula rogatoria.

§. 4. Volentes presentium solam signaturam sufficere, & ubique tam in judicio quam extra fidem facere absque alia literarum expeditione, seu quod literæ in forma Brevis ad perpetuam rei memoriam, cum majori vera & ampliori specificatione omnium, & singulorum præmissorum, & circa ea necessariorum, latissimè extendendo, quod contraria quæcumque penitus, & omnino tollantur, & non obstant. De mandato D. N. Papæ audiant præfati Reverendissimi DD. Cardinalis Camerarius, Præsidentes, & Clerici Camera, citent, inhibeant, etiam sub censuris procedant, ut petitur, & justitiam faciant.

Sola signaturæ.

Placet Motu proprio. A.

Papa sub.

X. Anathematizatio hæreticorum, & aliorum contravenientium contentis in hac constitutione, quæ bulla in cœna Domini appellatur.

X.

Alias de hac materia bullas, cum opportunis notis indicabo in const. 63. Pastoralis, Pauli V.

PAULVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita die 1536.

Consueverunt Romani Pontifices prædecessores nostri, ad retinendam puritatem religionis Christianæ, & ipsius unitatem, quæ in conjunctione membrorum ad unum caput, Christum videlicet, ejusque Vicarium principaliter consistit, & sanctorum fidelium societatem ab offensione servandam, arma justitiæ per ministerium Apostolatus in præsentis celebritate exercere. Nos igitur vetustum & solemnem hunc morem sequentes.

Excommunicatur, & anathematizatur, & interdictum, & legentes, & Pirata & rorum fandi.

§. 1. Excommunicamus, & anathematizamus ex parte Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, auctoritate quoque Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, ac nostra, omnes hæreticos, Gazaros, Patarenos, Pauperes de Lugduno, Arnaldistas, Speronistas, Passageros, Vviclestas, seu Hussitas, Fraticellos, de opinione nuncupatos, necnon per fel. rec. Leonem PP. X. Prædecessorem nostrum superioribus annis damnatam impiam, & abominabilem Martini Lutheri hæresim sequentes, ipsique Martino quominus puniri possit quomodolibet faventes, & quoslibet alios hæreticos, quocumque nomine censeantur, ac omnes fautores, & receptatores, librosque ipsius Martini, aut quorumvis aliorum ejusdem sectæ sine auctoritate nostra, & Sedis Apostolicæ, quomodolibet legentes, aut in suis domibus tenentes, imprimentes, aut quomodolibet defendentes, ex quavis causa, publicè vel occultè, quovis ingenio, vel colore. Et generaliter quoslibet defensores eorumdem.

Hæreticorumque legentes, & Pirata & rorum fandi.

§. 2. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes piratas, cursarios, latrunculos maritimos, & illos præcipuè, qui mare nostrum à Monte Argentario usque ad Terracinam discurrere, & navigantes in illo deprædare, mutilare, interficere, ac rebus, & bonis suis spoliare præsumunt.

Pirata & rorum fandi.

presumpserunt hactenus, & presumunt, ac omnes re-
ceptorores eorumdem, & eis auxilium dantes, consilium,
vel favorem.

§. 3. Item excommunicamus, & anathematizamus
omnes qui in terris suis nova pedagia imponunt, vel
prohibita.

§. 4. Item excommunicamus, & anathematizamus om-
nes falsarios Bullarum, seu litterarum Apostolicarum &
supplicationum gratiam vel justitiam concernentium, per
Romanum Pont. vel Vicecancellarium, seu gerentes vi-
ces, eorum, aut officium Vicecancellarii S. E. R. de man-
dato ejusdem Rom. Pontificis signatarum, aut sub no-
mine ejusdem Rom. Pontificis, seu Vicecancellarii, aut
gerentium vicem predictorum signantes supplicationes
eisdem, extendentes cap. ad falsariorum, cum omnibus
pœnis in eò contentis ad falsificantes, seu mutantur sup-
plicationes per nos, seu de mandato nostro signatas, &
datatas, sine nostra, aut Datarii nostri licentia.

§. 5. Item excommunicamus, & anathematizamus om-
nes illos, qui equos, arma, ferrum, filum stannum, caly-
bem, omniaque alia metallorum genera, atque bellica in-
strumenta, lignamina, canapem, funes, & alia prohibita de-
ferunt Saracenis, Turcis, & aliis Christiani nominis ini-
micis, quibus Christianos impugnant, non obstantibus
quibusvis privilegiis, & concessionibus quibuscumque
Principibus, & dominis, seu privatis personis, per nos &
Sedem prædictam hactenus forsitan concessis, quæ illis
nolumus in aliquo suffragari.

§. 6. Item excommunicamus, & anathematizamus
omnes impediētes, seu invadentes vicualia, seu alia ad
usum Rom. Curie necessaria adducētes, ac etiam eis
qui ne ad Rom. Curiam adducantur, vel deferantur, im-
pediunt seu perturbant, vel qui talia faciunt, vel defen-
dunt, cujuscumque fuerint ordinis, præminentie, condi-
tionis, & status, etiam si Pontificali, Regali, Reginali,
aut alia quavis Ecclesiastica vel mundana præfulgeant
dignitate.

§. 7. Item excommunicamus, & anathematizamus om-
nes illos, qui ad Sedem Apostolicam venientes, & reced-
entes ab eadem, necnon omnes illos, qui iurisdic-
tionem ordinariam vel delegatam aliquam non habentes
in eadem Curia morantes, temeritate propria rapiunt, spo-
liant, & detinent, aut proposito deliberato verberare, mu-
tilare, vel interficere præsumunt, & qui talia fieri faciunt
seu mandant.

§. 8. Item excommunicamus, & anathematizamus om-
nes temerè mutilantes, verberantes, vulnerantes, in-
terficientes, capientes, incarcerantes, & detinentes Pa-
triarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, eorumque
mandatores.

§. 9. Item excommunicamus, & anathematizamus om-
nes illos, qui per se vel alium, seu alios quascumque
personas, Ecclesiasticas vel sæculares ad Rom. Curiam
super eorum causis, & negotiis recurrentes, illaque in
eadem Curia prosequentes, aut procurantes, negotio-
rumque gestores, Advocatos, Procuratores ipsorum, vel
etiam Auditores, seu Judices super dictis causis, seu ne-
gotiis deputatos, occasione causarum, vel negotiorum
hujusmodi verberant, mutilant, vel occidunt, seu bonis
spoliant.

§. 10. Ac illos, qui ne aliquas litteras Apostolicas etiam
in forma Brevis, tam gratiam quàm justitiam concernen-
tes, etiam citationes, monitoria, & exequutoriales, quæ à
Sede Apostolica emanant, & pro tempore emanabunt,
sine eorum beneplacito, & examine executioni deman-
dant, inhibent, ac Notarios, executores, & subexecutores
litterarum monitorialium, & citationum ac executoria-
lium hujusmodi excipiunt, incarcerant, & detinent, vel
capi, incarcerari, detineri faciunt. Necnon qui ne literis,
& mandatis Sedis prædictæ, & Legatorum, ac Nuntio-
rum, & Judicum delegatorum eisdem, similiter gratiam
vel justitiam concernentibus, decretisque super illis, &
rebus judicatis, processibus, & exequutorialibus, non
nisi habito primùm eorum beneplacito, & assensu pa-
reatur per eorum litteras exequutoriales, vel alias nun-
cupatas, & certo pretio soluto. Neve tabelliones, &
Notarii super hujusmodi litterarum, & processuum exe-

cutione instrumenta, vel acta conficere, aut facta parti-
cujus interest tradere deberent, quive sub quibusvis
pœnis quibuscumque personis, in genere vel in specie,
ne pro quibusvis eorum negotiis prosequendis, seu gra-
tiis impetrandis ad Romanam Curiam accedant, aut
recursum habeant, seu gratias ipsas à Sede Apostolica
impetrent, aut impetratis utantur, directè vel indirectè,
etiam sub gravissimis pœnis prohibere, statuere, seu
mandare, quive in animarum earundem periculum, seu
à nostra, & Rom. Pontificis pro tempore existentis obe-
dientia pertinaciter subtrahere, seu quomodolibet reced-
ere præsumunt.

§. 11. Quive ex eorum officio, vel ad instantiam quo-
rumcumque personas Ecclesiasticas, Capitula, Conven-
tus, & Collegia Ecclesiarum quorumcumque coram se
ac eorum Tribunal audientiam, Cancellariam, Consi-
lium, vel Parlamentum præter juris communis disposi-
tionem trahunt, ac trahi faciunt, vel procurant, direc-
tè vel indirectè quovis quæsito colore.

§. 12. Necnon qui statuta, ordinationes, constitu-
tiones, pragmaticas, seu quævis alia decreta, in genere
vel in specie, ex quavis causa, quovis quæsito colore,
etiam sub prætextu litterarum Apostolicarum in usu non
receptarum, seu revocatarum hactenus, fecerunt, ordi-
narunt, seu publicarunt, aut facient, ordinabunt, vel pu-
blicabunt in futurum, per quas, & quæ libertas Ecclesia-
stica tollitur, seu in aliquo læditur vel deprimatur, aut
aliàs quovis modo restringitur, seu nostris, & dictæ Se-
dis juribus quomodolibet, tacitè vel expressè præ-
judicatur.

§. 13. Quive iurisdictiones, seu fructus, redditus,
proventus ad Ecclesiasticas personas ratione Ecclesia-
sticorum, Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesia-
sticorum per eas obtentorum pertinentes usurpant, vel
subripiunt, seu quavis occasione, vel causa sine Rom.
Pont. expressa licentia sequestrant, aut collectas, decimas,
talias, præstantias, & alia onera Clericis, Prælati, & aliis
personis Ecclesiasticis, ac eorum, & Ecclesiarum, Mo-
nasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum
bonis, illorum fructibus, redditibus, & proventibus hu-
jusmodi, absque simili Rom. Pont. speciali, & expressa li-
centia imponunt, & diversis etiam exquisitis modis exi-
gunt, aut à sponte etiam dantibus, & consentientibus
recipiunt. Necnon qui per se vel alium seu alios, directè
vel indirectè prædicta facere, exequi vel procurare, aut
in eisdem auxilium, consilium, vel favorem, aut votum,
suffragium, palam vel occultè, præstare non verentur,
cujuscumque sint præminentie, dignitatis, ordinis,
conditionis, aut status, etiam si Imperiali, aut Regali præ-
fulgeant dignitate, seu Principes, Duces, Comites, Baro-
nes, Respublicæ, & alii potentatus quicumque, etiam Re-
gnis, Provinciis, Civitatibus, & Terris quoquo modo
Præsidentes fuerint, aut quavis etiam Pontificali digni-
tate præfulgeant, innovamque decreta super his,
tam per sacros canones, & Concilia generalia, quàm
etiam in Lateranensi Concilio novissimè celebrato edi-
ta, etiam cum interdicti Ecclesiastici, ac aliis censuris, &
pœnis in eis contentis.

§. 14. Item excommunicamus, & anathematizamus
omnes, & singulos Cancellarios, Vicecancellarios, &
Consiliarios ordinarios, & extraordinarios quorumcum-
que Regum, & Principum, ac Præsidentes Cancellaria-
rum, & Consiliorum, & Parlamentorum, necnon Procura-
tores generales eorumdem vel aliorum Principum sæ-
cularium, etiam si Imperiali, Regali, Ducali, vel alia qua-
cumque præfulgeant dignitate, necnon Archiepiscopos,
Episcopos, Abbates, Commendarios, eorumque Vi-
carios, & Officiales, qui per se vel per alium seu alios,
quorumcumque exemptionum, vel aliarum gratiarum,
& litterarum Apostolicarum, necnon decimarum, ac be-
neficiales, ac alias spirituales, & spiritualibus annexas
causas ab Auditoribus, & Commissariis nostris (ut eo-
rum verbis utantur) avocant, ac executiones monito-
riorum, citationum, inhibitionum, sequestrorum, exequu-
torialium, & aliarum litterarum Apostolicarum, tam gra-
tiam, quàm justitiam concernentium, à nobis, necnon
Camerario, & Præsidentibus Camere Apostolicæ, ac
Aud.

Magnorum
omnes,
prohibita
omnes
Romanum
Pont.
Vicecancellarium
S. E. R.
de man-
dato
ejusdem
Rom. Pontificis
signatarum
aut sub no-
mine
ejusdem
Rom. Pontificis
seu Vicecancellarii
aut
gerentium
vicem
predictorum
signantes
supplicationes
eisdem
extendentes
cap. ad falsariorum
cum omnibus
pœnis in eò
contentis
ad falsificantes
seu mutantur
supplicationes
per nos
seu de mandato
nostro signatas
&
datatas
sine nostra
aut Datarii
nostri licentia
omnes
illos
qui equos
arma
ferrum
filum stannum
caly-
bem
omniaque
alia metallorum
genera
atque bellica
instrumenta
lignamina
canapem
funes
& alia
prohibita de-
ferunt
Saracenis
Turcis
& aliis
Christiani
nominis ini-
micis
quibus
Christianos
impugnant
non obstantibus
quibusvis
privilegiis
& concessionibus
quibuscumque
Principibus
& dominis
seu privatis
personis
per nos
&
Sedem
prædictam
hactenus
forsitan concessis
quæ illis
nolumus
in aliquo
suffragari
omnes
impediētes
seu invadentes
vicualia
seu alia
ad
usum
Rom. Curie
necessaria
adducētes
ac etiam
eis
qui ne
ad Rom.
Curiam
adducantur
vel
deferantur
im-
pediunt
seu
perturbant
vel qui
taliam
faciunt
vel defen-
dunt
cujuscumque
fuerint
ordinis
præminentie
condi-
tionis
& status
etiam si
Pontificali
Regali
Reginali
aut alia
quavis
Ecclesiastica
vel
mundana
præfulgeant
dignitate
omnes
illos
qui ad
Sedem
Apostolicam
venientes
& reced-
entes
ab eadem
necnon
omnes
illos
qui iurisdic-
tionem
ordinariam
vel delegatam
aliquam
non habentes
in eadem
Curia
morantes
temeritate
propria
rapiunt
spoliant
& detinent
aut
proposito
deliberato
verberare
mutilare
vel
interficere
præsumunt
& qui
taliam
fieri
faciunt
seu
mandant
omnes
temerè
mutilantes
verberantes
vulnerantes
inter-
ficientes
capientes
incaerantes
& detinentes
Pa-
triarchas
Archiepiscopos
& Episcopos
eorumque
mandatores
omnes
illos
qui per
se vel
alium
seu alios
quoscumque
personas
Ecclesiasticas
vel sæculares
ad Rom.
Curiam
super
eorum
causis
& negotiis
recurrentes
illaque
in
eadem
Curia
prosequentes
aut procurantes
negotio-
rumque
gestores
Advocatos
Procuratores
ipsorum
vel
etiam
Auditores
seu
Judices
super
dictis
causis
seu ne-
gotiis
deputatos
occasione
causarum
vel negotiorum
hujusmodi
verberant
mutilant
vel occidunt
seu bonis
spoliant
omnes
illos
qui ne
aliquas
litteras
Apostolicas
etiam
in forma
Brevis
tam gratiam
quàm
justitiam
concernen-
tes
etiam
citationes
monitoria
& exequutoriales
quæ à
Sede
Apostolica
emanant
& pro
tempore
emanabunt
sine eorum
beneplacito
& examine
executioni
demandedant
inhibent
ac Notarios
executores
& subexecutores
litterarum
monitorialium
& citationum
ac executoria-
lium
hujusmodi
excipiunt
incaerant
& detinent
vel
capi
incaerari
detineri
faciunt
Necnon
qui ne
litteris
& mandatis
Sedis
prædictæ
& Legatorum
ac Nuntio-
rum
& Judicum
delegatorum
eisdem
similiter
gratiam
vel
justitiam
concernentibus
decretisque
super
illis
&
rebus
judicatis
processibus
& exequutorialibus
non
nisi
habito
primùm
eorum
beneplacito
& assensu
pareatur
per
eorum
litteras
exequutoriales
vel
alias
nun-
cupatas
& certo
pretio
soluto
Neve
tabelliones
&
Notarii
super
hujusmodi
litterarum
& processuum
exe-

Laici Iudices
personas Ec-
clesiasticas
strabentes
Statuentes
aliquid com-
mune libera-
tam Ecclesiam
sicam
Usurpant
bona & jurif-
dictiones Ec-
clesiarum
Et
Avocantes
causas à In-
dictionibus Ec-
clesiasticis
aut
eorum
expe-
ditiones
quo
modo im-
pedientes

Auditoribus, & Commissariis Apostolicis in eisdem causis pro tempore emanatarum, illarumque cursum, & audientiam, ac personas, Capitula, Conventus, & Collegia causas ipsas prosequi volentes, auctoritate laicali impediunt, & de illarum cognitione tanquam iudices intromittunt, ac partes adrices, quæ illam committi fecerunt, & faciunt ad revocandum, seu revocari faciendum, citationes, vel inhibitiones, aut alias literas in eis decretas, & ad faciendum eos, contra quos tales inhibitiones emanaverunt, a censuris, & pœnis in illis contentis absolvi ordinant, vel compellunt, vel alias executionem literarum Apostolicarum, vel executorialium, etiam sub prætextu violentiæ prohibendæ impediunt, declarantes nihilominus, ac protestantes, prout tenore præsentium declaramus, ac expressè protestamur, absolutionem hodie, vel alias etiam solemniter per nos faciendam præfatos supranominatos, & qualificados, ac Cancell. Vicecancellarios, Consiliarios, procuratores ac alios excommunicatos prædictos, nisi prius statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, & decreta huiusmodi publicè revocaverint, & ex archivis, seu capitularibus locis, aut libris in quibus adnotata reperiantur, deleri, & cassari, ac nos de revocatione, & cassatione huiusmodi certiores fecerint, & alias à præmissis, cum vero proposito ulterius similia non committendi desisterint comprehendere, nec illis aliter suffragaturum fore, ac in præmissis omnibus, & singulis, ac aliis quibuscumque iuribus Sedis Apostolicæ, ac S. R. E. undecumque, & quomodolibet quæsitis, seu quærendis, per quoscumque actus contrarios, aut quomodolibet præiudicantes, tacitos, vel expressos, à nobis, vel à Sede Apostolica quomodolibet factos, aut faciendos, aut quemcumque temporis fluxum, vel tolerantiam, seu patientiam nostram ullatenus præiudicari debere, aut quomodolibet posse.

Offendentes peregrinos ad Urbem causa devotionis, seu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel recedentes ab ipsa, & in his dantes auxilium, consilium, vel favorem.

Occupantes bona seu Apostolica.

Disruptores sacra Ecclesiarum mœnia.

§. 15. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes mutilantes, vulnerantes, aut interficientes, seu capientes, & detinentes, seu deprædantes Romipetas, & peregrinos ad Urbem causa devotionis, seu peregrinationis accedentes, & in ea morantes, vel recedentes ab ipsa, & in his dantes auxilium, consilium, vel favorem.

§. 16. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui per se, vel alium, seu alios, directè, vel indirectè, sub quocumque titulo vel colore occupant, detinent, vel hostiliter destruunt, seu invadunt, aut occupant, detinere, vel destruere, aut invadere hostiliter præsumunt, in totum, vel in partem Almam Urbem, Regna Sicilia, seu Trinacriæ, Insulas Sardinia, & Corsica, terras circa Pharum, patrimonium beati Petri in Tuscia, Ducatum Spoletanum, Comitatum Venayinum, Sabinen. Marchiæ Anconitanæ, Massæ, Trebatia, Romanodiolæ, Campaniæ, & Maritimæ provincias, illarumque terras, & loca, ac terras specialis commissionis Arnulphorum, Civitatesque nostras Bononiam, Ferrariam, Regium, Mutinam, Faventiam, Imolam, Forlivium, Ravennam, Cerviam, Cesenam, Ariminum, Beneventum Perusiam, Avenionem, Civitatem Castelli, Tudertum, Camerinum, & alias Civitates, terras, & loca, vel iura ad ipsam Romanam Ecclesiam spectantia, & pertinentia, & adherentes, ac fautores, & defensores eorum, seu in his dantes auxilium, consilium vel favorem.

§. 17. Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Sanctarum Reliquiarum, & ornamentorum Ecclesiasticorum quorumcumque, calicum, crucum, candelaborum, thuribulorum, vasorum argenteorum, & aureorum, vestium sacrarum ad divinum cultum, & usum deputatarum, ex Basilicis, & Ecclesiis, tam Urbis, quam extra illius mœnia consistentibus, & aliarum quarumcumque rerum in ipsa Urbe tempore illius direptionis usque in præsentem diem nequiter ablatarum, ablatores, & illorum occupatores, ac quoscumque alios, ad quorum manus res ipsæ quocumque titulo, & ex quavis causa scienter pervenerint, & existant, cujuscumque fuerint ordinis, vel præminentia, conditionis, ac status, etiam si Pontificali, Regali, Reginali, aut alia quavis Ecclesiastica, vel mundana præfulgeant dignitate, nisi restituerint res ablatas huiusmodi eorum veris dominis, si quorum notitiam habuerint, vel cum ipsis dominis, & super ami-

tabiliter concordaverint, seu si eosdem dominos ignoraverint, nisi res ipsas ad manus personarum ad hoc per nos deputatarum consignaverint realiter, & cura effectus.

§. 18. Non obstantibus quibuscumque privilegiis, & indulgentiis, ac literis Apostolicis, generalibus, vel specialibus, eis vel eorum alicui, vel aliquibus, cujuscumque ordinis, status, vel conditionis, dignitatis, vel præminentia fuerint, etiam si (ut præmittitur) Pontificali, Imperiali, Regali, Reginali, seu quavis alia Ecclesiastica, vel mundana præfulgeant dignitate, à prædicta Sede, sub quavis forma, vel tenore concessis, quod excommunicari, vel anathematizari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi, ac Ordinibus, locis, nominibus propriis, cognominibus, dignitatibus eorum mentionem, nec non consuetudinibus, & observantiis, scriptis, & non scriptis, & aliis contrariis quibuscumque, per quæ contra nostros processus huiusmodi, ac sententias, quo minus concludantur in eis, sese juvare valeant, vel tueri, & quæ quoad hoc penitus tollimus, & omnino revocamus.

Contrariis derogatis.

§. 19. Et à quibus quidem sententiis nullus per alium quam per Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo constitutus absolvi possit. Nec etiam tunc, nisi de stando Sanctæ Romanæ Ecclesiæ mandato satisfactione, & sufficienti cautione præstitis, etiam prætextu confessionalis, seu quarumvis facultatum verbo, literis, aut quavis alia scriptura, etiam in qua, quod sola signatura sufficeret, concessum, & quavis derogatarum derogatarum, fortiores, & efficaciores, ac insolite clausulæ apparerent, quibusvis personis, cujuscumque præminentia, dignitatis, conditionis, aut status fuerint, etiam si, ut præmittitur, Pontificali, Imperiali, Regali, Reginali, vel quavis alia præfulgeant dignitate, religiosis, & secularibus utriusque sexus, Capitulis, Collegiis, Conventibus, Ordinibus, etiam Mendicantium, & militiarum hospitalibus, confratris, universitatibus concessarum à nobis, vel à prædicta Sede, & quas concedi contingeret quomodolibet in futuram.

Absolutio referunt, qua non utitur in sententiis, & missis.

§. 20. Illos autem, qui contra tenorem præsentium talibus, vel eorum alicui, seu aliquibus absolutionis beneficium impendere de facto præsumperint, excommunicationis, & anathematis sententia innodamus, eisque prædicarionis, electionis, administrationis sacramentorum, & audiendi confessiones officia interdiciamus, prædicentes, & declarantes aperte transgressoribus, & contemptoribus prædictis, nos gravius contra eos spiritualiter, & temporaliter, prout expedire cognoverimus, processuros. Et nihilominus quicquid egerint absolvendo, vel aliis nullius sit roboris, vel moment.

Pœna comminationis in abjectione.

§. 21. Ut autem huiusmodi nostri processus ad communem omnium notitiam deducantur, cartas, seu membranas processus continentes eosdem in valvis basilicarum Principis Apostolorum, & sancti Joannis Lateranen. de urbe, affigi, seu appendi faciemus, quæ processus ipsos quasi sonoro præconio, & patulo iudicio publicabunt, ut ii, quos processus huiusmodi contingunt quod ad ipsos non pervenerint, aut ipsos ignoraverint, nullam possint excusationem prætexere, seu ignorantiam allegare, cum non sit verisimile quoad ipsos remanere incognitum quod tam patenter omnibus publicatur.

Forma factus publicacionis in urbe.

§. 22. Verum, ut præsentis literæ, ac omnia, & singula in eis contenta eo fiant notiora, quo in plerisque civitatibus, & locis fuerint publicata, Venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & locorum Ordinariis ubilibet constitutis, per hæc scripta committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, quatenus per se vel alium, seu alios, præsentis literas, postquam eas receperint, seu earum habuerint notitiam, saltem semel in anno, aut pluries, prout expedire viderint, in Ecclesiis suis dum major in eis populi multitudo ad divina convenerint, solemniter publicent, ad Christi fidelium mentes deducant, nuntient & declarent.

Iussio hanc eandem litteram, in locis publicari.

§. 23. Decernentes earundem præsentium transumptis, etiam impressis, manu notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Iudicis Ordinarii Romanæ Curiaë munitis,

Transumptis manu publici.

nitis, eandem prorsus fidem in iudicio & extra ubiliber adhibendam fore, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

§. 24. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ excommunicationis, extensionis, revocationis, innodationis, interdicti, innovationis, protestationis, declarationis, commissionis, mandati, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigésimo sexto, Idibus Aprilis, Pont. nostri Anno secundo.

Anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo trigésimo sexto, Indictione octava, die vero decima tertia mensis Aprilis, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Pauli divina providentia Papa III. Anno secundo, rescripta litera Apostolica affixa, & publicata fuerunt in S. Ioannis Lateranensis, ac Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum valvis seu portis, dimissis ibidem per aliquod temporis intervallum affixis per nos Thomam Roger. & Franciscum de Grosa pralibati Sanctiss. D. N. a-pa Cursores.

Petrus Cornuti magister Cursorum.

XI. Approbatio secunda, seu confirmatio Congregationis Capuccinorum Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci, cum declarationibus circa munus eorum Vicarii generalis, & aliorum officialium.

Hi Fratres Capuccini, hæcenus minores de vita Eremitica nuncupabantur, eorumque Congregatio à Clem. VII. approbata fuit, ut habes sup. in eius cons. tit. 21. Religionis zelus, ubi plenè dixi.

P A V L V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exponi nobis nuper fecerunt dilecti filii Vicarius modernus, & Fratres Ordinis Minorum Capuccinorum nuncupatorum, quod postquam fel. record. Clementi Papæ Septimo prædecessori nostro pro parte nonnullorum tunc expressorum fratrum Ordinis Minorum expositum fuerat, &c.

§. 1. Cum autem, sicut eadem expositio subungebat, literarum prædictarum vigore, nonnulli Clerici sæculares, & regulares, ac laici ab ipsis Fratribus, ut præfertur nominatis, vel uno ex eis, ac ab aliis de ipsorum commissione receptis, Congregationem Fratrum Ordinis Minorum Capuccinorum nuncupatorum constituerint, ipsique fratres cupiant literas prædictas quoad infrascripta confirmari, & extendi, & propterea nobis humiliter supplicari fecerint, ut huiusmodi eorum votis annuere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos attendentes uberes fructus quos Ordo ipse Minorum, in agro militantis Ecclesiæ hæcenus produxit, & in posterum producturum spe firma speramus, ac dignum censentes, ut circa ea quæ ipsius Ordinis incrementum concernunt, benignos favores impendamus, huiusmodi supplicationibus inclinati, literas Clementis prædecessoris huiusmodi, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, auctoritate Apostolica ex certa nostra scientia, per præsentibus approbantes, & confirmantes, illas dilecto filio moderno & pro tempore existenti Vicario generali Congregationis Capuccinorum huiusmodi, ac ipsius Congregationis Fratribus, perinde ac si illæ eisdem Congregationi, & Fratribus directæ

essent, quoad omnia, & singula in ipsis literis contenta suffragari debere decernimus.

§. 3. Et nihilominus auctoritate, & scientia similibus per easdem præsentibus statuimus, & ordinamus, quod deinceps Vicarius generalis ipsorum Fratrum Capuccinorum, circa finem triennii, ex quo ad officium Vicariatus huiusmodi electus fuerit, vel etiam prius aut posterius juxta præfatæ regulæ tenorem, ac ipsorum Fratrum laudabiles constitutiones, Vicarios discretos, & Custodes vocem Congregationis habentes, quarumlibet Provinciarum, & Custodiarum sibi subiectarum, in locum per ipsum Vicarium generalem deputandum, ac Capitulum convocare possit, quorum si qui legitimo impedimento detenti ipsi Capitulo interesse non poterint, per nuntios ab eis deputatos, vel suppletis votis eorum, juxta ipsorum consuetudinem præsentia suppleatur.

§. 4. Qui sic congregati, omnia, & singula, quæ alii Fratres dicti Ordinis in eorum generali Capitulo, de jure vel consuetudine, & ex privilegiis possunt, faciendi, ordinandi, & disponendi, potissimè eligendi unum Religiosum ejusdem Ordinis, & Congregationis in eorum similem Vicarium generalem facultatem habeant, & ipsius Vicarii electionem, si à majori parte eligentium celebretur, quamprimum commodè fieri poterit, Generali Magistro dictorum Fratrum Conventualium nuncupatorum, sicut hæcenus servatum fuit, donec aliud de super ordinatum à Sede Apostolica præsentent, seu præsentari faciant.

§. 5. Ipseque Generalis Magister intra triduum à præsentatione sibi facta ipsum electum Vicarium confirmare teneatur, concedendo ei, & committendo plenariè vices suas, tribuendo videlicet liberam potestatem, & auctoritatem, ac omnimodam facultatem suam super omnes & singulos fratres ejusdem Ordinis Capuccinos nuncupatos, etiam si alio quovis nomine nuncupentur, tam in capitibus, quam in membris, publicè ac privatim visitandi Congregationes in Provinciis, & Custodiis omnibus eis subiectis, sive pro electione Vicariorum, Discretorum, Custodum, & Guardianorum, sive pro aliis utilibus negotiis, faciendi, seu fieri faciendi, nova loca, Conventus, seu Eremitoria recipiendi, Fratres subditos corrigendi, & puniendi, excommunicandi, & absolvendi, & incarcerandi, & à carceribus liberandi, contradictores ac rebelles per censuras ecclesiasticas, & alia juris, ac dicti Ordinis remedia, etiam per invocationem brachii sæcularis, vel Ecclesiastici, si opus fuerit, compescendi, ac generaliter, specialiterque omnia & singula circa fratres, conventus, domos, loca, & Eremitoria huiusmodi faciendi, exercendi, & disponendi, ordinandi, administrandi, ac statuendi, quæ Generalis Magister dicti Ordinis circa Fratres, Conventus, domos, loca, & Eremitoria Fratrum Conventualium nuncupatorum facere possit, si personaliter adesset, vel interesset, ac eisdem auctoritatem, potestatem, gratiam, & facultates per ipsum Magistrum generalem eidem Vicario generali concessas, vel earum partem, aliis fratribus quos ad hæc judicaverit idoneos committendi, & concedendi, necnon per ipsos prædicti Vicarii Commissarios committi, & concedi faciendi, & triduo elapso, & electo non confirmato, idem electus pro confirmato Sedis Apostolicæ auctoritate, cum plenaria potestate huiusmodi, usque ad successoris electionem habeatur, & infra hoc tempus officio suo, sine scitu omnium Vicariorum, & Discretorum Provincialium, aut majoris eorundem renuntiare nequeat. Possit tamen convocare omnes Vicarios, & discretos sibi subiectos infra tempus officii sui in loco per ipsum deputando, quoties sibi opus visum fuerit.

§. 6. Si verò generalis Vicarius infra officii sui tempus ex hac luce migraverit, seu aliàs ab officio amotus fuerit, Vicarius in cujus Provincia mori, vel amoveri contigerit, nuntiet quam citius poterit omnibus Definitoribus Capituli generalis immediatè præcedentis, & omnibus Vicariis provincialibus, ac de consilio, atque consensu duorum Vicariorum proximorum determinet locum, & tempus, nisi fuissent per generale Capitulum, vel per prædictum Vicarium ante obitum ipsius, ac amotionem

Vicario eorumdem Capitulum generalis, quodlibet triduum congregandi facultatem concedit.

In quo Vicarius in Capitulo eligatur, & electus Magistro generalis Conventualium præsententur.

A quo confirmari, & committi, & concedi, & triduo elapso, & electo non confirmato, idem electus pro confirmato Sedis Apostolicæ auctoritate, cum plenaria potestate huiusmodi, usque ad successoris electionem habeatur, & infra hoc tempus officio suo, sine scitu omnium Vicariorum, & Discretorum Provincialium, aut majoris eorundem renuntiare nequeat.

Etque Vicarius defunctus, Vicarius in Provincia agat de convocando Capitulo pro electione, & interim Vicarius Provincialis, ac de consilio, atque consensu duorum Vicariorum proximorum determinet locum, & tempus, nisi fuissent per generale Capitulum, vel per prædictum Vicarium ante obitum ipsius, ac amotionem

tionem deputata, & convocet qui fuerint evocandi, pro
successoris Vicarii electione celebranda, quo vacationis
tempore, auctoritate Sedis prædictæ exerceat officium
Vicariatus hujusmodi primus Definitorum prædicto-
rum, vel ipso deficiente, secundus, & sic de aliis succes-
sivè, cum plenaria potestate præmissa.

*Et hoc idem
servetur defi-
cientibus Vi-
cariis provin-
cialibus.*

§.7. Et hoc idem censeatur de Vicariis Provinciali-
bus cum eis mori vel amoveri contigerit, ac Provincias
regi, & gubernari per primum ac alios Definidores suc-
cessivè Capituli provincialis immediatè præcedentis,
prout supra de Vicario generali statutum extitit, salva
semper & reservata prædicti Vicarii generalis, ut præ-
mittitur potestate.

*Magister ge-
neralis Ordinis
tamnum-
modo Capuci-
nos visitare
& corrigere
possit.*

§.8. Generalis verò tam Magister prædictus, quàm
Minister Ordinis Minorum hujusmodi, aut quisquam
Ministorum seu Magistrorum Provincialium, seu alio-
rum Fratrum dicti Ordinis, tam conventualium quam de
familia, sive de Observantia nuncupatorum, donec aliter
per Sedem Apostolicam ordinatum fuerit, prædicto Vi-
cario generali, seu cæteris Vicariis, vel cuiquam fratri
ejusdem Congregationis de Capuccinis nuncupatæ,
molestiam seu impedimentum aliquid inferre non au-
deat, nec præsumat, sub pœna excommunicationis late
sententiæ, privationis officii, omniumque actuum legiti-
morum, nisi quod præfatus Magister generalis, donec
aliter per dictam Sedem ordinatum fuerit, per se dum-
taxat personaliter visitare, & corrigere possit, & valeat,
prædictum Vicarium generalem, seu Fratres domum, lo-
cum, & Eremitorium eorundem Fratrum Capuccino-
rum nuncupatorum, piè, benignè, & charitativè ad me-
liorem frugem provocando. Et si quemquam, quod ab-
sit, repererit criminofum, ipsam Vicarium de consilio &
assensu majoris partis Vicariorum præmissorum, cæteros
verò de consilio, & assensu majoris & sanioris partis
Fratrum domus, Eremitorii, loci, vel Conventus Visita-
torum in eodem loco, & non extra, corrigere valeat &
punire, pœnitentiare, ac emendare, secundum quod delicti
qualitas exegerit faciendum. De regimine verò ac cura
prædictorum Fratrum Capuccinorum nuncupatorum se
aliter non intromittat.

*Habitus Ca-
puccinorum
ceteris aliis
prohibetur.
Unde præ-
dictus est etiam
habitus con-
firmatus in
1501. l. 1.
C. de XIV.
Regis.*

§.9. Distridius inhihentes quibuscumque personis
cujuscumque conditionis existant, sub excommunica-
tionis late sententiæ pœna eo ipso incurrenda, ne habi-
tum per eos deferri solitum, nisi sub præfati Vicarii
generalis pro tempore existentis obedientia, & cura per-
maneant, gestare quoquo modo præsumant.

*Declaratio
circa hanc
causam
1501. l. 1.
C. de XIV.
Regis.*

§.10. Insuper vestigiis piæ memoriæ Pii Papæ Secun-
di etiam prædecessoris nostri in hac parte inhærendo,
qui aliàs ex certis causis auctoritate Apostolica ex cer-
ta scientia, in favorem Familie de Observantia inter-
pretatus est, ac declaravit, quod cum Apostolica Sedes
Generalem totius Ordinis Minorum, Ministrum genera-
lem, & provinciales Vicarios Ministrorum loco, certis,
piis, ac sanctis respectibus esse voluisset ac decrevisset,
Vicarii ipsi qui illis præessent, & quibus ipsi ex debito
eorum professionis obediebant, veri, & indubitati ipso-
rum Ministri, cum tales B. Franciscus dicti Ordinis in-
stitutor eos esse intellexisset, quoad usque præfata Sedes,
in cujus arbitrio consistebat, aliud alio respectu ordina-
re statuisset, essent, ac perpetuò forent, differentes à præ-
dictis Ministris solo nomine, eosque qui dictis Vicariis
obedirent, secundum dictæ Sedis determinationem eor-
um regulæ, & præcipuè in ea parte ubi erat (Præcipio
firmiter fratribus universis, ut obediant suis Ministris)
plenè & integrè satisficere, auctoritate ac scientia præ-
dictis declaramus, & decernimus, quod donec aliter su-
per præmissis per præfatum Sedem ordinatum fuerit, fra-
tres Capuccini prædicti eorum Vicariis, prout de Vica-
riis familie per dictum Pium prædecessorem, ut præfer-
tur, statutum fuerat, obediendo, plenè ac integrè præ-
fate regulæ satisficiant.

*Extremum
hujusmodi
a palatio.*

§.11. Quocirca universis, & singulis Venerabilibus
Fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episco-
pis, necnon dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, ac aliis
personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, per Apo-
stolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus
eorum, per se vel alium, seu alios, præfentes literas, ac

in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit,
ac quoties pro parte Vicariorum, & fratrum Capuccino-
rum prædictorum, sive alicujus eorum fuerint desuper
requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis ef-
ficacis defensionis præsidio assistentes, fiant auctorita-
te nostra præfentes literas, ac in eis contenta hujusmodi
firmiter observare, ac singulos, quos præfentes concer-
nunt, illis pacificè gaudere, non permittentes eos desu-
per, per quoscumque, contra præsentium tenorem quo-
modolibet molestari, inquietari seu perturbari, contradi-
ctores quoslibet, ac rebelles per censuram Ecclesiasti-
cam, ac alia opportuna juris remedia, appellatione post-
posita compescendo, ac censuras, & pœnas ipsas iteratis
vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fue-
rit, auxilio brachii sæcularis.

*Comparatio
decretorum.*

§.12. Non obstantibus præmissis, ac recolendæ me-
moriæ Bonifacii Papæ Octavi similiter prædecessoris
nostri de una, & Concilii generalis de duabus dietis, ac
aliis Apostolicis constitutionibus, necnon quibusvis
privilegiis ac indultis Apostolicis, sub quibusvis tenori-
bus ac formis, cum quibusvis clausulis, & decretis, quæ
adversus præmissa nullatenus suffragari volumus, cæte-
risque contrariis quibuscumque: Aut si aliquibus com-
muniter vel divini ab eadem sit Sede indultum, quod
interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per
litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac
de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

*Transmissio
viam hinc.*

§.13. Volumus autem, quod præsentium transumptis
manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus per-
sonæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu Canonici
alicujus Cathedralis Ecclesiæ munitis, eadem fides in
iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhibere-
tur, si essent exhibitæ vel ostensæ. Nulli ergo, &c.

*Dat. Romæ
die 23. Julij.*

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnatio-
nis Dominicæ millesimo quingentesimo trigésimo sexto,
octavo Kalend. Septembris, Pontificatus nostri Anno 2.

Confirmatio, & nova concessio privilegiorum,
& gratiarum Auditorum Rotæ Romanæ.

XII.

*Ad hac vide notata supra ad constitut. 13. Clem. VII.
Convenit.*

PAVLVS EPISCOPVS, &c.
Ad perpetuam rei memoriam.

*Edita die
1537.*

Romani Pontificis consueta benignitas, ea quæ per
prædecessores suos, præsertim personarum tibi &
Apostolicæ Sedi continuos labores impendentium, com-
modum, ac utilitatem concernentia concessa sunt, ut fir-
ma perpetuè & illibata persistant, libenter approbat, pro-
ut in Domino salubriter conspicit expedire.

Exordium

§.1. Dudum siquidem fel. recordat. Julius Secundus,
Leo Decimus & Clemens Septimus Romani Pontifices
prædecessores nostri, dilectis filiis causarum Palatii Apo-
stolici Auditoribus, ac eorum Locutenentibus, tunc &
pro tempore existentibus, & eorum Collegio diversa pri-
vilegia, concessiones, exemptiones, antelationes, præro-
gativas, facultates, gratias, & indulta tunc expressè gra-
tiosè concesserunt, & approbarunt.

*Præfatio
tas gratia
Auditorum
largiti.*

§.2. Nos dignum, quin potiùs debitum censentes di-
ctos Auditores, & Locatenentes, qui pro publica uti-
litate quotidie & incessanter invigilant, & in justitia
personis ad Sedem ipsam ex omnibus mundi partibus
confluentibus ministranda, immensos labores sustinent,
pro eorundem laborum remuneratione illorùm exigen-
tibus meritis, & ut commodius se alere, ac sustentare va-
leant, non minoribus gratiis ac prærogativis, quàm à di-
ctis prædecessoribus nostris reportarunt, eos prosequi
volumus, Motu proprio, non ad ipsorum Auditorum, seu
Locatenentium, vel aliorum pro eis nobis super hoc ob-
latæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate
ac ex certa nostra scientia, omnia & singula privilegia,
exemptiones, antelationes, prærogativas, concessiones,
gratias, facultates, literas ac indulta hujusmodi, per di-
ctos, & alios nostros prædecessores eisdem Auditoribus,
&

*Quæ
Pœnitenti-
mar.*

& Locatenentibus, ac eorum singulis, in genere vel in specie concessa quacumque quotcumque & qualiacumque sint ac cujuscumque, tenoris, & continentia existant, quorum omnium formas, & tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro expressis habentes, cum omnibus, & singulis derogationibus, decretis, & clausulis in eis contentis, in omnibus, & per omnia, auctoritate Apostolica, tenore presentium confirmamus, & innovamus, illaque sibi & eorum cuilibet, & prout dicti ac alii predecesores concesserunt, de novo pro potiori cautela concedimus & indulgemus.

privilegia
ordinarii
iudicium
iustitiam
&
ordina.
tam Aud.
communicat.
a privile.
Referend.
iustitiam
in
his. De.
substantia

§.3. Ac privilegia & gratias dilectis filiis Referendaris nostris, seu eorum Collegio concessa, ac in posterum concedenda, illa pro sufficienter expressis habentes, cum eisdem Auditoribus, & Locatenentibus, ac eorum Collegio, auctoritate, & tenore premissis communicamus, seu illa de novo eis concedimus, ac presentes literas, & in eis contenta quacumque sub cuiusvis suspensionibus, derogationibus, ac revocationibus in contrarium factis, & faciendis minime comprehendendi, neque illis derogari posse, nisi eorundem Auditorum, ac Locatenentium ad id expressus accesserit assensus, ac irritum & inane quicquid super iis a quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

Exemptio

§.4. Quocirca pro tempore existentibus Sanctae Romanae Ecclesiae Camerario, & Curiae causarum Camerae Apostolicae generali Auditori, ac in Urbe in spiritualibus Vicario, per presentes motu simili mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum per se vel alium, seu alios presentes literas, ac in eis contenta quacumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte dictorum Auditorum, Locatenentium, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in premissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos, & eorum quemlibet confirmatione, innovatione, concessione, indulto, communicatione, & decreto, ac aliis premissis pacifice frui, & gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, ac alia iuris remedia, appellatione postposita compescendo, invocato a hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Inhibito

§.5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, editis ac edendis, etiam perpetuis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, gratiis, ac concessis omnibus per quoscumque Romanos Pontifices predecesores nostros, ac nos & Sedem eandem sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausulis & decretis, etiam iteratis vicibus quibuscumque, quocumque nomine nuncupentur, & dignitate, seu majoritate praesulgeant, in genere vel in specie, & seu eorum Collegiis concessis, approbatis & innovatis, ac in posterum concedendis, approbandis, & innovandis. Quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialibus, specifica, & expressa mentio habenda, aut exquisita forma servanda foret, ac in eis caveatur expressè, quod illis nullatenus derogari possit, illorumque omnium tenores pro sufficienter expressis, ac insertis habentes, hac vice dumtaxat, illis aliis in suo robore permanens, harum serie, motu ac scientia similibus derogamus, necnon omnibus illis quae in literis eisdem Auditoribus, & Locatenentibus, seu eorum Collegio concessa voluerunt dicti predecesores non obstat, quae pro repetitis habeantur, ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio

§.6. Et quia difficile foret presentes literas ad singula loca, in quibus de eisdem fides forsan facienda esset deferri, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis manualibus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Praelati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur eisdem presentibus si forent exhibitae vel ostensae.

Contra

Dat. Romae apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die decimasextima Augusti, millesimo quingentesimo trigesimo septimo, Pontificatus nostri Anno tertio.

Sequitur concessio exemptionis a gabella vini.

PAULVS PAPA III. Edita An. D. Motu proprio, &c.

Attendentes continuos labores, quos dilecti filii causarum Palatii Apostolici Auditores, & eorum Locatenentes, pro administranda iustitia personis ad Sedem Apostolicam ex omnibus mundi partibus confluentibus, ac in causis coram eis pro tempore vententibus jugiter perferunt, ac propterea dignum reputamus, ut illis gratiosos favores, & opportuna commoditatis auxilia impendamus.

Causa concessio

§.1. Volentes igitur eos specialibus favoribus, & gratiis prosequi, motu proprio, & ex certa scientia nostra eisdem Auditoribus, & Locatenentibus quos sicut accepimus fel. record. Clemens Papa Septimus predecessor noster inter alia privilegia illis concessa a solutione & exactione quorumcumque gabellarum, & onerum liberavit ac exemit, ut privilegii huiusmodi plenarium consequantur effectum, quod ipsi, & eorum quilibet ad nostrum & Apostolicam Sedem beneplacitum, singulis annis pro eorum usu, & victu quindecim vegetes cujuscumque qualitatis vini, quandocumque illis placuerit, absque alicujus dohanæ seu gabellæ, ac aliorum onerum solutione, ex Ripa, seu aliunde percipere ac habere liberè, & licitè valeant, auctoritate Apostolica, tenore presentium, de speciali gratia indulgemus, ac licentiâ, & facultatem concedimus.

Exemptio

Inhibito contra officiales qui eos desuper molestarent.

§.2. Mandantes nihilominus modernis, ac pro tempore existentibus Camerario nostro, ac domus nostrae Magistro, ac Clericis Camerae Apostolicae, & dohanariis, omnibusque & singulis dohanæ nostrae officialibus, ac aliis ad quos quomodolibet spectat, in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis latae sententiae poena, quam si contrafecerint illos eo ipso incurrere volumus, quatenus de cetero in perpetuum, singulis Auditoribus ac Locatenentibus praedictis quolibet anno quindecim vegetes vini huiusmodi, absque aliqua gabellæ seu dohanæ, ac onerum solutione, & gratis quandocumque ab eisdem Auditoribus, seu eorum aliquo requisiti fuerint, tradant ac tradi faciant, nec ab eis aliquid praemissorum occasione exigant, seu exigere praesumant, ac illis & eorum cuilibet quoties opportunum fuerit, mandata ad id necessaria expediant, ac expediri faciant, omni mora & exceptione cessantibus, ac per eos ad quos spectat, sub poenis etiam pecuniariis eorum arbitrio imponendis observari faciant.

Derogatio

§.3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus, ac locationibus, etiam Apostolica auctoritate factis ac faciendis, statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Camerario, Magistro, Dohanariis, & officialibus, & dohanæ huiusmodi, ac quibusvis aliis locis, ac personis, cujuscumque conditionis, gradus, &c. existentibus, etiam motu simili, ac aliis sub quibusvis tenoribus & formis, &c. concessis, & concedendis, quibus latissimè extendentes motu simili derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, cum clausulis opportunis.

Si signatur

§.4. Volumus autem quod presentium sola signatura sufficiat, & ubique, tam in iudicio quam extra, fidem faciat, regula contraria non obstante.

Papa subscri.

Placet, & ita motu proprio mandamus.

Uxores non possint ab eorum maritis cautiones de non offendendo perere, aut alia de causa cum eis in Urbe litigare, nisi prius in Monasterio, aut alio honesto loco ponantur.

XIII.

Item autem mulieribus, ex loco sibi assignato a fugientibus, inhonestèque viventibus impo-suit Six. V. ut in eius const. 46. Ad compescendam.

PAULVS PAPA III. Edita An. D. Motu proprio, &c.

Um sicut accepimus, diversae mulieres conjugatae, tam Romae, quam in ea commorantes, tam Romanæ, censuram quam

Causa hujus

quàm forenses, forsan atrecedentes vitam ad earum libitum inhonestam ducere, ubi se ab earum maritis super earum inhonesta vita, aut pravis moribus atqui vident, eos à quibus se amari sciunt, maritis suis in fidejussores, quod ipsæ eos non offendent, nec offendi facient, pro diversa pecuniarum summis etiam excessivis, judicialiter, aut aliàs similem cautionem ab eisdem maritis suis exigant: & illis eam quandoque præstare nequeantibus illos carceribus mancipari, & quandoque ad triremes delegari procurent, & faciant, vel si earum mariti prædicti cautionem hujusmodi eis præstent, illius clypeo fretæ, vitam ad earum libitum inhonestam ducant, in divinæ majestatis offensam, ac scandalum plurimorum.

Sanctio de qua in rub.

§. 1. Nos volentes ex debito nostri officii pastoralis præmissis occurrere, Motu simili modernis, & pro tempore existentibus *Almæ Urbis prædictæ* Gubernatori, ac Senatori, & curiæ causarum *Camere Apostolicæ* generali Auditori, ac quibusvis aliis *Romanæ Curie* officialibus seu iudicibus vel marescallis, quacumque auctoritate etiam sæculari fungentibus, districtius inhibemus, ne de cætero ad cujusvis mulieris conjugatæ instantiam ejus virum ad fidejubendum, & sibi sub aliqua quantumvis modica pecuniarum summa de eam non offendendo, nec offendi faciendo cavendum cogere, aut monere, seu ipsam mulierem conjugatam ad quovis modo cum viro suo quavis occasione litigandum admittere præsumat, nisi ipsa mulier in loco honesto, aut apud mulierem honestam, bonæ conditionis, & famæ, aut in domo sanctæ *Marthæ de Urbe*, in qua quælibet mulieres conjugatæ, seu ob earum malam vitam & violatum thorum offendi timentes recipiuntur, & donec cum earum maritis reconciliantur, charitativè tractantur, & sustentantur, cum effectu habitaverit, & vixerit. Nos enim ex nunc omnes, & singulas cautiones, & fidejussiones per maritos uxoris suis alibi quàm in loco honesto, & apud mulierem honestam, seu in dicta domo *S. Marthæ* habitantibus hæcenus præstitas, unica tamen præcedente monitione, & in posterum præstandas, nullas, irritas, & inanes, nulliusque roboris vel momenti fore, & illarum, etiam si juramento vallatæ sint, executionem fieri non posse, ac dictos maritos, si qui in exilium relegati, vel ad triremes transmissi propter præmissa fuerint, dictos triremes exire, & ad Urbem liberè redire posse, ac irritum, &c. decernimus.

Vicarium Pa- pa executor deputatur.

§. 2. Mandantes venerabili fratri *Philippo Episcopo Salutarum*, moderno ac pro tempore existenti nostro in eadem Urbe, ejusque districtu, in spiritualibus Vicario generali, quatenus inhibitionem, & decretum nostrum hujusmodi perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari faciat cum effectu, contraditores quoscumque, & rebelles, ac in præmissis non parentes, per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, ac aliàs opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, ac censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Capitula de rogatoria.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac stylo Palatii, & curiarum Gubernatoris, Senatus, & Auditoris *Camere* hujusmodi, necnon earundem curiarum, etiam juramento, &c. roboratis statutis, ac consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis.

S. La. signaturæ sufficit.

§. 4. Et præsentium, etiam absque eo quod registrantur, aut illius data apponatur, solam signaturam sufficere, & ubique fidem facere, in iudicio, & extra, regula contraria non obstantibus, decernentibus.

Papa subscribitur.

Placet, & ita mandamus. A.

XIV. Declaratio, & ampliatio facultatum Collegii Scriptorum Archivii *Romanæ Curie*, in legitimandis Bastardis.

Hoc indultum confirmavit Pius. V. in sua const. 87. Pridem, & istud Collegium creavit Iul. II. in sua const. 15. Sicut, sup. ubi notavi.

PAULVS EPISCOPVS, Edita de Seruvm Seruvm Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1527.

Romani Pontificis providentia circumspecta nonnunquam per ejus prædecessores gesta, eum super illis dubia oriuntur, ne aliqui propterea litibus indebitis fatigentur, dilucidat, & declarat, prout convenit, & rei qualitate inspecta conspiciat in domino salubriter expedire.

Exordium

§. 1. Sanè pro parte dilectorum filiorum Collegii Scriptorum Archivii *Romanæ Curie* nobis nuper exhibitæ petitio continebat, quod licet dudum scilicet Julius Papa II. prædecessor noster in institutione Collegii prædicti per eum erecti, inter alia eidem Collegio, seu illius Correctoribus, & Officialibus quoscumque Bastardos, Manseres, & Nothos, sine tamen præjudicio venientium ab intestato, legitimandi facultatem concesserit, ac Collegium seu Correctores, & Scriptores præfati facultatis hujusmodi vigore certas formas super hujusmodi legitimandis faciendis ordinaverint.

Julius Papa II. in istud Collegium, & Officialibus, & Scriptores præfati facultatis hujusmodi

§. 2. Et tam tempore ipsius Julii, quàm etiam piæ memoriæ Leonis Decimi, Adriani Sexti, & Clementis Septimi Romarum Pontificum, etiam prædecessorum nostrorum, ac nostri Pontificatum temporibus facultatem hujusmodi continuantes, quamplures Bastardos, Manseres, & Nothos, ex quocumque coitu procreatos, etiam stantibus legitimis, absque tamen præjudicio venientium ab intestato, juxta dictas formas diversimodè legitimaverint, ac in possessione, seu quasi legitimandi hujusmodi pacificè, & dictæ formæ per ipsos observatæ hæcenus fuerint, ac legitimaciones per eos hæcenus factæ impugnatæ non extiterint, neque de illarum validitate ab aliquibus hæcenus hæsitatum fuerit.

Et mulierum legitimitas.

§. 3. Nihilominus impræsentiarum à nonnullis de viribus legitimacionum per ipsum Collegium de illegitimo consensu patrum legitimorum, stantibus filiis legitimis, & naturalibus, juxta formam per ipsos traditam factarum hæsitatur, & asseritur, facultatem Collegii hujusmodi ad casum in quem pater illegitimi filios legitimos ac naturales haberet, se non extendere, cum hoc ipsa facultate specialiter expressum non reperiatur, ac solum Bastardos, Manseres, & Nothos, cum illa clausula, sine præjudicio venientium ab intestato, comprehensos esse. Quare pro parte præfatorum Collegii nobis fuit humiliter supplicatum, ut super iis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Dubium quo hinc tenentur

§. 4. Nos igitur hujusmodi ambiguitatis dubium submovere, ac tam per ipsos Collegium dictæ facultatis vigore in posterum legitimandorum, quàm etiam ipsorum Collegii, quorum interpretatione formæ prædictæ traditæ fuerunt, & juxta illas legitimaciones hujusmodi processerunt, indemnitati providere, ac dispendiis, necnon diversis litibus, & forsan scandalis, quæ exinde oriri, ac subsequi possent, obviare, necnon Status, tam Urbis quàm *Romanæ Ecclesie*, in qua legitimaciones ipsæ conceduntur, quieti consulere, necnon formarum, & legitimacionum hujusmodi tenores præsentibus pro expressis habere volentes, ipsasque legitimacionum formas, ut præfertur, traditas approbantes, confirmantes, ac innovantes, hujusmodi supplicationibus inclinanti, præfatos Collegium facultatis prædictæ vigore, quoscumque illegitimos, ex quocumque illicito ac damnato coitu procreatos, etiam si eorum genitores filios legitimos, & naturales haberent, absque tamen præjudicio venientium ab intestato, legitimare posse, & legitimaciones per eos in posterum faciendas, etiam stantibus legitimis, validas, & efficaces fore, suosque effectus fortiri, ac firmiter observari debere, & illis quibus fieri contigerit, suffragari, ac eos qui legitimati pro tempore fuerint, juxta hujusmodi legitimaciones succedere posse.

Et idem si sit movet.

§. 5. Sicque in præmissis omnibus, ac singulis per quoscumque etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac dictæ *Romanæ Ecclesie* Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi ac interpretandi, facultate, & auctoritate, judicari, ac definiti debere, necnon quicquid secus super iis, à quoquam quavis aucto

Et ita in curia debet decerni.

authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane, auctoritate Apostolica, tenore presentium declaramus, & decernimus, ac pro potiori cautela facultatem predictam ad hoc extendimus, & ampliamus.

§. 6. Non obstantibus quibusvis constitutionibus, ac ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quae praefatus Julius praedecessor in literis erectionis Collegii huiusmodi voluit non obstare, & quae praesentibus pro repetitis haberi volumus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c.

Dat. Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo trigesimo septimo, pridie Kal. Novemb. Pont. nostri Anno 4.

XV. Privilegium centenariae praescriptionis, & a'ia gratiae Congregationis Cassinensis, al'as S. Iustinae Monachorum, Ordinis S. Benedicti.

Cetera qua hanc tangunt Congregationem, vide supra in l. 11. const. 1. Super Cathedrali, ubi plenius notavit.

P A V L V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Benignitas Sedis Apostolicae consueta, ea quae per Romanos Pontifices pro Religionis conservatione, & augmento, ac Monasteriorum, & aliorum piorum locorum, necnon personarum devotarum in eis sub regularis disciplinae observantia Domino militantium prospero, ac tranquillo statu, & salubri directione providere concessit, ac etiam approbata, & innovata comperit, ut eo firmius illibata persistant quo frequentiori suo fuerint praesidio pro tempore stabilita, libenter approbat, innovat, eisque uberioris Apostolici muniminis robur adjicit, ac de novo concedit, & alias pro eorum observatione providet, prout in Domino conspiciet salubriter expedire.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Modernorum Praesidentis, & Definitorum Capituli Congregationis Cassin. alias S. Iustinae de Padua Monachorum Ordinis S. Benedicti Regularis Observantiae, necnon ipsius Congregationis nobis nuper exhibita petito continerebat, quod dudum pro divini cultus augmento, & Religionis propagatione, ac Regularis observantiae conservatione, Congregationi praedictae, ac illius Praesidentibus, Definitoribus, Visitatoribus, Abbatibus, Prioribus, Religiosis, Monachis, Conversis, Novitiis, eorumque Capellanis, familiaribus, ac servitoribus, necnon Monasteriis, Prioratibus, ac locis etiam unitis Ecclesiis, Capellis, Oratoriis, membris, ac bonis pro tempore existentibus, quamplura, & diversa privilegia, immunitates, exemptiones, tam ab Ordinariorum jurisdictione, quam etiam ab omni impositione, exactione, collecta, decima, subsidio, & alio quocumque gravamine, quocumque nomine censerentur, per Romanos Pontifices pro tempore existentes, etiam pro tempore imponenda, necnon a quocumque onere, occasione Legatorum, subdelegatorum, Nuntiorum Apostolicorum, Ordinariorum, Diocesanorum, seu alterius cujuscumque, etiam Apostolica auctoritate imponenda, ac charitativi, & alterius cujuscumque subsidii impositionis, collectae, vel alterius cujuscumque exactionis, ac oneris, personalis, & realis, vel mixti, annatarumque etiam ratione Monasteriorum, & aliorum beneficiorum, etiam unitorum solutione, ac ab omnibus censibus, redditibus, & solutionibus ratione visitationis, vel subjectionis quorumcumque jure debendi, quibuscumque Oratoriis, ac personis libertates, praerogativae, favores, Conservatoriae, declarationes, facultates, gratiae, indulta spiritualia, & temporalia, tam per felicis recordationis Urbanum Secundum, Eugenium Quartum, Alexandrum Quintum, Martinum etiam Quintum, Nicolaum similiter Quintum, Callistum Tertium, Pium Secundum, Innocentium Octavum, Alexandrum Sextum, Julium Secundum, Leonem Decimum, ac alios

Bullar. Mag. Tom. I.

Romanos Pontifices praedecessores nostros, necnon Imperatores, & Romanos Reges, ac alios saeculares Principes, etiam circa celebrationem Capituli, & electionem Praelatorum, ac conservationem ejusdem Congregationis, ac illius Personarum salubrem directionem concessit, ac per nonnullos ex ipsis praedecessoribus, ac demum per similes memoriae Clementem Papam VII. etiam praedecessorem nostrum approbata, & innovata extiterunt.

§. 2. Et inter alia Urbanus, tunc & pro tempore existenti Abbati, ac dilectis filiis Conventui Monasterii Sanctissimae Trinitatis Cassinensis, Ordinis, & Congregationis eorundem, ut tunc pro tempore existens Abbas per terras sui Monasterii habitas, & habendas, Ecclesias construere, & cum Cruce signare, ac alia Pontificalia, & spiritualia (sacrorum Ordinum collatione, Basilicarum, & altarium, ac chrismatis consecratione dumtaxat exceptis) exercere possit.

§. 3. Necnon ut de iis, quae a Catholicis Christianis eidem Monasterio Sanctissimae Trinitatis, tam inter vivos, quam in ultima voluntate, ubicumque donata, vel legata forent, nulli Episcoporum Diocesanorum licitum esset quartam, vel tertiam partem in ipsis legatis, seu donatis, tam in stabilibus, quam in mobilibus, etiam praetextu cujuscumque consuetudinis exigere, concessit.

§. 4. Et si processu temporis per quoscumque contra praedictorum, ac aliorum privilegiorum per ipsum Urbanum dicto Monasterio Sanctissimae Trinitatis concessorum tenorem, per aliquos attentatum foret, illud, & tunc viribus vacuum, ac praescriptionem longi temporis non currere decrevit, ac quicumque dictum Monasterium Sanctissimae Trinitatis in suis juribus, possessionibus, & libertatibus laederent, aut etiam perturbarent, liceret dicto Abbati, & suis successoribus illos, cujuscumque praesentis, sive status forent, auctoritate Apostolica, canonica monitione praemissa, excommunicare, ac excommunicatos fore denuntiare, a qua excommunicatione absolvi non possent nisi digne satisfacerent, etiam quocumque privilegio illis, quo excommunicari vel interdici non possint, forsitan concessio non obstante, nisi de indulto huiusmodi plenam ac expressam facerent mentionem, indulset.

§. 5. Necnon Eugenius Abbatem pro tempore existenti Monasterii sancti Pauli extra muros Urbis, eorundem Ordinis, & Congregationis, ut cum Mitra, & annulo, Sandaliis, Tunica, Dalmatica Missarum solemniter celebrare, & astanti Clero, & Populo benedicere. Ac eidem Abbas, ac dilecti filii Conventus ipsius Monasterii sancti Pauli Consecrationes Altarium, & Ordinationes Monachorum, qui ad sacros Ordines forent promovendi, a quocumque essent Catholico Antitiste Apostolica auctoritate freti suscipere, quas sine difficultate, ac pravitate exhiberi praecipit. Ipseque Abbas, dummodo Presbyter esset, Minores Ordines huiusmodi Monachis suis ex Apostolica Indulgentia cum necesse foret exhibere possit, necnon eidem Abbati etiam indumenta quae ad usum altaris, & in eodem Monasterio forent necessaria, benedicendi facultatem concessit.

§. 6. Ac statuit & sancivit, ut sicut contra Romanam Ecclesiam non nisi centenaria secundum constitutiones canonicas, & legitimas sanctiones curret praescriptio, ita praefato Monasterio S. Pauli minoris temporis praescriptio non obliheret.

§. 7. Et demum Alexander praedecessor praefatus Motu proprio voluit, & declaravit, quicquid dubii huiusmodi privilegii, seu aliquo eorum pro tempore emergere, data verborum ambiguitate, & varia peritorum interpretatione in favorem dictae Congregationis ac locorum particularium ejus interpretari.

§. 8. Necnon cujuscumque particularis Monasterii ipsius Congregationis privilegia, toti Congregationi praedictae, & illius particularibus Monasteriis communia esse, & ad illa extendenda, ac extendi debere decrevit, prout etiam extendit.

§. 9. Cum autem, sicut eadem petitio subiungit, Praesidentis, & Definitorum, ac Congregatio praefata, cupiant singula privilegia, & indulta praedicta, ut uberiorem obtineant roboris firmitatem, etiam nostri muniminis praesidio fulciri, pro parte eorundem Praesidentis, &

P P p

Prb. 11. concessit Abbati facultatem alia Monasteria adificandi, & Pontificalia (quibusdam exceptis) exercendi.

Pia legata Congregationis ab omni solutione exempta.

Perturbatores excommunicari decernuntur.

Eugen. 10. Abbatem S. Pauli extra muros Urbis concessit posse cum mitra celebrare & minores Ordines Monachis consecrari.

Centenaria non potest praescribi sine gaudere iussit.

Alexand. VI. privilegia praedicta decrevit in dubio interpretanda esse ad favorem Congregationis.

In illis que Monasteriis extant esse communia. Congregatio praefata privilegia praedicta, ut uberiorem obtineant roboris firmitatem, etiam nostri muniminis praesidio fulciri, pro parte eorundem Praesidentis, &

quibusvis non obstantibus.

An. 4. 11. Octob.

XV.

An. D. 17.

Primum.

Primum Praesidentis, & Definitorum Capituli Congregationis Cassinensis, al'as S. Iustinae de Padua Monachorum Ordinis S. Benedicti Regularis Observantiae, necnon ipsius Congregationis nobis nuper exhibita petito continerebat, quod dudum pro divini cultus augmento, & Religionis propagatione, ac Regularis observantiae conservatione, Congregationi praedictae, ac illius Praesidentibus, Definitoribus, Visitatoribus, Abbatibus, Prioribus, Religiosis, Monachis, Conversis, Novitiis, eorumque Capellanis, familiaribus, ac servitoribus, necnon Monasteriis, Prioratibus, ac locis etiam unitis Ecclesiis, Capellis, Oratoriis, membris, ac bonis pro tempore existentibus, quamplura, & diversa privilegia, immunitates, exemptiones, tam ab Ordinariorum jurisdictione, quam etiam ab omni impositione, exactione, collecta, decima, subsidio, & alio quocumque gravamine, quocumque nomine censerentur, per Romanos Pontifices pro tempore existentes, etiam pro tempore imponenda, necnon a quocumque onere, occasione Legatorum, subdelegatorum, Nuntiorum Apostolicorum, Ordinariorum, Diocesanorum, seu alterius cujuscumque, etiam Apostolica auctoritate imponenda, ac charitativi, & alterius cujuscumque subsidii impositionis, collectae, vel alterius cujuscumque exactionis, ac oneris, personalis, & realis, vel mixti, annatarumque etiam ratione Monasteriorum, & aliorum beneficiorum, etiam unitorum solutione, ac ab omnibus censibus, redditibus, & solutionibus ratione visitationis, vel subjectionis quorumcumque jure debendi, quibuscumque Oratoriis, ac personis libertates, praerogativae, favores, Conservatoriae, declarationes, facultates, gratiae, indulta spiritualia, & temporalia, tam per felicis recordationis Urbanum Secundum, Eugenium Quartum, Alexandrum Quintum, Martinum etiam Quintum, Nicolaum similiter Quintum, Callistum Tertium, Pium Secundum, Innocentium Octavum, Alexandrum Sextum, Julium Secundum, Leonem Decimum, ac alios

& Definitorum, ac Congregationis nobis fuit humiliter supplicatum, ut privilegiis, & indultis prædictis robur nostræ approbationis adjicere, ac alias in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic idem Pontif. Na approbat.

§. 10. Nos igitur attendentes uberes fructus quos dictæ Congregationis Monachi, qui tanquam mortui mundo, soli CHRISTO qui est vita, viventes pro universali Ecclesia ad Deum preces in militanti Ecclesia in dies producant, ac præfidentem, & Definitorum necnon Congregationem præfatos, & eorum singulos, à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia & singula privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, favores, conservatorias, declarationes, facultates, gratias, concessionem, indulgentias, indulta, spiritualia, & temporalia, Congregationi, & illius Præfidentibus, Visitatoribus, Abbatibus, Prioribus, Monachis, Novitiis, Conversis, Personis, Capellanis, familiaribus, servitoribus, & locis etiam unitis, necnon Ecclesiis, Capellis, membris, & bonis, pro tempore existentibus, in genere, & in specie, tam per prædictos, & quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, & Sedem prædictam, quàm per Imperatores, Reges & Principes, etiam particularibus Monasteriis, etiam ampliativè vel extensivè, aut alias sub quacumque forma, & verborum expressione, communiter vel divisim concessa, & approbata, ac cum omnibus, & singulis decretis, & clausulis in eis contentis desuper confectas literas, & in eis contenta, & inde secuta quæcumque, quorum omnium tenores, formas, datas, & effectus, ac decreta in illis apposta, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac perpetua roboris firmitate subsistere, & firmiter observari, necnon Congregationi hujusmodi, & illius personis suffragari debere decernimus. Supplentes omnes, & singulos, tam juris quàm facti defectus, si qui forsan in Imperatorum, Regum, & Principum concessionibus hujusmodi intervenerint.

Itaque concedit.

§. 11. Et nihilominus pro potiori cautela, ea, omnia, & singula, prout per dictos prædecessores, ac Imperatores, Reges & Principes, etiam ut præfertur, concessa fuerunt, de novo in omnibus, & per omnia, ita quod Congregatio, ac Præfidentes, Definitorum, Visitatores, Abbates, Priores, Rectores, Monachi, & alii supradicti, ac Monasteria, & loca prædicta, omnibus illis, tam in genere quàm in specie concessis uti, potiri, & gaudere possint & debeant, & ab impositionibus, decimis, collectis, subsidiiis, & oneribus, ac omnibus aliis, & singulis supradictis, etiam ratione Apostolicæ Sedis Legatorum, etiam de latere, etiam dicta auctoritate Apostolica pro tempore imponendis liberi, immunes, & exempti existant, nec ad illorum solutionem, seu contributionem cogi, aut desuper molestari, vel inquietari possint, seu debeant, auctoritate & tenore prædictis de novo concedimus, & indulgemus, ac statuimus, & ordinamus.

Prohibito in omnes perturbationes.

§. 12. Districtius inhibentes quibusvis personis cujuscumque Ecclesiasticæ, etiam Pontificalis, vel sæcularis dignitatis, præminentie, vel auctoritatis existentibus, ne Congregationem, ac illius Præfidentes, Definitorum, Visitatores, Abbates, Priores, Rectores, Monachos, & alios præfatos super hujusmodi privilegiis, & indultis, aut illorum usu, possessione, seu quali, per se vel alium seu alios directè vel indirectè, quovis quæsito colore vel ingenio, impedire, molestare, vel perturbare quoquo modo præsumant, ac eis præcipiendo mandantes, ut Congregationem, Præfidentes, Definitorum, Visitatores, Abbates, Priores, Rectores, Monachos, & alios prædictos illis omnibus pacificè, & quietè frui, uti, potiri, & gaudere permittant.

Cl. in fine hujus in exco. in præf. in.

§. 13. Necnon decernentes, eisdem privilegiis, indultis, ac præsentibus literis, & in eis contentis clausulis

quibuscumque, etiam per quascumque literas Apostolicas, etiam quascumque generales vel speciales, etiam derogatorias derogatorias, efficaces & insolitas clausulas, ac irritantia decreta, sub quacumque verborum conceptione in se contentia nullatenus derogari posse, nec derogatum censei, nisi de illarum, ac præsentium literarum totis tenoribus de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, ac specifica, specialis, & expressa mentio facta fuerit, ac hujusmodi derogationes per tres distinctas literas eundem tenorem continentes, tribus similiter distinctis vicibus pro tempore existentibus Præfidenti, Definitoribus, & Visitatoribus præfatis legitime intimatæ, & insinuatæ fuerint, ac ipsorum Præfidentis, Definitorum, & Visitatorum ad id expressus accedat assensus, & aliter factæ derogationes nemini suffragari. Et sic in præmissis omnibus per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiti debere, ac irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Cl. in fine præf. in rogatori.

§. 14. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis quæ per singulos prædecessores prædictos in singulis literis prædictis concessum fuit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. die 5. Nov.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigésimo septimo, Non. Novembris, Pontificatus nostri Anno quarto.

Jurisdicção, & facultates Vincentii Cardinalis Neapolitani nuncupati, in Alma Urbe Legati de latere deputati, ob discessum Pontificis versus civitatem Placentiæ.

XVI.

Hujusmodi legationum bullas, quarum magnus est numerus, supervacuas arbitratus sum, & ideo hanc solummodo, & alteram de antiquioribus, nempe Innoc. VI. const. 1. Cum onus sup. & aliam de recentioribus Clem. VIII. Licet, n. 53. apposui ut concessionem jurisdictionum, tempore variari dignoscatur.

PAVLVS EPISCOPVS, &c. Servus Servorum Dei. Dilecto filio Vincentio tituli sancte Mariæ Tausiberim Presbytero, Cardinali Neapolitano nuncupato, in Urbe, ejusque territorio, & districtu nostro, & Apost. Sedis Legato, Sal. & Apost. bened.

Edita An. 1530.

¶ Licet potestatis plenitudo desuper nobis commissa sit, & universi gregis dominici, divina disponente clementia, curam habeamus, finem tamen humanæ possibilitatis excedere non valentes, considerantesque quod circa singula per nosmetipsos Apostolicæ servitutis debitum absolvere non possumus, nonnunquam aliquos, & præcipuè Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales in sollicitudinis partem assumimus, ut ipsis vices nostras suppleantibus, ministerium nobis desuper commissum favente pietate superna, facilius & salubrius exequamur. Et quamvis ad cunctorum Christi fidelium provincias, civitates, & loca paternum studium, & diligentiam adhibeamus, ad Almam Urbem tamen nostram aciem nostræ considerationis paternis affectibus dirigentes, illam, cives, incolas, & habitatores ejusdem, tanquam peculiare filios, & devotos, diligentiori cura intuemur, & super eorum felici regimine pacifico, & tranquillo, desiderantes specialiter providere, ut præserventur à noxiis, & optatis perfruatur incrementis. Cum itaque nos, pro nonnullis arduis, & urgentibus negotiis orthodoxæ fidei, ac publicum Reipublicæ Christianæ commodum congruentibus ab ipsa Urbe ad aliquod tempus discedere, & ad civitatem nostram Placentiam Provinciæ Mediol. nos conferre, & dimissis in eadem Urbe Palatii nostri, & Curie Camerae Apostolicæ causarum audientis,

P. in fine crevit P. in cons. 111.

necnon

neqnon Gubernatore, sed Vicecomes, ac Vicario, seu
ejus Locumtenente, & Senatore, ac...
Officialibus, Cancellariam nostram...
la, & nonnullis ejusdem Cancellariae, & Cur. Rom. Offi-
cialibus nobiscum ducere intendamus.

§. 1. Nos volentes interitu bono & felici Urbis, &
Rom. Cur. praedictarum regimini providere, & potissi-
mum ad te, quem etiam in magnis, & arduis sacrosan-
tae Romanae Ecclesiae negotiis versatum, eximia probi-
tate, & fidelitate, rerumque gerendarum experientia, &
praecipua prudentia, ac integritate comprobatum habe-
mus, mentem nostram convertentes, ac sperantes, quod
ea, quae tibi duxerimus committenda, gratia tibi assiste-
nte divina, circumspice, prudenter, juste, & fideliter exe-
queris: Te in Urbe praedicta, ejusque territorio, & distri-
ctu, ac terris, & locis illi adjacentibus, nostrumque di-
ctae Sedis Legatum de latere, in spiritualibus & tempo-
ralibus Vicarium generalem, de venerabilium fratrum
nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Card. consilio, au-
thoritate Apostolica, tenore praesentium, usque ad bene-
placitum, vel ad eandem Urbem reditum nostrum dum-
taxat, creamus, constituimus, & etiam deputamus.

§. 2. Dantes tibi harum serie pariter & concedentes
plenam, liberam, & omnimodam potestatem & facul-
tatem, ac auctoritatem, Urbem, & loca praedicta cum eo-
rum territorii, districtibus, & pertinentiis, necnon per-
sonas, cives, habitatores, etiam Curiales, & ipsam Roma-
nam Curiam sequentes, seu ad eandem undecumque ven-
ientes, dum in ea fuerint, seu in ea degentes, & incolas
ejusdem, cujuscumque status, gradus, ordinis, praemi-
nentiae, dignitatis, etiam Pontificalis fuerint, ac ejusdem
Romanae Cur. officiales existant, etiam si exemptos à
quocumque Legationis officio praetenderent, nostro, &
dictae Romanae Ecclesiae nomine gubernandi, regendi, &
administrandi, prout caelestis gratiae infusio, & tua pru-
dentia persuadebunt, reformandi, & corrigendi, occupa-
ta recuperandi, necnon illa, & alia deformati in pristi-
num & debitum statum reducendi, & jurisdictionem om-
nimodam exercendi, civiles, & criminales, Ecclesiasticas,
& spirituales, & super quibuscumque monasteriis, prio-
ratus, praepositis, canonicis, & praebendis, digni-
tatis, personarum, administrationibus, officiis, caeteris-
que beneficiis Ecclesiasticis, cum cura, & sine cura, & sae-
cularibus, & quorumcumque Ordinum regularibus, &
profanas ad forum Ecclesiasticum quocumque jure spe-
ctantes, ac mixtas quascumque, tam in dominio nostro,
quam extra, per appellationes extrajudiciales, vel gene-
rales querelas, etiam non obstante quod ad ipsam Rom.
Curiam legitime devolutae, aut in illa de juris necessita-
te tractandae, seu finiendae non existant, illarumque, &
etiam aliorum quorumcumque, & quibuscumque Judi-
cibus Ecclesiasticis, & saecularibus, quacumque auctori-
tate, dignitate, seu praeminentia falcitis, ad nos & Roma-
nam Curiam, ac Sedem hujusmodi, & pro quibuscumque
gravaminibus, vel definitivis sententiis pro tempore in-
terpositis, primarum, & secundarum, & ulteriorum appel-
lationum causas, una cum negotio principali, conjunctim
vel divisim, vel alias, prout tibi visum fuerit, ac omnibus,
& singulis earum incidentibus, dependentibus, emergen-
tibus, etiam summarie, simpliciter, & de plano, sine stre-
pitu, & figura iudicii, sola facti veritate inspecta, alias
juxta casum, & prout tibi videbitur, etiam cum potesta-
te citandi in eadem Curia Rom. etiam extra eam, per edi-
ctum publicum, confitio summarie de non tuto accessu,
ac inhibendi quibus, & quoties fuerit inhibendum, au-
diendas, cognoscendas, decidendas, & sine debito termi-
nandas committendi.

§. 3. Et pari modo inter Auditores dicti Palatii no-
stri, seu eorum Locatenen. distribui (ut moris est) facien-
& per Signaturam nomine nostro videlicet, si illi Judi-
cibus in Romana Curia per haec verba videlicet, Placet
Domino nostro Papae, si vero extra eam, praeterquam ubi
nos fuerimus, dirigendae, per Concessum in praesentia
Domini nostri Papae, signan. Ac omnia & singula per Si-
gnaturam justitiae concedi, & committi solita concedere,
& etiam eisdem Auditoribus, & Locatenen. seu aliis qui-
buscumque Praelatis vel iudicibus, tam in Rom. Curia,

quam extra eam committendi, seu per te, vel alium, seu
alios audendi, cognoscendi, etiam summarie, simpliciter
& de plano, sine strepitu, ut praefertur, etiam reiteratione
terminorum ex stylo Curiae, seu natura observari consue-
torum, ac etiam illorum omissione, illasque decidendi, &
terminandi, causasque ipsas quando tibi placuerit, ab il-
lis, quibus commissa fuerint, tam in dicta Curia, quam
extra evocandi, & aliis etiam committendi. Et quascum-
que sententias, per te, seu etiam alios iudices quoscum-
que latus, tam in Romana Curia, quam extra eam, etiam si
in rem transiverint judicatam, executioni debite deman-
dandi, cum decreto literarum executorialium, seu man-
dati executivi, etiam cum invocatione brachii saecularis,
nullitates processuum, actorum, gestorum, & sententiarum,
& tollendi, & finiendi, ac restitutionem in integrum
adversus rem judicatam, etiam si tres sententiae conformes
latae fuerint, etiam gratiose concedendi, dictarum
causarum cognitionem, terminationem & executionem,
ac cursum instantiarum, vel etiam fatalium suspendendi,
ac restitutionem ad illa etiam concedendi.

§. 4. Necnon constitutionibus fel. rec. Bonifacii Papae
Octavi praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis
de duabus, non tribus diebus, & aliis per Signaturam ju-
stitiae derogari solitis, & etiam quibusvis privilegiis, &
indultis, tam Curiae causarum Camerae Apostolicae gene-
rali Auditori, quam aliis ordinariis iudicibus dictae Ur-
bis, etiam per nos concessis, & approbatis, etiam quod il-
li, nisi per signaturam manu nostra, & motu proprio con-
cessis derogari non possit, disponentibus, & haecenus ob-
servatis, specialiter & expresse derogandi.

§. 5. Necnon si necessarium fore contuleris, unum
vel duos Signaturae dumtaxat Referendarios, quos ma-
lueris, & ad hoc utiles & idoneos esse cognoveris, qui
commissiones justitiae hujusmodi referendariare, & in si-
gnatura per te facienda tibi assistere, ac illi interesse licite
valeant, durante legatione tua tantum, deputandi, & alia
quae S. R. E. Cardinales, qui haecenus signaturam justitiae
habuerunt, & dictae Urbis Legati facere, & exercere po-
tuerunt, & debuerunt, faciendi, & exercendi.

§. 6. Omniaque, & singula beneficia Ecclesiastica,
cum cura, & sine cura, saecularia, & Ordinum quorum-
cumque regularia, etiam dignitates, etiam majores, &
principales fuerint, & ad illa consueverint, aliqui per ele-
ctionem aut alium modum assumi, intra limites tuae lega-
tionis consistentia (basilicae Principis Apostolorum de
Urbe, ac Lateranensis, & B. MARIE Majoris Ecclesiarum
Canonicatus, praebendis, & illis, quae ad collationem
alicujus ex venerabilibus fratribus nostris Sanctae Ro-
manae Ecclesiae Cardinalibus praefatis, respectu Episco-
patuum, titularum suorum presbyteralium, aut diacona-
lium, vel alias quocumque modo pertinent, dumtaxat ex-
ceptis, & ac quorumcumque familiarium tuorum conti-
nuorum commensalium, nunc & pro tempore existen-
tium, etiam si ipsi à familiaritate recessissent, & in quibus-
cumque provinciis, seu locis consistent, beneficia Eccle-
siastica, etiam si dispositioni Apostolicae specialiter, vel alias
ex quavis causa etiam de necessitate exprimentia, praeter-
quam familiaritatis nostrae, aut quoad ea quae ad disposi-
tionem tuam, ratione Ecclesiarum, vel beneficiorum tuo-
rum non pertinent, alicujus Cardinalis viventis genera-
liter reservata, seu ex quavis generali reservatione aff. eta
fuerint, cum illa per cessus vel decessus, aut alias quavis
dimissione illa nunc & pro tempore obtinentium, etiam
si, ut praefertur, reservata fuerint, dummodo etiam illorum
commendis cessantibus, vel unionibus temporalibus dis-
solutis, vel alias quocumque modo vacare contigerit, qui-
busvis personis, de quibus tibi videbitur, etiam quacum-
que, quocumque, & qualicumque beneficia ecclesiastica
obtinere, & expectare. Necnon & si extra limites tuae le-
gationis beneficia aliqua, ut supra, qualificata, in civi-
tatis, diocesis, & locis, per duas dietas dictae Urbi
propinquis vacaverint, etiam si, ut praefertur, reservata
fuerint, dummodo alicujus ipsorum beneficiorum re-
servatorum, praeterquam ex familiaritate nostra, in dictis
Civitatibus, & diocesis vacan. hujusmodi fructus, red-
ditus, & proventus summam seu valorem annum secundum
communem estimationem viginti quatuor floren-
dum communem estimationem viginti quatuor flore-

pro Urbe
Curia Ro-
manae Le-
gatione de
latere de-
putat
facultate
hac ex-
tra.

ulla co-
ndi
o
sumque
rem ex-
ponendi.

Facultate
mici cam-
su in Curia
& extra.

Derogandi
que omnibus
re legibus
constit. per si-
gnaturam ju-
stitiae derogari
solum.

Referendarij
que signatura
justitiae duos
vel minus de-
putandi.

Facultate
ca b nifi so-
ram collatione-
nem

normandi Camera non excedant, personis idoneis per te eligendis conferendi, & de illis etiam providendi, seu illa aliis beneficiis Ecclesiasticis ad vitam vendendi, annektendi, & incorporandi, verosque ultimarum vacationum modos, etiam si ex illis quavis generales reservationes, etiam in corpore juris clausule resistent, pro expressis habendi. Ac etiam in ipsa Urbe, quandiu ab ea absentes fuerimus, in quoscumque Curiales, & ipsam Curiam sequentes, seu Cortisanos, & officiales quoscumque ipsius Curie nostrae, & ipsorum officiorum praesidentes, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, dummodo S. R. E. Cardinales non existant, omnimodam jurisdictionem exercendi, eosque pro excessibus puniendi, & prout demeruerint, seu deliquerint, a suorum officiorum exercitio suspendendi, & prout iustitia suaserit, eos eisdem officiis suis privandi, & destituendi.

Facultas in diendi contra Officialis Rom. Curiae, ac Curiales, Barones, Communitates, &c.

§. 7. Necnon etiam inter Barones, & Milites, Dominos temporales, & nobiles, ac personas alias seculares, & Ecclesiasticas, necnon Communitates, & Universitates, ac populos, & omnes alios seculares, discordes, & differentes Urbis, terrarum, locorum, & districtus praedictorum pacem, & concordiam facien. & inter eos treugas indicendi, ipsosque ad eas, & ipsarum observantiam quibuscumque poenis, distractionibus, sententiis, & censuris, prout tibi videbitur, compellen. concordem in unitatis, & charitatis vinculo conservandi, & confirmandi: rebelles, & delinquentes, ac ejusdem Romanae Ecclesiae hostes censuris, & poenis, tam Ecclesiasticis, quam aliis, etiam pecuniariis, & corporis afflictivis arcendi, & corrigendi, & ad nostram, & dictae Romanae Ecclesiae unitatem reducendi.

Dispensandi quae ad plura beneficia, & circa aetate, & natalium deficiunt.

§. 8. Necnon cum tuis, & quinque Praelatorum se afferentium familiaribus, & continuis commensalibus, & decem, quos tu elegeris personis aliis ad duo, & si nobiles, vel graduati fuerint ad tria, seu cum dispensatione ad duo, ad tertium curata, dummodo inter alia non fuerint nisi duae parochiales Ecclesiae, seu alia invicem incompatibilia seularia, etiam majores, & principales personatus, administrationes, vel officia, etiam curata & electiva, in cathedralibus etiam Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis, parochiales Ecclesiae, vel earum perpetuae Vicariae fuerint, & ad duo alia, etiam similia simplicia, non tamen duos canonicatus, & praebendas, sub uno, & eodem titulo unius, & ejusdem Ecclesiae consistentia, si eis, & cuilibet eorum alias canonicè conferantur, aut eligantur, praesententur, vel alias assumantur ad illa, & instituantur in eis simul ad vitam, cum potestate dermutandi, & commendae cedendi, toties quoties in titulum, & commendam respectivè obtinenda. Necnon super aetate in decimosextimo dispensandi, super aetate, & natalium defectibus ad unum, & in vigesimo ad duo, necnon super defectum patientibus ad quoscumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica, etiam si canonicatus, & praebendae in cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis, & alias, ut praefertur, qualificata fuerint, & ad canonicatus, & praebendas cathedralium in undecimo, & aliarum collegiatarum in octavo suarum aetatum annis, & de non promovendo ad septennium, dummodo infra primum triennium dicti septennii ad Subdiaconatus ordinem se faciat promovendi, vel aliud breve tempus prout, tibi videbitur. Ac etiam de promovendo ad sacerdotium in vigesimo tertio cum secularibus clericis, cum regularibus vero in vigesimo secundo anno. Et de suscipiendo clericatum, minores, & sacros etiam Presbyteratus ordines in Romana Curia à quocumque Antiquitate, & etiam extra eam, etiam extra tempora à jure statuta, in tribus tamen festivis diebus, dispensandi.

Facultas de rogandi organum in Cancellaria, & iuris pariter.

§. 9. Necnon quibuscumque Cancellariae regulis processibus, acta, & merita causarum, ac etiam praemissa omnia & singula concernentibus, dummodo alteri non tollatur jus quaesitum. Ac etiam juris patronatus laicorum quoad beneficia familiarium tuorum, & alia in limitibus tuae legationis vacantia, vel ex tunc vacatura, quae de illo ex consuetudine vel privilegio fuerint, in totum, alioquin pro medietate patronorum eorundem derogandi.

§. 10. Et quascumque personae, quibus tuae vigore praesentium concesseris, a quibuscumque communicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, à jure vel ab homine quavis occasione, vel causa, si quibus quomodolibet tunc, etiam ob non partitionem rei iudicatae, aut alias in casibus in regula desuper edita expressis, innotati erunt, etiam si per annum, & ultra in illis infortuerint, ad effectum gratiarum suarum, dumtaxat consequendum absolventi, eorumque omnia, & singula beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, seularia, & Ordinum quorumcumque regularia, quae in titulum vel commendam, etiam ex quibusvis concessionibus, ac dispensationibus Apostolicis tunc obtinebunt, & expectabunt, ac in quibus, & ad quae jus tibi quomodolibet competet, quotcumque, & qualiacumque fuerint, eorumque fructuum, reddituum, & proventuum veros annuos valores, ac hujusmodi concessionum, & dispensationum tenores pro expressis habendi.

Absolvendi quae à censuris.

§. 11. Necnon quascumque concessionem, si in evidentem utilitatem, super alienationibus, & arrendationibus perpetuis, seu temporalibus, etiam emphyteuticis, quorumcumque bonorum stabilium ad Ecclesias, Monasteria, dignitates, beneficia, ac loca alia Ecclesiastica, intra limites tuae legationis consistentia, cujuscumque valoris existant: in aliis vero locis quantumcumque remotis, usque ad valorem centum florenorum auri de Camera dumtaxat spectantia, cum insertione tamen literarum fel. rec. Pauli Papae II. praedecessoris nostri, quae incipit, Cum in omnibus judiciis, communiter vel divisim concedendi.

Commissio in forma si evidentem, super aliorum honor. Ecl. com. edendi.

§. 12. Insuper contraditores & rebelles quoslibet per amonitiones, privationes, depositiones, relegationes, & proscriptiones, perpetuas, vel temporales, etiam sententialiter, prout ad ipsam Romanam Curiam pertinuerint, sublato appellationis obstaculo, compescendi.

Omnique faciens in Pont. met. & extra possit.

§. 13. Omniaque alia & singula ad honorem, & statum nostri, & ipsius Rom. Ecclesiae, & populorum commoditatem faciendi, gerendi, mandandi, ordinandi, disponendi, & exequendi, quae necessaria quomodolibet, & opportuna fore cognoveris, & quae nosmetipsi facere possumus.

Omnique faciens in Pont. met. & extra possit.

§. 14. Et nihilominus singulari integritate, fidei constantia, justitiae & rectitudinis zelo, clara providentia, ac longa, consummataque Urbis, & Curiae praedictarum notitia in te evidentissimè comprobatis, necnon maturitate consilii per te arduis, & periculosis, nostris ac dictae Sedis negotiis, fideli experientia testimonium perhibente praestitisti, diligenter perspectis, dignum, censentes, ut te non minoribus prerogativis, quam praedecessores nostri Romani Pontifices, alios qui pro tempore fuerunt in Urbe Legatos profecti sunt, prosequamur, ultra supradictas omnes & singulas alias facultates, quae pro quibusvis aliis dictae Rom. Ecclesiae Cardinalibus à tempore patris mem. Alexandri Papae VI. etiam praedecessoris nostri in ipsa Urbe deputatis Legatis per quascumque literas, tam sub plumbo, quam in forma Brevis, sub quacumque forma, & expressione verborum concessae comperiantur, quarum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, inserti forent, praesentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, eidem circumspeditioni tuae harum serie concedimus, tibi que ut illis omnibus & per omnia, perinde ac si illa tibi specialiter & expresse concessae forent, uti, potiri, & gaudere liberè & licitè valeas, indulgemus.

Concessio quorumcumque aliorum facultatum alia Legati concesserunt.

§. 15. Decernentes commissionibus manu tua, & vigore praesentium, de mandato nostro, ac in praesentia nostra signandis, ac derogationibus eis concedendis, in iudicio & extra, perinde ac si propria nostra manu signata fuissent, stari, & indubitata fide adhiberi, necnon omnia & singula alia eorundem praesentium vigore, per te, seu de mandato tuo aliis ritè pro tempore gesta, & concessa, ac quaecumque quae inde sequuntur, valida & efficaciter existere, & suos effectus fortiri debere.

Approbatio quae dicitur à 1520.

§. 16. Sicque per quoscumque iudices quavis auctoritate fungentes, sublata eis quavis aliter iudicandi, &

Decretum 1520.

& interpretandi facultate & auctoritate, iudicari & interpretari, ac defini debere, ac irritum & inane quicquid fuerit super his scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 17. Mandantes in super Gubernatori, Vicario ejusdem Urbis, Auditori Camerae, & Senatori, ac aliis officialibus quibuscumque in ipsa Urbe presentibus, necnon omnibus, & singulis Baronibus, Domicellis, stipendiariis, nobilibus, civibus, incolis, & habitatoribus, ac personis aliis Urbis, Curiae, districtuum, & locorum praedictorum, etiam forensibus ibidem pro tempore degentibus, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, in virtute sanctae obedientiae, & sub poenis per te infligendis, ut tibi in omnibus pareant efficaciter, & obediant, omni dilacione, vel exceptione cessante. Nos enim per te pro tempore facta, concessa, & acta, ac gesta quaecumque, necnon processus, sententias, & poenas, quas per te vigore praesentium fulminari contigerit, rata habebimus, & faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactiorem condignam inviolabiliter observari.

§. 18. Non obstantibus privilegiis, indulgentiis, tam Apostolicis, quam aliis, generalibus vel specialibus, sub quacumque forma, & expressione verborum, cuiuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis, aut Ordinum, etiam Cisterciensium, Cluniacensium, Praemonstratensium, Grandimontensium, Carthusiensium, Vallis Umbrosae, Camaldulensium, Humiliatorum, S. Benedicti, & Augustini, Hospitalium Hierosolymitanorum, S. Joannis, & S. Mariae Teutonicorum, Calatraven. S. Spiritus in Saxia, & S. Antonii, seu quorumcumque aliorum Ordinum existant, concessis, confirmatis, & innovatis, ac praedicti Bonifacii praedecessoris de una, & in Concilio generali de duabus dietis edita, ac Lateranen. Pictavien. & generalis Conciliorum, necnon de valore exprimendo, & de concessione facienda in unionibus, & illarum confirmationibus, ac de infordescensibus in censuris per tempus inibi expressum, & alias, ac de non expediendis literis executorialibus, & sequestris, nisi sub plumbo, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon Ecclesiarum, in quibus saecularia, & monasteriorum, & aliorum regularium locorum, in quibus regularia beneficia hujusmodi forsan fuerint, seu a quibus illa dependere contigerit, & Ordinum quorum extiterint, juramento, confirmatione Apostolica, & quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, & aliis quibuscumque praemissis obviantibus, quae omnia & singula in literis per te super eisdem praemissis concedendis latissime exprimi posse volumus. Praemissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis aliis privilegiis, literis, & exemptionibus eis sub quibusvis verborum formis, & clausulis, etiam derogatoriis, per nos & Sedem eandem concessis, & concedendis in posterum, quorumcumque tenorem existant, per quae praesentibus non expressa, vel tota liter non inserta, effectus earum impediti valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, quae quoad hoc cuiquam nolumus suffragari.

§. 19. Volumus autem, quod in concessionibus, gratiis & literis per te vigore praesentium faciendis, praesentes literae nullatenus inferantur, sed absque illarum infertione perinde plenum sortiantur effectum, ac si ipsae praesentes de verbo ad verbum infererentur.

§. 20. Tu igitur, dilecte fili munus, hujusmodi devota mente suscipiens, te in illius executione sollicitum, ac verbo, sermone, & opere studiosum, & diligentem exhibeas, quo ex tuis laboribus, divina favente gratia, optati fructus succedant, quos speramus. Tuque per sollicitudinem tuam, praeter aeternae retributionis praemium, meritum apud nos & Sedem praedictam commendari possis.

Dat. Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo trigesimo, undecimo Kalend. Aprilis, Pontificatus nostri Anno quarto.

Bullar. Mag. Tom. I.

Constitutiones Aegidiana, in toto Statu Ecclesiastico, in locis et immediate subjectis, Carpenfes vero in Provincia Marchiae observentur.

XVII.

PAULVS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Officii nostri debitum, quo sumus universis nostrae curae, praesertim etiam in temporalibus creditis, in iustitia debitores, exigit, & ad hoc potissimum nos inducit, ut in his, per quae iustitia unicuique debite ministratur, & illam exquisitis viis conculcare satagentium malitiam obvietur, ejusdem officii partes propensius impartiamur, ac ea quae propterea providere ordinata, ac etiam Apostolico praesidio fulcita, & extensa comperimus, ut remota omni ambiguitate, firmiora persistant, de novo approbemus, ac alias pro eorum observatione provideamus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

§. 1. Sanè, sicut nobis innotuit, dudum postquam bon. mem. Aegidius tit. S. Clementis Presbyter Cardinalis, tunc in humanis agens, & fel. rec. Innocentii Papae VI. praedecessoris nostri, ac Sedis Apostolicae in Patrimonio B. Petri in Thulcia, & Ducatu Spoletano, ac Marchiae Anconitanae, Romandioiae, Campaniae, & Maritimae Provinciae, necnon civitatibus, terris, castris, & locis S. R. E. immediate subjectis, & infra limites tunc expressos constitutus Legatus, necnon in spiritualibus & temporalibus Vicarius generalis, sufficienti ad id per literas dictae Sedis facultate suffultus, pro tranquillo, & prospero statu provinciarum, civitatum, terrarum, castrorum, & locorum praedictorum, plures laudabiles, honestas, & salubres constitutiones, & ordinationes provinciales ediderat.

§. 2. Pie mem. Sixtus Papa Quartus etiam praedecessor noster, tam illas, quam alias ab aliis divertis Romanis Pontificibus, ac Legatis editas, & per dictum Aegidium Cardinalem in unum volumen in sex libros distinctum collectas, & redactas per eos, qui tunc erant, & pro tempore essent in provinciis, civitatibus, terris, castris, & locis praedictis deputati Legati, etiam de latere, Gubernatores, & eorum Locatenentes, firmiter & inviolabiliter observari debere, statuit & ordinavit, prout in ipsius Sixti praedecessoris literis.

§. 3. Quas etiam ad Urbem, civitates, terras, & loca specialis commissionis, & in illis, tunc & pro tempore deputatos Vicecamerarium, Gubernatores, Thesaurarios, Potestates, Judices, & Officiales extendit, ac sub censuris in eis contentis in eisdem Urbe, ac specialis commissionis civitatibus, terris, & locis, sicut in provinciis firmiter observari mandavit, plenius continetur.

§. 4. Cum autem, sicut accepimus, à nonnullis devotibus literarum praedictarum, & in eis contentorum haesitetur, sub eo praetextu, quod forsan non appareat constitutiones praedictas in Urbe, & provinciis, ac civitatibus, terris, castris, & locis praedictis, etiam specialis commissionis, aut aliquibus ex ipsis usu receptas fuisse: Nos considerantes ex hoc necessarid non inferri, quod constitutiones, additiones, modificationes, & correctiones praedictae suum vigorem amiserint; attendentesque, quod fel. mem. Leo Papa X. etiam praedecessor noster, in Lateranensi Concilio novissime celebrato, Aegidiana constitutiones praedictas, quae fundamentum totius ferè voluminis existunt praedicti, approbavit, & confirmavit, quodque constitutiones praedictae, ut nobis à peritis, quibus hanc curam demandavimus, relatum est, & iuridicè, & populis utiles, & proficuae sunt, & propterea volentes omnino effectum suum consequi, & plenum robur obtinere, literas praedictas, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, cum extensione praedicta, & omnibus & singulis decretis, & clausulis in eis contentis, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, & ex certa scientia approbamus, & confirmamus, easque tam in Urbe, quam provinciis, civitatibus, terris, & locis praedictis, etiam specialis

Edita An. Di. 1538. & 1544. Promissum.

Aegidius Cardinalis Legatus ab Innocentio VI. deputatus fuit, ut supra in eius const. cum omni.

Sixtus IV. constituit ab Aegidio formatae observari iussit, ut in const. 15. supra.

Enique ad P. bon. & alia loca extendit.

Hic modo Pontifex eorum dem observantiam praecipit.

quodammodo

quodammodo

Legatus in sua concessione non tenetur inferre nisi per hanc constitutionem.

Dat. P. An. 4. die 22. Martii

commissionis, per omnes, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ac conditionis extiterint, perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere.

Clauſula ſublata, &c.

§. 5. Sicque per quoscumque etiam Palatium Apostolice causarum Auditores, & quoscumque alios etiam auctoritate Apostolica deputatos Judices, etiam in pendens causis pronuntiare, sententiarum, ac definiri debere, sublata eis aliter iudicandi, sententiandi, & definiendi auctoritate & facultate, irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis occasione, vel causa, & auctoritate contigerit attentari, decernimus.

Inſiſſe publicis.

§. 6. Volumus quoque presentes literas in valvis basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ per aliquem ex Curatoribus nostris affigi, & copiam collationatam dimitti, ut illæ ad cunctorum notitiam facilius valeant pervenire, ne aliquis de illis ignorantiam prætereundum possit, nec quomodolibet allegare, cum non sit verisimile apud aliquos remanere incognitum, quod tam patenter fuerit publicatum.

Clauſula g.

§. 7. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ Sixtus, & Leo prædecessores prædicti voluerunt non obſtare, cæterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo octavo, tertio Kalendas Augusti, Pontificatus nostri Anno quarto.

Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo octavo, tertio Kalendas Augusti, Pontificatus nostri Anno quarto.

Sequitur bulla quoad constitutiones Carpenſes.

Etia An. D. 1544.

P A V L V S E P I S C O P V S,
Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Exordium.

EX debito pastoralis officii, meritis licet imparibus, nostris humeris impositi, ad ea etiam nos convenit nostræ vigilantie curas adhibere, per quæ universi populi nostræ potissimum sollicitudini, etiam in temporalibus erediti, salubriter & prosperè dirigantur, & per quæ confusionibus extirpatis, jus æqua lance ministratur, & propterea nonnunquam his, quæ ad hoc providè gesta comperimus, ut firma, & illibata persistant, nostræ confirmationis munimen libenter adjicimus, prout pro temporum & provinciarum qualitatibus conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Egidium editis constitutionibus, ut in præmissis bulla dicitur &c.

§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, nuper constitutiones per bon. mem. Egidium tunc tituli S. Clementis olim Presbyterum Cardinalem, tunc in humanis agentem, & in certis civitatibus, & provinciis S. R. E. subditis Apostolicæ Sedis de latere Legatum, & Vicarium generalem, salubrem directionem civitatum, & provinciarum earundem concernentes, necnon reliquæ leges, sanctiones, ac ordinationes per diversos alios ipsarum provinciarum pro Romana Ecclesia prædicta Vicarios ac Gubernatores editæ, & per eundem Egidium Cardinalem suis adjunctæ, & in sex libros redactæ, & partitæ, ob diversarum aliarum sanctionum & decretorum per varios Gubernatores Apostolicos, ac etiam per literas nonnullorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, pro rerum & temporum qualitatibus, præsertim ad usum provinciarum nostræ Marchiæ Anconitanæ, postmodum editorum, & prædictis Egidianis adjunctorum, seu alligatorum dubia, repugnantia, absurditates, & confusiones in judiciis, ac negotiis inter dilectos filios dictæ provinciarum homines in varios sensus interpretarentur, ac minus clarè intelligerentur, ex quo homines provinciarum hujusmodi multiplicum litium involucri, dispendiis, ac incommodis afficiebantur & involvebantur.

Cardinalis de Carpo illi addidit, pro utilitate provinciarum Marchiarum.

§. 2. Dilectus filius noster Rodolphus tituli S. Clementis, tunc sanctæ Priscæ Presbyter Cardinalis de Carpo nuncupatus, cupiens provinciarum, & hominum prædictorum sublevamini providere, & litibus, ac differentiis pro posse iter præcludere, de mandato nostro, etiam tunc dictæ provinciarum agentibus id sæpius à nobis efflagitantibus, singularum etiam additarum constitutionum, ac extravagantium prædictarum repurgationis, ac

reparationis cognitione nonnullis curiæ generalis ejusdem provinciarum peritis demandatis, illas repurgare, corrigere, & elucidiores, ac faciliores reddere, in librosque sex ordinatim redigere, & collocare, nonnullis suis opportune interpositis decretis optimè curaverit.

Etia Pont. i constitutione sic suppl. approbat. in d. præmissis &c.

§. 3. Nos laudabilem dicti Rodulphi Cardinalis operam in Domino plurimum commendantes, cupientesque prout nostro incumbit pastorali officio providere, quod constitutiones sic reformatæ, ac in faciliorem sensum redactæ, tanquam utiles & necessariæ omnino adimplerentur, & in viridem tranſeant observantiam, easdem Egidianas constitutiones per præfatum Rodolphum Cardinalem, sive ejus agentes, & ad id deputatos purgatas, emendatas, elucidatas, mutatas, alteratas, additas, & in dictos sex libros redactas, suisque locis ac ordinibus collocatas, omniaque & singula alia in ipsis sex libris contenta, quæ presentibus pro sufficienter expressis, & insertis haberi volumus, ac inde secuta quæcumque tenore presentium perpetuè confirmamus, & approbamus, ac rata, & grata habemus, presentisque scripti patrocinio consolidamus. Illaque omnia & singula in quibusvis causis etiam, specialis commissionis vigore commissis, ac tribunalibus & judiciis per quoscumque iudices, ac personas cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, excellentiæ, & præminentie existentibus, perpetuis futuris temporibus in eadem provincia observari debere, ac quicquid focus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane fore decernimus, suppletentes omnes, ac singulos juris & facti defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem.

Quibusvis que mo. &c.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon dictæ provinciarum statutis, & consuetudinibus, reformationibus, & capitulis etiam, ut præfertur, roboratis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Fides nota in præmissis.

§. 5. Volumus autem, quod presentium transumptis manu notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio, & extra, quæ presentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. A. 10. 10. 1544.

Dat. Perusie sub annulo Piscatoris, die decima Septembris millesimo quingentesimo quadragésimo quarto, Pontificatus nostri anno decimo.

Confirmatio constitutionis Jul. II. contra officiales Rever. Cameræ Apostolicæ quomodolibet in contractibus Cameralibus participantibus, & ejus extensio ad omnes intervenientes in Camera, quando de illis agitur, pro eorum attinentibus.

XVIII.

Hæc eadem prohibuit Pius IV. inf. in ejus const. 55. Romanus. Sed an Cardinalis Camerarius his prohibitionibus ligetur, vide inf. in Jul. III. const. 3. Licet.

P A V L V S P A P A III.
Motu proprio, &c.

Etia An. D.

Alias fel. rec. Julius Papa II. prædecessor noster, considerans æquum non esse, ut quis in rebus propriis iudex esset, cum interesse, quod in rebus ipsis habet, ei quod iniquum est, justum quandoque videri faciat, & illius iudicium rectum esse non sinat, Motu proprio statuit ac ordinavit, quod Præsidentes, & Clerici Cameræ Apostolicæ, ac quæcumque aliæ personæ, in dicta Camera, & loco Camerali intervenientes, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, ac majori dignitate fulgerent, Dohanas, Theſaurarias, Salarias, ac alios introitus, & res ad dictam Cameram spectantes, per se vel alium, in totum, vel pro parte conducere, aut cum illorum conductoribus societatem super eis inire, aut cum conductoribus ipsis quomodolibet participare possent, dictisque Præsiden-

Julius II. prohibuit officiales Cameræ participare in contractibus Cameralibus sup. in eum const. 55. Pius IV.

Præsentibus, Clericis, ac personis sub excommunicationis late sententiæ, ac privationis quorumcumque officiorum per eos obtentorum pœnis ipso facto incurrendis inhibuit, ne contra præmissa quomodolibet venire præsumerent, prout in literis desuper in forma Motus proprii confectis, etiam manu dicti Julii prædecessoris signatis, plenius continetur.

modo p- confirmat.

§. 1. Cum autem ea quæ innovantur, magis considerari, & observari soleant, præmissa innovanda duximus. Dictarum itaque literarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, ac præsentibus ad docendum de literis, & tenore prædictis plenè sufficere, & ubique fidem, in iudicio & extra, absque alia illarum ostensione, vel documento facere, & per omnia, ac si illæ exhiberentur, & ostenderentur decernentes, Motu simili literas Julii prædecessoris hujusmodi, cum inhibitionibus, pœnarum adjectionibus, ac aliis in eis contentis clausulis approbamus & confirmamus. Et nihilominus eam, quæ idem Julius prædecessor per dictas literas statuit & ordinavit, sub supradictis pœnis de novo statutis ac ordinamus.

extendit inquisi- tione.

§. 2. Et ut plenius in præmissis provideatur, easdem literas ad hoc ut Clerici, Præsidentes, & personæ prædictæ, quarum consanguinei, vel affines dictas Dohanas, Theaurarias, Salarias, ac introitus conduxerint, seu conducere velint, in eisdem Camera, & loco Camerali (dum de locationibus ipsis, & materiis illas concernentibus discutitur & tractatur) intervenire non possint, extendimus & ampliamus per præsentibus. Volentes præsentibus supradictos præsentibus, Clericos, ac personas afficere, & contravenientes præfatas pœnas incurrrere, etiam de supradictis literis Julii prædecessoris nullo modo constet.

delegatio co- natorum.

§. 3. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ idem prædecessor in dictis literis voluit non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

subscr.

Placet, & ita innovamus, & inhibemus. A.

XIX. Jurisdicção & facultates Archipresbyteri, & Judicis causarum Capituli, Canonicorum, & aliarum personarum Ecclesiæ B. Mariæ Majoris de Urbe, & habitatorum in illius Franco.

Approbat & declaravit Pius IV. ut inf. in constitut. 15. Cum sicut accepimus.

Edicta An. D. PAULVS PAPA VII. Motu proprio, &c.

Jurisdicção co- muni. cau- si Capituli summarie, &c. Ad hoc vide- tur in 1587.

Cum sicut accepimus ad parcendum sumptibus ac expensis colligantium, & ne dilecti filii Canonici & Capitulum, ac perpetui Capellani Venerabilis Ecclesiæ S. Mariæ Majoris de Urbe, pro rebus ac negotiis dictæ Ecclesiæ coram diversis Judicibus litigare, ac conveniri contingat, & lites quascumque præsentibus, ac futuras, tam contra ipsos, quam per eosdem motas & movendas, per alias nostras literas, quas & illarum tenores pro expressis habere volumus, bon. mem. D. Paulo de Cæsis dum viveret S.R.E. Cardinali prædictæ Basilicæ Archipresbytero commiserimus, & propterea, ut creditur, dilectum filium nostrum secundum carnem nepotem R.D. Alexandrum Cardinalem Farnesium vulgariter nuncupatum, tanquam dictæ Ecclesiæ modernum Archipresbyterum in causis hujusmodi etiam Judicem existere, ad omne dubium tollendum, ac dictæ Ecclesiæ & aliis consulendum, Motu simili, & ex certa nostra scientia, ac de Sedis Apostolicæ potestatis plenitudine, omnes & singulas causas inter dictos Canonicos & Capitulum ac Capellanos respectivè, seu quemlibet eorum ex una, & quascumque alias personas, coram quibuscumque Judicibus Ordinariis, ac extraordinariis, Commissariis, & executoribus, etiam S.R.E. Cardinalibus, & Rotæ Auditoribus, & Locatenentibus, super quibuscumque rebus, bonis, ac pecuniarum summis verten. & penden. partibus, ex altera, ad nos penitus advocantes, illamque & illas, quatenus etiam opus sit, denuo inchoatas & inchoandas

ac quascumque alias causas civiles & criminales ac mixtas, per prædictos Canonicos ac Capitulum & Capellanos, seu eorum quemlibet, contra quascumque personas, quovis nomine nuncupatas, Collegium, & Capitulum ac Universitatem respectivè motas & movendas, & sic activè & passivè, super quibuscumque pecuniarum summis, censibus, canonibus, responsonibus, rebus & bonis, ad quancumque summam, pecuniarum numerum & quantitatem ac valorem ascenden. rebusque aliis in actis causæ & causarum hujusmodi latius deductis & deducen. & illorum occasione, cum omnibus & singulis suis incident. dependen. & emergent. annexis & connexis, eidem R. D. Alex. moderno Archipresbytero, tam conjunctim quam divisim, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, ac quatenus opus sit, executivè & manu regia, absque terminorum substantialium & alicujus telæ judicariæ observatione, sine confectioe registri, sive extractus, quacumque appellatione postposita, audiendi, cognoscendi, decidendi, sineque debito terminandi, tenore præsentium de novo constituimus ac mandamus.

Citandique in Curia & extra, inhibentibus &c.

§. 1. Cum potestate dictas partes respectivè, & omnes alios quos opus fuerit, & sua communiter vel divisim interesset, etiam in executione citationis nominan. in Rom. Cur. ac extra eam, etiam per edictum publicum, confito summarie & extrajudicialiter de non tuto accessu citandi, ac eisdem omnibus & singulis etiam Judicibus suprascriptis, ac quibus & quoties opus fuerit, etiam sub censuris Ecclesiasticis, & pecuniariis pœnis suo arbitrio moderandis, & applicandis, etiam per simile edictum inhibendi, & in eventum non partitionis, pœnas ac censuras prædictas damnabiliter incurrisse declarandi, aggravandi, & reagravandi, & brachii secularis auxilium invocandi, locove sententiæ, seu sententiarum proferendarum, mandatum seu mandata executiva, in forma solita & consuetâ decernendi; illudque vel illa, & quicquid per te judicatum fuerit exequendi, expensasque taxandi, ac moderandi, omni. que alia & singula faciendi, gerendi, & exercendi, in præmissis necessaria, seu quomodolibet opportuna.

Clausula derogatoria.

§. 2. Non obstantibus præmissis, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, stylo Palatii, regula Cancellariæ Apost. prohiben. mandata aliter quam sub plumbo expediri posse, facultatibus, & jurisdictionibus supradictis, sub quavis verborum forma, etiam clausulis urgentissimis per nos forsan concessis & innovatis, quas seu illorum tenores, ac si de verbo ad verbum specialis hic mentio facta foret, pro expressis haberi volumus, cæterisque contrariis quibuscumque. Statum & merita causæ, & causarum hujusmodi, & nomina ac cognomina & qualitates partium & personarum prædictarum, necnon dictorum Collegii, Capituli, & Universitatis, præmissorumque omnium & aliorum de necessitate exprimendorum tenores, pro plenè ac sufficienter expressis habentes.

Sola signaturâ sufficit.

§. 3. Et quod præsentium sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat.

Fiat Motu proprio. A.

Et quod præsentis nostri motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique in iudicio & extra illud fidem faciat, regula in contrarium edita non obstantè, & literæ expediantur sub plumbo.

Fiat. A.

Datum Romæ apud S. Petrum, nono Kalen. Decembris, anno quinto.

D. P. Ann. 5. 23. Novemb.

§. 4. Beatissime Pater. Quoniam super præmissis commissionibus causarum in Vrbe nunquam literas sub plumbo expediri solitum fuit, sed solam signaturam semper sufficere compertum extitit, neque etiam tempore prædicti R. Card. de Cæsis, super dicta commissione sibi facta, fuere alias dictæ literæ expeditæ, necnon ad obvian. fraudibus & malitiis colligantium, qui in causis hujusmodi nullum jus haben. ut illas immortales faciant, ac partes variis sumptibus & expensis defatigent, confictis quibusdam falsis causis, & imaginariis suspitionibus, hujusmodi causas, à Reverendissimo moderno Archipresbytero fortè avocare curarent, idcirco ad preces præfa-

Causa ab Archipresbytero non avocatur.

torum Canonicorum, ac Capituli & Capellanorum placeat eidem R. Moderno Archipresbytero, committere & mandare, ut in omnibus causis supradictis, juxta tempore præsertim in omnibus firmæ remanentis, perinde ac si absque illorum verborum insertione, videlicet (& quod literæ sub plumbo expediantur.) signata foret, procedere, illasque expedire, & terminare possit & valeat: Necnon concedere, ut præmissarum causarum avocationes à prædicto Reverendissimo Moderno Archipresbytero, seu aliquo ex ejus successoribus (si illas forsitan fieri contigerit) sint nullius roboris & momenti, nisi de præmissis omnibus, & singulis in præsertim contentis, eorumque toto tenore de verbo ad verbum, & non per clausulas generales, nec etiam derogatorias, & derogatoriarum derogatorias, specialis, & individua mentio facta, ac manu S. V. per Fiat, & Motu proprio, specialiter signata fuerit, & ipso R. D. Archipresbytero, & prædictis Canonicis specialiter citatis. Præmissis, cæterisque in contrarium facientibus non obstantibus.

Fiat. A.

Isque procedat etiam in obligationibus Camera- libus.

§. 5. Pater Clementissime. Cum ex tenore primo loco præsertim dignosci videatur, ut etiam causæ instrumentales, seu quæ ex obligationibus etiam in forma Camera exoriri possunt, in eadem præsertim inclusa, seu comprehensa censentur, attamen ut omnis penitus dubietas tollatur, & ne etiam causarum hujusmodi, præsertim censualem, aut aliàs supradictæ Ecclesiæ interesse tangentium, propter supervenientiam quandocumque feriarum, expeditio retardetur, supplicanti humiliter oratores prædicti, quatenus prædicto R. Moderno Archipresbytero, sive ejus subdelegato, committere, & mandare, ut in causis hujusmodi respectivè, juxta formam primæ præsertim, ac etiam secundum facultates in similibus A. C. concessas, singulis diebus etiam feriatis, præterquam in honorem Dei, perinde procedere, illasque terminare, & decidere, prout ac si de eisdem in eadem primò præsertim, specialis mentio facta foret, possit & valeat.

Feriarum ob- stantibus app. ii.

§. 6. Et si alicui alteri Judici per eandem S. V. in secunda instantia contra oratores causa alicujus præsentis appellationis commissa foret, de & super rebus & bonis ad dictam Ecclesiam spectant, tunc etiam, ut supradictis feriis non obstantibus, ad expeditionem causæ, & causarum hujusmodi procedi possit, quemadmodum ante indicationem dictarum feriarum procedi potuisset.

Judicio se extendit etiam ad habitantes in Franco.

§. 7. Et ne causarum locorum dependentium à dicta Basilica expeditio retardetur, ad Ecclesias etiam SS. Potentianæ, & Euphemie, supradicto Archipresbytero unitas, & accessorias; necnon ad omnes habitatores existentes in Franco supradictæ Ecclesiæ, qui ex causa hujusmodi & ob eorum paupertatem certis exemptionibus perfruuntur, ut ab expensis & litium anfractibus subleventur, tanquam illius membra dependentia, porrigatur, & extendatur, concedere, & largiri dignetur.

Class. etrogat.

§. 8. Non obstantibus præmissis, aliàs in omnibus firmis remanentibus, prædictisque obligationibus juratis, & in forma Camera celebratis, feriis indictis, & etiam indicendis, & cæteris aliis in contrarium facientibus, quibuscumque. Et quod super præmissis omnibus & singulis literæ sub plumbo expediri possint. Statum & merita causarum, & omnium ac singulorum præmissorum nomina & cognomina Judicum & colligantium, obligationum formas, causas, bona, resignationes, confirmationes dictorum bonorum, omniumque aliorum hic de necessitate exprimen. tenores pro sufficienter expressis habent.

Papa sui fr.

De Mandato D. N. Papæ idem R. D. Cardinalis, & alii Judices procedant, ut petitur, feriis non obstantibus. Placet. A.

Judicio se extendit etiam contra quoscumque religio- sos, & pri- vilegiatos.

§. 9. Beatissime Pater. Quamvis credatur, quod R. D. Guido Ascanius, qui nunc supradictæ Basilicæ Archipresbyter existit, in vim præsertim, quoad omnia & singula, etiam judicia executiva, prout poterat prædictus R. Cardinalis Farnesius, procedere, facere, & exequi possit, tamen ut omnis hæsitatio, & dubietas tollatur, & ut ne magis suo, quam R. Cardinalis Farnesii tempore, tam Canonici, & Capitulum, quam omnes alii & singuli ora-

tores prædicti, per diversa Tribunalia distrahantur, Sanctitati vestræ humiliter supplicant oratores prædicti, quatenus eidem R. D. Guidoni Ascanio Moderno Archipresbytero committere, & mandare dignetur, ut in omnibus, & singulis supradictis, & omnibus, & per omnia, perinde ac si eadem præsertim sibi directæ, ac per Dominationem suam Reverendissimam impetratas fuissent, partibus justitiam ministrando procedat, contra quoscumque, quomodolibet privilegiatos & exemptos, etiam Religiosos, ac etiam tam ratione Beneficiorum, & censuum, quam pensionum, & responsum vini ad Oratores respectivè quomodolibet spectant, & pertinent. ac alia quacumque occasione, vel causa, etiam si de eorum totis tenoribus hic habenda foret mentio specialis.

Pœnitentiam per Archipresbyterum in d. Basilica deputantur.

§. 10. Cum potestate citandi, & inhibendi, necnon à censuris, & pœnis Ecclesiasticis, quatenus oportuerit, absolvendi, Pœnitentiarum etiam ad audiendum confessiones, sufficientes & idoneas, ac timorata conscientia, supradictæ Basilicæ deputandi, alios etiam, si in illa de præsertim existerent, prout sibi videbitur amovendi, & expellendi, omniaque alia & singula faciendi, exercendi, & exequendi in præmissis necessaria, & opportuna.

Quibus non que non ob- stant.

§. 11. Non obstantibus præmissis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, stylo Palatii, privilegiis, & exemptionibus, cum quibuscumque clausulis, etiam fortissimis, & derogatoriarum derogatoriis, etiam in vim Motus proprii, seu aliàs quomodolibet concessis, cæterisque aliis quibuscumque. Et quod super præmissis omnibus & singulis literæ sub plumbo, ut supra, expediri possint.

Papa sui fr.

De Mandato D. N. Papæ, audiat idem R. D. Cardinalis, citet, absolvat, deputet, & procedat, ut petitur. Placet. A.

Approbatio Confraternitatis sub invocatione XX.

Sanctissimi Corporis Christi, pro decentiori ejus veneratione in Urbe instituta, Indulgentiarumque largitio, tam pro ea, quam pro aliis Confraternitatibus ubique locorum institutis, & instituendis.

Quoad Indulgencias videnda est nova dispositio Pauli V. vocanda, firmata die 3. Novembris 1606. Et circa aggregationes Confraternitatum attende constituti. 11. Clement. VIII. Quacumque.

Festivitatem autem Sanctissimi Corporis Christi instituit Urb. IV. in const. 1. Transiturus, sup. ubi notavi.

PAVLVS EPISCOPVS, *Edita An. D. 1559.*
Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Dominus noster Jesus Christus transiturus de hoc mundo ad Patrem, in ultima Coena, qua Pascha cum discipulis suis manducavit, admirabile Sacramentum pretiosissimi Corporis, & sanguinis sui instituit, per quod universi Christicolæ memoriam suæ charitatis eximie, quam in sua passione, hora ejus appropinquante, ostendit, recolerent. Unde nos illius vices licet immeriti gerentes in terris, debitum censemus, ut quæ in hujus Sacrosancti Sacramenti honorem, & venerationem ex pia Christi fidelium devotione dignè ordinata comperimus, perpetuis futuris temporibus permanent, prompta devotione, prout decet, Apostolico præsidio solide- mus, & ut ad id fidelium eorumdem vota facilius concurrant, fideles ipsos spiritualibus muneribus prosequamur, & eorum pia suffragia donis cælestibus confoveamus, ut exinde divinæ gratiæ aptiores reddantur, & Sacramentum ipsum in die peregrinationis extremæ sibi fore viaticum salutare mereantur.

Christi in ultima Coena Sacramentum Euchari- stiam instituit ut ipsi fideles sua eximia charitate memoriam recolerent.

§. 1. Sanè pro parte dilectorum filiorum univerforum Confratrum Confraternitatis sub invocatione Sacratissimi Corporis Christi in Ecclesia domus Beatæ Mariæ super Minervam de Urbe, Ordinis Fratrum Prædicatorum

Quidam Cr- uis Romani in Ecclesia super Minervam.

dicatum instituit, nobis super exhibita petito continetur, quod nonnulli Cives Rom. & curiales Christi fideles, & considerantes, Sacratissimi Eucharistia Sacramentum predictum in parochialibus Ecclesiis Urbis minus honorifice, & in locis abjectis sine ulla veneratione conservari, & cum per ipsam Urbem pro communione infirmorum defendendum erat, ab uno tantum Capellano, sine ullis decore, & reverentia solum deferri, & singulari devotione ducti, cupientes premissis, & ut eidem Sacramento honor, cultus, & veneratio debita exhiberetur, quantum in eis erat providere, unam Societatem, seu Confraternitatem utriusque sexus sub invocatione ejusdem Sacratissimi Corporis Christi in dicta Ecclesia de Minerva ordinarunt, & instituerunt.

§. 2. Ac pro ejus salubri directione, & incremento, inter alia, quod Confratres Confraternitatis hujusmodi pro tempore existentes, seu ab eis per singulas regiones Urbis predictae deputati, aut deputandi, diligenter, ac omni cura, & studio facerent, & procurarent ut Sacramentum hujusmodi tam in dicta Minerva, quam singulis aliis parochialibus Ecclesiis Urbis hujusmodi, ea qua decet veneratione in loco honorifico & honesto, lampadibus accensis, die noctuque conservaretur, & custodiretur.

§. 3. Et si earundem Eccles. redditus ad id non sufficerent, ipsi Confratres illis de necessariis ad hujusmodi opus, necnon ad emendum unum pallium pro singulis Ecclesiis predictis, cum quo Sacramentum ipsum, quotiescumque illud pro communione infirmorum extra Ecclesiam deferendum esset, deferri deberet, providerent.

§. 4. Ac quod Rector cujuslibet ex Ecclesiis predictis, seu illius locumtenentes, quotiescumque esset necessarium Sacramentum hujusmodi alicui infirmo ministrari, & ad illius domum deferri, campanam suae Ecclesiae certis ictibus pulsari facere teneretur, ad hoc ut Confratres vicini parochiae illius Ecclesiae, se moneri & convocari ad associandum Sacramentum ipsum cognoscerent, & per se ipsos associare, si legitimo impedimento detenti non forent, alioquin per unum de suis dignioribus familiaribus, Sacramentum predictum ad domum dicti infirmi, facibus accensis associari, & comitari facere tenerentur.

§. 5. Ac quod utriusque sexus personae Confraternitatis hujusmodi Confratres pro tempore existentes tertia quaque die Dominica cujuslibet mensis totius anni in dicta Ecclesia de Minerva congregati, & inibi unam Missam in cantu, vel alias celebrari facere, ac in elevatione praefati Sacramenti faces accensas habere deberent.

§. 6. Necnon prima die Veneris statim post Festum Corporis Christi immediate sequenti, solemnem processionem, extra & circum praefatam Ecclesiam de Minerva Sacramentum predictum honorifice facibus accensis deferendo, annuatim facere.

§. 7. Et si aliquem ex Confratribus Confraternitatis hujusmodi aegrotare contingeret, Rector, aut electus nominatus Ecclesiae, cujus dictus infirmus parochianus existeret, una cum alio Confratre ejusdem Confraternitatis per Rectorem, seu electum nominatum hujusmodi pro tempore eligendo, dictum infirmum visitare, & ad confitendum peccata sua, ipsumque Sacramentum suscipiendum pie adhortari, & commoneere.

§. 8. Necnon singulis hebdomadis totius anni, ipsi utriusque sexus Confratres quinquies orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam in commemorationem dicti Sacramenti devotè recitare, & commemorare tenerentur.

§. 9. Ac mulieribus Confratribus dictae Confraternitatis, quibus indecens esset per dictam Urbem vagari, ad associandum dictum Sacramentum, ut quoties signum Campanae audirent, flexis genibus orationem Dominicam, & salutationem Angelicam hujusmodi quinquies, ut praefertur recitando, omnes & singulas, gratias, & indulgentias Confratribus Confraternitatis hujusmodi pro tempore concessas consequerentur, per nos concedi procurare statuerunt, & ordinarunt, prout

in instrumentis, seu aliis documentis desuper confectis plenius contineri dicitur.

§. 10. Ac dilectum filium nostrum Alexandrum S. Mariae in via lata Diaconum Cardinalem de Caesarinis nuncupatum, in protectorem dictae Confraternitatis elegerunt.

§. 11. Quare pro parte eorundem Confratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut institutioni Confraternitatis, ac statutis, & ordinationibus hujusmodi pro illorum subsistentia firmiori, robor Apostolicae confirmationis adjicere, ac alias in praemissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 12. Nos igitur tantum Sacramentum omni laude, & veneratione dignum, à cunctis fidelibus, ut per hoc desideratam salutem consequi valeant, honorari, laudari, magnificati sinceris desideriis exoptantes, ac omnipotenti Deo, quod tam saluberrima, tamque necessaria, & utilia opera nostro tempore exerceri inceperint, gratias agentes, & ut illa perpetuo frequententur, ac Christi fideles praefati eis frequentius insistant, quo nos erga eos amplioribus, & specialioribus gratiis liberaiores, seque per hoc majori caelestis gratiae devotione refici posse cognoverint, quantum sum Deo possumus, providere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, institutionem Confraternitatis hujusmodi, necnon praedicta, ac omnia, & singula alia per eosdem Confratres circa praemissa statuta, & ordinata, ac prout illa concernunt, omnia, & singula instrumentis, seu documentis desuper confectis praedictis contenta, & inde sequuta quaecumque, ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, & confirmamus, ac omnes, & singulos juris, & facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem supplementis, illisque perpetuae firmitatis robor adjicimus, & ea per ipsarum parochialium Ecclesiarum Rectores, seu eorum locumtenentes, pro tempore existentes, & alios ad quos spectat, firmiter observari debere decernimus. Et nihilominus pro potiori cautela praemissa, omnia, & singula alia per eosdem Confratres, ut praefertur statuta, & ordinata de novo, auctoritate, & tenore praedictis, perpetuo statuimus, & ordinamus.

§. 13. Ac Confratribus Confraternitatis hujusmodi nunc, & pro tempore existentibus, ac eorum singulis quod omnibus, & singulis privilegiis, indultis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis, etiam plenariis, & peccatorum remissionibus, & aliis gratiis spiritualibus & temporalibus Confratribus Imaginis Salvatoris ad Sancta Sanctorum, necnon Charitatis, & Archiepiscopalis S. Jacobi in Augusta, ac Sancti Joannis Baptistae, necnon Sanctorum Cosmae, & Damiani nationis Florentinae, ac hospitalis nostri S. Spiritus in Saxia, ordinis S. Augustini, & Campi Sancti Confraternitatum ejusdem Urbis, pro tempore existentibus, illorumque, ac Beatae Mariae de Populo, etiam de Urbe Eccles. ac Christi fidelibus illas visitantibus, per quoscumque Rom. Pont. praedecessores nostros, & successores concessis, & concedendis; & quibus illi utuntur, potiuntur & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum: quorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro expressis haberi volumus, ex nunc, & in perpetuum utantur, potiuntur, & gaudeant, ac uti, potiri, & gaudere libere, & licite valeant in omnibus, & per omnia, perinde ac si illa eis specialiter, & expresse concessa fuissent, & in futurum concederentur, concedimus, & indulgemus. Ipsaque privilegia, indulta, exemptiones, libertates, immunitates, indulgentias, etiam plenarias, ac peccatorum remissiones, & alias gratias ad Confratres Confraternitatis Sanctissimi Corporis Christi hujusmodi, ac illius capellanos, ministros, & personas pro tempore existentes, eisdem auctoritate, & tenore extendimus, & eis communicamus.

§. 14. Necnon Christi fidelibus praefatis qui dictam Confraternitatem Sacratissimi Corporis Christi ingrediuntur, die illorum ingressus hujusmodi, plenariam adiinstar Jubilaei, ac eorum peccatis prius confectis, & Sacramento hujusmodi per eos devotè recepto

Corporis Christi fideles, & considerantes, Sacratissimi Eucharistia Sacramentum predictum in parochialibus Ecclesiis Urbis minus honorifice, & in locis abjectis sine ulla veneratione conservari, & cum per ipsam Urbem pro communione infirmorum defendendum erat, ab uno tantum Capellano, sine ullis decore, & reverentia solum deferri, & singulari devotione ducti, cupientes premissis, & ut eidem Sacramento honor, cultus, & veneratio debita exhiberetur, quantum in eis erat providere, unam Societatem, seu Confraternitatem utriusque sexus sub invocatione ejusdem Sacratissimi Corporis Christi in dicta Ecclesia de Minerva ordinarunt, & instituerunt.

Indulgentias, gratias, exemptiones, libertates, immunitates, indulgentias, etiam plenarias, ac peccatorum remissiones, & alias gratias ad Confratres Confraternitatis Sanctissimi Corporis Christi hujusmodi, ac illius capellanos, ministros, & personas pro tempore existentes, eisdem auctoritate, & tenore extendimus, & eis communicamus.

ter in vita, similiter plenarium omnium peccatorum suorum.

Et in officio Sacramenti, & in revocando divinorum officiorum, & visitatione Eccl. B. Mariae super Nimerum.

§. 15. Ipsi Confratribus, qui praefatum Sacramentum eidem infirmis ministrandum associaverint, seu impediti associati, ut praefertur, fecerint, ac eidem processibus, & divinis officiis, quae per eosdem Confratres, ut praefertur, celebrari facere contigerit, interfuerint, quoties id fecerint, centum, qui vero dictam Ecclesiam de Minerva diebus Veneris, cujusslibet hebdomadae totius anni devotè visitaverint, decem annorum & totidem quadragenarium infuncliarum eis poenitentiarum indulgentias, & remissiones, quoties id fecerint, misericorditer in Domino concedimus, & largimur.

Ac mulieribus non valentibus Sacramentum administrare, sed orantibus, ut hic. Tu vide ibi.

§. 16. Necnon mulieribus ejusdem Confraternitatis, quibus propter honestatem non licet per Urbem ipsam passim vagari, quoties signum Campanae hujusmodi audierint, semel orationem Dominicam, & totidem salutationem Angelicam, sexis genibus devotè recitaverint, ut omnes, & singulas indulgentias, concessiones, & gratias aliis Confratribus interessentibus concessas consequantur, & consequi valeant.

Facultas Confratrum eligendi Confessorem, qui eos absolvat. Hoc declarat. Cl. VIII. in cons. 115. Quacumque.

§. 17. Ac eidem utriusque sexus Confratribus, & eorum singulis, ut quemcumque Presbyterum, saecularem, vel cujusvis Ordinis regularem, etiam in mortis articulo, etiam si mors tunc non subsequatur, in suum partem eligere confessorem, qui eorum confessionibus diligenter additis, eos & eorum singulos ab omnibus, & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, quantumcumque gravibus, & enormibus, per eos & eorum singulos pro tempore perpetratis, etiam Sedi Apostolicae, & eorum Ordinarii reservatis, praeterquam ad contentis in literis in die Coenae Domini legi solitis, ter in vita absolvere, & eis poenitentiam salutarem injungere.

Sententiae pro regimine d. Confraternitatis ordinandi.

§. 18. Necnon ejusdem Confraternitatis administratoribus, & Confratribus pro tempore existentibus, pro illius statu salubriari dirigendo, ut quaecumque licita, & honesta statuta, & ordinationes saeculari regimen, & prosperum statum, ac gubernationem illorum, & aliarum quarumcumque rerum, spiritualium & temporalium, eos quomodolibet concernentia condere, & facere, eaque quoties videbitur mutare, & alterare, limitare, corrigere, declarare, modificare, & in melius reformare, quae postquam edita, mutata, alterata, limitata, correctà, declarata, modificata, & in melius reformata fuerint, eo ipso per Sedem eandem confirmata sint, & esse censentur, auctoritate, & tenore supradictis indulgentis, & plenam, ac liberam desuper facultatem concedimus.

Aliaque Co-fraternitates sub eadem invocatione Corporis Christi, ubique instituendas, et idem in d. gaudere decessis.

§. 19. Et nihilominus, ut Christi fidelium devotio ad tam salubre Sacramentum ferventius invalescat, ac Christi fideles ad illius venerationem, & similia charitatis opera exercenda per amplius excitentur, quod omnes, & singulae aliae Confraternitates sub eadem invocatione Sanctissimi Corporis Christi ubilibet institutae, & instituendae, eidem privilegiis, concessionibus, indulgentiis, facultatibus, gratiis, & indultis Confraternitati in Ecclesia de Minerva institutae hujusmodi per nos concessis, & concedendis utantur, potantur, & gaudeant, ac uti, potiri, & gaudere possint, & debeant, praefata auctoritate, etiam praesentium tenore statuimus, & ordinamus.

Hic intelligitur & aliaque nonnullae, & omnia, & singula declarata Sacramenti, & gratia, & indulgentia, die 15. Febr. 1608.

§. 20. Decernentes praesentes literas, & in eis contentas indulgentias, & peccatorum remissiones, sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, modificationibus similium vel dissimilium indulgentiarum, & literarum, etiam per nos, & successores nostros, ac Cancellariae Apostolicae regulis pro tempore editis, etiam in favorem fabricae Basilicae Principis Apostolorum de eadem Urbe, & Cruciatu Sanctae, nullatenus comprehensas, sed ab illis omnino exceptas esse, & ceteri. Et sic per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, ac quidquid secus attentari contigerit, irritum, & inane. Necnon praesentium transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curiae Ecclesiasticae, seu personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eandem prorsus fidem, in iudicio & extra adhibendam

Claufula hujus constitutionis praesentium ap. notae.

fore, quae eidem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

§. 21. Quocirca venerabilibus fratribus nostris universis, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, & aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon Metropolitanis, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonis, ac eorundem Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum Vicariis in spiritualibus, & officialibus generalibus ubilibet constitutis, per Apostol. scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Confratrum Confraternitatis Sacratissimi Corporis Christi in Ecclesia de Minerva institutae hujusmodi pro tempore existentium desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant praesentes literas, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ipsosque Confratres illis pacifice gaudere. Non permittentes eos desuper per quoscumque contra praesentium tenorem quomodolibet molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles, per censuras & poenas Ecclesiasticas, appellatione postposita compellendo. Ac quoscumque sua interesse putantes, etiam per edictum publicum locis publicis affigendum, constituto summarie de non tuto ad eos accessu, citando, ac illis, necnon aliis, quibus, & quoties opus fuerit, inhibendo, censurasque, & poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii saecularis.

Executio que a constitutionis addit.

§. 3. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papae VIII. praedecessoris nostri, qua cavetur ne quis extra suam civitatem, vel dioecesim ad iudicium evocetur, seu ne Judices a Sede praedicta deputati extra civitatem, vel dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut aliis vices suas committere praesumant, ac de duabus dietis in Concilio generali edita, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium ad iudicium non trahatur, & quibusvis aliis Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon privilegiis, & Apostolicis supradictis, & quibusvis aliis Ecclesiis, confraternitatibus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma illis tradita observata infererentur, praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, & contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Nulli ergo, &c.

Claufula contrariae derogationis addit.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae 1539. pridie Kalend. Decembris Pontificatus nostri anno sexto.

Dat. Romae. An. 6. die 2. Novembris.

Approbatio Societatis, tam Ecclesiasticarum, quam saecularium personarum nuper institutae ad erigendum Hospitalia pro subventionem pauperum Orphanorum, & mulierum Convertitarum.

X XI

Hac societas translatam est in Congregationem Clericorum Regularium S. Maioli, alias de Somascha, cum nonnullarum gratiarum largitione, & profertur regulam S. Augustini, ut videre est infra in Pii V. cons. 78. Injunctum, cui Gregorius XIII. alia privilegia dedit, qua legantur in cons. 4. Sixti V. Equum, & quadam alia Clem. VIII. in ejus Cons. 22. Deces.

PAULUS TERTIUS.

731

PAVLVS PAPA III. Ad perpetuam rei memoriam.

EX inuncto nobis desuper, meritis licet imparibus, Apostolicæ servitutis officio, votis, per quæ hospitalium, & aliorum piorum locorum utilitas, & salubris directio procuratur, libenter annuimus, ad illos quoque & ceteram nostræ liberalitatis extendimus, quos ad id propria virtutum merita multipliciter recomendant.

§. 1. Sanè pro parte dilectorum filiorum universorum pauperum Orphanorum S. Mariæ Magdalenz in suburbio Sancti Leonardi Bergomen. & Mediolanen. Comen. Januen. Papien. Brixen. & Veronen. Civitatum, ac Diocesum Hospitalium Recolletorum nuncupatorum, ac tam Ecclesiasticarum, quam sæcularium personarum in eis deservientium, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum alias quondam Hieronymus Mianus Civis Venetiarum, plures pauperes Orphanos propter bellorum in Italia urgentium tristes eventus, & famem urgentem, passim derelictos vagari videret, idem Hieronymus devotionis fervore, & pietate motus prædictum hospitale S. Mariæ Magdalenz inchoavit, & deinde hospitale prædictum, tam propter civium in Civitate Bergomen. degentium ferventem charitatem, quam providam directionem, & salubre regimen prædicti Hieronymi, in tantum auctore Domino crevit, ut idem Hieronymus ad alia hospitalia in aliis Italiæ partibus instituenda animum applicarit. Ita quod tam in Mediolanen. quam Comen. & aliis Civitatibus, ac diocæsis prædictis, similia, & in quibusdam ex eis mulierum convertitarum Hospitalia, dicto Hieronymo, & nonnullis aliis medianibus erecta fuerunt. Unde hospitalia ipsa de bono in melius perducuntur, in dies eorum numerus augetur, & augeri speratur, & sicut eadem expositio subjungebat, si in eisdem hospitalibus, quæ per dictos Clericos, & Laicos insimul gubernari consueverunt, unus superior, vel caput, qui inibi pro tempore servientes congregari faceret, & de loco ad locum mutare valeret, existeret, hospitaliaque ipsa aliquibus prærogativis decorarentur, profectò salubri ipsius hospitalis, & illi deservientium prædictorum directioni, & quieti plurimum consuleretur, ac in illis degentes pauperes hujusmodi, & melius gubernarentur, & pertractarentur, dictæque personæ in eo conforterentur, & ad solita servitia invitarentur. Quare pro ipsorum pauperum, & deservientium personarum parte nobis fuit humiliter supplicatum, ut in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur qui charitatis opera ubique exerceri sinceris desideramus affectibus, quemlibet ex pauperibus personis prædictis, à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinari, auctoritate Apostolica tenore præsentium eisdem hospitalibus, quod pauperes, & personæ in eis pro tempore degentes, & deservientes, unam ex personis inibi deservientibus hujusmodi, Ecclesiasticam vel sæcularem, inter eos superiorem, vel caput, quæ ipsos congregari faceret, ac de loco ad locum mutare, & quæcumque statuta, & ordinationes licita & honesta, ac sacris Canonibus non contraria concedere, ipsaque statuta, quoties ei videbitur, mutare, ac de novo statuere possit, eligere.

§. 3. Necnon Sacerdotes eisdem pauperibus pro tempore deservientes, horas Canonicas, diurnas pariter & nocturnas, Missas, & alia divina officia, secundum ritum, & morem, & usum S. R. E. etiam novissimè editum dicere, & recitare.

§. 4. Ipsosque pauperes, ac omnes, & singulos in dictis hospitalibus deservientes dumtaxat, eorum confessionibus diligenter auditis, ab eorum omnibus, & singulis peccatis, casibus, criminibus, excessibus, & delictis, à quibus locorum Ordinarii absolvere consueverunt, absolvere, ac pro commissis pœnitentiam salutarem

injungere liberè, & licitè valeant perpetuè concedimus, & indulgemus.

§. 5. Quocirca Venerabilibus Fratribus nostris Cæsartan. Feliten. & Visonen. Episcopis per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel per alium, seu alios, auctoritate nostra faciant præsentem literas, & in eis contenta quæcumque, plenum effectum sortiri, ac inviolabiliter observari, illisque pauperes Sacerdotes prædictos, ac omnes, & singulos alios, quos quomodolibet concernunt, pacificè frui, ac gaudere, juxta præsentium continentiam, & tenorem. Non permittentem quenquam contra illorum tenorem, modo aliquo molestari, impediri, aut inquietari. Contra dictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita compescendo.

§. 6. Non obstantibus Apostolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, ac literis Apostolicis, etiam in forma Brevis per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & nos ac Sedem prædictam, etiam per viam generalis legis, & statuti perpetui, & iniri, ac stipulati contractus, ac motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis, revocativis, præservativis, exceptivis, restitutivis, declarativis, ac derogatoriis derogatoriis, aliisque fortioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, irritantibus, & aliis decretis, etiam quibusvis locorum Ordinariis sub quibusvis verborum formis & extensionibus concessis, confirmatis, & innovatis, quibus (illorum omnium tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes) illis alias in suo robore remanentibus, hac vice dumtaxat harum serie specialiter, & expressè derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia, generali vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus hujusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet vel differti, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis. Nos enim ex nunc irritum decernimus, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo, &c.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicæ 1540. Non. Junii, Pontificatus nostri anno sexto.

Instituto Studii generalis in Civitate Maccaren. Provincie Piceni, & Status Ecclesiastici, cum aliorum Studiorum generalium gratiis & privilegiis.

Quoad Lectores, & Scholares ejusmodi Studiorum, vide etiam Concil. Trident. sess. 5. cap. 1. & const. 88. Pii IV. In Sacrosancta, & const. seq. Et in hac Civitate Sixtus V. instituit Romam infra in const. 94. Romanus.

PAVLVS EPISCOPV S, EDIA AN. D. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam. 1540.

IN eminenti dignitatis Apostolicæ specula, superni dispositione consilii licet immeriti constituti, ad cunctas fidelium regiones nostræ vigilantia, potissimè etiam in temporalibus creditas, earumque profectus, & commoda, tanquam Pastores universalis gregis Domini, nostræ considerationis aciem, quantum nobis conceditur extendentes, fideles ipsos ad quærendum literarum studia, per quæ militantis Ecclesiæ Res. ublica geritur, ac divini nominis, & fidei Catholicæ cultus protendi-

Mianus Civis Venetiarum, plures pauperes Orphanos propter bellorum in Italia urgentium tristes eventus, & famem urgentem, passim derelictos vagari videret, idem Hieronymus devotionis fervore, & pietate motus prædictum hospitale S. Mariæ Magdalenz inchoavit, & deinde hospitale prædictum, tam propter civium in Civitate Bergomen. degentium ferventem charitatem, quam providam directionem, & salubre regimen prædicti Hieronymi, in tantum auctore Domino crevit, ut idem Hieronymus ad alia hospitalia in aliis Italiæ partibus instituenda animum applicarit.

§. 2. Nos igitur qui charitatis opera ubique exerceri sinceris desideramus affectibus, quemlibet ex pauperibus personis prædictis, à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinari, auctoritate Apostolica tenore præsentium eisdem hospitalibus, quod pauperes, & personæ in eis pro tempore degentes, & deservientes, unam ex personis inibi deservientibus hujusmodi, Ecclesiasticam vel sæcularem, inter eos superiorem, vel caput, quæ ipsos congregari faceret, ac de loco ad locum mutare, & quæcumque statuta, & ordinationes licita & honesta, ac sacris Canonibus non contraria concedere, ipsaque statuta, quoties ei videbitur, mutare, ac de novo statuere possit, eligere.

§. 3. Necnon Sacerdotes eisdem pauperibus pro tempore deservientes, horas Canonicas, diurnas pariter & nocturnas, Missas, & alia divina officia, secundum ritum, & morem, & usum S. R. E. etiam novissimè editum dicere, & recitare.

§. 4. Ipsosque pauperes, ac omnes, & singulos in dictis hospitalibus deservientes dumtaxat, eorum confessionibus diligenter auditis, ab eorum omnibus, & singulis peccatis, casibus, criminibus, excessibus, & delictis, à quibus locorum Ordinarii absolvere consueverunt, absolvere, ac pro commissis pœnitentiam salutarem

injuriam posse indulget.

Definitoris & hujusmodi executionis deponatur.

Contrariis collit.

Dat. Pontif. An. 6. die 5. Junii.

XXII.

Procurator.

tur, omniſque proſperitatis humane conditio augetur, noſtræ ſollicitudinis ope, Apoſtolicisq; favoribus propenſius excitamus.

Cauſa huius conſtitutionis.

§. 1. Sanè pro parte dilectorum filiorum Communitatis Civitatis noſtræ Maceraten. nobis nuper exhibita petitiõ continebat, quod cum dicta Civitas, in qua Curia generalis Marchiæ noſtræ Anconitanæ reſidet, & vidualium omnium copia habetur, propter varias ipſius Civitatis conditiones, & commoditates generali Studio non modicum apta cenſeatur, ac Republicæ expedire credatur, ut in ipſa Civitate emanet fons ſcientiarum irriguus, de cujus plenitudine univerſi liberalibus documentis imbui cupientes, haurire poſſint, ſi in eadem Civitate una univerſitas Studii generalis, cujuſcumque facultatis & ſcientiæ erigeretur, & inſtitueretur, proſecto Maceraten. prædictæ, & aliarum Civitatum, ac locorum circumvicinorum incolis, & habitatoribus in ſcientia proficere volentibus magna commoditas ſtudenti pararetur. Ac ex eorundem ſtudentium poſtmodum doctrina, & ſcientia, in Civitatum, Terrarum, & locorum regimine, ac ipſius fidei Catholiciæ propagatione, quamplurimi fructus provenirent. Quare pro parte præſatorum Communitatis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſuper iis, ad hoc utrin ipſa Civitate literarum ſtudio incrementum ſuſcipiat, opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Diſtinctio ſcientiarum generalis in Civitate Maceraten.

§. 2. Nos igitur attenden. quod ex literarum ſtudio, tam publica, quam privata, ſpiritualia, & temporalia commoda mundo proveniunt, Communitatem præſatam, ac eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & Interdicti, aliisque Eccleſiaſticis ſententiis, cenſuris, & penis, à Jure vel ab homine quavis occaſione, vel cauſa lætis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, huiusmodi ſupplicationibus inclinati, in eadem Civitate Maceraten. perpetuis futuris temporibus generale Studium cujuſcumque facultatis, & ſcientiæ licitæ, cum Cathedris facultatum earundem, ac poteſtate & facultate doctorandi, ſeu magiſtrandi, necnon Rectoriæ, & aliis pro illius proſpero, & felici regimine neceſſariis facultatibus, & officiis, ita ut inibi generale Studium in qualibet licita facultate perpetuò habeatur & vigeat, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium erigimus, & inſtituimus. Ac eidem Studio, & illius univerſitati, necnon Rectori, Doctoribus, Scholaribus, & perſonis pro tempore exiſtentibus, ac illis, quos inibi ad quocumque gradus promoveri contigerit, ut omnibus, & ſingulis privilegiis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, præminentis, antelationibus, prærogativis, honoribus, favoribus, gratiis, conſeſſionibus, & indultis, tam à Jure communi, quam ex conſeſſionibus Apoſtolicis, & Imperialibus, vel alias quomodolibet, in genere & in ſpecie, Bobonien. Paduan. ac quibuſcumque aliorum quorumcumque Studiorum generalium univerſitatibus, illarumque Rectoribus, Scholaribus, & perſonis, ac in eis pro tempore promotis, quomodolibet conſeſſis, & concedendis, & quibus illi utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterint quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere plene, liberè, & licitè poſſint, & debeant, etiam in omnibus, & per omnia, perinde ac ſi illa eidem univerſitati ipſius erecti Studii, & illius Rectori, Doctoribus, Scholaribus, & perſonis, ac in illa pro tempore promotis ſpecialiter, & nominatim conſeſſa forent, auctoritate, & tenore prædictis, de ſpeciali gratia indulgemus.

Reſcriptis, & Officialium facultas ſtatuta pro eius r. e. immo conſeſſa.

§. 3. Necnon eidem univerſitati, ac illius Rectori, & Doctoribus pro tempore exiſtentibus, quæcumque ſtatuta, & ordinationes, licitæ & honeſtæ, ac Sacris Canonibus non contraria condendi, & prout qualitas temporum exegerit reformandi, immutandi, ac alia de novo edendi, quæ poſtquam condita, reformata, immutata, & de novo edita fuerint, eo ipſo auctoritate Apoſtolica approbata, & conſirmata ſint, & eſſe cenſeantur, plenam, & liberam facultatem concedimus.

Privilegium Scholarium

§. 4. Decernentes Cives dictæ Civitatis, qui inibi ſtuduerint, & eorum Concluſiones inter Advocatos, &

Procuratores ipſius Curie ſuſtinerint, & alias ſibi, & ſufficientes reperti fuerint, eo ipſo in Collegio Iſtorum Advocatorum & Procuratorum receptos & admiſſos eſſe, & cenſeri, ac pro talibus haberi, eiſdemque privilegiis, & indultis Advocatorum, & Procuratorum gaudere, & potiri, & recipi, & admitti debere.

Coloium, cluſione, ſuſtentia

§. 5. Non obſtantibus conſuetudinibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Collegii Advocatorum, Procuratorum huiusmodi juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, necnon privilegiis, & Indultis Apoſtolicis, eidem Collegio conſeſſis, approbatis, & innovatis, cæterisque contrariis quibuſcumque. Nulla ergo, &c.

Derogatio ſtatutum

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Domini milleſimo, quingenteſimo quadrageſimo. Kalend. Junii, Pontificatus noſtri anno ſexto.

Dat. Rom. An. 6. die Julii.

Privilegia, & gratiæ Prælatorum Referendariorum utriusque Signaturæ Romani Pontificis.

XXIII

Eorum numerum, & qualitates præſcribit Sixt. V. in ſ. in eius conſ. 41. Quomodo, ubi nonnulla etiam privilegia iteratò conſeſſi.

PAULUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edicta An. 1540.

Debita conſideratione penſantes quantum venerabiles fratres Episcopi, ac dilecti filii in minoribus conſtituti, utriusque Signaturæ, Supplicationum videlicet, & Commiſſionum per nos, ſeu in præſentia noſtra ſignandarum inſcripti Referendarii noſtri, qui præ cæteris officialibus, & miniſtris noſtris propinquius nobis aſſiſtunt, circa ipſas ſupplicationes, & commiſſiones, pro noſtro, & Apoſtolicæ Sedis honore, ac univerſalis Eccleſiæ utilitate, & aliis gratis, prompta voluntate indefeſſe laborant, dignum, quin potius debitum reputamus, ut illos ſpecialis benevolentiæ favoribus amplectamur, ac præclaris dignitatum titulis decoramus, & alias nos eis (prout convenit) gratiſos exhibeamus.

Cauſa inſcripti.

§. 1. Hinc eſt, quod nos ſel. record. Leonis X. & Clementis VII. Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum veſtigiiſ inhxerentes, eoſdem inſcriptos Referendarios noſtros, qui Prælati, ac etiam familiares continui commenſales noſtri exiſtunt, condigni favoris gratia, & excellentiæ dignitate ſublimare, ac opportunis favoribus munire volentes, ipſosque Referendarios, ac eorum ſingulos à quibuſvis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, aliisque Eccleſiaſticis cenſuris, & penis, à jure vel ab homine quavis occaſione vel cauſa lætis, ſi quibus, vel quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum harum ſerie abſolventes, & abſolutos fore cenſentes, Motu Proprio, non ad ipſorum Referendariorum, vel aliorum pro eis nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & ex certa ſcientia, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium præſatos Referendarios, & eorum ſingulos, qui præſules non ſunt, ac alios inſcriptos, & eorū ſingulos in noſtros, & dictæ Sedis Notarios gratiſos recepimus, eoſque, & alios qui præſules exiſtunt, ac eorum ſingulos in Sacri Palatii, & Aulae Lateranenſis Comites, necnon qui nobiles non ſunt, nobiles facimus, conſtituimus, ordinamus, & deputamus, ac nobilitamus, necnon nobilitatis titulo, & favore decoramus, ac aliorum noſtrorum, & Sedis prædictæ Notariorum, necnon Palatii, & Aulae huiusmodi comitum, ac ex Magno Baronum, & nobilium genere procreatorum numero, & conſortio favorabiliter aggregamus, eoſque deinceps nobiles eſſe, & pro nobilibus reputari, nominari, teneri, cenſeri, & judicari, ac de cætero in quibuſvis conſeſſionibus, & literis, tam gratiam quam juſtitiam concernentibus, à nobis, ſeu Sede prædicta impetratis, ſeu impetrandis, vel eis à nobis aut aliis quibuſcumque conſeſſis, & concedendis, ac inſtrumentis, ſeu aliis ſcriptis etiam

Reſcriptis creati ſub Apoſt. ſerius & mites Pad. nos, ac in Nobilitatiſ titulo decorati, &c. Hoc idem conſeſſi Sixt. in rub. 1540.

etiam authenticis, & privatis, nobles nominari, & pro talibus haberi possunt, & debent volumus. Eisque quod omnia, & singulis privilegiis, præminentis, indultis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, facultatibus, honoribus, avelationibus, prerogativis, etiam in acquisitione quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum, etiam vigore gratiarum expectatarum, & illarum mutationum, extensionum, & revalidationum, collationum & quarumcumque gratiarum, & indultorum, quibus ceteri nostri, & dictæ Sedis Notarii de numero partium existentibus, & absque illorum præiudicio, ac Palatii, & Aulæ prædictorum Comites, necnon veri & indubitati nobiles, & ex nobilium genere ex utroque parente procreati, tam de jure, quam consuetudine, seu alias quomodocumque utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, in iudicio, & extra, ac ubicumque locorum uti, potiri, & gaudere debeant, in omnibus & per omnia, perinde ac si Referendarii, & alii infra scripti, de dicto magno Baronum, & nobilium genere ex utroque parente, verè & non fictè procreati, & geniti forent, concedimus. Ac eorum singulis, sublatis quibusvis obstaculis, & impedimentis, veros nobiles esse, & de nobili ex dicto genere ex utroque parente procreatos, censeri debere decernimus, & declaramus.

§. 2. Et in signum honoris, & nobilitatis huiusmodi, eis & eorum cuilibet, pro insigniis, & armis, quibus ipsi, & ab eis descendentes, & ascendentes uti possint in decorem, partem insigniorum nostrorum, si eis uti voluerint, etiam cum, vel absque armis suis, si illa habuerint, vel illis usi fuerint, aut sine ipsis, prout duxerint ordinandum, seu eligendum, assignamus, & perpetuo decoramus.

§. 3. Et eis illos, quos moribus, scientia, ætate, aliisque requisitis qualitatibus ad officium Tabellionatus exercendum idoneos esse repererint, ad instar aliorum dicti Palatii Comitum, ubique locorum, extra tamen muros Urbis, seu locum in quo Romanam Curiam residere contigerit, Notarios, Tabelliones publicos, ac Iudices ordinarios (recepto prius ab eis, juxta formam præsentibus adnotatam, solito iuramento) creandi, deputandi, & constituendi, ac de Notariatus, & Tabellionatus, ac Judicatus officiis huiusmodi per pennam & clamare (ut moris est) investiendi.

§. 4. Necnon quoscumque spurios, naturales, bastardos, manfetes, nothos, & incestuosos, copulative, vel disjunctive ex quocumque illicito, etiam sacrilego, vel damnato coitu, pro tempore procreatos, seu genitos, viventibus, seu mortuis eorum parentibus, legitimandi, & ad hæreditates, & bona, prout Collegium Archivi dictæ Romanæ Curie, vel ejus Officiales juxta facultatem eis per præ mem. Julium Papam II. etiam prædecessorem nostrum concessam, vel alias ipsi Comites Palatini de jure vel consuetudine legitimare & habitare respectivè possunt, legitimandi, & habitandi, & ad officia sæcularia, publica, & privata, ac honores, & bona quæcumque restituendi, & reintegrandi.

§. 5. Necnon quoscumque idoneos (adjunctis in hoc sibi assistentibus duobus, aut tribus Magistris, seu Doctoribus, aut Licentiatis in facultate in qua promovendi erunt, quos ad hoc duxerint eligendos, eorum votis juratis) in utroque, vel altero Jurium, & Theologia, ac Artibus ac Bachalariatus, & Licentiaturæ, ac Doctoratus, & Magisterii gradus respectivè ubique locorum promovendis, eisque sic promotis legendi, disputandi, interpretandi, ac alios actus ad personas in huiusmodi gradibus constitutas quomodolibet pertinentes faciendi, & ipsorum graduum solita insignia, & auctoritatem conferendi. Ac si promoti, quod omnibus & singulis privilegiis, immunitatibus, nobilitatibus, concessionibus, honoribus, libertatibus, præminentis, & prerogativis, quibus alii in Bonon. Parisien. Lovanien. Tholosan. ac quibusvis aliis Universitatibus, in quibus Studium generale viget, promoti, etiam in assuetione beneficiorum Ecclesiasticorum utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurum, non solum ad ipsorum instar, sed

pariformiter, & absque differentia, perinde ac si verè, & non fictè, in aliqua eisdem Universitatibus, rigore examinis præcedente, ac aliis solemnitatibus servari solitis observatis, & alias juxta formam statutorum, ac consuetudinum ipsarum Universitatum, ac privilegiorum illis concessorum promoti fuissent, uti, potiri, & gaudere valeant concedendi, plenam & liberam facultatem concedimus.

§. 6. Præterea eisdem Referendariis, & aliis infra scriptis, ac eorum singulis Monasteria, quorum Abbates pro tempore existentes mitra, & aliis Pontificalibus insigniis, ex privilegio Apostolico, vel alias uti consueverunt, in commendam pro tempore obtinentibus, in ipsis Monasteriis perinde ac si illis ut Abbates præsentent, Mitra, Annulo, & Baculo pastorali, ac aliis Pontificalibus insigniis huiusmodi uti. Necnon solemnem Benedictionem post Missarum, Vesperarum, Matutinarum, & aliorum divinarum officiorum solemniam, super populum tunc interessentem (dummodo inibi aliquis Antistes, seu dictæ Sedis Legatus præsens non sit, vel si præsens fuerit, ad id ejus accedat assensus) elargiri liberè, & licitè valeant.

§. 7. Illique ac alii omnes & singuli Referendarii, ac alii prædicti, ut duos familiares in rotulo familiarium nostrorum numeratos habeant; & tam ipsi Referendarii, quam duo adnotandi familiares, quoad expeditionem quæcumque literarum Apostolicarum, tam gratiam, quam justitiam concernentium, necnon instrumentorum & aliorum quorumcumque gratis ubique in omnibus officiis, tam Cancellariæ, etiam Sollicitatorum literarum Apostolicarum Cameræ Apostolicæ, quam in Auditorio Rotæ, & in quibusvis aliis ordinariis & extraordinariis Judicium tribunalibus, absque alio speciali mandato desuper expediendo, omni contradictione & dilatione cessantibus, expediant, prout alii familiares continui commensales nostri in dicto rotulo descripti, & prout causarum Palatii Apostolici Auditores expediunt.

§. 8. Ipsique Referendarii, & eorum singuli pro eorum usu ex Ripa, & Ripetibus nostræ Urbis sex vegetes vini communis singulis annis gratis ad instar Clericorum Cameræ Apost. liberè extrahere possint, indulgemus.

§. 9. Et nihilominus Referendarios, & alios prædictos, ac eorum singulos, ac illorum omnia, & singula beneficia, & officia Ecclesiastica, quæ obtinent, ac in futurum canonicè obtinebunt, & in illis pro tempore deservientes, ac Capellanos, familiares, & servitores suos, tam præsentes, quam futuros, & sua ac illorum bona, quoad vixerint, ab omni jurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate Archiepiscoporum, & Episcoporum, Prælatorum, & Ordinariorum locorum quorumcumque, illorumque Vicariorum, & Officialium, Locatenentium, & Judicum, etiam à dicta Sede delegatorum, aut subdelegatorum quomodolibet, nunc, & pro tempore existentium; Eoque in rebus, & bonis illorum propriis duntaxat cum eis contrahentes, à solutione, & exactione quarumcumque pedaggi, gabellæ, collectarum, decimarum, & cujusvis alterius oneris, tam ordinarii quam extraordinarii, ubicumque locorum, & ex quacumque causa, etiam per synodales constitutiones impositi, vel imponendi, eximimus, & totaliter liberamus, ac sub B. Petri & Sedis prædictæ, atque nostra protectione suscipimus, nobisque & dictæ Sedi mediatè subjicimus, ac liberos, immunes, exemptos, susceptos, & subjectos omnes constituimus, & declaramus, & decernimus, ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, Ordinarii locorum, eorumque Vicarii, Officiales, Locatenentes, & alii quicumque, etiam ratione delicti, contractus, vel rei de qua ageretur, ubicumque committatur delictum, in eatur contractus, aut res ipsa consistat, nullam in eis, aut aliquo eorum, ad beneficia huiusmodi, & in illis deservientes, Capellanosque, familiares, & servitores suos, præsentibus & futuros, ac bona prædicta, jurisdictionem, correctionem, visitationem, dominium, superioritatem, &

Notarios suam

Notarios suam

Notarios suam

Notarios suam

Mitra, Annulo, & Baculo pastorali utendi, & solemnem Benedictionem post Missarum, Vesperarum, Matutinarum, & aliorum divinarum officiorum solemniam, super populum tunc interessentem (dummodo inibi aliquis Antistes, seu dictæ Sedis Legatus præsens non sit, vel si præsens fuerit, ad id ejus accedat assensus) elargiri liberè, & licitè valeant.

Referendarii eorum duo familiares in rotulo familiarium nostrorum numeratos habeant; & tam ipsi Referendarii, quam duo adnotandi familiares, quoad expeditionem quæcumque literarum Apostolicarum, tam gratiam, quam justitiam concernentium, necnon instrumentorum & aliorum quorumcumque gratis ubique in omnibus officiis, tam Cancellariæ, etiam Sollicitatorum literarum Apostolicarum Cameræ Apostolicæ, quam in Auditorio Rotæ, & in quibusvis aliis ordinariis & extraordinariis Judicium tribunalibus, absque alio speciali mandato desuper expediendo, omni contradictione & dilatione cessantibus, expediant, prout alii familiares continui commensales nostri in dicto rotulo descripti, & prout causarum Palatii Apostolici Auditores expediunt.

Vini gabellæ Riparum vegetes non solvunt.

Exemptio sunt ipsi eorum familiares, ac beneficia & officia in jurisdictione Ordinariarum, &c.

& potestatem exercere, aut alias injurias, & damna irrogare, ac excommunicationis, aliasque sententias, censuras, & penas proferre. Nec exactores gabellarum, pedagogiorum, decimarum, & onerum hujusmodi ad aliquam solutionem eos coartare, aut alii quicumque, cujuscumque, Ecclesiasticæ vel mandatæ dignitatis, status, gradus, conditionis, & præminentie existant, illos super præmissis, & illorum usu, à possessione, seu quasi, etiam ex quocumque crimine, vel delicto, præterquam in nostram & Romanæ Ecclesiæ offensam perpetrato, directe vel indirecte, quovis quæsito colore, vel ingenio molestare, aut alias quomodolibet impedire quoquo modo præsumant, aut debeant, seu etiam valeant, sed solum Referendarii, deservientes, Capellani, familiares, & servitores præfati coram nobis, & Sede prædicta dumtaxat, de justitia respondere teneantur. Decernentes quoscumque processus, sententias, censuras, & penas Ecclesiasticas, quos & quas per Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, locorum Ordinarios, illorumque Vicarios, & Officiales, Locumtenentes, & Judices, etiam à Sede prædicta delegatos, aut subdelegatos, ac alios prædictos, aut eorum aliquos, contra Referendarios, & alios infra scriptos, ac deservientes, Capellanos, familiares, & servitores præfatos haberi, seu promulgari contigerit, & quocumque inde secuta, nulla, irrita, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse.

Gratias expectativarum & plurium beneficiorum ut hic cōsequi possunt. Quod revocavit Pius V. in fine cōstit. 73. ubi not. Et vide etiam Gregor. XIII. cōst. 85.

§. 10. Cæterum Referendariis, & aliis prædictis, ac eorum singulis, ut literas gratiarum expectativarum, cum eis generaliter concedi contigerit, absque aliqua signatura desuper obtinenda, ad tres collationes per singulos eorum eligendas, & totidem beneficia, etiam cum creatione in Canonicum quarumcumque trium Cathedralium, etiam Metropolitanum, vel Collegiatarum Ecclesiarum, sub expectatione totidem inibi præbendarum, etiam majorum, & pinguiorum, ac dignitatum, personatum, administrationum, & officiorum, etiam Curatorum, & electivorum, ac ferculorum, obligearum, additamentorum, præstimoniorum, seu præstimonialium portionum, aut simplicium beneficiorum, unius, duorum, vel plurium cedentium, vel decedentium ipsarum Ecclesiarum, Canonicorum, seu aliis in earum Civitatibus, seu Diocesis beneficiariorum, aut ad tria beneficia Ecclesiastica, etiam si duo illorum cum cura, aut Decanatus, vel Archipresbyteratus rurales, seu Vicariæ, & Capellanæ perpetuæ, qui, vel quæ dignitates, etiam curatæ, extra tamen Cathedrales Ecclesias represententur, aut dignitates, vel personatus, seu singula eorum Canonicatus, & præbenda, administratio, vel officium, etiam curatum, & electivum in Cathedralibus, etiam Metropolitanis, vel Collegiatis Ecclesiis, aut unum ex eis, cum cura vel sine cura, cujusvis Ordinis Regularis, etiam si Prioratus, Præpositura, præpositus, vel alia dignitas, non tamen Conventualis, personatus, administratio, vel officium, etiam curatum, & electivum, non tamen claustrale, ac illud, vel unum ex secularibus beneficiis hujusmodi, ex quavis causa dispositioni Apostolicæ specialiter, vel per Cancellariæ Apostolicæ regulas, aut alias ex quavis causa, etiam de necessitate exprimenda, præterquam ratione vacationis illius apud Sedem prædictam, & familiaritatis continuæ commensalitatatis nostræ, ut alicujus ex S. R. E. Cardinalibus viventibus, & in Romana Curia præsentibus, quorum consensus requireretur, generaliter reservata existant, quorum fructus, redditus, & proventus ducuntur ducatorum auri de Camera, secundum taxationem decimæ, valorem annum non excedant, secularia videlicet, per ipsos in minoribus constitutos in titulum, regularia vero in commendam. Ac tam regularia, quam secularia beneficia hujusmodi per præfatos Referendarios in commendam retinenda, etiam extra nationem, in qua idioma non intelligunt, pro eis, & eorum quolibet, cum reservationis, inhibitionis, & decreti, ac aliis clausulis opportunis expedire, ac in, & sub illis comprehensorum quorumcumque, cum cura & sine cura, secularium & regularium, cujuscumque qualitatibus existentium beneficiorum Ecclesiasticorum affectatione, quibuscumque aliis nullis prorsus, præterquam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus exceptis, om-

nino præferri pariter, & anteferri possint, & debeant. Et quævis antelationes, prærogative, decreta, declarationes, suspensiones, & clausulæ, etiam derogatorie, quibuscumque aliis concessæ, etiam si in eis caveretur expressè, quod illis per alia privilegia, literas & indulta derogari, vel illorum effectus suspendi non possent, & in affectatione per eos faciendâ, singulis aliis personis, etiam similes, aut illis majores prærogativas pro tempore prosequentibus, omnino possent, & deberent anteferri, quominus ipsi Referendarii in hujusmodi per eos faciendâ affectatione potiores existant, cuiquam suffragentur, absque tamen præjudicio familiarium continuorum commensalium nostrorum descriptorum, illorum videlicet, qui pro tempore assumptionis nostræ ad summi Apostolatus apicem nostri familiares continuæ commensales extiterunt, necnon quinquaginta aliorum post ultimum ex prædictis antiquis familiaribus descriptis adnotatorum. Ipsique Referendarii ad satisfaciendum constitutioni de publicandis acceptationibus, & provisionibus, ac illis intimandis possessoribus, seu eis ad iudicium evocandis pro tempore edendis minimè teneantur, sed tantum novam provisionem à die notitiæ vacationis illorum habere debeant, quæ alias diligentias fieri necessarias, ac defectus suppleant, indulgemus. Et insuper cum singulis Referendariis, ac aliis prædictis, ut quæcumque quatuor curata, seu alias invicem incompatibilia secularia, aut cum uno, vel duobus, aut tribus ex eis, seu absque illis, unum cum cura, vel sine cura sancti Benedicti, vel sancti Augustini, aut cujusvis alterius, etiam Cluniacensis, Cisterciensis, Præmonstratensis, vel Grandimontensis Ordinis Regularis, necnon quæcumque alia tria similia, vel dissimilia sub singulis tribus tectis quarumcumque trium Ecclesiarum consistentia beneficia Ecclesiastica, etiam si sub eisdem tectis consistentia, Canonicatus, & præbendæ, ac tam illa quam incompatibilia secularia, dignitates, personatus, administrationes, vel officia in Cathedralibus, etiam Metropolitanis post Pontificales majores, seu Collegiatis Ecclesiis hujusmodi principales, aut tria ex ipsis incompatibilibus secularibus beneficiis, Parochiales Ecclesiæ, vel earum perpetuæ Vicariæ, regularia vero beneficia hujusmodi, Prioratus, præpositura, præpositus, dignitas, personatus, administratio, vel officium, seu talia mixta fuerint. Et ad Prioratum, præposituram, præpositum, dignitates, personatus, administrationes, vel officia hujusmodi consueverint qui per electionem assumi, eisque cura imminet animarum, si eis alias canonicè conferantur, aut eligantur, præsententur, vel alias assumantur ad illa, & instituantur in eis, recipere. Et secularia in titulum, ac regularia in commendam sub eisdem tectis consistentia, videlicet si singula illorum Canonicatus, & præbendæ, aut totidem dignitates, personatus, administrationes, vel officia ad annum à die habitæ per eos illorum pacificæ possessionis computandum dumtaxat. Si vero alia fuerint, illa, ac incompatibilia secularia, necnon regularia beneficia hujusmodi, quoad vixerint, retinere, illaque omnia simul, vel successivè, simpliciter, vel ex causa permutationis, quoties eis placuerit, dimittere, & eidem commendæ cedere, ac loco dimissæ, vel dimissorum aliud, vel alia, simile, vel dissimile, aut similia, vel dissimilia beneficium, vel beneficia, Ecclesiasticum, vel Ecclesiastica, quatuor dumtaxat curata, seu aliis invicem incompatibilia secularia, aut cum uno, vel duobus, seu tribus ex eis, aut absque eis, unum cum cura, vel sine cura sancti Benedicti, vel Augustini, aut cujusvis alterius, etiam Cluniacensis, Cisterciensis, Præmonstratensis, vel Frontisebrandi Ordinis Regularis, necnon tria alia similia, vel dissimilia, sub singulis tribus tectis quarumcumque trium Ecclesiarum consistentia similiter recipere. Et insimul secularia in titulum, ac regularia in commendam sub eisdem tectis consistentia, si illorum singula Canonicatus, & præbendæ, aut totidem dignitates, personatus, administrationes, vel officia ad annum, ut præmittitur, computanda dumtaxat. Si vero alia fuerint, illa, ac incompatibilia secularia, necnon regularia

regularis beneficia hujusmodi... regulari beneficiis hujusmodi, dummodo inter illa omnia...

secularium, vel eorum... Ordinari regularum, in locum... possunt eligere concessorem, qui vita...

§. 11. Ipsorumque Referendarios, & alios infrascriptos, & eorum singulos, omnium Regnorum, Dominiorum, & Provinciarum legitimos, & naturales, ita quod ipsi, vel Procuratores sui illorum nomine, in regnis, dominiis, & provinciis hujusmodi quaecumque, quotcumque, & qualiacumque beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, secularia & quorumvis Ordinum regularia, etiam ut praefertur qualificata, etiam vigore gratiarum expectatarum, specialium vel generalium reservationum, illarumque collationum, mutationum, extensionum, revalidationum per nos, & successores nostros Rom. Pont. pro tempore existentes, & Sedem praedictam eis concessarum, & concedendarum acceptare, ac de illis sibi provideri facere. Et illa, ac si regnorum, dominiorum, & provinciarum eorundem oriundi, ac in illis nati essent, recipere, & retinere liberè, & licitè valeant, creamus, constituimus, & deputamus.

§. 12. Ac eisdem Referendariis, & aliis infrascriptis, ac eorum singulis, ut quoad vixerint in dicta curia, vel aliquo beneficiorum Ecclesiasticorum, per eos pro tempore obtentorum, aut si contigerit ipsos per nos, & Rom. Pontificem pro tempore existentem ad aliquem locum destinare, in eo loco residendo, aut literarum studio, in loco ubi illud vigeat generale, insisterendo, omnes & singulos fructus, redditus, & proventus quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum per eos in quibusvis Ecclesiis sive locis, nunc & pro tempore obtentorum, & obtinendorum, etiam si canonicatus & praebendae, & alias, ut praefertur, qualificata fuerint, ac personalem residentiam ex statuto, fundatione, aut consuetudine requirant, etiam si fructus, redditus, & proventus unius beneficiorum hujusmodi, non nisi in distributionibus quotidianis consistant, & aliorum omnium cum ea integritate (quotidianis distributionibus quoad alia dumtaxat exceptis) cum qua illos perciperent, si in eisdem Ecclesiis sive locis personaliter residerent, ac primam residentiam fecissent. Ac quoad unum ex beneficiis hujusmodi, divinis & omnibus aliis actibus interessent, & ad residendum interim in eisdem Ecclesiis sive locis, in quibus beneficia ipsa fuerint, minimè teneantur, nec ad id à quoquam inviti coartari valeant, percipere.

§. 13. Ac residendo, ubi supra, eisdem beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, secularibus & regularibus, quae in eisdem Ecclesiis sive locis, in titulum vel commendam, ut praefertur, obtinent, & in posterum obtinebunt, per Capellanos, seu Vicarios idoneos, ad eorum nutum amovibiles in divinis deserviri, & animarum cura exerceri, & quaecumque Ecclesiastica sacramenta ministrari facere liberè & licitè valeant, dioecesani loci, & cujuscumque alterius licentia super hoc minimè requisita.

§. 14. Necnon ut aliquem idoneum Presbyterum

§. 15. Liceatque eis habere altare portatile, super quo in locis ad hoc congruentibus & honestis, sine juris alieni praedictio, & quum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, si forsan eos ad loca Ecclesiastica interdicta, tam ordinaria quam Apostolica auctoritate supposita eos declinare contigerit, in illis clausis januis, non pulsatis campanis, & submissa voce, excommunicatis & interdictis exclusis, in sua & familiarum suorum domesticorum, ac quatuor aliarum personarum utriusque sexus, per eos & quolibet eorum eligendarum praesentium (dummodo ipsi, & illi causam non dederint interdicta, aut eis vel illis contigerit specialiter interdicti) possint per se ipsos, qui Presbyteri fuerint, aut proprium vel alium sacerdotem idoneum, Missas & alia divina officia celebrare, seu celebrari facere, necnon tempore interdicti hujusmodi divinis interesse, ac Ecclesiastica sacramenta recipere, & ipsis dicto tempore decedentibus, eorum corpora Ecclesiastica, etiam cum funerali pompa, tradi possint sepulturæ.

§. 16. Necnon singulis Quadragesimalibus & aliis temporibus, & diebus Stationum Basilicarum, & Ecclesiarum Urbis, & extra muros ejus, duas Ecclesias, vel duo, aut tria altaria, unius vel diversarum Ecclesiarum, in locis ubi ipsos, & eorum singulos pro tempore esse contigerit, per singulos pro tempore eligendos, seu eligenda visitando, omnes & singulas indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur, quas consequerentur si eisdem temporibus & diebus, Stationum Basilicas, & Ecclesias Urbis hujusmodi, & extra muros ejus, ad id deputatas personaliter visitarent.

§. 17. Ac eisdem Quadragesimalibus, & aliis temporibus, quibus esus carnis, ovorum, casei, & lacticiniorum, de jure vel consuetudine est prohibitus, eisdem ovis, caseo, butyro, & aliis lacticiis, ac de utriusque Medici consilio, carnibus, absque conscientiae scrupulo, uti, frui, & vesci.

§. 18. Necnon etiam quoad vixerint, & quoties eis placuerit, per seipsum, aut cum uno, vel duobus amicis, seu familiaribus suis per eos pro tempore eligendis, horas canonicas, diurnas pariter & nocturnas, ac alia divina officia secundum usum & morem dictae Romanae Ecclesiae,

quibusvis... beneficiis... ac si in... nisi es...

Referendariis... ac eorum... ut praefertur... in quibusvis... in quibus... in quibus...

ad id id... in residendo... in residendo... in residendo... in residendo...

Confessio... qui in casu... ab illis... videri...

Arrendo... sit. 117. Clem... 1746.

Facultas... habendi altare... portatile, & celebrandi in locis m. ord. & suppositis.

Indulgentiis... Stationum... Pro... bis Reser... dario... quatuor... visitando... per eos eli... genda.

Carnibus... uti... frui... & vesci.

Horae... canonicas... post... p... s... h... r... are... ref... sunt.

*Ad quod vi-
de p. 7. con-
fir. 64. Quod
a nobis.*

Ecclesie, dicere & recitare, libere & licite valeant, & ad alium usum super hoc observandum minime geneantur, nec ad id à quoquam, etiam ratione quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum per eos pro tempore obtentorum, inviti compelli possint, etiam indulgemus. Et ulterius Referendariis, & aliis infrascriptis, ac eorum singulis, utriusque sexus Parochialium Ecclesiarum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque per eos & eorum singulos, nunc & pro tempore obtentorum, ad eos confessionis audiendae causa pro tempore confluentium, confessionibus illorum per eos diligenter auditis, à quibusvis eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, in omnibus & singulis casibus, in quibus Ordinarii locorum de jure vel consuetudine absolvi possint, quoties opportunum fuerit, Diocesani loci, & cujusvis alterius licentia super hoc minime requisita, absolvi, & eis pro commissis poenitentiam salutarem injungere.

*Testarique
etiam de bo-
nis acquisitis
ex beneficiis
prout Audi-
tores Rom.*

*Auditorum
Rota factu-
rarem istam
habes sup. in
Clem. VII.
const. 13.*

§. 19. Necnon, ut de omnibus, & singulis bonis mobilibus, & se moventibus, ac immobilibus ubilibet consistentibus, necnon juribus & actionibus, quae ad eos, & eorum quemlibet, etiam Archiepiscopos, vel Episcopos, etiam ratione suarum quibus praesse dignoscuntur, ac aliarum Cathedralium Ecclesiarum, etiam Metropolitanarum, ad quas eos transferri contigerit, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, saecularium & regularium quorumcumque obtentorum & obtinendorum, quomodolibet pertinent, & pertinebunt, acquisitis, & acquirendis, prout Auditores Curiae causarum Palatii Apostolici ex privilegio Apostolico, eis per nonnullos Romanos Pontifices praedecessores nostros, & praesertim praefatum Julium praedecessorem, per ejus literas, quas nos vidisse, tenuisse, & legisse, etiam motu simili attestamur, etiam cum expressis clausulis derogatoriis derogatoriis concessio, vel alias disponere, erogare, testari, codicillari, & convertere possint, tam in vita, quam eorum ultima voluntate, aut alio quocumque tempore, ac inter consanguineos, & alias quascumque personas, etiam non notas, & loca etiam causa mortis, aut donationis inter vivos, necnon pro expensis funerum, & remuneratione illorum, qui eis viventibus servierint, disponere, erogare, testari, codicillari, & ordinare, ac illa alios in suos, & quoscumque alios licitos usus, prout videbitur expedire, convertere absque aliquo conscientiae scrupulo, libere & licite valeant.

*Resignandi-
que & per-
mutandi be-
neficia.*

§. 20. Et demum, eis & illorum singulis, beneficia Ecclesiastica, cum cura & sine cura, saecularia, & quorumvis Ordinum regularia, quae etiam ex quibusvis concessionibus, & dispensationibus Apostolicis in titulum, & commendam, ac ut invicem, seu aliis beneficiis ad eorum vitam unita obtinent, & in posterum obtinebunt, simul, vel successively, simpliciter, aut pro alio, vel aliis simili, vel dissimili, aut similibus, vel dissimilibus, beneficio, seu beneficiis, Ecclesiastico, vel Ecclesiasticis, cum quibusvis personis secum permutare volentibus, ex causa permutationis hujusmodi, in qua tamen nulla illicita pactio, sive simoniaca pravitatis interveniat, in Ordinariorum locorum, aut Canoniorum Metropolitanorum, vel aliarum Cathedralium Ecclesiarum, seu aliarum personarum in dignitate Ecclesiastica constitutarum, ad id per eos, vel Procuratores suos legitimos eligendorum seu eligendarum manibus extra Romanam Curiam praefatam, ejusdem Apostolicae Sedis, seu cujusvis alterius licentia super hoc minime requisita, quoties eis placuerit, resignandi, & commendis cedendi, necnon unionum hujusmodi dissolutioni consentiendum ipsis Ordinariis, Canonici, & personis in dignitate Ecclesiastica constitutis resignatione: ab eisdem Referendariis, & aliis infrascriptis, simpliciter, vel ex eadem causa, & ab ipsis compermutantibus personis, ex dicta causa dumtaxat, & commendarum cessiones extra eandem Curiam recipiendi, & admittendi, unionesque hujusmodi dissolvendi, necnon ea, quae ipsi Referendarii, & alii infrascripti simpliciter resignaverint, seu quorum commendis cesserint, aut unionum dissolutioni consenserint idoneae, vel idoneis ad id per eos, seu Procuratores praedictos nominandis, etiam quascumque, quotcumque, & qualia-

cumque beneficia Ecclesiastica obtinentibus, & expectantibus, & quae ex eadem causa secum permutantibus personis, quae vero ipsa compermutantes personae resignaverint, beneficia hujusmodi, etiam si praesertur, qualificata, & per eos pro tempore obtenta, ex personis ipsorum Referendariorum, & aliorum infrascriptorum, vel quavis alia causa dispositioni Apostolicae generaliter reservata, seu ex generali reservatione Apostolica affecta fuerint (dummodo Prioratus, vel alia dignitas Conventualis, aut in Metropolitana, vel aliis Cathedralibus post Pontificales majores, seu Collegiatis Ecclesiis hujusmodi principales, ac compermutantium personarum similem facultatem non habentium beneficia hujusmodi dispositioni Apostolicae generaliter reservata, seu affecta non existant) eisdem Referendariis, & aliis infrascriptis, per eos quoad vixerint, juxta tenorem dispensationum eis pro tempore concessarum, in titulum vel commendam tenenda, conferendi, & de illis etiam providendi, omniaque & singula alia in praemissis & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, etiam si dicti Referendarii beneficiorum hujusmodi possessionem per quatuor menses non obtinuerint, aut illam nondum assequuti fuerint, plenam & liberam facultatem concedimus.

*Referenda-
rium de
rat. vita
ranis, &
ad admisi-
sionem
runt.*

§. 21. Decernentes, semel admissum & receptum in Referendariatum hactenus & in futurum, semper Referendariatum existere, ac ejus officium quoad vixerit durare, & privilegiis aliis Referendariis concessis pro tempore gaudere, & inter illos primo quandocumque admissum, ceteris quacumque etiam Pontificali dignitate fungentibus, in officio Referendariatus hujusmodi praeferrari.

*Decretum
vitanis.*

§. 22. Sicque pro promissorum omnium validitate, efficacia, & observatione, per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam causarum Palatii hujusmodi Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter sententiandi, judicandi, & interpretandi facultate, sententiarum, judicium, interpretari, & definiti debere, necnon irritum & inane quicquid desuper per quoscumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

*Defensio
Referendari-
um.*

§. 23. Quocirca venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Sipontino & Episcopo Nuscano, ac dilecto filio Vicario venerabilis fratris nostri Archiepiscopi Mediolanensis in spiritualibus generali, tenore praesentium committimus & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios, praesentes literas & in eis contenta quacumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Referendariorum, & aliorum infrascriptorum praedictorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praetidio assistentes, faciant, auctoritate nostra praesentes literas & in eis contenta quacumque firmiter observari, ac per Referendarios, & alios infrascriptos, necnon singulos alios quos ipsae praesentes literae concernunt, illis omnibus pacifice gaudere, ac fructus, redditus, & proventus praedictos eisdem Referendariis, & aliis infrascriptis, juxta hujusmodi nostrae concessionis de illis in absentia percipiendis, continentiam & tenorem, integre ministrari. Non permittentes eos per Archiepiscopos, Episcopos, Praelatos, Ordinarios, Vicarios, Officiales, Locatenentes, Judices, & exactores praefatos, ac dilectos filios Ecclesiarum praedictarum Capitula, seu quoscumque alios, quacumque auctoritate fungentes, contra praemissa, vel eorum aliquod, aut praesentium tenorem quomodolibet molestari, inquietari, perturbari, aut ad residendum in eisdem Ecclesiis, sive locis compelli. Contradictores, molestatores quoslibet, & rebelles per censuras, &c. Non obstantibus, &c.

*Declara-
tio hinc
cit.*

§. 24. Volumus autem quod incompatibilia saecularia, & sub eisdem tectis consistentia, ac sacros ordines requirentia, & alia saecularia, necnon regularia beneficia hujusmodi debitis propterea non fraudentur obsequiis, & animarum cura in eis, quibus illa imminebit, nullatenus negligatur, sed in eis quorum fructus hujusmodi

PAULUS TERTIUS.

737

hujusmodi ipsos Referendarios, & alios infrascriptos, in absentia percipere contingeret, per bonos, & sufficientes Vicarios, quibus de ipsorum beneficiorum proventus...

Paulo Papae III. suisque successoribus canonice intrantibus: non ero in consilio cum alio, consensu, vel facto ut vitam perdant, aut membrum, seu capiantur mala captione...

riorem & hanc formam hanc intrantibus

in consilio

§. 24. Et, ne quod absit, Referendarii ipsi propter hujusmodi gratiam vel concessionem eligendi Confessione reddantur procliviores ad illicita in postetum committenda, etiam volumus, quod si à sinceritate fidei, unitate dictae Romanae Ecclesiae, ac obedientia, & devotione nostra, vel successorum nostrorum canonice intrantium desiterint, aut ex confidentia ejusdem concessionis, vel remissionis aliqua forsitan commiserint, concessio, & remissio praedictae, & quoad illas dumtaxat, praesentes literae eis nullatenus suffragentur.

celebrandi

§. 25. Quodque indulto celebrandi, seu celebrari faciendi ante diem, parè utantur, quia sum in altaris ministerio immoletur Dominus noster JESUS CHRISTUS DEI Filius, qui candor est lucis aeternae, congruit, hoc non noctis tenebris fieri, sed in luce.

in quibus

§. 26. Ac quod dum eisdem Referendarios divinis officiis in aliquibus Ecclesiis contigerit interesse, illum morem, qui in eisdem Ecclesiis observabitur, circa hujusmodi horas canonicas dicendas studeant observare.

in quibus de bonis

§. 27. Necnon, ut in eorundem Ecclesiasticorum dispositione bonorum juxta quantitatem residui erga Ecclesias à quibus eadem perceperint, se liberales exhibeant, prout conscientia eis dicaverit, & animarum suarum saluti viderint expedire. Quodque si singulorum beneficiorum praedictorum simpliciter resignandorum, seu quorum commendis dicti Referendarii, & alii infrascripti cesserint, aut dissolutioni unionum consenserint, fructus, redditus, & proventus viginti quatuor florenorum auri de Camera, secundum communem estimationem, valorem annuum excedant, conferentes, & illi quibus conferentur, etsi ex dicta causa resignationis hujusmodi fiant, ac suorum, & eis ex eadem causa collatorum beneficiorum hujusmodi fructus, redditus, & proventus inaequales & majoris valoris fuerint, etiam ipsa aequalitas viginti quatuor florenorum similes, secundum estimationem praedictam non transcendat, similiter conferentes praedicti, & illi quibus beneficia majoris valoris hujusmodi collata fuerint, de nominibus, & cognominibus personarum, & beneficiorum eorundem, ac diebus factarum collationum hujusmodi gentes Camerae Apostolicae, aut Collectores, vel Subcollectores fructuum, & proventuum eidem Camerae debitorum in partibus illis pro tempore deputatos, infra unius, si citra, & tres menses si ultra montes collationes ipsae factae fuerint, juxta Sixti IV. & Innocentii VIII. praedictorum super hoc editas literas certificare procurent, alioquin beneficia ipsa sic collata vacare censeantur eo ipso.

in quibus

§. 28. Verum quia difficile foret praesentes literas ad singula, in quibus de eis fides forsitan facienda foret, loca deferre, similiter volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curiae Ecclesiasticae, seu personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides in iudicio & alibi ubi opus fuerit, adhibeatur, quae adhiberetur eisdem praesentibus, si forent exhibita vel ostensa.

Forma autem juramenti quod Notarii, Tabelliones, & Iudices per dictos Referendarios creandi praestabunt, talis est.

in quibus

§. 29. Ego N. ab hac hora in antea, fidelis, & obediens ero beato Petro, & Sanctae Rom. E. & D. N. D.

§. 30. Volumus autem quod si ex praenominatis qui ex aliqua causa privilegio extrahendi gratis, ut praemittitur, vinum ex Ripa & Ripetibus utantur, indulto vigore praesentium eis super extractione sex vegetum vini concessio, uti non debeant neque possint. Datum Romae apud S. Marcum, sub annulo Piscatoris, die trigesima Julii, millesimo quingentesimo quadragesimo, Pontificatus nostri anno sexto.

Modernis Privilegiis in Camerae Apostolicae

D. P. A. & M. 30. Junii

De appellationibus non admittendis non facto deposito pœnae, in qua rei vel eorum fidejussores ad favorem R. Camerae Apostolicae, aut ejus Fiscus condemnantur.

XXIV.

Constitutio ista confirmatur & ampliat a Pio IV. in const. 52. Etsi cuncta, ubi materiam hujusmodi appellationum notabo.

PAULUS PAPA III. Ad perpetuam rei memoriam.

edita An. D. 1540.

Um (sicut ex plurimorum fide dignorum relatione accepimus) nonnulli Civitatum, Terrarum, ac locorum Sanctae Romanae Ecclesiae mediate & immediate subiectorum, & praesertim Provinciae nostrae Romandiolae, ad evitandum, seu differendum poenarum condemnationes & solutiones, ad appellationes plerumque etiam frivolas recurrant, causasque appellationum hujusmodi coram diversis Judicibus ordinariis & delegatis, etiam in Romana Curia per diversa rescripta nobis, vel Signatura nostra Justitiae extorta introduci procurent, contra formam diversarum constitutionum plurimorum Romanorum Pontificum, & praesertim Julii II. Leonis X. & Clementis VII. praedecessorum nostrorum, quibus inter alia cautum fuit, quod appellationes in causis condemnationum, & Fiscalibus, nisi facto deposito pœnae ad quam appellans foret condemnatus, admitti non possent, sed ad pœnae hujusmodi exactionem procedi deberet, prout latius in constitutionibus hujusmodi, quarum tenores praesentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, continetur.

Causa istius constituta.

Julii II. con. str. est sup.

§. 1. Nos praedecessorum nostrorum praedictorum vestigiis inherendo, indemnitati Camerae Apostolicae in quantum possumus, providere cupientes, Motu proprio, & ex certa scientia, constitutiones praedictas, & in eis contenta quaecumque tenore praesentium confirmamus & approbamus, illasque in quantum opus sit, innovamus.

Confirmatio hujus Papae.

QQ9 3 §. 2.

Ampliatio.

§. 2. Et nihilominus Motu, scientia, & potestate si- milibus de novo statuimus & ordinamus per presentes, quod nullæ appellaciones & provocaciones in causis criminalibus, seu mixtis ad Fiscum & Cameram Apostolicam quomodolibet concernentibus, non facta deposito pœne, in qua delinquentes, aut illi qui pro delinquentibus ipsis fidejussissent, vel ex contractu quoquo modo condemnandi venirent, aut hætenus condemnati fuissent, recipi, & admitti possint, sed appellaciones & provocaciones hujusmodi tam hætenus in causis hujusmodi interpositas, quam in futurum interponendas, ac appellantes ipsos rejici debere.

Annulatio commissionum signaturarum alicujus clausula, facta de pœnio.

§. 3. Illasque, ac quæcumque rescripta, & commissiones similium causarum, ad cujusvis instantiam, per quemcumque ad commissiones Signaturæ Justitiæ signandas deputatum, etiam per nos, & successores nostros Romanos Pontifices hætenus signatas, & in futurum signandas, non facta dicto deposito, nullius fore & esse roboris vel momenti, sed illis non obstantibus ad ulteriora in causis ipsis usque ad pœnarum dictarum effectivalem executionem procedi debere, prout procedi mandamus per presentes.

Vel Fisco, aut Theaurario Provinciae citata.

§. 4. Et insuper, nullæ commissiones, Fiscum & Cameram Apostolicam quomodolibet concernentes, per quemcumque a nobis, & Sede Apostolica ad commissiones in Signaturâ Justitiæ signandas, ut præfertur, deputatum, nec etiam per nos, & successores nostros predictos signari possint, nisi Fiscus, & Camera præfata Procuratore, & Theaurario provincie, de cujus etiam interesse ageretur, si in Romana Curia præfens fuerit, citatis, & aliter signatæ nullius sint roboris vel momenti.

Clausula supra.

§. 5. Et ita per quoscumque Judices, etiam Sedis Apostolicæ, ac de latere Legatos, Vicelegatos, Præfidentes, Governatores, & quosvis alios judicari, & definiti debere, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, & definiendi facultate, irritumque & inane quicquid contra præsentium tenorem contigerit attentari.

Executores hujus commissionis deputatio.

§. 6. Mandantes dilectis filiis Camerario, Theaurario, Præfidentibusque & Clericis Camerae Apostolicæ, quatenus præmissa, tam in dicta Provincia, quam aliis Civitatibus, Terris, locis S.R.E. mediatè vel immediatè subiectis, ac Alma Urbe nostra inviolabiliter observari mandent & faciant. Contradictores quoslibet & rebelles per censuras Ecclesiasticas, & alias etiam pecuniarias & privatorias pœnas, de quibus eis videbitur, auctoritate nostra, appellacione postposita compescendo, invocato, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contrarium derogatio.

§. 7. Non obstantibus omnibus & singulis supradictis, privilegiis quoque & indultis, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, etiam rescriptis, commissionibus, etiam manu nostra contra præmissorum tenorem signatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Tantum fieri.

§. 8. Volumus autem quod præsentium copiis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. A. S. die 13. Sept.

Dat. in nostra Civitate Urbeveterana, sub annulo Piscatoris, die decimatercia Septembris, millesimo quingentesimo quadragesimo, Pont. nostri Anno sexto.

XXV. Approbatio instituti & Religionis Clericorum Regularium Societatis J E S U.

Hoc institutum latius explicatum approbavit Julius III. infra in const. 9. Exposcit. Ac rejectis quibusdam oppositionibus approbavit post Concilium Trid. Greg. XIII. in const. 89. Ascendente. Novisque impugnationibus repulsatis, iidem approbavit Greg. XIV. in const. 10. Ecclesia.

Eidem Religioni quamplura Romani Pont. privilegia & gratias elargiti sunt, quæ longum esset hic referre, ideo videas hic infra in const. 48. Licet debitum, & in d. const. 89. Greg. XIII. Et signanter hanc religionem iater Ordines Mendicantes esse, & eorum privilegia

gaudere censuit Pius V. in const. 131. Dum indefessis Conservatores & Judices ejus causarum dedit idem Pius, ut habetur in const. 1. Gregor. XIII. Equum. Exemptionem a publicis supplicationibus tribuit idem Greg. in const. 36. Quæcumque. Et a decimis & alijs impositionibus in const. 51. Pastoralis. Privilegiumque edificandi ubique Ecclesias concessit in alia const. 39. Salvatoris. Usus altaris portatilis permisit in const. 57. Usus. Facultatem aperiendi literas sacre Pœnitentiariæ, indulgit in const. 75. Exponi. Alienandique bona auctoritatem in const. 76. Apostolicæ. Suscipiendique ordines, omni tempore & a quolibet Antistite, in const. 77. Pium. Et quod prædicare possint, etiam sacris non initiati. Et quod emissis votis ad Carthusianos tantum transcant in const. 95. Vigore. Recipereque Novitios etiam non servata bulla Sixti V. decrevit Gregor. XIV. in const. 15. Exponi. Et instituire posse Congregationes secularium concessit Sixtus V. in const. 55. Superna.

PAVLVS EPISCOPVS, Editio 1540. Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Regimini Militantis Ecclesiæ meritis licet imparibus, disponente Domino præfidentes, & animarum salutem prout ex debito pastoralis officii tenemur, sollicitis studiis exquirentes, fideles quoslibet qui vota sua in id exponunt, Apostolici favoris gratia confovemus, aliaque desuper disponimus, prout temporum & locorum qualitate pensata, id in Domino conspicimus salubriter expedire.

Exordium

§. 1. Nuper siquidem accepimus, quod dilecti filii Ignatius de Loyola, & Petrus Faber, ac Jacobus Laynez, necnon Claudius Jayus, & Paschasius Broët, ac Franciscus Xavier, necnon Alphonus Salmeron, & Simon Rodericus, ac Joannes Coduri, & Nicolaus de Bobadilla, Presbyteri Pampilonen. Gebenen. Seguntin. Toletanen. Vifen. Ebredunen. & Palentin. Civitatum & Dioc. respectivè in artibus Magistrum in Universitate Parisien. graduati & in Theologicis studiis per plures annos exercitati, Spiritu sancto (ut pie creditur) affliti, jam dudum & diversis Mundi regionibus descendentes in unum convenerunt, & socii effecti, abdicatis hujus sæculi illecebris, eorum vitam perpetuo Domini nostri JESU CHRISTI, atque nostro & aliorum successorum nostrorum Romanorum Pontificum servitio dedicarunt, & jam quampluribus annis laudabiliter in vinea Domini se exercuerunt, Verbum Dei prævia sufficienti licentia, publice prædicando, fideles privatim ad bene beateque vivendum exhortando, & ad pias meditationes excitando, hospitalibus inserviando, pueros & personas rudes ea quæ ad Christianam hominis institutionem sunt necessaria docendo, & demum omnia charitatis officia, & quæ ad animarum consolationem faciunt, ubique terrarum ubi peregrinati sunt, multa cum laude obeundo.

Ignatius Loyola, alii hinc, mai in conventu, & D. R. M. P. seroit, dicarum, opera hinc, pressa f. res.

§. 2. Cumque ad hanc Almam Urbem se contulerint, & in charitatis vinculo persistentes ad perficiendam & conservandam eorum Societatis in Christo unionem, quandam vivendi formulam juxta ea quæ ad propositum sibi finem conducere usu didicerunt, Evangelicis consiliis, & Canonicis Patrum sanctionibus conformem ediderint, factum est, ut ipsorum sociorum vitæ institutum sub dicta formula comprehensum, non solum a multis probis viris, & Deum zelantibus laudetur, verum etiam a quibusdam ita approbetur, ut illud etiam sequi velint.

Et cum man vobis, fens & it, vivendi b, gulum v, missentiam, eorum vita, stantem in, darunt & f, auti sunt.

§. 3. Formulæ autem prædictæ tenor sequitur, & est talis.

Cujus in, cui Regali, hic infest, De Casti, uor.

§. 4. Quicumque in Societate nostra, quam J E S U nomine insigniri cupimus, vult sub Crucis vexillo Deo militare, & soli Domino, atque Romano Pontifici ejus in terris Vicario servire, post solemne perpetuæ castitatis votum, proponat sibi in animo se partem esse Societatis, ad hoc potissimum institutæ, ut ad profectum animarum in vita & doctrina Christiana, & ad fidei propagationem per publicas prædicationes, & Verbi Dei ministerium, spiritualibus officiis, & charitatis opera, &

& nominatim per puerorum ac rudium in Christianismi institutionem, ac Christi fidelium in confessionibus audiendis spirituales consolationem precipue intendat, curetque primo Deum, deinde hujus sui instituti rationem, quae via quaedam est ad illum, semper ante oculos habere, & finem hunc sibi à Deo propositum totis viribus assequi. Unusquisque tamen secundum gratiam sibi à Spiritu sancto subministratam, & vocationis suae proprium gradum, ne quis forte zelo utatur, sed non secundum scientiam, cuius proprii cuiusque gradus iudicium & officiorum discretio, ac distributio tota sit in manu Praepositi seu praelati per nos eligendi, ut congruus ordo servetur in omni bene instituta Communitate necessaria.

§. 5. Qui quidem Praepositus de consilio confectorum constitutiones ad constructionem hujus propositi nobis finis conducentes in consilio condendi auctoritatem habeat majori suffragiorum parte semper utendum jus habente. Consilium verò intelligatur esse in rebus quidem gravioribus ac perpetuis, major pars totius Societatis, quae à Praeposito commodè convocari poterit, in levioribus autem & temporaneis, omnes illi, quos in loco ubi Praepositus noster residebit, praesentes esse contigerit. Jubendi autem jus totum penes Praepositum erit.

§. 6. Sciant omnes socii, & non solum in primis professionis suae foribus, sed quoad vixerint quotidie animo volvant Societatem hanc universam & singulos sub Sanctissimi Domini nostri Papae, & aliorum Romanorum Pontificum successorum ejus fidei obedientia Deo militare, & quamvis Evangelio doceatur, & fide orthodoxa cognoscamus, ac firmiter profiteamur omnes Christi fideles Romano Pontifici tanquam capiti, ac Jesu CHRISTI Vicario subesse, ad majorem tamen nostrae Societatis humilitatem, ad perfectam uniuscujusque mortificationem, & voluntatum nostrarum abnegationem summopere conducere judicavimus, singulos nos, ultra illud commune vinculum speciali voto adstringi. Ita ut quicquid modernus, & alii Romani Pontifices pro tempore existentes jussierint, ad profectum animarum & fidei propagationem pertinens, & ad quascumque provincias nos mittere voluerit, sine ulla tergiversatione aut excusatione illico quantum in nobis fuerit, exequi teneamur, sive miserit nos ad Turcas, sive ad quoscumque alios infideles, etiam in partibus, quas Indias vocant, existentes, sive ad quoscumque haereticos, seu schismaticos, seu etiam ad quosvis fideles. Quamobrem qui ad nos accessuri sunt, & antequam huic oneri humeros supponant, diu multumque meditentur an tantum pecuniae spiritualis in bonis habeant, ut turrim hanc juxta consilium Dominicum possint consummare, hoc est an Spiritus sanctus, qui illos impellit, tantum illis gratiae pollicetur, ut hujus vocationis pondus, illo adjuvante selaturos sperent, & postquam Domino inspirante, huic Jesu CHRISTI militiae nomen dederint, die noctaque succincti lumbos, & ad tam grandis debiti solutionem prompti esse debebunt.

§. 7. Ne qua autem possit esse inter nos missionum, ac provinciarum hujuscemodi, aut ambitio, vel detractio, profiteantur singuli se nunquam directè aut indirectè de hujusmodi missionibus quicquam cum Romano Pontifice curaturos, sed omnem hanc curam Deo & ipsi Pontifici tanquam ejus Vicario, & Societatis Praeposito dimissuros. Qui Praepositus sicut ceteri etiam profiteatur, se nihil de suimet ipsius missione in alteram partem, nisi de Societatis consilio cum dicto Pontifice esse curaturum.

§. 8. Voveant singuli, se in omnibus quae ad Regulam hujus nostrae observationem faciunt, obediens fote Societatis Praeposito.

§. 9. Ille autem jubeat ea quae ad constructionem propositi sibi à Deo & à Societate finis cognoverit esse opportuna. In praelatione autem sua, benignitatis ac mansuetudinis, charitatisque CHRISTI, Petri, Paulique formulae semper sit memos, & tam ipse, quam Consilium ad normam hanc assidue spectent. Et nominatim commendatam habeant institutionem puerorum ac rudium in

Christiana doctrina decem praepositorum, atque aliorum similitum rationem, quaecumque secundum circumstantias personarum, locorum, ac temporum illi congrua videbuntur. Etenim maxime necessarium circa providentiam hujus rei diligenter Praepositum & Consilium invigilare, cum & in proximis edificium fidei sine fundamento non possit consurgere, & in nostris periculum sit, ne ut quisque erit doctior, ita provinciam hanc tanquam primo aspectu minus speciosam forsitan detestare conetur, cum tamen re vera nulla sit fructuositas vel proxima ad edificationem, vel nostris ad charitatis & humilitatis simul officia exercenda. Subditi verò tam propter tanquam satis laudatam humilitatis assiduum exercitium, Praeposito in omnibus ad institutum Societatis pertinentibus parere semper teneantur, & in illo CHRISTUM veluti praesentem agnoscant, & quantum decet venerentur.

§. 10. Cum autem experti fuerimus jucundiorum, puriorum, & ad proximi edificationem aptiorum esse vitam ab omni avaritiae contagione quam remotissimam, & evangelicam paupertati quam simillimam, cumque sciamus Dominum nostrum JESUM CHRISTUM servis suis regnum Dei solum inquirentibus, necessaria ad victum & vestitum esse subministratum, voveant singuli & universi perpetuam paupertatem, declarantes quod non solum privatam, sed neque etiam communiter possint pro Societatis sustentatione, aut usu ad bona aliqua stabilia, aut ad proventus seu introitus aliquos, jus aliquod civile acquirere, sed sint contenti usu tantum rerum sibi donatarum, ad necessaria sibi comparanda recipere.

§. 11. Possint tamen habere in universitatibus Collegium seu Collegia habentia redditus, census seu possessiones, usus & necessarii studentium applicandas, retenta penes Praepositum & Societatem omnimoda gubernatione, seu superintendencia super dicta Collegia & praedictos studentes, quoad Gubernatoris, seu Gubernatorum, ac studentium electionem, ac eorundem admissionem, emissionem, receptionem, exclusionem, statutorum ordinationem, circa studentium instructionem, edificationem, ac correctionem, victus, vestitusque eis ministrandi modum, atque aliam omnimodam gubernationem, regimen ac curam. Sic tamen ut neque studentes dictis bonis abuti, neque Societas in proprios usus convertere possit, sed studentium necessitati subvenire. Qui quidem post cognitum in spiritu & literis eorum profectum, & post sufficientem probationem in Societatem nostram admitti possint.

§. 12. Socii omnes quicumque in sacris fuerint, quamvis beneficia Ecclesiastica, aut eorum redditus non habeant, teneantur tamen singuli privatim ac particulariter, & non communiter ad dicendum officium secundum Ecclesiae ritum.

§. 13. Haec sunt quae sub praefati domini nostri Pauli, & Sedis Apostolicae beneplacito, de nostra professione typographice explicare potuimus, quod nunc fecimus, ut summam descriptionem hac informaremus, tum illos qui nos de nostro vitae instituto interrogant, tum etiam posteritatem nostram, si quos, Deo volente, imitatores unquam habebimus hujus vitae, quam cum multis magnisque habere annexas difficultates fuerimus experti, opportunum judicavimus etiam statueri, ne quis in hac Societate recipiatur, nisi diu ac diligentissime fuerit probatus. Cumque prudens in Christo, & vel doctrina, seu vitae Christianae puritate apparerit conspicuus, tunc demum admittatur ad Jesu CHRISTI militiam, qui tenibus ceptis nostris favere dignetur ad gloriam Dei Patris, cui soli sit semper decus, & honor in saecula. Amen.

§. 14. Cum autem nil in praemissis repetiatur quod proprium non sit, aut sanctum. Nos (ut iidem socii, qui nobis super hoc humillimè supplicari fecerunt, in eorum pio vivendi proposito eo promptiores existant, quo se majori à Sede Apost. gratia complecti cognoverint, & praemissa per nos approbata viderint) praemissa omnia & singula, tanquam ad spirituales profectum eorundem Societatum, & reliqui Christiani gregis opportuna Apostolica auctoritate, tenore praesentium ex certa scientia

possi mu-
d. Amis
Romae
ipsum.
dignibus
procuratione
nec qui-
dam.
possi au-
riant.

Paupertate
viva.
Non tam
quoad Collo-
gia.
Officiarios
sui recipian-
do.
Fini d. Re-
gula.
Papa confir-
matio.

approbamus, confirmamus, & benedicimus, ac perpetue firmitate, unanimine roboramus, ipsosque socijs sub nostra & hujus sancte Sedis Apostolice protectione suscipimus, eis nihilominus concedentes, quod particulares inter eos constitutiones, quas ad Societatis hujusmodi finem, & Jesu Christi Domini nostri gloriam, ac proximi utilitatem conformes esse judicaverint, condere liberè & licitè valeant.

Clavula de rogatione.

§. 15. Non obstantibus generalis Concilii, & felicis recordationis Gregorii Papae X. praedecessoris nostri, ac quibusvis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nostri Societatis.

§. 16. Volumus autem quod in Societate hujusmodi usque ad numerum sexaginta personarum normulam vendi hujusmodi profiteri cupientium, & non ultra admitti, & Societati praefatae aggregati dumtaxat valeant. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Dat. P. An. 6. die 27. Nov.

Datum Romae apud Sanctum Marcum, Anno Incarnationis Dominicae 1540. 1. Kal. Octobr. Pontificatus nostri Anno sexto.

XXVI. Approbatio Confraternitatis nuper in Urbe institutae, ad pauperes Orphanos pie educandos, bonisque artibus instruendos. Ejusque in Archiconfraternitatem, cum privilegiorum elargitione, jurisdictione S.R.E. Cardinalis ejus Protectoris, ad ejusdem lites, & causas cognoscendas.

Quoad facultatem qua ista Archiconfraternitas utitur, in alia Confraternitate sibi aggreganda servare debet formam ad hoc praescriptam a Clemen VIII. in sua const. 115. Quaecumque.

Edita An. D. P A U L V S E P I S C O P V S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Promissum.

Altitudo divinae providentiae nullis praescripta limitibus, nullisque terminis comprehensa, caelestia pariter & terrestria inscrutabili ratione disponit, & mortalium mentes ad ea charitatis opera exercendum frequenter excitat, per quae ipsi Deo acceptiores reddantur, & pauperum, aliarumque miserabilium personarum, praesertim puerorum & puellarum parentibus orbatorum per urbem hinc inde vagantium, quos fames cruciat, & rerum omnium egestas consumit, necessitatibus succurratur, desiderataque plurimum salus proveniat animarum. Unde nos, quibus meritis licet imparibus, universalis Ecclesiae regimen eadem est providentia creditum, iis quae propterea facta fuisse comperimus, ut firma perpetuo & illibata permaneant, Apostolici muniminis libenter adjicimus firmitatem, & singulorum fidelium, praesertim Curialium nostrorum vota quae ad id pertinere noscuntur, pii patris affectione prosequimur, & ut optatos sortiantur effectus, opem & operam quantum cum Deo possumus impendimus efficaces, & fideles ipsos ad opportuna iis suffragia exhibendum quibusdam quasi allecivis muneribus, indulgentiis videlicet & remissionibus invitamus, ut per temporalia bona quae erogaverint, praemia consequantur salutis aeternae.

Confraternitas ad colligendum pieque educandu Orphanos in Urbis, & Curialibus missi tunc fuit.

§. 1. Dudum, sicut nobis innouit, nonnulli probavit Curiales, Charitate omnium suprema virtute, circa pueros, & puellas, Orphanos, pauperesque, & miserabiles personas pudendas infirmas, quas Redemptor noster potissimum commendavit moti, pie attendentes, quod in Romana Curia, quae maxime forensium & ignotorum numero frequentatur, quamplures pueri pauperes parentibus orbati, claritate ingenii praediti, ac dociles & idonei reperiebantur, ut de magno illorum tam in sacrae paginae quam utriusque juris & aliis scientiis, ac diversis exercitiis profectu, si eis ad onera & impensas ratione studiorum & exercitiorum hujusmodi incumbentia supportanda sufficerent, spes certa verisimiliter conciperetur:

Cupientesque praemissis & aliis in dicta Curia necessitatibus & charitatis operibus providere, ac quod provisio hujusmodi perpetuo duraret atque vigeret, convocatis ad id quampluribus aliis Curialibus & Civibus Romanis, Societatem inter se iniverunt, & quamplures parentibus orbatos ac egenos pueros, & puellas hinc inde per Urbes dispersas, ac ostiatim victum quaerentes, in unum in certo ad id deputato loco convenerunt, & eorum expensis ac aliis Christi fidelium piis eleemosynis eidem pueris, ut a malo tetraherentur, bonisque moribus imbuerentur, & virtutibus ornarentur, de providis Gubernatoribus & Magistris, ac victu, vestitu, & aliis necessariis providere curarunt. Necnon Confraternitatem, in qua viginti quatuor, & ultra, quorum aliqui S.R.E. Cardinales & Episcopi, ac alii Praelati, aliqui ejusdem Curiae Officiales, & aliqui Curiales, etiam cives Romani existunt, instituerunt.

§. 2. Nos igitur gratias Deo agentes, quod nostro tempore a dictis Curialibus tanta necessaria charitatis opera in ipsa Urbe cesserint exerceri, cupientes ut ea perpetue frequententur, & illis Confratres hujusmodi animo hilari insistant, Confratres praedictos, eorumque singulos quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, necnon fructuum, reddituum, & proventuum dictae Confraternitatis verum annum valorem praesentibus pro expressis habentes, ipsorum Confratrum supplicationibus in hac parte inclinati, institutionem Confraternitatis hujusmodi, ac quaecumque statuta & ordinationes per eosdem Confratres edita, auctoritate Apostolica, tenore praesentium, ex certa nostra scientia approbamus & confirmamus: suppletes omnes & singulos juris & facti defectus, si qui forsitan intervenerint in eisdem.

§. 3. Ipsamque Confraternitatem sub B. MARIAE Visitationis Orphanorum, seu alia de qua eisdem Confratribus videbitur invocatione, pro tot Confratribus, seu utriusque sexus personis, qui eam ingredi voluerint, de novo erigimus & instituimus.

§. 4. Illamque in Archiconfraternitatem, caputque omnium aliarum Confraternitatum, ac hospitalium, & aliorum quorumlibet locorum eorundem Orphanorum puerorum & puellarum ubilibet institutarum, & instituendarum Confratrum, ac erectorum & erigendorum hospitalium & locorum puerorum & puellarum hujusmodi, auctoritate & tenore, ac scientia praedictis immediate subijcimus, & facimus membra ab Archiconfraternitate hujusmodi dependentia. Ita quod Confraternitates & hospitalia, ac loca illis subjecta, & ab eis dependentia hujusmodi, ipsam Confraternitatem, uti eorum Superiorem in aliquo saltem reverentia obedientia singulis annis recognoscere teneantur.

§. 5. Necnon Archiconfraternitatis confratribus, Ecclesiae hospitalibus, domibus, & monasteriis praedictis, illorumque administratoribus, gubernatoribus, rectoribus, economis, familiaribus, ministris, pueris, & puellis, ac aliis personis in eis pro tempore existentibus, seu aliquam curam de Archiconfraternitate, confratribus, Ecclesia, hospitalibus, domibus, & monasteriis, ac illorum fabrica habentibus, necnon personis inibi pro tempore decedentibus, seu de bonis suis pro dictis operibus aliquid relinquentibus, quod omnibus & singulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis, etiam plenariis, & peccatorum remissionibus, ac aliis gratiis spiritualibus & temporalibus, Imagini sancti Salvatoris ad Sancta Sanctorum, ac Charitatis, ac Archihospitale sancti Jacobi, & Hospitale sancti Spiritus in Saxia, ac Corporis Christi, & Sacramenti, ac Campi sancti, & aliis Confratribus Confraternitatum de dicta Urbe, necnon eisdem Imagini, & Archihospitali sancti Jacobi, & Hospitali sancti Spiritus, ac Campo sancto, necnon fabricae basilicae Principis Apostolorum de eadem Urbe, illiusque deputatis, eorumque, necnon B. MARIAE de Populo, & Consolationis, ac S. Joannis

Qua in Pont. b. n. n.

Et de in b. n. n.

In Arch. fraternit. erigim.

Privileg. indulgent. aliorum rum Urbis, & charitatis, quae per concessa

3. Joannis Florentinorum, illisque ejusdem Urbis Ecclesiis, ac illis, & illas visitantibus, vel eis beneficentibus, eorumque administratoribus, guardianis, rectoribus, familiaribus, œconomis, gubernatoribus, & aliis personis similem curam in eis sumentibus, ac pauperibus & infirmis eorum, etiam per nos, & quoscumque Romanos Pontifices prædecessores & successores nostros, ac Sedem eandem concessis, & concedendis, & quibus illi, illæ, & illa utantur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, Archiconfraternitas beatæ MARIÆ Visitationis Orphanorum, illiusque Confratres, Ecclesia, hospitalis domus, & Monasteria, administratores, rectores, servitores, familiares, ministri, œconomi, & gubernatores hujusmodi, alique personæ similem curam inibi sumentes, ac illa visitantes, vel eis beneficentes, ex nunc in perpetuum utantur, potiuntur, & gaudeant, ac uti, potiri & gaudere libere & licite valeant in omnibus & per omnia, perinde ac si eisdem Archiconfraternitati beatæ MARIÆ Visitationis Orphanorum Confratribus, Ecclesiæ, hospitalibus, gubernatoribus, & aliis personis, ac illa visitantibus, & beneficentibus pro tempore specialiter & expresse concessa fuissent, ac in futurum concederentur.

§. 6. Necnon quibusvis Presbyteris, tam religiosis quàm secularibus, qui in Ipsa Ecclesia quocumque anni tempore celebraverint, & pro animabus Christi fidelium, qui in charitate Dei decesserint, ac pro quibus iidem Presbyteri ibi celebraverint, aut celebrari fecerint, ac oraverint, easdem indulgentias, & peccatorum remissiones, quæ celebrantibus pro defunctis in capella Scala cœli nuncupata, Monasterii trium Fontium extra muros ejusdem Urbis, aut in capella in Præsepe Domini, sita in Ecclesia ejusdem B. MARIÆ Majoris de dicta Urbe, & animabus pro quibus inibi celebratur, & oratur, concedimus & indulgemus, ipsasque indulgentias, gratias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias concessiones, ac remissiones, ad illos, illas, & illa extendimus & prorogamus, ac ampliamus, Et quod administratores, rectores, servitores, familiares, ministri, œconomi, & gubernatores hujusmodi indulgentias, privilegia, indulta, & exemptiones, immunitates, libertates, & alias concessiones, ac remissiones hujusmodi, ac dies, & festa, in quibus, & causas propter quas illas consequi debeant, ad eorum beneplacitum publicari facere.

§. 7. Necnon elemosynas Ecclesiæ, hospitalibus, domibus & monasteriis erigendis, ac pueris & puellis præfatis concedendas recipere, & ad illas recipendas, & quærendas, ac indulgentias hujusmodi publicandas per dictam Urbem, seu alibi quæstores, seu quascumque alias personas, diœcesani loci, aut cujusvis alterius licentia desuper minime requisita, deputare & mittere.

§. 8. Necnon quæcumque statuta & ordinationes licita & honesta, tam circa regimen & tranquillum statum Ecclesiæ, hospitalium, domorum, & Monasteriorum prædictorum, divinarumque celebrationem, quàm numerum, qualitates, ac ætatem puerorum & puellarum, Capellanorum, & Confratrum, ac ministrorum, rectorum, œconomorum, gubernatorum, & familiarium prædictorum, illorumque personas ac ornamenta & bona mobilia & immobilia illorum, eorumque administrationem, & alia præmissa concernentia, condere, alterare, mutare, ac de novo edere, & per eos hæcenus facta reformare, quæ postquam condita, alterata, & mutata, ac edita & reformata fuerint, eo ipso dicta Apostolica auctoritate confirmata sint, & esse censentur. Ac quascumque pœnas in contravenientes apponere.

§. 9. Quodque pro tempore existentes Archiconfraternitatis beatæ MARIÆ Visitationis Orphanorum hujusmodi Confratres, administratores, rectores, servitores, familiares, ministri, œconomi, & gubernatores præfati, ac quilibet minister, seu officialis, aut persona Ecclesiæ, hospitalium, domorum, & monasteriorum erigendorum hujusmodi, ipsique pueri, & puellæ quemcumque Presbyterum sæcularem, vel cujusvis Ordinis regularem in suum possint eligere confessorem, qui eos,

& eorum quemlibet à quibusvis casibus, etiam quantumcumque gravibus, ac etiam in forma quintorni Cancellarij Apostolice, & dictis literis expressè absolvet ac confessionale & altare portatile, juxta formam & literas prædictas habere valeant, licentiam, & facultatem concedimus & indulgemus.

§. 10. Et ut Confratres Archiconfraternitatis B. MARIÆ Visitationis Orphanorum hujusmodi ab indebitis molestiis releventur, unum ex S. R. E. Cardinalibus, quem ipsi confratres ad id duxerint nominandum, seu eligendum, in eorum Protectorem ac Judicem ordinarium perpetuum, coram quo, seu ab eo deputando quavis, tam civiles & criminales, ac mixtæ causæ posthac contra Confraternitatem, illiusque administratores, rectores, confratres, servitores, familiares, ministros, œconomos, gubernatores, capellanos, officiales, ac pueros, & puellas, ac personas præfatas, super bonis, & rebus cujuscumque qualitatis existentibus, ad eas pertinentibus motæ, & pro tempore movendæ, juxta ordinariam jurisdictionem seu facultatem Curia eularum Camera Apostolicæ generali Auditori attributam, cum omnibus & singulis eorum dependen, annexis, & connexis, ac incidentibus cognoscere, & sine debito terminare debeant, constituimus, & deputamus.

§. 11. Ipsique pro tempore Protectori, per se, vel alium seu alios quoscumque, quorum intererit, aut interesse poterit, tam in dicta Curia, quàm extra eam per edictum publicum constituto sibi summarie de non tuto accessu, ac quibusvis, etiam ejusdem Curiaë iudicibus & personis quibusvis & quoties opus fuerit, sub sententiis, censuris & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, de quibus eidem Protectori videbitur, inhibendi, ac in eventum non paritionis ad declarationem incursum censurarum & pœnarum hujusmodi, illarumque aggravationem, ac alias juxta stylum & morem dicti Auditoris in similibus servari solitum procedendi, ac sententias executioni debitæ demandandi, seu demandari faciendi, contraditores quoscumque, & rebelles, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, & alia juri opportuna remedia appellatione postposita compescendi, ac etiam ad hoc si opus fuerit, auxilium brachii secularis invocandi, omniaque & singula alia in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam & liberam licentiam & facultatem etiam concedimus.

§. 12. Necnon quod qui administratores, gubernatores, rectores, œconomi, servitores, familiares, ministri, & confratres Archiconfraternitatis beatæ MARIÆ Visitationis Orphanorum hujusmodi, illiusque ac dictæ Ecclesiæ capellani, seu officiales, officia sua actu exercentes extiterint, durante eorum officio à quovis quocumque Ordinariorum locorum, eorumque Vicariarum & officialium jurisdictione, correctione, visitatione, & potestate penitus & omnino exempti, & soli eidem Protectori pro tempore existenti, seu Sedi prædictæ subiecti existant, eorumque correctioni, & punitioni subiaceant, statuimus & ordinamus.

§. 13. Quodque præmissa omnia & singula, de subreptionis, obreptionis, & nullitatis vitio, seu intentionis defectu, etiam ex eo quod ea quæ super præmissis gesta fuerint, & emanarunt, plenarie expressa, seu prout existunt narrata minime fuerint, seu quovis alio prætextu, occasione vel causa, notari, vel impugnari, aut in aliquo annullari, vel alterari non possint, neque notata, seu impugnata, annullata, aut alterata censentur, sed valida & efficacia existant, ac si exprimenda de necessitate de verbo ad verbum inserta fuissent. Quodque præsentis literæ sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, modificationibus, limitationibus, restitutionibus, repositionibus, & exceptionibus similium literarum, gratiarum, & indulgentiarum, etiam per nos & successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem prædictam, vel ejus Legatos, ac etiam per regulas Cancellariæ Apostolicæ pro tempore factas, ac in favorem fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, & expeditionis contra infideles, nullatenus comprehendantur, sed semper ab illis penitus, & omnino excepta sint, &

*Mariæ
que & in
com
Ar
seru
genit*

*Qui summa
rit, & c.
cognoscant*

*Personas
d. Archiconfraternitatis
fratrum
& officiales
ab aliorum
jurisdictione
exempti
sunt*

*Consule
servantur*

*omni
ejus
alia
indul

re
nu

offici
di
indul

lagu
di
pro
ne
op

offici
di
indul

vide
li
tionem
VIII. in
115.*

esse censeantur, ut eisdem presentibus per quascumque literas, etiam quasvis clausulas generales, & speciales, etiam derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta sub quacumque verborum expressione in se continentes nullatenus derogari possit, nec derogatum esse censeatur, nisi tenor illarum de verbo ad verbum nihil omisso insertus, & huiusmodi derogationes consistorialiter factae, etiam per trinas distinctas literas eundem tenorem continentes, tribus similibus distinctis vicibus administratoribus, gubernatoribus, rectoribus, & economis praedictis legitime intimatae, & insinuatae fuerint, eorumque ad id expressus accedat assensus, & aliter factae derogationes nemini suffragentur.

Clausula soluta.

§. 14. Sicque per quoscumque quavis auctoritate fungentes iudices & personas, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Indulgentia visitantium Ecclesiam.

§. 15. Et nihilominus de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, universis & singulis utriusque sexus Christi fidelibus verè poenitentibus & confessis, seu confitendi propositum habentibus, qui in Visitatione ejusdem beatæ MARIÆ, seu alio per eosdem administratores, gubernatores, rectores, & economos ad id nominando die, à primis vespere usque ad occasum Solis sequentis diei parochialem Ecclesiam praedictam devotè visitaverint, ac pro praemissis operibus manus adiutrices iuxta eorum arbitrium potrexerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, ac jubilaeum, & remissionem misericorditer in Domino clar-gimur.

Deputatio advocatorum.

§. 16. Quocirca Curiae causarum Camerae Apostolicae generali Auditori, & dictae Urbis Gubernatori, ac Vicario nostro in dicta Urbe, in spiritualibus pro tempore existentibus, necnon universis & singulis venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, aliisque in dignitate Ecclesiastica constitutis personis, necnon Metropolitanarum, & Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, ac dictorum Archiepiscoporum, & Episcoporum Officialibus, ac Vicariis in spiritualibus generalibus ubilibet constitutis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut aliquis eorum, per se vel alium, seu alios praesentes literas, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Protectoris, administratorum, gubernatorum, rectorum, economorum, servitorum, familiarium, ministrorum, puerorum, & puellarum, ac personarum, & officialium praedictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praemissa omnia & singula firmiter observari, ipsosque Protectorem, administratores, gubernatores, rectores, economos, servitores, familiares, ministros, pueros & puellas, ac personas & officiales illis perpetuò pacificè frui, & gaudere, non perwittentes eos desuper per Confraternitatem Presbyterorum huiusmodi, seu dictos Presbyteros, aut quoscumque alios, quavis auctoritate fungentes quomodolibet indebitè molestari, Contradictores quoslibet & rebelles per censuras & poenas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias eorum arbitrio moderandas, ac alia juris remedia, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super iis habendis servatis processibus, censuras & poenas ipsas iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc auxilio brachii saecularis huiusmodi.

Derogatio omnium etc.

§. 17. Non obstantibus priori voluntate nostra, ac aliis praemissis, ac Lateranensis Concilii novissimè celebrati, &c.

Dat. Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo quadagesimo primo, septimo idus Februarii, Pontificatus nostri Anno quarto.

Dat. Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo quadagesimo primo, septimo idus Februarii, Pontificatus nostri Anno quarto.

Excommunicationes S. Eleutherii nuncupatas, de cetero concedi, vel publicari prohibet, & concessas annullat.

XX

Quoad excommunicationes concedendas attende dispositionem Concilii Tridentini sess. 25. cap. 3.

PAULUS PAPA III. Editio Motu proprio, &c.

Edictio

Licet nuper in Consistorio nostro secreto, de fratrum nostrorum consilio, ad evitanda scandala, & abusus, quae ex concessione, & publicatione certarum excommunicationum Sancti Eleutherii nuncupatarum, in diversis mundi partibus exoriebantur, huiusmodi excommunicationes deinceps minimè fieri, & publicari omninò decreverimus, ac propterea dilectus frater noster Bartholomaeus Presbyter Cardinalis Guidicionus, cui ratione Ecclesiae Aprutinae, cui praesesse dignoscitur, huiusmodi excommunicationes concedendi jus competere asserbatur, ab illarum concessione, ut dicebat, abstinuerit, & abstinere de praesenti, nihilominus (non sine animi nostri displicentia) accepimus, quod dilectus filius Pompeius Benenatus de Piccolhominibus, Praepositus Sancti Eleutherii, sub praetextu quod facultas dictas excommunicationes concedendi ratione Praepositurae huiusmodi sibi competat, illas passim, ubique locorum, & forsan in Alma Urbe concedere, imprimere, & publicare, licet forsan monitus non desistat.

Causa consistorialis.

§. 1. Nos decretum in Consistorio nostro matura deliberatione factum, omninò effectum sortiri, & ab omnibus inviolabiliter observari volentes, ac omnes & singulas excommunicationes huiusmodi haecenus concessas & publicatas, aut in futurum contra praesentium tenorem, quod absit, forsan concedendas, & publicandas, nullas, & nullius roboris, & momenti existere, nec aliquos illis ligari, seu quomodolibet irretiri, & illis nullam fidem adhiberi debere decernentes.

Prohibet publicari excommunicationes etc.

§. 2. Ac tam praefato Pompeio, & ejus successoribus Praepositis S. Eleutherii huiusmodi, quam aliis quibuscumque, sub excommunicationis latae sententiae, ac privationis omnium & singulorum beneficiorum, & decem millium ducatorum auri Camerae Apostolicae applicandorum poenis, ne deinceps similes excommunicationes S. Eleutherii concedere vel publicare, aut publicari, aut imprimere, vel imprimi facere, seu illis quomodolibet uti audeant seu praesumant, districtius inhibentes.

Interdicitur.

§. 3. Dilecto quoque filio Curiae causarum Camerae Apostolicae generali Auditori committimus, & mandamus, quatenus decretum ac inhibitionem nostram huiusmodi ubique locorum publicet, & publicari, ac sub praedictis, & aliis, ejus arbitrio applicandis & moderandis poenis, tam à praefato Pompeio, & successoribus, quam aliis quibuscumque observari mandet, & faciat cum effectu, cum potestate, si opus fuerit, tam Pompeium praefatum & successores, quam alios quoscumque quacumque dignitate, etiam Episcopali vel majori, aut mundana, vel alia dignitate fungentes, sub poenis praedictis, etiam ad personaliter comparandum coram eo, si sibi videbitur, aut alias, etiam per edictum citandi, ac contravenientes & rebelles, ut praefertur, multandi, corrigendi, & puniendi, aliaque faciendi, gerendi, & exercendi, in praemissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna.

Executio.

§. 4. Non obstantibus quacumque litis pendentia super facultate huiusmodi excommunicationes concedendi in Romana Curia, praefato, aut aliis quibuscumque Auditoribus, seu Judicibus inter praefatos Cardinalem & praepositum, aut alios quoscumque, necnon constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, quibusvis privilegiis & consuetudinibus per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, & nos ipsos forsan emanatis, roboratis, & innovatis, cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriis derogatoriis, quibus specialiter & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Causa.

§. 5. Volumus insuper motu & scientia similibus, quod praecatus nostri Motu proprio sola signatura sufficiat, &c.

& in iudicio & extra fidem faciat, regula contra non obstante.

Placet, & ita Motu proprio mandamus. A.

XVIII. De impetrationibus beneficiorum, tanquam certo modo vacantium.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Paulus divina providentia Papa Tertius, qui in castino assumptionis suae ad summi Apostolatus apicem, cupiens eorum fraudibus obviare, qui viventium beneficia, illorum praesertim, quibus aut propter senium, aut propter infirmitatem imminere vitae periculum, impetrabant, ut illis decedentibus, tanquam colligantes in illorum iuribus facilius subrogarentur, per quandam eius constitutum, inter alia voluit, ut deinceps nullus in iure, vel ad ius, in beneficio defuncti, quod illo vivente in casibus praemissis, vel similibus impetravit, aliquo modo subrogetur, ac subrogatio & gratia si neutri, si nulli seu novae provisionis, aut perinde valere, taliter impetranti nullatenus suffragaretur, quod etiam strictissime observari mandavit in impetrationibus beneficiorum, per privationem, & amotionem, ex quibusvis criminibus & excessibus forsitan perpetratis, etiam usque ad definitivam sententiam, quae tamen in rem non transivisset iudicatum, processum foret.

§. 1. Ac per alias constitutiones suas, seu Cancellariae Apostolicae regulas voluit, statuit, & ordinavit, quod quicumque beneficium Ecclesiasticum, tunc per annum immediate praecedentem pacifice possessum, & quod certo modo vacare praetenderet, ex tunc deinceps impetraret, nomen, gradum, & nobilitatem possessoris ejusdem, & quot annis illud ipse possideret, ac specificam & determinatam, ex qua clare constare posset, quod nullum ipsi possessori in dicto beneficio jus competere, causam in huiusmodi impetratione exprimere, & infra sex menses ipsum possessorem ad iudicium evocari facere, causamque ex tunc desuper infra annum, usque ad sententiam definitivam inclusive prosequi deberet, & teneretur, alioquin impetratio praedicta, & quaecumque inde secuta nullius existerent firmitatis, & idem impetrans de damnis & interesse possessorem praedictum propterea contingentibus ei satisfaceret. Et si possessorem ipsum injuste, frivole, & indebitum molestasse repertus existeret, quinqueaginta florenos auri persolvere Camerae Apostolicae esset adstrictus, nec aliud quam praemissa vacationis modus, etiam per literas si neutri, aut subrogationis, vel alias, sibi quoad hoc ut beneficium huiusmodi ea vice consequi, vel obtinere valeretur, quomodolibet suffragaretur, illudque nullatenus in antea litigiosum propterea censeretur.

§. 2. Et cui fide dignorum relatione innouit, quod huiusmodi voluntate, statuto, & ordinatione non obstantibus, multi ex causa cupiditate ducti ad beneficia Ecclesiastica per alios, etiam quoad quocumque multo antea tempore canonicè eis collata & possessa, quos valetudinarios, seu senio confectos conspiciunt, aut alias certo modo citò defecturos, vel eorum beneficia dimissuros sperant, improbe, ac per media illicita aspirantes, huiusmodi beneficia tanquam certo modo vacantia, & absque alio titulo, seu minus canonico detenta, à Sede Apostolica impetrabant, & illorum possessoribus litem super dictis beneficiis sic possessis movebant, & causas huiusmodi contra eos committi faciebant, & alias illos nunc titulos fingendo, nunc crimina impingendo, in ipsis beneficiis inquietabant, & molestabant, nec causas ipsas, prout etiam iuxta constitutionem praedictam tenebantur) expediri facere curabant, sed in longum protrahabant, expectantes obitum dictorum possessorum, & in iure eisdem possessoribus in dictis beneficiis, vel ad alia competente subrogarentur. Sicque per indirectum eisdem impetrantibus votum captandae mortis dictorum possessorum praebatur, ipsique possessores indebitè vexabantur, ac laboribus & expensis fatigabantur. Et saepenumero vexationem huiusmodi illicitis mediis redimere cogebantur, & quandoque destituti, seu desperati, in anxietatem ducebantur, eorumque bene-

ficia resignare, seu permutare, ac etiam illorum collatores, quominus de beneficiis per obitum dictorum possessorum vacantibus, & propter lites huiusmodi malitiosè & fraudulentè motas seu confectas, liberè disponere, & sua ordinaria auctoritate in praemissis uti possent impediebantur, in animarum ipsorum impetrantium periculum, & dictorum possessorum gravè praedictum, & ordinariae potestatis huiusmodi collatorum laesionem.

§. 3. Attendentes malitiis hominum non esse indulgendum, sed potius obviandum, ac volens ipsorum beneficia obtinentium quieti & securitati providere, constitutionem praedictam innovando, & ad impetrantes beneficia illorum, qui aliquo evidenti impedimento detinebantur, quamvis senio confecti, aut infirmitate detenti non forent, extendendo, etiam voluit, statuit, & ordinavit, quod de cetero impetrantes beneficia Ecclesiastica cujuscumque qualitatis, per privationem & amotionem, vel alias propter commissas, excessus, & crimina, vacantia vel vacatura in supplicatione desuper porrecta, excessus, & crimina ipsa, ac eorum qualitates, nec non modos, & causas tales, ex quibus de iure privatio ipsa incurset, aut facienda censetur, & similiter impetrantes, etiam per modum devolutionis, beneficia tanquam certo modo vacantia, & ab aliis etiam non senio confectis, nec infirmitate, aut impedimento detentis, tanquam nullo, seu minus canonico titulo possessa, modum vacationis illorum in supplicatione desuper porrecta, specificè & determinatè, ac dispositivè exprimere teneantur, & antequam decretum citationis à iudice cui causa commissa fuerit, per se vel procuratorem eorum petant, coram eo iuramentum, quod credunt ea quae sic expresserunt, vera esse, & posse ea probare, corporaliter praestare, & deinde excessus & crimina, aut modum vacationis huiusmodi proponere, & deducere, & intra octo dies observationem termini ad articulandum, per eum vel procuratorem suum suo ordine, & loco, ita quod si ipse terminus sic non servetur, dicti octo dies post observationem termini secundo loco servati, quicumque is fuerit, currissè censeantur factam immediate sequentes probare, nec non ex tunc infra annum, similiter à die impetrationis eorum computandum, causam contra eosdem possessores, usque ad definitivam sententiam prolationem inclusive prosequi debeant & teneantur.

§. 4. Quodque impetrationes de beneficiis tanquam per privationem, & amotionem, vel alias propter commissos excessus, & crimina vacantibus vel vacaturis, absque causis, seu causarum privationis & amotionis, aut excessuum & criminum vacationem huiusmodi cautionum, nec non tanquam de certo modo vacantibus, etiam per modum devolutionis, absque modi vacationis specificis expressione, etiam praetextu quarumcumque clausularum quomodolibet implicitarum, & quantumcumque praegnantium, etiam quod causae, & excessus, ac crimina, nec non modi vacationum huiusmodi in literis pro expressis habeantur, vel etiam dispositivè exprimi possint, disponentium, in supplicationibus insertatum, eisdem impetrantibus nullatenus suffragentur, & quantumcumque subrogationes per ipsos impetrantes de beneficiis, quae etiam cum huiusmodi expressione impetraverint tanquam litigiosis, in iure vel ad ius eorum, quos huiusmodi excessus & crimina perpetrasse, aut quorum beneficia per devolutionem, aut alias certo modo vacasse narraverint, à Sede Apostolica, vel Legatis ejus quomodolibet impetrandae, seu etiam Motu proprio concedendae, nisi quod impetrantes excessus, & crimina, aut modum vacationis huiusmodi intra dictos dies observationem dicti termini ad articulandum per ipsos impetrantes, aut eorum procuratores, ut praefertur, non autem per eos aut ipsorum procuratores factam, quoad excludendos post dictos dies ipsos impetrantes à probatione excessuum, seu criminum, aut modi vacationis praedictorum nihil operari volumus contra possessores beneficiorum quae impetraverint, probaverint, etiam si alia excessus & crimina, privatione, aut privationis declaratione digna, etiam ante lapsum dictorum octo dierum probaverint, nullius sint roboris vel momenti. Quodque subrogationes huiusmodi, si ij contra quos huiusmodi impetra-

Pontif. x. idem forma de curio servanda in impetrationibus beneficiorum punit.

Et impetrationes alias factas innovandas & nullas declarat.

impetrationes fieri, in itinere propter id suscepto, quod post excommunicationem citationis, etiam per edictum factæ, etiam si de dictorum citatorum notitia aliter non apparuerit, propterea attentatum præsumatur, et si fuerint, etiam si senes, aut valetudinarii, seu impediti, ut præfertur, non extiterint, aut etiam ij, contra quos huiusmodi impetrationes fieri, morte violenta decesserint, licet nullum penitus argumentum, aut nulla conjectura habita fuerit, quod collitigans id fecerit, aut de tali morte culpabilis, seu conscius fuerit, locum non habeant. Et si post lapsum dicti anni, vel etiam eo durante, & istis octo diebus post dicti termini ad articulandum, absque probatione prædictorum excessuum, seu criminum, aut modi vacationis per ipsos impetrantes, vel eorum procuratores observationem elapsis, contingat possessores dictorum beneficiorum, seu aliquos ex eis decedere, aut eorum beneficia simpliciter vel ex causa permutationis, aut alias quomodolibet, in Romana Curia vel extra eam vacare, non censeantur propterea beneficia ipsa litigiosa de huiusmodi beneficiis sic vacantibus provideri, & alias liberè disponi possit in omnibus & per omnia, ac si contra dictos possessores aliqualis modo præmissio mota non fuisset.

*Impetranti-
bus tamen h
de rito
impetrant.*

§. 5. Et nihilominus impetrantes prædicti ad ambita beneficia huiusmodi obtinenda censeantur perpetuò inhabiles, necnon vexatæ parti omnia damna, interesse, & expensas persolvere teneantur, ac omnibus & singulis beneficiis Ecclesiasticis, per eosdem impetrantes obtentis, se triennio suspensos noverint. Quibus, si se in eis propria temeritate injecerint, ipso jure privati sint, ac calumnioso perjurio, juxta canonicas sanctiones, puniantur. Decernens novas provisiones super impetrationibus prædictis pro tempore, etiam antequam dicti octo dies elapsi fuerint, iis in quorum favorem emanaverint, in fraudem huiusmodi constitutionis non suffragari. Et si ii, qui impetrationes modo prædicto fecerint, beneficia sic impetrata resignaverint, quandoquomque id fecerint, illis, quibus de beneficiis huiusmodi per resignationem de eis factam, & admittam provisum fuerit, præsentem constitutioni subjacere, & in eodem statu in quo dictus resignans tempore huiusmodi resignationis erat, quoad hoc censeatur & esse.

*Decretum ir-
ritum.*

Papa subscr.

*Du. P. An. 8.
11. Decemb.*

§. 6. Sicque in præmissis omnibus judicandum fore, sublata, & irritum quoque, &c.
Placet, publicetur, & describatur A.

Acta & publicata suis in Cancellaria Apostolica die sabbati 27. Aug. & successivè undecima Decembris anno millesimo quingentesimo quadragesimo primo. Ia. Gemilius Proculus.

XXIX. Spolia Ecclesiasticarum personarum, sine testamento, aut facultate testandi decedentium, vel ultra quantitatem de qua testari possunt disponentium, ad Rever. Cameram Apostolicam spectant.

De hac materia spoliarum plenè notabo in Pauli V. constit. 18. In eminenti.

Edict. A. D. 1543. P A U L U S E P I S C O P U S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Extr. 100. **R**omani Pontificis providentia circumspècta, dubia quæ litium dispendia afferre possent, in suæ declarationis arbitrio tollit, ac desuper statuit, & ordinat, prout rerum qualitate pensata, conspiciit in Domino salubriter expedire.

*Causa hujus
modi in 1543.* §. 1. Cum itaque, sicut accepimus, à nonnullis nimium curiosis, qui jura Camere Apostolicæ usurpare, ac Cameram præfatam illis defraudare vellent, in dubium redigatur, an res, & bona spolia nuncupata, Prælatorum, etiam Pontificali, vel alia majori dignitate fulgentium, cæterarumque personarum Ecclesiasticarum, sæcularium & regularium, tempore obitus ipsorum remanentia, ex eo

quod Romano Pontifici pro tempore existenti, & Camere præfatæ reservata fore aliqua generali Apostolica constitutione forsitan non caveatur, ad Cameram prædictam jure legitimo spectare & pertinere debeant.

§. 2. Nos, etsi satis evidenter constet, & appareat, prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, & nostram indubiam intentionem & voluntatem semper fuisse, ut spolia huiusmodi ad dictam Cameram, & non ad alios spectarent & pertinerent, & quod pro eadem Camera exigerentur, & recuperarentur, cum prædecessores præfati diversos dictorum spoliarum, ut ad Cameram prædictam spectantium, & pertinentium, collectores, & exactores, in variis provinciis & locis deputaverint, & constituerint, & nos deputaverimus, & constituerimus, variæ quoque literæ ab eisdem prædecessoribus, & à nobis super exactione aliquorum eorundem spoliarum, in quibus spolia huiusmodi ad præfatam Cameram spectare expressè continebatur, emanaverint, ac semper de illis dicti prædecessores per plerasque alias literas, tanquam de rebus ad Cameram prædictam pertinentibus, donando, vel transigendo, aut alias diversimodè disposuerint, & nos disposuerimus, necnon ea ab antiquissimo tempore citra, dictæ Camere nostræ nomine exacta, & inter jura ipsius Camere connumerata fuerint, ne tamen præmissorum veritas deprimi, & mendacium desuper in præfatæ Camere præjudicium, locum sibi vindicare valeant, attendentes quod iniquum esset, si ex Apostolicæ Sedis benignitate, vel alia rationabili causa, ad singula quæque loca Collectores non destinantur, jura ipsius Camere propterea depereant, dubium huiusmodi enucleare, ac in præmissis opportunè providere volentes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine declaramus, res & bona huiusmodi, spolia, ut præfertur, nuncupata, in quibusvis regnis ac dominiis, tam citra quam ultra montes, & maria consistentia, quæ pro tempore post obitus Prælatorum & personarum prædictarum, quantumcunque etiam ut præfertur, vel alias quomodolibet qualificatarum, etiam Cardinalatus honore fulgentium, qui nullo condito testamento, vel absque sufficienti facultate, aut ultra quantitatem de qua facultatem habuerint, condito, decesserint, decedent, remanserint, remanent, & remanebunt, etiam quod ad illa recuperandum aliqui Collectores deputati non fuerint, ad Cameram Apostolicam, & non ad alios, etiam in quibusvis Cathedralibus, etiam Metropolitanis, & Collegiatis, ac aliis Ecclesiis, Monasteriis, cæterisque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, sæcularibus, & quorumvis Ordinum regularibus, utcumque qualificatis successores, illa in titulum, commendam, administrationem, & alias quomodolibet pro tempore obtinentes, etiam si ad illa vigore prioris tituli jus regrediendi, seu accedendi, vel ingrediendi concessum fuerit, spectasse, & spectare, illaque tanquam ad ipsam Cameram spectantia, perpetuò colligi, & recuperari potuisse & posse, atque debere, ac ita, ut præfertur, eorundem prædecessorum, & nostram intentionem & voluntatem semper fuisse, fidem facimus & attestamus per præfentes.

*Declarat
quod
personæ
Ecclesiæ
in rub.
fiant
ver. Ca
Apostolice*

*Et ita
aliam
r. dicit*

*Extr. 100
deputatum*

§. 3. Decernentes sic, & non aliter per quoscunque tam ordinaria quam delegata & mixta auctoritate fungentes iudices & personas, ubique in quacunque instantia judicari, definiri, & decidi debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, interpretandi, ac decidendi facultate, necnon irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Quocirca dilecto filio Guidoni Ascanio Sfortie sancti Eustachii diacono Cardinali, Camerario nostro, ejusque in Camerariatus officio successoribus committimus, & mandamus, quatenus exactioni, & recuperationi spoliarum huiusmodi incumbant, & illa ad Cameram Apostolicam pervenire, ac præmissa ab omnibus inviolabiliter observari faciant, nec permittant Cameram ipsam vel ejus agentes desuper modo aliquo molestari, impediri, vel inquietari, contradicere, & c. compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

§. 5. Non

§.5. Non obstantibus præmissis, & quibuscumque Apostolicis, ac in Provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon quorumcumque Ecclesiarum, & Monasteriorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus, illorum tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum inferrentur, pro sufficienter expressis habentibus, hac vice dumtaxat, illis alias in suo robore permanentibus, specialiter & expressis derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.6. Volumus autem quod præsentibus literis in Cancellaria Apostolica, & Camera prædicta publicentur, & inter constitutiones extravagantes ad perpetuam rei mem. valituræ conscribantur.

Nulli ergo, &c.
Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quadagesimo secundo, tertio nonas Januarii, Pont. nostri Anno octavo.

Anno à natiuitate Domini 1542. die Luna vigesima Martii, præsentibus retroscripta litera lecta & publicata fuerunt in plena Camera Apostolica, & ex mandato ipsius decreto registrata in libro de Curia, &c.

Lecta & publicata fuit in Cancellaria Apostolica die 23. Martii 1542. anno Pont. D.N. octavo.

XXX. Inquisitorum hæreticæ prauitatis facultas procedendi contra omnes etiam regulares, prædicantes aut proponentes scandalosas propositiones, & à fide Catholica discrepantes.

Ad hujusmodi bulla declarationem & ampliationem vide Pii IV. const. 51. Pastoralis, & Pauli V. const. 26. Romanus.

PAVLVS EPISCOPVS, &c.
Ad perpetuam rei memoriam.

IN Apostolici culminis specula diuinæ gratiæ munere collati, nihil magis esse nostri officii duximus quam sedulo, ac diligenter omnia circumspicere, quæ catholici nobis commissi gregis custodiæ ac conservationi confiant, illamque in primis curam suscipere, ut quæ materiam scandali præbere possent, penitus succidantur, ac radicibus extirpentur, nec ea usque pullulare sinantur.

§. 1. Cum itaque sicut accepimus, in nostris Bononiæ ac Mediolani, & quamplurimis aliis Italiæ civitatibus & locis, nonnulli sæculares, ac etiam religiosi prætextu quorundam indultorum, ac concessionum seu privilegiorum, & exemptionum à Sede Apostolica per ipsos obtentorum, & ab inquisitoribus hæreticæ prauitatis in eisdem civitatibus & locis per Sedem Apostolicam, aut illius auctoritate deputatis, illorum jurisdictione exemptos se prætendentes, varias propositiones scandalosas, & erroneas, ac piarum mentium offensivas, & quandoque etiam hæresim sapientes, ac Catholicæ fidei minus conformes, publicè proponere ac disputare, & pro viribus sustinere, necnon populis prædicare, non sine magno Christi fidelium animarum periculo. ipsiusque fidei detrimento, & totius religionis opprobrio temerè audeant & præsumant.

§. 2. Nos qui desideranter in votis gerimus, ut fides præfata nostris prosperetur temporibus, & prauitas hæretica de sinibus fidelium extirpetur, attendentes non ideo ab Apostolica Sede privilegia, & exemptiones con-

cedi solitas esse, ut per ea scandala & fidei diminutio generentur, sed potius ad ea tollendum, & ipsam fidem augendum, volentesque ne de cætero per propositiones & prædicationes hujusmodi in perditionem, quod est, animæ fidelium prolabantur, obviare, & ne prædictorum prædictarum prætextu valeant talium præsumptorum in eorum tam detestabili temeritate persequere, eorumque iniquitas remaneat impunita, morbo hujusmodi necessitatem adhibere medelam, Motu proprio, & ex certa nostra scientia volumus, statuis & ordinamus, quod Inquisitores præfati in tota Italia, & Insula Chii deputati & in posterum deputandi, contra omnes & singulos, tam sæculares quam religiosos quorumvis Ordinum, etiam mendicantium professores, cujuscumque sexus, gradus, status, conditionis, dignitatis, & præminentie, non tamen Episcopalis existant, qui propositiones suspectas, scandalosas, periculosas, errores continentes heresim sapientes, ac aliàs Catholicæ fidei minus conformes hujusmodi, vel eorum quolibet in posterum asserere, seu publicè proponere, & populis prædicare audeant vel præsumant, juxta auctoritatem, & potestatem eis inquisitoribus à jure, aut aliàs quomodolibet traditam & concessam, procedere & inquirere, suamque jurisdictionem exercere debeant. Necnon eis contra illos, juxta prædictam potestatem, ut præfertur, procedendi & inquirendi, & jurisdictionis hujusmodi exercendæ facultatem, quatenus opus sit, eadem auctoritate de novo concedimus.

§. 3. Decornentes præsentibus nostris literis, nisi per signaturam manu nostra signatam minime derogari posse, irritumque & inane quicquid secus super his à quocumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 4. Districiusque inhibentes locorum Ordinariis, sub interdicti ingressus Ecclesiæ, & suspensionis à regimine & administratione suarum Ecclesiarum, necnon civitatum & locorum quorumlibet Dominis, Gubernatoribus, & Rectoribus, & aliis quibuscumque, sub excommunicationis lætæ sententiæ, ac bonorum suorum privationis pœnis eo ipso, si contrafecerint, incurrendis, ne Inquisitores præfatos, quo minus contra propositiones præfatas, vel eorum quolibet, sub indultorum, concessionum, privilegiorum, & exemptionum eorundem, & quovis alio prætextu asserentes, proponentes, & prædicantes hujusmodi procedere, inquirere, eorumque jurisdictionem exercere liberè possint & valeant quovis modo per se vel alium seu alios, directè vel indirectè impedire præsumant.

§. 5. Non obstantibus præmissis & Apostolicis, ac in provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon Ordinum earundem juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, privilegiis quoque & exemptionibus prædictis quibuscumque, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & per nos & Sedem Apostolicam concessis, confirmatis, & innovatis, quibus, et si pro sufficienti illorum derogatione de illis, illorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda foret, tenores hujusmodi pro sufficienter expressis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in suo robore permanentibus, specialiter & expressis derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 6. Et quia difficile foret præsentibus nostras literas originales ad singula loca quod opus foret destinare, volumus, & decernimus, quod earum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides indubia, in judicio & extra ubicumque exhibita fuerint, detur, ac eisdem stetur, ac si originales literæ ipsæ exhibitæ forent, vel ostensæ.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 14. Januarii, millesimo quingentesimo quadagesimo secundo, Pontificatus nostri Anno octavo.

R R r Com

reclara
va
sona
clera
m, de
vni
r. Ca
ostia

publi-

P. An. 8.

tratio.

tratio.

tratio.

An. D.

tratio.

sa hujus

tratio.

tratio.

Præmissis
privilegiis
non habent
Episcopos
ind. etia
trio. hujus
quod illi
14. 17. de la
tratio.

Clausula
præservativa.

In suo obedi-
di Inquisito-
ribus.

Clausula de-
rogatoria.

Transumptis
fides.

Dat. P. An. 8.
die 14. Jan.

XXXI. Comprobatio gratiarum, jurisdictionum, & indultorum Collegii Fabricæ B. Petri, in capite Apostolorum de Urbe, cum aliorum privilegiorum concessione.

Hanc bullam iste Pontifex iteratè confirmavit die 10. Januarii 1547. & Paulus IV. die 24. Junii 1555. Ideò non est curandum de intermedis, & respectivè præcedentibus suspensionibus & revocationibus. Quæ autem de his gratiis revocata postea, aut restricta fuerint à Concilio Tridentino, & Pio IV. & Successoribus, hic in apostolice adnotabo. Prout & alia hanc Fabricam concernentia indicavi tibi sup. ad const. 3. Clem. VII. Admonet.

Edicta An. D. 1546. P A U L U S P A P A I I I. Ad futuram rei memoriam.

Basilica 3. Quæ de Prædictis Pontifici indultis decorata fuit. Hæc vide in bulla in rubricis indicatis.

U^m ad universas Urbis Basilicas, & Orbis Ecclesias, pro injuncto nobis desuper Apostolice servitutis officio, crebris vigiliis, & assiduis studiis attendimus, ad sacram præcipuè B. Petri Apostoli de Urbe Basilicam, eo libentius nostræ mentis oculos convertimus, quod Basilica in nascentis Ecclesiæ sancta institutione, ac primorum Christianæ Religionis Clericorum norma, traditionibusque, & sacris institutis, ac divinis regulis, eloquiisque præmunita extitit, & ab ejus primæva erectione variis virtutum meritis semper resplendit. Quamobrem nonnulli Romani Pontifices prædecessores nostri, innumeris Basilicam ipsam privilegiis & dignitatum titulis decorarunt. Unde nos, eorum ducti exemplo, decet, ut Basilicam ipsam nostris etiam gratiarum muneribus muniamus, & his, quæ pro ipsius Basilicæ augmento, ac personarum inibi vota sua exsolventium commoditatem processerunt, ne in contentionis scrupulum labantur, sed firma & illibata persistent, nostri muniminis adjicimus firmitatem, ac ut dubia quæ in privilegiis, & gratiis ipsis subortiri possent, nostræ declarationis adminiculo separentur, libenter consulimus, ac desuper providemus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire.

Julian II. pro subventionem Fabricæ, his qui possunt, vel precibus, vel subventionem infra annum à die sua concessione, facultatem committit.

§. 1. Sanè nobis nuper pro parte Venerabilium fratrum nostrorum Francisci Alerici, Pauli Nucerini, Petri Aquæ, & Philippi Burgi sancti Sepulchri Episcoporum, ac dilectorum filiorum Magistri Joannis Baptistæ Cicæ, & Notarii nostri, & causarum Cameræ Apostolicæ generalis Auditoris, necnon Raphaëlis de Casalibus civis Romani, modernorum Fabricæ dictæ Basilicæ deputatorum exhibita petitio continebat, quod nuper postquam fel. record. Julius Papa II. prædecessor noster, qui antea, cum ad Basilicæ prædictæ restorationem operarias manus apposuisset, cognoscens fabricam hujusmodi absque piis & largis fidelium erogationibus ad finem optatum perducere non posse, universis Christi fidelibus utriusque sexus, qui infra annum ex certo tempore tunc expresso computandum, in capsa ad id in dicta Basilica collocanda per se ipsos mitterent, vel alios mitti, & poni facerent tantum quantum eorum pia devotio eis diceret, in pecunia numerata, aut rebus aliis ad opus ipsum convertendis, vel circa dictum opus se personaliter exercerent, seu tunc generali Thesaurario suo se ad piè erogandam aliquid ad opus hujusmodi, juxta eorum devotionem efficaciter obligarent.

Confessorem eligendi qui certis casibus absolvere possit.

§. 2. Ut idoneum possent eligere confessorem, qui eos à certis tunc expressis casibus absolvere, & super certis etiam tunc expressis in foro conscientie dumtaxat dispensare possit, facultatem per quasdam concesserat.

Præterquam ut hujusmodi confessiones intra annum effinerentur, & annuum ad ejusmodi

§. 3. Et deinde providè attendens, difficile fore prædictas infra annum à die illarum publicationis ad notitiam Christi fidelium ultra montes consistentium pervenire posse, ipsas per alias ad sui beneplacitum prorogaverat, cupiens nonnullarum Provinciarum totam Italianam, Siciliam ultra pharum, Corsicam, Cretam, Cyprium, Rhodum &que Jerosolimam, Dalmatiam, Croatiam, Bosniam, Ungariam, Austriam, Bohemiam, & Poloniam, ac insulas maris mediterranei continentium personas, aut in eis degentes, quæ ob locorum distantiam personaliter ad dictam Basilicam se conferendi, aut per alium pias eleemosynas pro hujusmodi Fabrica in dictam capsam transmittendi omnimodam commoditatem non habebant, ipsarum indulgentiarum participes fieri, universis eisdem Christi fidelibus utriusque sexus, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & præminentia existenter, etiam Ecclesiasticis, religiosis, ac aliis secularibus per universas Provincias, & insulas prædictas constitutis, verè penitentibus, & confessis, qui infra annum, & deinde ad beneplacitum suum à publicatione priorum literarum suarum prædictarum in dictis Provinciis & insulis faciendæ computandum, Ecclesias in dictis Provinciis & insulis, quas quidam tunc ab eodem prædecessore deputatus Commissarius nominasset, juxta illius, seu deputandi ab eo providam ordinationem super eo faciendam, devotè visitasset, & in capsis ad id in subsidium dictæ Fabricæ deputandis, pias eleemosynas effectualiter ponerent, peccatorum remissiones, & alia spiritualia dona concesserat & indulgerat per quasdam alias.

placitum regis, Committitur ad colendum dicitur. Quæ Conscriptio, ad deputandum eleemosynas largientem plenariâ carorum remissionem, & sic. Tu scias nos in quibus pro porrigitur manus dicitur, & sic. Tu scias nos in quibus pro porrigitur manus dicitur, & sic.

§. 4. Et postea eodem Commissario vita functo, idem prædecessor alium deputando universis Christi fidelibus utriusque sexus, tam secularibus quàm regularibus Ordinum quorumcumque Provinciarum & insularum prædictarum, qui juxta ejusdem Commissarii, aut deputati, seu subdelegati, aut deputandorum, seu subdelegandorum ab eo providam ordinationem super eo faciendam, in capsis ad id deputandis, juxta Nuncii, & Commissarii, ac deputandorum, & subdelegandorum prædictorum ordinationem, & arbitrium pias eleemosynas effectualiter posuissent, plenissimam omnium peccatorum suorum remissionem consequerentur.

§. 5. Et quia cum præfatis Commissario, seu delegandis & subdelegandis prædictis convenirent, ut idoneum possent eligere confessorem Presbyterum, seculares vel cujusvis Ordinis etiam mendicantium regularem, qui eorum confessione diligenter audita, pro commissis per eos delictis & excessibus, ac peccatis quibuslibet quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam Sedi prædictæ reservatis casibus ac censuris Ecclesiasticis, etiam ab homine, vel ad alicujus instantiam latis, de consensu partium, etiam ratione interdicti incurris, & quarum absolutio dictæ Sedi reservata foret (præterquam machinationis in personam Summi Pontificis, occisionis Episcoporum aut aliorum Superiorum Prælatorum, & injectionis manuum violentarum in illos aut alios Prælatos, falsificationis bullarum, & literarum Apost. delationis armorum & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, ac sententiarum, & censurarum, occasione Aluminum Tulphæ suæ, ac de partibus fidelium ad infideles, contra prohibitionem suam delatorum, incurrarum) semel in vita, & in non reservatis casibus, toties quoties id petissent, & in mortis articulo, plenariâ omnium peccatorum indulgentiæ & remissionem impendere, ac penitentiam salutarem iungere, & Eucharistiæ Sacramentum, præterquam in die Paschatis, & in mortis articulo, alijs anni temporibus ministrare. Necnon per eos emissa vota quæcumque (ultra maris, ingressus religionis, & castitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare. Ac cum simoniz in ordinibus, vel beneficiis commissæ labe pollutis, ad ipsum opus contribuentibus super irregularitate, si quam censuris hujusmodi ligati, missas & alia divina officia, non tamen, in contemptam clavium celebrando, aut alias divinis se immiscendo, seu alias quomodolibet, etiam beneficia Ecclesiastica præmissorum occasione vel alias indebite occupando, præterquam ratione homicidii voluntarii & bigamiz contraxissent, dispensare, eosque absolvere, omnemque inhabilitatis & infamiz maculam, sive notam ex his provenientem abolerè, & ut in susceptis ordinibus ministrare, ac si acquisita beneficia Ecclesiastica, quæ ex tunc eis de novo collata censerentur, & perceptos ex eis fructus, etiam ratione omissionis horarum canonicarum, & divinorum officiorum, facta aliqua compositione cum eis concedere.

placitum regis, Committitur ad colendum dicitur. Quæ Conscriptio, ad deputandum eleemosynas largientem plenariâ carorum remissionem, & sic. Tu scias nos in quibus pro porrigitur manus dicitur, & sic.

Quæ Conscriptio, ad deputandum eleemosynas largientem plenariâ carorum remissionem, & sic. Tu scias nos in quibus pro porrigitur manus dicitur, & sic. Tu scias nos in quibus pro porrigitur manus dicitur, & sic.

§. 6.

Commisario si otia po- nentem com- muni super- arboribus vel quibus- dam debitis

§.6. Necnon super male ablati incertis, vel per usurariam pravitatem qua sitis, etiam certis, quae frenerator ab alio frenerator extorsisset, & quae ipse requisitus usurarius restituere paratus non esset, vel alicui privatæ Ecclesie deberentur, in quibus tamen Rom. Ecclesia de jure communi succedere posset, ac etiam bonis, quae ad alicujus manus pervenissent, & illa habentes, quibus restitui deberent, ignorassent, vel dubitassent, quamquam male ablata per eos non existerent, seu illa ad eos pervenirent. Et similiter de his, quae pauperibus, & aliis piis locis, in genere, & absque ulla speciali determinatione, & propriis nominibus personarum non expressis relicta forent, pro praeterito & futuro ex tunc temporibus componere. Ita ut soluta aliqua quantitate, praedicta Fabrica eidem Nuntio vel Commissario, vel deputando, vel subdelegando ab eo dumtaxat, in ipsis capitulis ponenda, à reliquorum sic relictorum & male ablatorum, ac per usurariam pravitatem extortorum, seu quae ad eos alias pervenissent, & cui ea restituere debuissent, dubitabant vel ignorabant, ut praefertur, restitutione absoluti existerent, ultra restituere minimè tenerentur, eis concedere, ac illa, quae ante publicationem dictarum indulgentiarum suarum inexacta, etiam illa Ordinariis, pro ipsis tamen incertis, quoquo modo relicta, donata, & quae eis quoquo modo obveniebant.

Commisario si otia po- nentem com- muni super- arboribus vel quibus- dam debitis

§.7. Necnon quae ab ipsis Ordinariis vel eorum nomine post ipsam publicationem exacta, & eis quoquo modo soluta, ac etiam quae ante publicationem ipsam, pro ipsis tamen certis aut incertis personis & locis non debebantur, sed post publicationem praedictam deberi coeperunt, etiam si ea Ordinariis, ut praemittitur, relicta, donata, aut obventa, tanquam iam eis indebita per ipsum Commissarium, & de legatis, ac sub legatis, ac ipso, nomine dicta Fabrica, libere exigere, ac peti, & aliquid posse, & debere, etiam sub censuris Ecclesiasticis, ac penis pecuniariis, aliisque juris remediis opportunis, invocato etiam ad hoc, si opus esset, auxilio brachii secularis.

Commisario si otia po- nentem com- muni super- arboribus vel quibus- dam debitis

§.8. Ac quoscumque qui ante aetatem legitimam ad factos Presbyteratus ordines absque aliqua dispensatione se promovendi fecissent, & in susceptis ordinibus etiam ministrassent, ac quicumque ex quavis licita aut illicita cognatione proveniente affinitate & consanguinitate, aut cognatione, carnali vel spirituali, inter levatum, & levantem, excepto simplici aut multiplici gradu: ac quoscumque qui publicæ honestatis justitiæ impedimento, & seu alias quomodolibet impediti matrimonium scienter vel ignoranter, in quarto vel in tertio, ac per copulam fornicariam, non tamen publicam, etiam in primo affinitatis gradu contraxissent, & carnali copula consummassent, si impedimentum hujusmodi in judicium deductum non fuisset, vel scandalum generare non posset, ab excessu hujusmodi, ac excommunicationis sententia, quam propterea incurrissent, in iuncta inde eis pro modo culpæ poenitentia salutari, quæ ad Fabricam hujusmodi dirigetur, & quod de cætero talia non committerent, nec committentibus auxilium, consilium vel favorem praestarent, & aliis quæ de jure forent injungenda, absolvere, & ut de novo invicem matrimonium contrahere, & in illo sic contracto similiter remanere liberè & licitè valerent, prolem tunc susceptam ex hujusmodi matrimonio si qua esset, & ex tunc de cætero suscipiendam legitimam decernendo, in foro conscientiae dumtaxat, tam quoad alios quam quoad illos, qui in tertio vel quarto consanguinitatis gradu existentes, matrimonium contraxissent, ut praefertur, quos in utroque foro absolvi, & matrimonium de novo, etiam publice, contrahere posse voluerat. Et cum eisdem promotis super irregularitate, quam etiam in dictis ordinibus ministrando contraxissent, quodque in dictis ordinibus ministrare possent, dispensare.

Commisario si otia po- nentem com- muni super- arboribus vel quibus- dam debitis

§.9. Ac cum quibuscumque qui bona Ecclesiarum, Monasteriorum, & Ecclesiasticorum beneficiorum quomodolibet haberent, & judicialiter deficientibus probationibus, ad illorum restitutionem compelli non possent, etiam per eos probari posset, & bona omnia, ac quaecumque legata & alia quomodolibet etiam hereditatis titulo pro male ablati restitutione relicta hæcenus, & quæ relinquere legari contingeret in futurum, durante

Bullar. M. g. Tom. I.

deputatione Nuntii, & Commissarii hujusmodi, in quibuscumque testamentis, donationibus causa mortis, codicillis, aut aliis ultimis voluntatibus, per quoscumque & ubicumque factis, & quæ durante hujusmodi deputatione factæ forent quibuscumque incertis Ecclesiis, & piis locis, aut personis similiter incertis vel absentibus, taliter quod propter ipsorum absentiam merito ab eis noticia haberi non posset. Ac etiam quæ restitutioni subjacerent, sed in eis, vel ad ea personis, quibus illa fieri deberent, receptio non competeret, necnon quaecumque in testamentis, donationibus causa mortis, codicillis, aut aliis ultimis voluntatibus pro Redemptione Captivorum, etiam B. Mariæ de Mercede, & sanctæ Trinitatis Redemptionis Captivorum Ordinibus, & S. Eulæie Barchinonensium, relicta forent, ac hæreditates, & bona decedentium ab intestato, clericorum & laicorum, etiam ex indulto Apostolico, aut alias ad Redemptionem praedictam Captivorum dedicata pertinere debuissent, facultate Nuntii & Commissarii concessa hujusmodi durante.

§.10. Necnon omnes, & singulas pecunias, & res alias quæ in prandiiis, & conviviis, ac publicis spectaculis in aliquibus celebritatibus, ex voto & statuto ac consuetudine, in quibusvis locis exponi consueverant, & facultate Nuntii & Commissarii hujusmodi durante, exponi debuissent, ad Fabricam hujusmodi applicaverat, & sub restitutione bonorum Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum hujusmodi, Competenti recepta portione, vel quantitate pro eis, in Fabricam hujusmodi convertenda, ipsos sic ea tenentes ab ulteriori eorum restitutione liberè absolvere, & quod illa retinere liberè possent, in posterum eis concedere.

§.11. Ipsi que Nuntius & Commissarius, & quibus vices suas in genere vel in specie duxisset committendas, possent dubitates quascumque tam super qualitate personarum, quibus facultas eligendi concessam concedi posset, etiam si comprehenderentur communia Civitatum, universitates oppidorum, vicariorum, villarum, & aliorum locorum, ac Collegia, quæ & illorum singulares personæ absolute à praemissis, vel aliquo modo praemissorum, ac dispensatione super eis, vel aliquo eorum indiguissent, quam cætera alia dubia decidere, & summam pecuniariam pro consequenda indulgentia hujusmodi & aliis praemissis limitare, & taxare, ac facultatem eligendi concessam hujusmodi concedere.

§.12. Ac quascumque indulgentias, tam à dicto praedecessore quam à praedecessoribus suis & Sede praedicta, vel ejus auctoritate quibuscumque Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, etiam nostro, tunc suo, S. Spiritus in Saxia de urbe, Ord. S. Augustini, & aliis piis locis, universitatibus, confraternitatibus, cujuscumque qualitatis, & ad quencumque usum, etiam laicorum & clericorum institutis, & singularibus personis etiam plenariis, in vita, ac quascumque facultates quibusvis personis, cujuscumque dignitatis, etiam Cardinalatus honore, aut legatione fungentibus, super praemissis vel aliquo praemissorum eatenus concessas (praeterquam ratione sustentationum pauperum, & miserabilium personarum in Parisiis, & S. Jacobi de Galicia, ac Portugalliae Regis Hospitalis degentium) quas quoad illorum usum in Provinciis, in quibus dicta Hospitalia respectivè ita, secundum Cancellariæ nostræ morem terminandis, & non in aliquibus aliis locis durare voluerat, ac expeditionem contra infideles, & hæreticos concessis, etiam quascumque clausulas praeservativas adversus revocationes, & suspensiones earundem in se continentem, quando, & quoties, & ad quod tempus Nuntio, & Commissario praefato, vel deputandis, & subdelegatis ab eo videretur opportunum, suspendere, quæ omnes, & singulas idem praedecessor ad sui beneficium suscipiendū, prohibens quæstas quascumque illarum occasione fieri solitas.

§.13. Et ut animarum salus eo potius procuraretur, quomagis aliorum egebant suffragiis, animabus in purgatorio existentibus, quæ per charitatem ab hac luce Christianæ decederant, & quæ dum viverent sibi ut hujusmodi indulgentia suffragaretur, memorant, succurrere cupiens, voluerat & concesserat, ut si qui parentes, amici,

Restitutio- que eius re- ceptio non com- petet, ab Relicta vel debita hujus- modi Capti- vorum.

Refuge extor- ptas in con- viciis & spe- ctaculis in- bibis, tempo- re festivitatis.

Commisario si otia po- nentem com- muni super- arboribus vel quibus- dam debitis

Si indigne- que auctori- tate concessas, hujus- modi. hujus-

Et sic illam- que in pur- gatorio ex- istentibus, quæ dum viverent sibi ut hujus- modi indulgentia suffragaretur, mem- rant, succurrere cupiens, voluerat & concesserat, ut si qui parentes, amici,

Tu autem recordare quod Pius V. reuocauit, ne superius adnotauit.

Leo X. prædicta omnia confirmauit, & Notarius ad ostendendum legitur præfata tunc posse de. re. it.

Et Commissario prædicto de e. facultate n. compo. u. n. di. ad ut. l. i. c. m. Ex. b. r. i. c. a. super leg. g. u. t. u. r. i. s. i. n. f. r. a. a. n. n. u. m. non. e. x. e. u. t. i. o. n. e. ad. f. a. u. o. r. e. m. c. e. r. t. i. o. r. u. m. l. o. c. o. r. u. m. u. e. l. p. e. r. s. o. n. a. r. u. m. Tu. s. i. c. i. a. q. u. i. n. t. a. m. p. a. r. t. e. m. d. e. h. u. F. a. b. r. i. c. a. d. e. b. e. r. i. n. e. m. a. x. i. m. i. n. f. r. a. d. e. l. a. m. u. r.

Et naque stabilia uentilata, & immobilia ad uel ab ipso soluitur, & alienandi.

Et tunc auctoritate Commissarii superioritate

aut ceteri Christi fideles pietate commoti, pro ipsis animabus in purgatorio pro expiatione penarum eisdem secundum diuinam iustitiam debitam retentis, durante commissione Nuntii & commissarii, ad opus Fabricæ huiusmodi, aliquam elemosynam iuxta eisdem Nuntii, uel deputandi ab eo ordinationem erogassent, ipsa plenissima indulgentia per modum suffragii animabus ipsis in purgatorio existentibus, pro quibus dictam elemosynam pie erogassent, ut præfertur, pro penarum relaxatione suffragaretur. Ac omnes & singulos Christi fideles huiusmodi, de simili potestatis plenitudine, & liberalitate, qui manus adiutrices ad opus Fabricæ huiusmodi porrexissent, ac omnes, & singulos eorundem parentes defunctorum, benefactores qui cum charitate decessissent, in omnibus precibus, suffragiis, elemosynis, juniis, orationibus, missis, horis canonicis, disciplinis, peregrinationibus, & cæteris omnibus spiritualibus bonis, quæ fiebant, & fieri poterant in tota uniuersali sacrosancta Ecclesia militanti, & omnibus membris eiusdem, participes in perpetuum fierent.

§. 14. Et deinde præ mem. Leo Papa X. etiam prædecessor noster præmissa omnia, indulgentias, & privilegia recensens, illaque Motu proprio, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine approbans, & confirmans, & de nouo, quatenus opus esset concedens, certis Commissariis suis in quibusdam provinciis, & locis tunc expressis ad triennium ex tunc computandum deputatis, potestatem concesserat omnes & singulos cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis forent, relictæ & applicatæ prædictæ penes se quomodolibet detinentes, ad illorum restitutionem & solutionem, & notarios ac tabelliones quoscumque de relictis prædictis rogatos, proposita illis competenti mercede, ad ostendendum eis ad præmissorum effectum toties quoties requisiti forent, eorum libros & protocolla, & dandum particulas relictæ & applicatæ concernentes, in publicam & authenticam formam, appellatione postposita, cogendi & compellendi.

§. 15. Et quoniam sicut dictus Leo prædecessor fide dignorum testimoniis acceperat, in locis prædictis quamplures existebant, qui etiam relictæ certis locis, & personis, sub aperta, & speciali expressione, & etiam ex voto post annum illa solvere, & exequi etiam requisiti continebant, contra defunctorum uoluntatem, in animarum & locorum, & personarum quibus relictæ erant præiudicium & iacturam, uolens animabus, ac locis & personis prædictis opportunè consulere, eisdem Commissariis in solidum etiam dederat in mandatis, ut requisiti ab executoribus testamentorum, seu locis & personis prædictis, uel eorum nomine, facta aliqua compositione cum eis, super certâ parte in quam conuenirent, Fabricæ prædictæ applicanda, in quam quantum ad id, ipsorum testamentum, & relinquendum in favorem dictæ Fabricæ, motu, ac de plenitudine prædictis, & ex certa scientia uoluntatem commutauerat, omnes & singulos dictorum sic relictorum detentores ad effectualem solutionem cogere & compellerent, ac solventes de receptis quietandi & absolendi, necnon ad id tot quot duxissent opportuni, cum simili, aut limitata potestate substituendi, facultatem & potestatem, ipsisque solventibus, acquittantiam à dictis Commissariis obtinentibus, plenariam indulgentiam, & remissionem omnium peccatorum suorum, & si sæculares forent, quod possent ad usum censurarum prædictarum eligere sacerdotem idoneum quem uoluissent, concesserat, ac quod præfati deputati eisdem Commissariis computum & rationem de receptis reddere tenerentur.

§. 16. Ac Commissarii & deputati prædicti possent & ualere relictæ, & applicatæ prædictæ, quæ immobilia forent, per publica bandimenta plus offerenti uendere, & perpetuè alienare, & mobilia quæ transferri commodè possent ad Fabricam ipsam absque solutione pedaggi, seu gabellæ transferre uoluerat.

§. 17. Et deputandos prædictos à potestate & iurisdictione quorumcumque Legatorum Ordinariorum omnium, tam Ecclesiasticorum quam sæcularium, & nulli alteri nisi ipsi Leoni prædecessori, & certo tunc expres-

so Judici uoluit subiacere, certis etiam adjectis in contrafacien. penis exemerat.

§. 18. Ac successivè per eum accepto, quod Commissarii per eum deputati prædicti, in prosecutione præmissorum multa inuenerant uota, itinera, siue peregrinationes diversis Ecclesiis, in testamentis, & aliis ultimis uoluntatibus relictæ fuisse, & adhuc tunc inexecuta manere, quodque tam hæredes quam fideicommissarii huiusmodi uotorum, ac aliarum particularum personarum, officiales commissioni sibi factæ conabantur opponere & contrariè, alique complures pias testatorum dispositiones, avaritia obsecati, aut alia minus iusta causa, violare nitentur, & in proprias siue aliorum utilitates convertere, ac quod quamplures præb. teri & Clerici, ac Religiosi diversorum Ordinum, ac piorum locorum, etiam sæculares curam habentes inueniebantur, qui non solum ad eisdem Commissarios, ut ipsis Presbyteris, Clericis, Religiosis & sæcularibus ex dictorum locorum negotiis in exigendo relictæ eis, & eorum locis factæ, commissarii ipsi fauerent, & cum eis pro aliqua parte in usum dictæ Fabricæ convertenda conuenire non curabant, uerum etiam requisiti ad id faciendum, aut dicebant illa nolle exigere, & quenquam ad solutionem vexare, aut mentitis & confictis quitantiis debitorem absoluebant, in fraudem ipsius Fabricæ ac Ecclesiarum & locorum prædictorum præiudicium, ac quod notarii & tabelliones conabantur ab eis, pro testamentorum & scripturarum ostensione mercedem extorquere, declarauerat suæ intentionis fuisse, præfatos Commissarios suos uota, itinera, & uisitationes prædictæ, in testamentis & ultimis uoluntatibus huiusmodi quomodolibet adnotata in usum dictæ Fabricæ commutare, ac quod dicti Commissarii ipsa inquirere, petere & exigere possent.

§. 19. Decernens omnes & singulos cuiuscumque dignitatis, ordinis, & religionis existentes, tam Ecclesiasticos, quam mandanos, fraudem & falsitatem aliquam committentes, aut quitantias, uel scripturas aliquas machinantes, aut facientes, propter quas præiudicium ipsi Fabricæ, aut impedimentum, uel damnum oriri potuissent, uel inferretur, & eos qui nolle exigere asseruissent, ut præfertur, maioris excommunicationis sententiæ subjacerent. Et nihilominus eisdem Commissarios suos contra suspectos in præmissis per uiam inquisitionis, summarie, simpliciter & de plano procedere, & repositos culpabiles condignis penis afficere ualere.

§. 20. Notarios uero & tabelliones præfatos pro eorum competenti mercede, de duobus cum dimidio pro quolibet centenariis, quod uigore instrumentorum suorum effectualiter exigentur contentos esse uoluerat, & eos plus petere non posse, & tamen ad ostendendum libros, & eorum protocolla teneri decreuerat, quoties ab eis fuissent requisiti absque alia expectatione mercedis, sub eadem pena excommunicationis.

§. 21. Relictæ uero eorum, & aliorum, quibus non solum à septennio infra, sed etiam quocumque tempore ultra factæ forent, uoluerat sub commissionibus suis comprehendendi, & ipsi Fabricæ applicatæ esse, prout applicauerat.

§. 22. Ac uoluerat super relictis, pro raris eidem Fabricæ obuenienda, etiam super hæreditatibus, in quibus usufructuarii ad tempus, seu ad vitam ipsorum, aut deputati, & in quibus illa soluendi à testatoribus limitatum terminum fore reperirent, etiam ante annum à die obitus eorundem testatorum computandum, ipsa relictæ pro dicta Fabrica exigere.

§. 23. Ac relictæ & alia dictæ Fabricæ applicatæ per Ordinarios locorum, uel eorum nomine eatenus exacta, ab ipsis Ordinariis, penes quascumque personas existentia pro dicta Fabrica uendicare.

§. 24. Ac etiam relictorum certis personis factorum, & infra annum etiam non executorum, quintam partem pro ipsa Fabrica, etiam si quibus relictæ ipsa facta essent, uoluerat illa inexacta relinquere, accipere possent, & ualere.

§. 25. Et quoniam in literis facultatum & indulgentiarum in favorem dictæ Fabricæ concessarum, & per dictum Leonem prædecessorem confirmatarum, inter

ordinariis & aliis Et super his & ceteris testimonio relictus exactionem Commis. componere posse uol.

Fraudem contra Ecclesiam & cetera iniquam committentes, ut quitantias, uel scripturas aliquas machinantes, aut facientes, propter quas præiudicium ipsi Fabricæ, aut impedimentum, uel damnum oriri potuissent, uel inferretur, & eos qui nolle exigere asseruissent, ut præfertur, maioris excommunicationis sententiæ subjacerent.

Notarios uero & tabelliones præfatos pro eorum competenti mercede, de duobus cum dimidio pro quolibet centenariis, quod uigore instrumentorum suorum effectualiter exigentur contentos esse uoluerat, & eos plus petere non posse, & tamen ad ostendendum libros, & eorum protocolla teneri decreuerat, quoties ab eis fuissent requisiti absque alia expectatione mercedis, sub eadem pena excommunicationis.

Ac uoluerat super relictis, pro raris eidem Fabricæ obuenienda, etiam super hæreditatibus, in quibus usufructuarii ad tempus, seu ad vitam ipsorum, aut deputati, & in quibus illa soluendi à testatoribus limitatum terminum fore reperirent, etiam ante annum à die obitus eorundem testatorum computandum, ipsa relictæ pro dicta Fabrica exigere.

inter

inter alia continebatur ut Nuntii, & commissarii ipsa- rum facultatum & indulgentiarum, & ab ipsis deputan- di, possent cum retinentibus relicta factis incertis perso- nis, vel absentibus, taliter quod propter eorum absen- tiam meritò ab eis notitia haberi non posset, recepta competenti portione vel quantitate, prout superius enar- ratur componere, ac eos absolvere. Et si nonnulli tenen- tes relicta hujusmodi neglexissent eatenus cum dictis Commissariis componere, voluerat etiam ut illos sic ea tenentes vel quomodolibet occupantes, ad consignan- dum illa integra eisdem Commissariis suis pro dicta Fab- rica cogere, & compellere valeret summarie, simplici- ter, & de plano sola facti veritate inspecta, ac omni tela judiciaria posthabita, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, & aliis pecuniariis, de quibus eis videretur, invocato etiam, si opus foret, auxilio brachii sæcularis, super quibus om- nibus, & singulis plenam eis, & eorum cuilibet in soli- dum concesserat facultatem, & potestatem.

§. 26. Et subsequenter idem Leo prædecessor per reli- quas suas literas ad certum similiter tempus duraturas, certis Commissariis, deputandis seu nominandis, inter alias consimiles supra expressas facultates, in viginti- quinque provinciis, & sub quibus provinciæ supra ex- presse existebant, concesserat, quod ipsi Commissarii eis qui sine confessione moriebantur, etiam si infra annum non fuissent confessi, dummodo in eis signa contritionis in articulo mortis apparuissent, ut in loco sacro sepeliri possent concedere, & contradictores similes pœnas in- currisse declarare, ac summam pecuniarum pro conse- quenda indulgentia hujusmodi, & aliis præmissis, ac fa- cultatem eligendi confessorem, limitare & taxare.

§. 27. Necnon nobilibus, & Presbyteris ac gradua- tis altare portatile, quod cum debitis reverentia & ho- nore retinerent, & super quo in locis ad hoc congruen- tibus & honestis, etiam non sacris, & Ecclesiastico inter- dicto, generali & speciali, tam Apostolica quam ordina- ria auctoritate suppositis, dummodo causam non dedis- sent hujusmodi interdicto, & antequam illucesceret dies, circa tamen diurnam lucem in sua ac suorum familia- rium domesticorum præsentia, juxta formam Capituli Alma, de sent. excommunic. in 6. Missas & alia divina officia per se ipsos, qui Presbyteri erant, aut pro tempo- re forent, celebrare, seu per alios Sacerdotes celebrari facere, ac tempore interdicti hujusmodi divinis intereste, ac Eucharistiam & alia Ecclesiastica sacramenta, sine alicujus præjudicio, præterquam in die Dominica Res- urrectionis, accipere, & eorundem corpora Ecclesiasticæ tradi possent sepulturæ, sine tamen funerali pompa, con- cedere.

§. 28. Necnon quæcumque juramenta, in quibusvis contractibus, instrumentis, obligationibus, præterquam in forma Cameræ appositis, ad effectum agendi summa- taxat, relaxare, & ab eis & à quocumque perjurio, sine ta- men tertii præjudicio, absolvere.

§. 29. Ac quascumque indulgentias, etiam illas à media quadragesima usque ad Pascha inclusivè, ab Or- dinibus Mendicantium publicari solitas, tam ab eodem Leone, quam à suis prædecessoribus, & à Sede prædicta, vel ejus auctoritate, quibuscumque Ecclesiis, Monaste- riis, Hospitalibus, etiam S. Spiritus prædicto, & aliis piis locis, universitatibus, Confraternitatibus, cujuscumque qualitatibus, & ad quemcumque usum, etiam laicorum, & clericorum institutis, & singularibus personis cujuscum- que dignitatis, etiam Cardinalatus honore, aut Legatio- nis officio fungentibus, super præmissis vel aliquo præ- missorum hætenus tunc concessas, ac expeditionis contra Turcas, & hæreticos, etiam quascumque regulas præ- servativas adversus revocationes, & suspensiones earundem in se continentes, certis locis tunc exceptis, quando & quoties, & ad quod tempus Nuntio & Commissario præfato, vel deputandis, & subdelegandis ab eo videretur opportunum suspendere, prout idem Leo illas suspensas fore declaravit, ac processiones publicè, ad effectum in- dulgentiarum publicationum fieri.

§. 30. Et populum, ac Religiosos omnes cujuscumque Ordinis, etiam exemptos, pro hujusmodi operibus per- agendis ad sonum campanæ evocari facere possent, dicti-

que congregati tenerentur sub excommunicationis pœ- na procedere, relicto digniori loco deputatis & subdele- gatis, ad ipsas indulgentias exequendas, & dicti Commis- sarii à censuris, & pœnis prædictis, satisfactioe prævia absolvere, & illas remittere, ac suspensionem hujusmodi indulgentiarum relaxare valerent.

§. 31. Quodque etiam transumptis, & confessionali- bus in dictis provinciis, insulis, & finibus, quibusvis personis per præfatum Nuntium & Commissarium, at deputandos, & subdelegandos ab eo subscriptis, & suo sigillo dumtaxat munitis, fides adhiberetur, Apostolica auctoritate, per literas prædictas, licentiam, & facultatem concesserat, & voluerat, atque mandaverat.

§. 32. Et postremò recol. mem. Clemens Papa VII. si- militer prædecessor noster, volens opus prædictum, quod per prædecessores prædictos perfici non poterat, &c. Omititur residuum narrativæ, quia bullas ipsas Clem. VII. habes sup.

§. 33. Et postmodum per nos etiam accepto quod à quampluribus in dubium revocabatur, an revocationis per nos in crastinum nostræ assumptionis ad Summi Apostolatus apicem, in genere factæ vigore, indulgentias, facultates, & privilegia, tam per præfatos quam Adrianum Papam VI. prædecessores nostros, Fabricæ, & Collegio præfatis concessa comprehendere intendisse- mus, Nos motu & scientia similibus, indulgentias etiam plenarias, privilegia, facultates, prærogativas, & indulta, per præfatos prædecessores, eisdem Fabricæ & collegio concessa, cum omnibus, & singulis decretis, & clausulis, in singulis literis desuper confectis contentis, adversus revocationes & suspensiones hujusmodi in pristinum statum, in quo ante easdem revocationes quomodolibet existebant, præfata auctoritate Apostolica plenariè res- titueramus, reposueramus, & reintegraveramus, illas- que prout per dictos prædecessores concessæ erant, in omnibus, & per omnia, quatenus opus esset, de novo con- cesseramus.

§. 34. Et nihilominus omnes, & singulos Fabricæ præ- dictæ Commissarios, cujuscumque dignitatis etiam Episc- opalis, gradus vel conditionis existerent, eatenus quo- modolibet per Collegium dictæ Fabricæ deputatos, nec- non omnes commissiones, & facultates eis concessas & factas revocantes, eosque ab hujusmodi commissionibus absolverentes, Collegio præfatis, & quibusvis ab eis ad id deputatis, alios Commissarios idoneos, qui Ecclesias, quæ pro consequendis hujusmodi indulgentiis visitare debe- rent declarare, necnon super publicatione ipsarum indul- gentiarum inquirere, & procedere, ac falsos Quæstores, Commissarios & Procuratores debite punire.

§. 35. Necnon quibuscumque Regibus, Ducibus, Prin- cipibus & aliis, tam sæcularibus quam Ecclesiasticis per- sonis cujuscumque gradus, præminentia, & conditio- nis existentibus, in quorum dominiis, districtibus, & locis aliqua Ecclesiæ essent, quas ipsi ex elemosinis ex dictis Ecclesiis colligendis reparare cupiebant, partem elemosinarum prædictarum, de qua cum dictis Regi- bus, & aliis personis præfatis convenissent, ad dictum effectum dare & assignare.

§. 36. Necnon super bonis in direptione Urbis sub- tractis, si personæ illæ quibus restitui debuissent omnindò ignorabantur, ad usum dictæ Fabricæ componere, & ut illa detinentes, si diligentiam pro inveniendis ipsorum honorum dominis fecissent, & ipsos invenire non potuissent, soluta ea pecuniarum quantitate, de qua eisdem Commissariis videretur, ad illorum restitutio- nem aliter non tenerentur, concedere liberè, & licitè valerent.

§. 37. Deputandi facultates & potestates præfatas in se etiam retinendi, ac omnia & singula in singulis lite- ris singulorum prædecessorum, & nostris hujusmodi contenta faciendi, procurandi, exercendi, ordinandi, & exequendi, dummodo Commissarii ad hoc deputandi, personæ essent Ecclesiasticæ, & speciales super eo à di- cto Collegio literas haberent, plenam, & liberam facul- tatem concesseramur.

§. 38. Ac etiam per alias, tam in dicta Basilica, quam in singulis civitatibus, castris, terris, & locis per univer- sum

gentiarum in- dicit. Quod in- gentias, tam- ad revocati- nem quæ su- tibi indicav- Transumptis- que Commis- sariorum pla- nam si lem- dari voluit. Clem. VII. cit- in rubr. mlt- ra quoad d- Fabricam di- spo ut, ut su- pra. Hic P. nif. Paul. IV. in- dicit d. Pa- trica consp- ravit. Revocari quæ omnibus Com- missariis, tam- in eorum Collegio d- Fabricæ, re- missi cum fa- cultate v. præ- fectum. Principibus dimittendi partem elem- osinarum pro reparand- a Basilica in eorum do- miniis ext- stent. Componendi- bus, per ab- latis in dire- ptione Urbis. Et cetera alia faciendi jux- ta sim. aucto- ritatè Rom. Pont. præde- cessorum, dum- modo Com- missarii de præ- fatis Ecclesi- asticæ, et si id sit Paulus III.

inter alia continebatur ut Nuntii, & commissarii ipsa- rum facultatum & indulgentiarum, & ab ipsis deputan- di, possent cum retinentibus relicta factis incertis perso- nis, vel absentibus, taliter quod propter eorum absen- tiam meritò ab eis notitia haberi non posset, recepta competenti portione vel quantitate, prout superius enar- ratur componere, ac eos absolvere. Et si nonnulli tenen- tes relicta hujusmodi neglexissent eatenus cum dictis Commissariis componere, voluerat etiam ut illos sic ea tenentes vel quomodolibet occupantes, ad consignan- dum illa integra eisdem Commissariis suis pro dicta Fab- rica cogere, & compellere valeret summarie, simplici- ter, & de plano sola facti veritate inspecta, ac omni tela judiciaria posthabita, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, & aliis pecuniariis, de quibus eis videretur, invocato etiam, si opus foret, auxilio brachii sæcularis, super quibus om- nibus, & singulis plenam eis, & eorum cuilibet in soli- dum concesserat facultatem, & potestatem.

Sciatis Principem Apostolorum ex his & Confratribus multis gratias con-

sum Orbem consistentibus, & illorum matribus, seu aliis ad id designandis Ecclesiis, unam utriusque sexus Christi fidelium, tam ecclesiasticorum quam secularium societatem, sub invocatione dicti Principis Apostolorum, crexeramus, & ordinaveramus. In qua nos primo, & deinde charissimos in Christo filios nostros, Carolum Rom. Imp. & Franciscum Francorum Regem, ac quoscumque alios utriusque sexus seculares & Ecclesiasticos Christi fideles, cujuscumque conditionis existerent, qui ex eorum bonis Fabricam hujusmodi juvarent, in ipsam Confraternitatem descriperamus. Quibus confraternitatem ipsam infra triennium à die publicationis ingredientibus, & pro dicta Fabrica de bonis sibi à Deo collatis, juxta discretionem seu providam ordinationem Commissariorum desuper à nobis pro tempore deputatorum, seu ab eisdem deputandorum, super eo faciendam erogantibus, tam ipsis quam per modum suffragii animabus defunctorum quæ in charitate decessissent, indulgentias, & peccatorum remissiones, etiam plenarias, per prædictos prædecesores, ac per nos, in genere vel in specie ad Fabricam prædictam manus adjutrices porrigentibus, quomodolibet concessas. Et quæ visitantibus anno Jubilæi Ecclesias ad id deputatas concedi consueverant, necnon illis qui cum cordis contritione & oris confessione decesserant, etiam in mortis articulo plenariam peccatorum suorum remissionem, consequerentur, cum communicatione omnium spiritualium bonorum, quæ fiebant, & ex tunc in perpetuum fieri poterant, in universali sacrosancta militanti Ecclesia, eosdem confratres quampluribus aliis spiritualibus bonis decorantes, concesseramus.

Hispanis, ut d. Confraternitatis, elemosinam fabricæ, & plenarias indulgentias largiri esset, cum potestate.

§.39. Ac postremò ejusdem Caroli Imperatoris & Regis, ut eidem primogenito Ecclesiæ primum locum, ut pat erat, daremus, subditis in Hispaniarum, & illi annexi Regnis, Insulis, & dominiis (excepto Regno Siciliae citra Pharam) existentibus, & in eis commorantibus, ac ad illa undecumque venientibus utriusque sexus, tam secularibus quam regularibus Ordinum quorumcumque dictæ confraternitatis confratribus, verè poenitentibus, & confessis, seu confitendi statutis temporibus positum habentibus, qui in Nativitatis, & Resurrectionis D.N. Jesu Christi, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, vel tribus aliis festivitibus, per Commissarium per nos deputandum, quolibet ex tribus annis designandis, aliquas Ecclesias, seu altaria, dicto triennio durante visitarent, & in capsis ad id deputandis aliquam plani elemosinam, juxta ejusdem Commissarii, seu ab eo deputandi ordinationem pro Fabrica hujusmodi profequenda, per se vel alium effectualiter ponerent, plenissimam, etiam sacro Jubilæi centesimo anno Ecclesias Urbis Romæ visitari solitas visitantibus, & ad recuperationem Terræ sanctæ, & sacre orthodoxæ fidei Catholicæ, & Dominicæ Crucis hostium expugnationem proficicentibus, ac omnes, & singulas gratias illi concessas, & concedi solitas concesseramus.

Confraternitatem eligendi, qui absolvat. Et servanda est constitutio Clem. VIII. Et quod indulgentias, vid. quæ à Pio V. sunt revocata. ut in eju. const. 30.

§.40. Cum potestate eligendi sibi confessorem, qui ad effectum indulgentias hujusmodi consequendi, confessionibus auditis, eos ab omnibus, & singulis sententiis, & censuris ecclesiasticis, quomodocumque à jure, vel ab homine in eos latis, necnon peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam si illorum absolutio Sedi Apostolicæ reservata existeret, & præterquam conspirationis in personam Rom. Pontificis, aut statum Rom. Ecclesiæ, occisionis, vel verberationis Episcoporum, aut aliorum Prælatorum, & injectionis manuum violentarum in illos, falsificationis literarum Apostolicarum, aut delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad infidelium partes, atque sententiarum, & curarum occasione Aluminum Tulphæ nostræ, ac de partibus infidelium ad fideles, contra prohibitiones nostras delatorum, necnon Ecclesiasticæ libertatis, ac privilegiorum Sedi Apost. etiam ex consuetudine competentium, ac aliorum id, & executionem literarum, & mandatorum Apostolicorum, etiã in bulla in die Cœnæ Domini legi consueta, ac aliis Apostolicis constitutionibus comprehensorum concernentia quomodolibet violatorum, incursum, semel

tantum absolvat, eligendi, & pro animabus defunctorum cum communicatione bonorum spiritualium prædictorum, & stationum Urbis indulgentiarum, necnon elusorum, butyri, & lactiniorum temporibus prohibitis ad eorum libitum, & caritum, de utriusque medici consilio, licentia, & concessione, & cum eisdem, seu similibus facultatibus Commissariis ad id deputatis, seu ab illis sub deputandis per prædictos prædecesores nostros, seu ab eis deputari solitis, juxta tenorem prænarratarum literarum seriatim in nostris desuper expeditis literis, descriptis, & adnotatis concessione.

§.41. Necnon prædictis Commissariis, ut præmittitur, & deputandis, si ad eos arctati forent, & vigesimum tertium suæ ætatis annum attingerent, vel ad omnes sacros, etiam presbyteratus ordines promoveri, & unum beneficium Ecclesiasticum obtinere, necnon cum quibusvis religiosis professis, & non professis quorumcumque Ordinum, & quacumque licita facultate, & cum secularibus clericis, seu Presbyteris, qui graduari velint, etiam in quacumque universitate, etiam leges audire, eisque studere, ac in ipsis graduari, usque ad doctoratus gradum inclusivè similiter valerent. Et cum eisdem Religiosis, qui relicto religionis habitu per seculum vagantes, apostasie notam, seu irregularitatem contraxerint, & deinde poenitentia ducti ad cor redierint, quando inde verisimiliter scandalum expectari non posset, & cum his qui de Ordine suo ad alium Ordinem, parem, vel strictiorem, transferri cuperent. Necnon cum ipsis, ac etiam quibuscumque monialibus, cujuscumque qualitatis, & Ordinis existerent, ut de Superiorum suorum licentia, & ea durante, monasteria exire, & cum parentibus, & aliis Ecclesiasticis personis, seu secularibus conversari. Et corporalia, & alia Ecclesiæ ornamenta, dummodo per Presbyterum primo, vel per eas cum chirotecis abluerentur, abluere, & mundare toties quoties opus foret, licentiam, & facultatem concedere. Quodque eos, qui moniales etiam velatas, commatres, sorores, consanguineas carnaliter, damnabili, & incestuoso coitu cognovissent, aut aliud quodcumque carnale crimen, cujuscumque qualitatis existeret, commississent, absolvere, ac eos qui in quarto, vel tertio, & quarto, si tamen ab eodem stipite penderent, & non aliis, affinitatis vel consanguinitatis gradibus invicem conjuncti, ac quocumque impedimento publicæ honestatis justitiæ, præterquam inter levatum, & levantem, etiam cognatione spirituali detenti, & etiam carnali copula subsecuta contraxissent, ac etiam qui hujusmodi matrimoniis etiam clandestinis intervenissent, seu præsentibus, & consentientibus fuissent, à censuris propterea incurris absolvere, ac cum eis ut in sic contractis matrimoniis remanere. Et cum his, qui in casibus prædictis contrahere voluissent, ut matrimonium ad invicem contrahere possent, dispensare valerent. Decernentes præmissa omnia per eundem Commissarium sic faciendâ, in utroque foro valere, quibusvis contrariis nequaquam obstantibus.

Commissarius que Fabrica dedit potestatem dispensandi in casibus huiusmodi. In rectoribus quod iam facultas sublata, præ sibi significavit.

§.42. Cum nos per alias nostras literas similiter accepto per nos, quod nonnulli Hospitalium, etiam nostri S. Spiritus præfati, & S. Joan. Lateranen. ac S. Jacobi Incurabilium de Urbe, & monasteriorum S. Sebastiani extra muros dictæ Urbis, ac S. Antonii Viennen. Cisterciens. & S. Augustini Ordinum, ac Mercedis Redemptionis Captivorum, etiam S. Helmi, S. Bovis, S. Bernardi, S. Leonardi, Sanctæ Marthæ, Sanctæ Catharinæ Montis Sinai, S. Viti, & Sanctæ Mariæ della Heremita Quæstorum, & Commissarii, non obstante suspensione privilegiorum super quæstis faciendis, & confratribus describendis, & indulgentiis publicandis concessorum, ac suppressione Capellarum sub invocatione S. Sebastiani, ac revocatione Commissariorum, Nuntiorum, & Quæstorum, vigore privilegiorum prædictorum constitutorum, ac prohibitione faciendi quæstas, & indulgentias, & alias gratias publicandi, ac confratres describendi, & confessionalia concedendi, & in certis casibus matrimonialibus dispensandi, quæstas facere, & alia prædicta exercere minime erubescant. Et successivè, etiam non obstante alia prohibitionem à nobis desuper narrata, nonnulli etiam quæstos, & Commissarii, tam prædictis quæ aliis forsan nomi

Len. vidi Collegio Fabrica dedit potestatem dispensandi in casibus huiusmodi. In rectoribus quod iam facultas sublata, præ sibi significavit.

nominibus vigore privilegiorum prædictorum, & forsan aliorum, etiam à nobis, licet contra mentem nostrâ emanatorum, tam quæstas facere quam indulgentias, & alia, ut præfertur, prohibita, publicare, & exercere, ac diversas pecuniarum summas, res & bona exigere, & aliqui forsan sibi ipsis appropriare non destiterant, omnes, & singulas pecuniarum summas, res, & bona ex quæstis, elemosynis, & indulgentiis, & aliis prædictis eatenus proventa, & penes quæstos, & Commissarios præfatos, ac Nuntios, Ministros, Theaurarios, Depositarios, loca, Collegia, & Universitates existentia, quæ eatenus Hospitalibus, Monasteriis, & aliis locis prædictis minime incorporata fuerant, Fabricæ, & illius Collegio, & deputatis concessimus, & applicavimus. Omnemque Quæstos, Commissarios, Nuntios, & alios officiales præfatos revocavimus, omnemque facultatem, potestatem, & auctoritatem quæstuari, indulgentias, & alias gratias publicandi, confratres describendi, confessionalia concedendi, in gradibus matrimonialibus prohibitis dispensandi, ab homicidiis casualibus, seu voluntariis, ac simoniacæ labe absolvendi, ac vota commutandi, & forsan alia exercendi, à Quæstos, Commissariis, Ministris, Theaurariis, Depositariis, & aliis prædictis, necnon Guardianis, Officialibus, & aliis Superioribus Hospitalium, Monasteriorum, etiam Redemptionem captivorum, & aliorum locorum prædictorum privilegia, & facultates eos substituendi, & deputandi habentibus, abdicavimus, & amovimus. Ita quod ex tunc de cetero perpetuis futuris temporibus, Quæstos, & Commissarii, & alii officiales, ad quæstas, & alia prædicta exercenda, ab aliquibus, etiam à nobis, & successoribus nostris Rom. Pont. constitui, & deputari non possent, nisi ipsis constitutioni, & deputationi Collegii deputatorum Fabricæ hujusmodi expressus accederet assensus, cum mandato universis, & singulis præfatorum Hospitalium, Monasteriorum, & aliorum prædictorum, ut pecunias, res, & bona ex quæstis, indulgentiis, & aliis prædictis acquisita, & ut præfertur dictæ Fabricæ applicata, & concessa, penes ipsos existentia, & nondum, ut præfertur, incorporata præfatæ Fabricæ, & pro ea præfatis Collegio deputatorum, & illorum officialibus ad opus, & utilitatem dictæ Fabricæ exponenda, & convertenda persolverent, & assignarent. Eisdem verò, & pro tempore existentibus Deputatis, & præfatis Fabricæ hujusmodi, ut Quæstos, Commissarios, & alios Officiales, ac personas penes quos pecuniæ, res & bona hujusmodi existerent, sub pœnis, & censuris, de quibus eis videretur, tam posteriorum prædictorum quam aliorum privilegiorum dictæ Fabricæ, & illius deputatorum Collegio concessorum vigore, ad solutionem, & consignationem hujusmodi faciendam cogere, & compellerent, ac easdem posteriores literas, & in eis contenta quæcumque inviolabiliter observari mandarent, & facerent, inobedientes, & rebelles, ac contraditores quolibet per pœnas, & censuras prædictas, auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus esset, auxilio brachii secularis. Ac post publicationem posteriorum literarum nostrarum prædictarum nonnulli locorum Ordinarii, eorumque Vicarii, Officiales, & alii Ministri, luctri, ut creditur, cupiditate ducti, in contemptum literarum nostrarum earundem, & pœnarum in illis contentarum, nonnullis Hospitalium, Monasteriorum, & aliorum locorum prædictorum Quæstos, & Commissariis quæstas prædictas faciendi, aliaque prædicta exercendi, ac diversas indulgentias publicandi licentias per eorum patentes literas expressè concedere, & impartiri non erubescerent, vel ipsos publicè quæstare permitterent, seu dissimularent, in animarum suarum periculum, & perniciosum exemplum, ac scandalum plurimorum.

§. 43. Nos circa præmissa providere cupientes, Universis, & singulis, tam locorum Ordinariis, eorumque Vicariis, Officialibus, & Ministris, quam aliis quibuscumque Ecclesiarum Prælati, sub ingressu Ecclesiæ, ac suspensionis à divinis, necnon excommunicationis majoris, aliisque Ecclesiasticis sententiis, & duorum milium ducat, auri de camera d. Fabricæ applicatorum pœnis, per eos eo ipso absque aliqua declaratione, quoties

contravenirent incurrendis, districtè præcipiendo mandavimus, quatenus ex tunc de cetero aliquas quæstuari, & indulgentias publicandi licentias, & desuper literas quibusvis quæstos, & aliis personis, etiam præterea cujusvis antiquæ consuetudinis, vel possessionis, eisdem Ordinariis similes licentias concedendi, & aliquam partem ex quæstis, & indulgentiis hujusmodi exigendi, & percipiendi, & seu vigore quorumcumque privilegiorum, & indultorum, ac literarum Apostolicarum eis hætenus concessorum, vel in posterum concedendorum, absque expressa licentia ejusdem Fabricæ Deputatorum nullatenus concedere, vel impartiri præsumerent, nec ipsos quæstos publicè quæstare permitterent, seu tacendo dissimularent, quinimò eos ad parendum reverenter posterioribus literis nostris prædictis, & in illis contentis quibuscumque omnino cogerent, ac compellerent.

§. 44. Insuperque eisdem Deputatis, eorumque Commissariis contra eosdem Ordinarios, illorumque Vicarios, & Ministros, necnon quoscumque alios Ecclesiarum Prælatos, Superiores, & personas, tam seculares quam quorumvis etiam mendicantium Ordinum regulares, quæstas facientes, in eventum contraventionis ad declarationem incursum censurarum, & pœnarum prædictarum procedendi, necnon Quæstos præfatos quæstas facientes, & indulgentias hujusmodi absque ipsorum Deputatorum expresso consensu ubilibet publicantes capiendi, & incarcerandi, seu incarcerari facienda, illosque tanquam inobedientes, & rebelles multandi, & ad triremes perpetuè, vel ad, de quo eis videretur, tempus relegandi, ac pecunias per eosdem Quæstos occasione dictarum indulgentiarum, vel quæstorum quomodolibet acquisitas eidem Fabricæ, ut præfertur, applicatas, ab eis, & eorum singulis etiam invitis, & renitentibus violenter auferendi, necnon pro præmissis omnibus exequendis auxilium brachii secularis, quoties opus foret, invocandi omnimodam concessimus facultatem. Quibuscumque nobis, & eidem Sedi immediatè subjectis, sub eisdem sententiis, censuris, & pœnis tunc mandantes, alios verò nobis non subjectos, Judices, & personas seculares in Domino hortantes, ut si, & postquam pro parte dictorum deputatorum & Commissariorum forent requisiti, in præmissis auxilium, & favorem, ac remedium opportunum præberent, prout singulis nostris, & prædecessorum prædictorum literis, quarum singularum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, dicitur plenius contineri.

§. 45. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, à nonnullis fortè nimium scrupulosis dubitatum fuerit, an privilegia, indulta, & facultates per prædictos prædecessores Commissariis, & Collegio prædictis concessa per eosdem Franciscum, Paulum, Petrum, Philippum, Episcopos, Joan. Baptistam, & Raphaelem modernos ad opus dictæ Fabricæ deputatos, aut aliquos ex eis sub nomine dicti Collegii hætenus exercere, vel eis uti potuerint, & in futurum possint, hætenusque per eos sub nomine dicti Collegii pro dicta Fabrica gesta valida existant, pro illorum parte nobis fuit humiliter supplicatum, ut desuper opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, quibus in sacra B. Petri Sede, meritis quamquam insufficientibus, collocatis convenit operam & operam impendere efficaces, ut ejusdem B. Petri Basilicam, ac illius Fabricæ Rectores, & ministros, necnon privilegia, facultates & indulta eis concessa, illæsa præservare studeamus, considerantes diligentiam quam primò dicti Franciscus, & alii deputati in opus dictæ Fabricæ, quod dicti prædecessores, ut prædictur, perficere non potuerunt, juxta mentem nostram reassumendo adhibuerunt, illudque omni conatu & totis viribus assidue prosequantur: Quodque ad illius commodum & utilitatem privilegii, facultatibus, & indultis, ac gratiis hujusmodi in favorem dictæ Fabricæ tantummodò utantur. Et ne Christi fideles ab elargitione & subsidiis retrahantur, sed ut ad illud promptiores reddantur, quo singula privilegia, facultates, concessiones & indulta prædicta noverint inviolabiliter observari,

Collegio Fabricæ dicitur potestatem procedendi contra quoscumque quæstos, & quæstas penes Fabricam applicandas.

Dicitur etiam a Collegio omnibus prædictis concessorum indulta, & potestatem ad nullatenus dicta Fabrica.

hujusmodi supplicationibus inclinati, ex certa scientia, & de potestate plenitudine similibus omnia & singula que per Franciscum & alios deputatos predictos, seu eorum aliquos nomine dicti Collegii, ac vigore literarum patentium, eis per dictos deputatos concessarum deputatos, Commissarios, & officiales dicto nomine eandem literarum patentium, & Capitulorum forma servata, gesta, facta & executi fuerunt, fuisse & esse legitime facta, ac si privilegia, facultates & indulta aliis Commissariis per Julium, & Leonem, ac Collegio prefatis per Clementem predecessores predictos respectivè concessa, & per nos confirmata & innovata, ipsimet deputatis concessa fuissent, auctoritate Apostolica tenore presentium declaramus. Et nihilominus omnia & singula per primo dictos Deputatos, aut eorum aliquos, seu ab eis dicti Collegii nomine Commissarios & officiales, etiam deputatos, dummodo Commissarii, & officiales hactenus, ut prefertur, deputati predicti formam & ordinem eis, per eorum literas patentes hujusmodi, sive capitula inter eos inita servaverint, approbamus, & confirmamus, ac perpetuè firmitatis robur obtinere decernimus.

Ad hoc etiam Collegio ita concedit.

§. 46. Et ut circa illa omne dubium & ambiguitas in futurum cessare debeant, ipsique Deputati opus Fabricæ hujusmodi diligentius prosequi possint, ipsis, aliisque dictæ Fabricæ pro tempore deputatis, quod omnibus & singulis privilegiis, prerogativis, facultatibus, jurisdictionibus, gratiis, & indultis, tam Commissariis per Julium & Leonem, ac Collegio prefatis per Clementem predecessores predictos, ad commodum, & utilitatem dictæ Fabricæ, quam etiam per nos, per singulas literas predictas, Commissariisque, & Collegio prefatis per eosdem predecessores, ac nos, ut premititur, hactenus respectivè concessis, sub nomine Collegii prefati, uti, & illa exercere valeant, eisdem auctoritate, & tenore concedimus, & indulgemus, ac singulas nostras & predecessorum nostrorum literas hujusmodi, ad dictos etiam pro tempore deputatos, & ad universas provincias in singulis literis predictis expressas, extendimus, & ampliamus.

Et ad beneplacitum sedis Apostolicæ, & sub revocationibus, &c. non comprehendit.

§. 47. Necnon presentes literas ad nostram, & successorum nostrorum Rom. Pont. canonicè intrantium beneplacitum durare. Ac beneplacitum hujusmodi, & presentes literas, per generalem revocationem, seu Cancellariæ Apost. regulas, etiam per successores nostros predictos pro tempore edendas, aut alias etiam nisi per alias nostras sub plumbo, cum presentium de verbo ad verbum insertionem, literas minime revocari posse, sed quoties aliter quam, ut premititur, revocari contigerit, toties de novo concessas intelligi, sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales; in quavis instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate ubique judicari, sententiarum, & definitur debere, necnon quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Excutitur de iure.

§. 48. Quocirca universis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, & aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon Patriarchalium, & Metropolitanarum, ac aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, eorundem Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum Officialibus, & Vicariis in spiritualibus, & temporalibus ubilibet constitutis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel duo, aut unus eorum, per se, vel per alium seu alios presentes literas, ac omnia, & singula in eis contenta, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties super hoc pro parte Collegii, seu Deputatorum predictorum, seu alicujus eorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in premissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra presentes literas, & in eis contenta hujusmodi sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis firmiter observari, ac Collegium, & Deputatos, Officialesque predictos

illis pacificè gaudere, non permittentes Collegium, & deputatos, ac officiales predictos, seu eorum aliquem desuper per, quoscumque quomodolibet indebitè molestari, contradicere quolibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia, appellatione postposita compefcendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contrariis derogat.

§. 49. Non obstantibus premissis, & quibusvis dictæ Cancellariæ regulis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis, & indultis, etiam Mari magno nuncupatis, eisdem Ordinibus, illorumque personis, in genere, vel in specie, sub quibusvis verborum formis, & clausulis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine forsan concessis, quibus etiam pro illorum sufficienti derogatione de ipsis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, illorum tenores pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, illaque cuiquam nolumus aliquatenus suffragari, ac omnibus, & singulis, quæ nos, & prefati predecessores nostri in singulis literis predictis volumus respectivè non obstare, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim, ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo verbum de indulto hujusmodi mentionem. Cæterum quia difficile foret, &c.

Nulli ergo, &c. Si quis autem, &c.
Dat. Romæ apud S. Petrum, die tertia Februarii 1542. Pont. nostri anno octavo.

D.P. An. 3. Febr.

Privilegia Neophytorum, sive Judæorum, & infidelium ad Catholicam fidem se convertentium: Ordinationesque circa eorum vendendi modum.

XXXII.

Consonat extravag. 2. Ioan. XXII. in tit. de Iud. inter communis. Et de materia Judæorum dicam infr. ad const. 4. Pauli IV. Cum nimis.

PAULUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita A. 1542.

Cupientes Judæos, alios infideles quoslibet ad fidem Catholicam converti, & prætextu bonorum per eos antea possessorum ab eadem fide non distrahi, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, auctoritate Apostolica, tenore presentium, hac in posterum valitura constitutione sancimus, quod cuicumque eorundem Judæorum, & infidelium ad dictam fidem converti volenti, etiam si in patria potestate constitutus fuerit, bona sua quæcumque, tam mobilia, quam immobilia, intacta, & illæsa permaneant. Ita ut etiam filii familias, & in patria potestate, ut prefertur, constituti, legitima, & quacumque portione bonorum patrimonialium, aut maternorum eis de jure, seu successione bonorum eis aliàs debitorum, per eorum parentes fraudari, aut privari non possint, neque debeant, sed eis integrè, etiam si contra voluntatem parentum suorum ad fidem ipsam conversi fuerint etiam eorum parentibus viventibus, debeantur.

Infideles etiam non possunt bona...

§. 1. Et si bona ipsa ex usura, aut illicito quæstu fuerint acquisita, & notæ sint personæ quibus eorum fuerit de jure facienda restitutio (quia non dimittitur peccatum, nisi restituatur malè ablatum) illa eisdem personis omnino restituantur, personis verò non extantibus predictis, quia bona ipsa essent per manus Ecclesiæ in pios usus convertenda, bona hujusmodi eisdem Judæis, & aliis infidelibus, in favorem suscepti baptismatis, tanquam in pium usum liberè concedimus, eaque apud ipsos

Mali non sunt si personam dam. licet nota sint.

iplos sic universos Judæos, & alios infideles remanere decernimus. Interdicentes sub divini anathematis pœna, quibusvis tam Ecclesiasticis, quàm secularibus personis, ne ullam super bonis hujusmodi, quovis quælibet colore molestiam inferant, aut inferri patiantur. Sed magnum se fecisse lucrum existiment, dum tales CHRISTO lucrati fuerint.

cum elec-
tis ad-
m. suis
nem suis
re. et.

§. 2. Et quoniam, ut scriptum est, qui habuerit substantiam mundi hujus, & viderit fratrem suum necessitatem habere, & clauserit viscera sua ab eo, quomodo charitas DEI manet in ipso? si ipsi conversionis tempore inopes, aut indigentes fuerint, omnes tam Ecclesiasticos quàm seculares, per viscera misericordie DEI nostri exhortamur, ut ipsis conversis manus porrigant adiutrices, ipsi quoque diœcesani, non solum Christianos ad subveniendum ipsis exhortentur, sed etiam tam de redditibus Ecclesiarum, prout poterunt, quàm de his, quæ ad pauperum usum per ipsos convertendos devolvuntur, hujusmodi neophytos sustentare non negligant, ipsosque à detractionibus, & contumeliis paterna affectione defendant.

ves effi-
citur lo-
qui bap-
tismi.

§. 3. Et quoniam per gratiam baptismi cives sanctorum, & domestici DEI efficiuntur, longèque dignius existit regnare spiritu, quam nasci carne, eadem constitutione statuimus, ut civitatum, & locorum in quibus sancto baptisinate pro tempore regenerabuntur, verè cives sint, & privilegiis ac libertatibus, & immunitatibus, quæ alii ratione nativitatis, & originis dumtaxat consequuntur, gaudeant.

artibus
inhiben-
tis in
suis no-
desuntur.

§. 4. Curent insuper sacerdotes baptizantes, & alii sacro fonte eos suscipientes, tam ante baptismum quàm post, illos in articulos fidei, ac legis novæ præceptis, catholicæque Ecclesie ritibus diligenter instruere, & tam ipsi quàm diœcesani operam dent, ne cum aliis Judæis seu infidelibus, saltem per longum tempus convertentur, ne sicut quandoque contingit, ab infirmitate curatis modica occasio ad pristinam damnationem recidivâ efficiat.

Cum Chri-
stianis argu-
entis meri-
to a cor-
am judicari.

§. 5. Et quoniam experientia teste compertum est, mutuum ipsorum neophytorum inter se conversationem, ipsos in fide nostra fragiliores reddere, ac salutem ipsorum plurimum officere, hortamur locorum Ordinarios, ut quantum pro incremento fidei viderint expedire, curent, & studeant, neophytos ipsos cum originariis Christianis matrimonio copulare.

Et ant-
e. et. a-
tant.

§. 6. Et prohibeant eisdem sub gravibus pœnis, ne mortuos more Judæorum sepeliant, aut Sabbata, aliasque solemnitates, & antiquæ sectæ ritus quoquo modo observent, sed & Ecclesias, & prædicationes, prout alii catholici frequentent, & in omnibus christianorum moribus se conformes reddant.

Contemptores
in quibus
ing. in
re. et.

§. 7. Contemptores autem prædicatorum, per sacerdotes in quorum Parochiis degent, aut alios, ad quos de jure, vel antiqua consuetudine de talibus inquirere spectat, aut etiam per alios quoscumque diœcesanis, seu Inquisitoribus hæreticæ pravitate deferant, & invocato, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, per eos taliter puniantur, quod aliis transcat in exemplum. Et insuper de his omnibus in provincialibus, & synodalibus Conciliis diligens fiat inquisitio, & tam circa Episcopos, & sacerdotes in præmissis negligentes, quàm ipsos neophytos, & infideles prædictos contemptores, opportunum adhibeatur remedium.

Contemptores
in quibus
ing. in
re. et.

§. 8. Si quis autem cujuscumque gradus, vel præminentie fuerit, hujusmodi neophytos, ne observationem ritus christiani, & aliorum prædicatorum complectantur, foverit aut defenderit, pœnas contra fautores hæreticorum promulgatas ipso facto incurrant, neophyti verò si se corrigere post monitionem Canonicam neglexerint, & ad vomitum judaizantes redire comperti sint, contra eos tanquam perfidos hæreticos, per Ordinarios locorum, secundum sacrorum canonum instituta procedatur.

Contemptores
in quibus
ing. in
re. et.

§. 9. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis privilegiis, indultis, & literis etiam Apostolicis, seu etiam Regiis, vel Imperialibus eisdem Judæis, vel infidelibus quomodolibet concessis, quæ quatenus detrimentum catholicæ fidei, aut nominis christiani, seu aliquorum ex præmissis, quo-

modolibet vergent, & ad effectum præsentium cassandis, & irritandis, ac cassâ, & irrita esse decernimus, aliis decretis, & constitutionibus Apostolicis, quæ super præmissis sunt condita, in suo robore duraturis.

§. 10. Et ut hujusmodi sanctæ constitutionis jugis memoria habeatur, & ne quisquam ipsius ignorantiam prætere possit, illam per singulas cathedrales, & collegiatas Ecclesias, aliæque pia loca, in quibus uberior erit fidelium concursus, semel in anno ad minus infra divina publicari volumus, ac decernimus.

Hac constitu-
tione semel in
anno in sin-
gulis Ecclesiis
publicatur.

§. 11. Et quia difficile foret præsentibus ad singula quæque loca deferre, volumus, & etiam declaramus, quod earundem præsentium transumptis, seu copiis, etiam impressis, & manu alicujus notarii publici subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, ubicumque forent exhibitæ, vel ostensæ.

Fides ejus
transumptis
debet.

Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 21. Martii, millesimo quingentesimo quadragesimo secundo, Pont. nostri anno octavo.

Dat. P. An. 8.
die 21. Martii

Indictio sacri, & Oecumenici Concilii Tridentini, Kalend. Octobris 1542.

Concilium istud ab isto Pontifice, urgentibus de causis translatum fuit in Civitatem Bononiam, & deinde ad Civitatem Tridentinam à Jul. 111. revocatum, sed eorum bullas prætermisi. Et successivè Pius 1us d. Concilium ibidem absolvit, & deinde confirmavit, ut infra in ejus const. 23. Ad Ecclesiam, & const. 73. Benedictus.

PAVLVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Elia An. D.
1542.

Initio nostri hujus Pontificatus, quem non ob meritâ, sed propter suam magnam bonitatem DEI Omnipotentis providentia nobis commisit, cernentes jam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum ferè nostra pastoralis sollicitudo, & vigilia esset vocata, cupiebamus quidem mederi Christianæ reipublice malis, quibus illa jamdudum vexata, & propemodum oppressa est. Sed ipsi etiam, ut homines circumdati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires nostras esse sentiebamus; nam cum pace opus esse intelligeremus, ad liberandam, & conservandam à plurimis impendentibus periculis reipublicam, omnia invenimus odii, & dissensionibus plena, dissidentibus præsertim Principibus iis inter se, quibus summa rerum penè omnis à DEO permessa sit. Cum unum ovile, & unum pastorem dominici esse gregis ad integritatem Christianæ religionis, & ad cælestium bonorum spem in nobis confirmandam necessarium duceremus, schismatis, dissidii, & hæresibus erat Christiani nominis divulsa jam penè, & lacerata unitas. Cum tutam, atque munitam ab infidelium armis atque insidiis reipublicam optaremus, nostris intratis, nostraque cunctorum culpa, DEI videlicet ira, peccatis nostris imminente, Rhodus fuerat amissa, Ungaria vexata, conceptum, & meditatum contra Italiam, contraque Austriam, & Illyricum terra marique bellum, cum impius, & immitis hostis noster Turca nullo tempore requiesceret, nostrorumque inter se odia, & dissensiones suam bene gerendæ rei occasionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tanta hæresum, dissensionum, bellorumque tempestate, tantisque excitatis fluctibus, cum essemus ad moderandam, & gubernandam Petri naviculam vocati, nec viribus ipsi nostris satis fideremus, primum coniecimus in Domino cogitatus nostros, ut ipse nos nutriret, animumque nostrum firmitate & robore, mentem consilio, sapientiaque instrueret.

Quiritur hic
Pontif. q. ad
Ecclesiam D. d.
Hæresum &
belli remem-
est ut vexa-
e. et. in
des Christianæ
in in. & se
disidentibus

§. 1. Deinde animo repetentes majores nostros sapientia admirabili, & sanctitate præditos, sæpè in summis Christianæ reipublice periculis remedium optimum atque opportunissimum, œcumenica Concilia, & Episcoporum generales conventus adhibuisse, ipsi quo-

Pont. i. et. et
h. malis &
der: posse
cilium ce. et
re. et. Man. &
clabandam
que

inchoandum iudicis per alios eius literas, quos hic non habet.

Concilii tamen celebrationem prorogari ad Kal. Novemb. quia civitatem Mantua habere non potuit.

Vicentia Civitatem de qua tenetur in hunc diem non legit, et n. in hunc diem ad Kal. Maii.

Interim pro cursu, com. citare Carolum Imper. Franciscum Regem Fr. in com. Et idem ipse, et alii N. iam se com.

Interim Legatus Vicentiam misit, ut in hunc diem Concilii faceret.

que animum ad generale habendum Concilium adjicimus, exquisitisque principum sententiis, quorum nobis videbatur utilis in primis, & opportuna ad hanc rem esse consensus, cum eos tunc non alienos ab hoc tam sancto opere invenissemus; œcumenicum Concilium, & generalem omnium Episcoporum, aliorumque Patrum ad quos pertineret, conventum in Civitatem Mantua indiximus, anno incarnationis Domini (sicut literis, & monumentis nostris testatum est) millesimo quingentesimo trigésimo septimo, Pontificatus nostri anno tertio, decimo Kalend. Junii inchoandum, spem propè certam habentes fore, ut cum illic in nomine Domini esset congregati, ipse sicut promissit Dominus, in medio nostrum affuturus, & bonitate ac misericordia sua omnes temporum procellas, omniaque pericula spiritu oris sui facile depulsurus esset.

§. 2. Sed ut semper insidiatur piis actionibus humani generis hostis, primum contra omnem spem, & expectationem nostram denegata fuit nobis Mantuana Civitas, nisi aliquas condiciones subiremus ab institutis majorum nostrorum, & conditione temporum, nostraque, ac hujus sanctæ Sedis, ac nominis Ecclesiastici dignitate, libertateque profus alienas, quas in aliis nostris literis expressimus. Quapropter alium invenire locum, aliamque deligere Civitatem necesse habuimus, quæ cum non statim nobis occurreret idonea, & apta, ad sequentes Kalendas Novembris prorogare Concilii celebrationem fuimus coacti. Interim sævus, & perpetuus hostis noster Turca ingenti classe Italiani adortus, aliquor Oppida in litoribus Apuliæ cepit, vastavit, diripuit, prædas hominum abegit.

§. 3. Nos in maximo timore, & periculo omnium munitendis litoribus nostris, finitimisque auxilio juvandum fuis occupati. Nec tamen interea destitimus consulere, & hortari Christianos Principes, ut de idoneo ad habendum Concilium loco quid sentirent, nobis exponerent, quorum cum essent incertæ, variæque sententiæ, tempusque diutius quam erat opus, videretur protrahi, nos optimo animo, atque (ut arbitramur) etiam consilio, Vicentiam elegimus, urbem copiosam, & Venetorum qui eam nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia, cum aditum patentem, tum stationem omnibus liberam, atque in primis in se habentem. Sed cum jam tempus longius progressum esset, novæque Urbis electionem omnibus significari conveniret, jamque Kalendæ Novembris appetentes, facultatem hujus divulgationis excluderent, hujusmodi esset propinqua, rursus altera prorogatione tempus Concilii differre in proximum sequens ver. Maiique futuras Kalendas compulsi fuimus.

§. 4. Qua re firmiter constituta, atque decreta, cum & nos ipsos, & cætera omnia ad eum bene agendum Deo juvante, celebrandumque conventum pararem, plurimum reputantes interesse cum celebrationis Concilii, tum universæ Christianæ Reipublicæ, Christianos Principes pace inter se, & concordia consentire, charissimos in Christo filios nostros Carolum Romanorum Imperatorem semper Augustum, & Christianissimum Regem Franciscum duo præcipua Christiani nominis funimenta, atque subsidia orare, atque obsecrare institimus, ut ad colloquium inter se, & nobiscum unâ convenirent, quorum quidem apud utrumque literis, Nuntiis, & à latere nostro missis ex venerabilium fratrum nostrorum numero Legatis sæpissimè egeramus, ut ex similitudine, & dissidiis ambo in unum fœdus, & piam amicitiam vellent convenire, labentibusque succurrere Christianis rebus, quarum servandarum cum esset illis potestas à Deo præcipue tributa, si id non agerent, & ad commune Christianorum bonum sua consilia non dirigerent, acris, & severa ratio eidem Deo ab ipsis reddenda esset. Qui aliquando precibus nostris annuentes, Nicæam se contulere, quos nos quoque secuti longum iter, & senili ætati nostræ vehementer contrarium, Dei, & pacis conciliandæ causa suscepimus.

§. 5. Neque prætermittimus interea cum tempus Concilii præstitutum, Kalendæ videlicet Maiæ appropinquarent, tres Legatos summæ virtutis, & auctoritatis à Latere nostro, de numero eorundem venerabilium

fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Vicentiam mittere, qui initium Concilii facerent, Prælatosque undique venientes exciperent, & ea, quæ indicarent esse opus, agerent, & tractarent, quo nos ab itinere, & negotio pacis reversi, omnia accuratius dirigere possemus. Interim verò in illud sanctum opus, maximeque necessarium, tractationem videlicet pacis inter Principes incubuimus, & quidem omni animi studio, omni pietate ac diligentia. Testis est nobis Deus, cujus freti clementia nosmetipsos itineris, & vitæ periculo exposuimus. Nostra testis conscientia, quæ nihil habet hac in re quidem, in quo nos arguat, aut præmittæ, aut non quælitæ ad pacificandum occasionis. Principes ipsi testes, quos jam sæpè, tamque vehementer Nuntiis, literis, Legatis, monitis, hortatu, precibusque omnibus obsecravimus, ut similitates deponerent, ut societatem coirent, ut Christianæ Reipublicæ, in maximum, & propinquum jam adductæ discrimen, communibus studiis, & subsidiis opitularentur. Jam verò testes illæ vigiliæ, atque curæ, illi divini nocturnique animi nostri labores, gravesque sollicitudines; quas ob hanc rem, & causam plurimas jam suscepimus, nec tamen ad optatum exitum nostra consilia, & acta adhuc perducta sunt. Ita enim visum Domino Deo est, quem tamen non desperamus aliquando optata nostra benignis respecturum, ipsi quidem quantum in nobis fuit nihil quod esset nostro pastoralis officio debitum, in hac re omisimus. Quod si qui sunt, cui actiones pacis nostras in aliam interpretentur partem, dolemus quidem, sed tamen in dolore nostro gratias Deo omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiæ nostræ suos voluit Apostolos haberi dignos, qui pro nomine Jesu, qui pax nostra est, contumeliam paterentur.

§. 6. Verum in illo congressu, colloquioque nostro quod Nicææ habitum est, etsi peccatis nostris impediētibus, inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ sunt, quantum opportunitate nos sperantes, & sacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilii auctoritate perfici posse pacem apud Principes, institimus, ut & ipsi venirent ad Concilium, & Prælatos suos præstes ducerent, absentesque accerferent. Qui cum de utroque se excusassent, quod & ipsis redire in regna sua tum necesse esset, & Prælatos quos secum habuissent, itinere, atque impendiis fessos, atque exhaustos recreari, & refecti oporteret, nos hortati sunt ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilii decerneremus.

§. 7. Qua in re concedenda cum essemus aliquantum difficiles, literas interim à Legatis nostris, qui Vicentiæ erant accepimus, transacto jam, & longius præterito Concilii ineundi die, unum vix, aut alterum ex exteris nationibus Prælaturam Vicentiam se contulisse. Quo nuntio accepto cum videremus eo tempore nulla jam ratione haberi Concilium posse, ipsis Principibus concessimus, ut differretur tempus agendi Concilii usque ad sanctum Pascha, diemque festum futuræ Dominicæ resurrectionis. Cujus nostri præcepti, expectationisque decreta literæ Genæv anno incarnationis Domini millesimo quingentesimo trigésimo octavo, quarto Kalend. Julii factæ publicatæque sunt, atque hanc dilationem eo propensius fecimus, quod pollicitus est nobis uterque Princeps Legatos suos Romam ad nos se missurum, ut ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua essent, neque Nicææ ob brevitatem temporis potuerant omnia confici, Romæ commodius coram nobis agerentur, & tractarentur. Et ob hanc rationem etiam à nobis ambo petierunt, ut hæc pacificationis procuratio, Concilii celebrationi præponeretur, cum ipsum Concilium pace facta multo deinde utilius, & salutarius Christianæ reipublicæ futurum esset. Semper enim hæc pacis spes nobis injecta, Principum nos voluntatibus assentiri hortata est. Quam spem vehementer auxit post discessum à Nicæa nostrum, ipsorum duorum Principum inter se benevola amicaque congressio, quæ maxima nostra cum lætitia à nobis intellecta, confirmavit nos in bona spe, ut tandem aliquando nostras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta esse crederemus.

Induciam que accipiuntur inter Imperatorem & Regem mensis pro mense aut hinc.

Concilium Pont. prout dicitur in hunc diem ad Kal. Maii.

Ca. 10.

§. 8. Hanc igitur pacis conclusionem cum & expectaremus, & urgeremus, nec solum duobus antedictis Principibus, verum etiam charissimo in Christo filio nostro Ferdinando Regi Romanorum videretur actionem Concilii, nisi pace facta, suscipi non oportere; cunctique à nobis per literas, suosque Oratores contenderent, ut alias rursus temporis prorogationes faceremus, præcipue autem instaret Serenissimus Cæsar promississe se demonstrans his, qui à Catholica unitate dissentiant, se operam suam apud nos interpositurum, ut aliqua concordie ratio iniretur, quod ante suam in Germaniam profectioem aprè non posset fieri. Nos eadem semper spe pacis, & tantorum Principum voluntate additi, cum præsertim cerneremus ne ad dictum quidem Resurrectionis festum alios Praelatos Vicentiam convenisse prorogationis nomen jam fugientes, quod tam sæpè frustra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilii ad nostrum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum suspendere maluimus, itaque fecimus, & de suspensione hujusmodi literas ad singulos supradictorum Principum decima die Junii millesimo quingentesimo trigesimo nono dedimus, sicut ex illis perspicue potest intelligi. Et itaque suspensione necessariè per nos facta, dum tempus illud magis idoneum à nobis, pacisque aliqua conclusio expectatur, quæ & dignitatem postea, frequentiamque Concilio, & Christianæ reipublicæ præsentiorum salutem erat allatura, christianæ interea res in deterius quotidie prolapsæ sunt. Ungaris Rege ipsorum mortuo, Turcam vocantibus: Ferdinando Rege bellum in eos movente: Belgis ad defectionem à Cæsare ex parte quadam incitatis, cujus defectionis comprimendæ causa per Galliam amicissimè, & cum Rege Christianissimo concordissimè magno benevolæ inter eos voluntatis indicio transiens in Belgas Serenissimus Cæsar, & illinc deinde in Germaniam profectus, conventus Germaniæ Principum, & Civitatum tractandæ ejus, quam dixerat concordie causa habere cepit. Sed cum spe pacis jam deficiente, ille quoque modus curandæ in conventibus, tractandæque concordie, ad majores potius discordias concitandas * apertus esse videretur, inducti fuimus ad pristinum Concilii generalis remedium reverti, idque per legatos nostros S. R. E. Cardinales ipsi Cæsari obtulimus. Quod etiam postmodò, & præcipue in Ratisponensi conventu egimus, cum illic Dilectus filius noster Gaspar tituli Sanctæ Prædix Cardinalis Contarenus, summa doctrina, & integritate Legatum nostrum ageret. Nam cum (id quod ne accideret antea veriti eramus) ex ejus conventus sententia peteretur à nobis, ut ab Ecclesia dissentientium quosdam articulos tolerandos declararemus, quoad per œcumenicum Concilium illi excuterentur, & deciderentur, idque nobis ut concederemus, neque Christiana, & Catholica veritas neque nostra, & Sedis Apostolicæ dignitas, permitteret, palam potius Concilium, ut quamprimum fieret, proponi mandavimus. Neque verò in alia unquam sententia, & voluntate fuimus, quam ut primo quoque tempore Concilium œcumenicum, & generale congregaretur. Sperabamus enim ex eo, & pacem populo Christiano, & Christianæ Religionis integritatem posse recuperari: verum tamen id cum bona gratia, & voluntate Christianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus, dum observamus tempus absconditum, tempus beneplaciti tui ò Deus, aliquando tandem decernere compulsi sumus omne esse tempus beneplacitum Deo, cum de rebus sanctis, & ad Christianam pietatem pertinentibus consilia ineuntur.

§. 9. Quapropter videntes, maximo quidem animi nostri cum dolore, rem Christianam quotidie in pejorare, Ungaria à Turcis oppressa, Germanis periclitantibus, cæteris omnibus metu, mœroreque afflictis, nullius jam Principis consensum expectare, sed tantum Dei omnipotentis voluntatem, & Christianæ reipublicæ utilitatem attendere constituimus. Itaque cum Vicentiam amplius non haberemus, cuperemusque cum universæ Christianorum salutis, tum Germaniæ nationis incommodis in eligendo per nos novo Concilii habendi loco consulere, aliquotque locis propositis, ipsam Tridentinam

civitatem ab ipsis desiderari videremus, nos etsi in citiore Italia commodius omnia tractari posse judicabamus, ad eorum tantam postulationem nostram voluntatem, pœterna charitate defleximus. Itaque Tridentinam Civitatem elegimus, qua in civitate œcumenicum Concilium ad proximè venturas Kalendas Novembris habendum, idoneum locum illum statuimus, quod ex Germania quidem, aliisque Germaniæ finitimis nationibus facillimè, ex Gallia, Hispaniæ, cæterisque provinciis remotioribus non difficiliter Episcopi, & Praelati convenire possent. Dies autem Concilii ea nobis spectata est, quæ spatium in se haberet, & publicandi per Christianas nationes nostri hujus decreti, & facultatibus omnibus Praelatis ad veniendum tribuendis. Quo minus autem annum tempus præfinitur mutando Concilii loco, sicut quibusdam constitutionibus alias præscriptum est, ea res fuit in causa, quod longius extrahi spem sanandæ aliqua in parte Christianæ reipublicæ, quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta est, nolimus. Et tamen videmus tempora, agnoscimus difficultates: quid sperari possit ex consiliis nostris incertum esse intelligimus. Sed quia scriptum est: Revela Domino viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet, magis Dei clementiæ, & misericordiæ confidere, quam nostræ imbecillitati diffidere constituimus. Sæpè enim fit in bonis operibus incipiendis, ut quod humana consilia non valent, divina virtus efficiat.

§. 10. Hujus igitur ipsius Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus sancti, ac beatorum ejus Apostolorum Petri, & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti atque subnixi, de Ven. item fratrum nostrorum Sanctæ Romæ Ecclesiæ Cardinalium consilio & assensu, sublata amovæque suspensione, de qua supra commemoratum est, quam per præsentem tollimus, & amovemus, sacrum œcumenicum, & generale Concilium in civitate Tridentina, loco commodo & libero, omnibusque nationibus opportuno, ad Kalendas proximas Novembris anni præsentis ab Incarnatione Domini millesimo quingentesimo quadragesimo secundo incipiendum, prosequendum, & eodem Domino adjuvante, ad ipsius gloriam, atque laudem, & Christiani totius populi salutem absolvendum, perficiendumque iudicimus, annuntiamus, convocamus, statuimus, atque decernimus.

§. 11. Omnes omnibus ex locis tam venerabiles fratres nostros Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, & dilectos filios Abbates, quam alios quoscumque, quibus jure, aut privilegio in Conciliis generalibus residendi, & sententias in eo dicendi permessa potestas est, requirentes, hortantes, admonentes, ac nihilominus eis in vi jurisjurandi, quod nobis, & huic sanctæ Sedi præstiterunt, ac sanctæ virtute obedientiæ, aliisque sub pœnis jure, aut consuetudine in celebrationibus Conciliorum adversus non accedentes ferri, & proponi solitis, mandantes, arctèque præcipientes, ut ipsimet, nisi fortè iusto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur, aut certè per suos legitimos Procuratores, & Nuncios, sacro huic Concilio omnino adesse, & interesse debeant.

§. 12. Supradictos autem Imperatorem, Regemque Christianissimum, necnon cæteros Reges, Duces, Principes, quorum præsentia, si alias unquam, hoc quidem tempore maxime, sanctissimæ Christi fidei, & Christianorum omnium salutis futura est salutaris, rogantes, atque obsecrantes per viscera misericordiæ Dei, & Domini nostri JESU CHRISTI, cujus fidei veritas, & religio intus & extra graviter jam oppugnatur, ut si salvâ volût christianam esse reipublicam, si se Domino obstrictos, & obligatos pro maximis illius erga se beneficiis intelligunt, ne deserant ipsius Dei causam, & negotium; ipsimet ad sacri Concilii celebrationem veniant, in quo ipsorum pietas, atque virtus communi utilitati, salutique suæ, ac cæterorum, & temporali, & æternæ plurimum est profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipsi non poterunt, graves saltem viros Legatos cum auctoritate mittant, qui personam Principis sui quisque & cum prudentia, & cum dignitate possint in Concilio

*Indictio sacri
Conc. Trident. ad
Kalendas Novem-
bris 1542.*

*Monitio &
præceptum ad
Praelatos acco-
dant a Concilio.*

*Hortatio ut
Imperatores, Re-
ges & Princi-
pes inter sint
Concilio per
seipsos, aut
Legatos.*

*inde ex
de qui-
bus, Con-
cilii, ad
placitum
indit per
tam tunc
us, quas
non ha-*

ntis

*am autem
Catholi-
cipullica
ntie in
et proba-
tur, Con-
m in Tri-
ntina Ci-
ate cele-
dam fore
rexit.*

Concilio referret. In primis vero, ut id curent quod ipsis
 facillimum est, ut ex suis eorumque Regnis, ac Provin-
 ciis Episcopi, & Prælati sine tergiversatione, & mora ad
 Concilium profectentur. Quod maxime quidem Præ-
 latis, Principibusque Germaniæ, Deum ipsum atque nos
 impetrare volumus, ut cum eorum precipue causa,
 ipsisque cupientibus Concilium indictum sit, & in ea ci-
 vitate indictum, quæ ab eis est desiderata, non graventur
 ipsi sua cunctorum præsentia celebrare, & ornare.
 Quo melius, atque commodius, quæ ad integritatem, &
 veritatem Christianæ religionis, quæ ad bonorum mor-
 rum reductionem, emendationemque malorum, quæ ad
 Christianorum inter se tam Principum, quam populo-
 rum pacem, unitatem, concordiamque pertineant, & ad
 quæ ad repellendos impetus barbarorum & infidelium,
 quibus illi universam Christianitatem obruere moliantur,
 sint necessaria, Deo nostris consultationibus præ-
 ceunte, & lumen sapientiæ suæ, ac veritatis mentibus nos-
 tris præferente, agi in dicto sacro œcumenico Conci-
 lio, & conspirante omnium charitate consuli, tractari,
 confici, ad optatosque exitus deduci quamplurimum, &
 quam optime possint.

Forma publ.
 istam consti-
 tutionem.

§. 13. Atque ut nostræ hæc literæ, & quæ in eis con-
 tinentur, ad notitiam cunctorum, quorum oportet, per-
 veniant, neve quis illorum ignorantia excusationem
 prætentat, cum præsertim etiam non ad omnes eos, qui-
 bus nominatim illæ essent intimandæ, tutus forsitan pa-
 teat accessus, volumus, & mandamus, ut in basilica Va-
 ticana principis Apostolorum, & in Ecclesia Lateranen-
 si, cum ibi multitudo populæ ad audiendam rem divinam
 congregari solita est, palam clara voce per curiæ nostræ
 euntes, aut notarios aliquos publicos legantur, lectæ-
 que in valvis dictarum Ecclesiarum, itemque Cancella-
 riæ Apost. portis, & Campi Floræ solito loco affigantur
 ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquandiu ex-
 positæ pendeant. Cumque inde amovebuntur, eorum
 nihilominus exempla in eisdem locis remaneant affixa.

Const. ista li-
 gatur in
 m. n. f. a die
 publi.

§. 14. Nos enim per lectionem, publicationem, affixio-
 nemque hujusmodi, omnes & quoscumque quos ante-
 dictæ nostræ literæ comprehendunt, post spatium duo-
 rum mensium à die literarum publicationis, & affixio-
 nis ita volumus obligatos esse, atque adstrictos, ac si
 ipsismet illæ coram lectæ, & intimatæ essent, transum-
 ptis quidem earum, quæ manu publici notarii scriptæ, aut
 subscriptæ, & sigillo personæ alicujus Ecclesiasticæ in
 dignitate constitutæ munita fuerint, ut fides certa, &
 indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus.

Sanctio pa-
 nalis.

§. 15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-
 ginam nostræ indictionis, annuntiationis, statuti, decre-
 ti, mandati, præcepti, & obsecrationis infringere, vel ei
 ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare
 præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac
 beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit
 incursum.

Dat. P. A. S.
 die 25. Maii.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incar-
 nationis Dominicæ 1540. 11. Kalendas Junii, Pontifi-
 catus nostri anno octavo.

XXXIV. Deputatio nonnullorum S. R. E. Cardinalium
 generalium Inquisitorum hæreticæ pravitatis,
 cum amplissima auctoritate.

Cardinalium hujusmodi Congregationem præfinit
 Sixt. V. in ejus const. 74. Immensa, ibi videas
 quæ notabo.

Edita An. D. 1542.
 PAVLVS EPISCOPVS,
 Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Lex ab initio nostri ad summi Apostolatus apicem
 assumptionis id semper nobis cordi fixum institerit,
 ut fides Catholica ubique floretet, & augetur, ac omnis
 hæretica pravitas à Christi fidelibus nostra diligentia
 procul pelleretur, necnon diabolica fraude seducti, viam
 veritatis cognoscerent, & ad gremium, & unitatem Ec-
 clesiæ reducerentur, & si qui animi perveritate ducti, in

eorum damnata proposito persisterent, ita plecterentur,
 ut eorum poenitentia alii transiret in exemplum. Nihilomi-
 nus sperantes quandoque eosdem sic seductos, cum Dei
 omnipotentis misericordia, cum fidelium orationibus, ac
 doctorum virorum prædicationibus errores suos recog-
 nituros, & illis abjuratis ad sanctam Ecclesiam Catho-
 licam redituros, etsi id aliquantum differrent, auctorita-
 te sacri œcumenici, & generalis Concilii, quod ad id
 in primis propediem celebrare sperabamus deterritos,
 veram, & Catholicam fidem amplexturos, & ea mediante
 in semitis justitiæ ambulaturos fore, negotium inquisi-
 tionis hæreticæ pravitatis hujusmodi in hanc usque
 diem distulimus.

Causa In-
 quisitionis.

§. 1. Verum cum Concilium hujusmodi ex diversis
 rationabilibus causis, & præsertim bellorum turbationibus,
 quæ hæcenus inter Principes Christianos viguerunt,
 nondum inchoari potuerit, & humani generis hoste
 procurante, fidelium animi novis hæresibus in dies ma-
 gis polluantur, omniaque schismatis dissidiis replentur,
 læcereturque ferè Christiani nominis unitas, inoon-
 stititque Christianica scindatur.

Institu-
 Cong. Cr.
 malium In-
 quisitionis.

§. 2. Nos ne, dum dies Concilii per nos novissime
 indicti expectatur, omnia in deterius labantur providere
 volentes, ac nequeantes per nos solos, aliis etiam arduis
 occupatos curis, omnia exequi, dilectorumque filiorum
 nostrorum Joannis Petri Sancti Clementis, Joannis S.
 Sixti, Petri Pauli S. Balbinæ, Bartholomæi S. Cæsarei,
 Dionysii S. Marcelli, & Thomæ S. Sylvestri vir. Presbyte-
 rorum Cardinalium fidem doctrinam, & virtutem per-
 spectas habentes, ac de eis plurimum in domino confi-
 dentes, eisdem Joan. Petrum, & Joannem, ac Petrum Pau-
 lum, & Bartholomæum, necnon Dionysium, & Tho-
 mam Cardinales, nostros, & Apostolicæ Sedis in omni-
 bus, & singulis Republicæ Christianæ Civitatibus, Op-
 pidis, Terris, & locis, tam citra quam ultra montes ubi-
 liber etiam in Italia consistentibus, ac in Romana Curia
 super negotio fidei Commissarios, & Inquisitores Ge-
 nerales, & generalissimos auctoritate Apostolica tenore
 præsentium constituimus, & deputamus.

Jurisdictio
 facultas
 Congreg.
 nis, pro
 di. coram
 eumque
 negotiis.

§. 3. Ac eis contra omnes, & singulos à via Domini,
 & fide Catholica aberrantes, seu de eadem fide malè sen-
 tentes, aut alias quomodolibet de hæresi suspectos, il-
 lorumque sequaces, fautores, & defensores, ac eis auxi-
 lium, consilium, vel favorem, publicè, vel occultè, dire-
 ctè, vel indirectè præstantes, cujuscumque status, gra-
 dus, ordinis, conditionis, & præminentia fuerint, etiam
 absque ordinariis locorum, etiam in causis in quibus
 ipsi de jure intervenire habent, inquirendi, & per viam
 inquisitionis, vel investigationis, seu alias etiam ex offi-
 cio procedendi, ac culpabiles quoscumque seu suspectos,
 præcedentibus indicibus, carceribus mancipandi, ac contra
 eos usque ad finalem sententiam inclusivè procedendi,
 & culpabiles repertos, poenis juxta Canonicas sanctio-
 nes debitè puniendi, ac ultimo supplicio damnatorum
 bona prout juris fuerit publicandi.

Offi. In-
 quisitionis.

§. 4. Necnon ad effectum præmissorum, procurato-
 rem fiscalem, & notarios publicos, & alios officiales ad
 præmissa necessarios, & opportunos, etiam Clericos,
 sive religiosos cujuscumque Ordinis fuerint, deputandi,
 & constituendi.

Offi. In-
 quisitionis.

§. 5. Et si necesse fuerit aliquos Clericos seculares,
 aut cujuscumque Ordinis regulares, etiam in sacris, &
 Presbyteratus ordinibus constitutos propter præmissa
 degradari, per quemcumque Catholicum Antistitem,
 quem prædicti Cardinales duxerint deputandum, convo-
 catis, & sibi ad hoc assistentibus duobus Abbatibus, aut
 aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, ad
 actualem degradationem eorundem Clericorum, eorum-
 que Curia seculari traditionem, seu dimissionem alias,
 prout etiam juris fuerit, procedi faciendi.

Degrada-
 tionem Cleri-
 corum con-
 stituendi.

§. 6. Ac contradictores quoslibet, & rebelles senten-
 tiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis, ac privationis
 omnium, & singulorum beneficiorum & officiorum Ec-
 clesiasticorum per eos quomodolibet obtentorum, nec-
 non inhabilitationis ad illa, & alia in posterum obtinen-
 di, aliisque opporunitis juris remediis, appellationis
 diffugio semoto, compescendi.

Constitu-
 tes senten-
 tias.

§. 7. Et

§. 7. Et auxilium brachii secularis invocandi, omniaque & singula alia, quae praedicti Cardinales ad haereticos, & in fide hujusmodi errores praesentes in Republica Christiana ubilibet vigentes reprimendos, & radicibus extirpandos necessaria fore cognoverint, & ad officium inquisitionis haereticae pravitatis de jure pertinent faciendi, gerendi, ordinandi, exercendi, & exequendi.

§. 8. Necnon ad praemissa omnia, & singula in quibusvis Civitatibus, terris, & locis, de quibus eisdem Cardinalibus videbitur, & quoties ipsi Cardinales opus esse cognoverint, alias personas Ecclesiasticas idoneas, literatas, & Deum timentes, in Theologia Magistros, seu in altero jurium Doctores, licentiatos, Baccalaureos in aliqua Universitate Studii generalis graduatos, in trigesimo eorum aetatis anno ad minus constitutos, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicos, vel alia dignitate Ecclesiastica praeditos, cum simili aut limitata facultate, substituendi, & subdelegandi, ac eos in toto, vel in parte, simul, vel successively ad eorundem Cardinalium libitum, etiam in negotiis, & causis per eos tunc inceptis revocandi, & loco ipsorum alios similiter qualificados deputandi, ita tamen, quod praedicti Cardinales, & alii ab eis pro tempore deputati, de absolutionibus, & reconciliationibus eorum, qui ad veritatis lumen redire voluerint, quas nobis expressè reservamus, ac aliis quam haereticis crimen sapientibus delictis, & excessibus, se intrinsece nequeant, plenam, & omnimodam facultatem eisdem auctoritate, & tenore concedimus.

§. 9. Et nihilominus auctoritate, & tenore praemissis statuimus, & ordinamus, quod omnes, & singulae appellationes per eos contra quos vigore praesentium procedi contigerit, à quibuscumque per ipsos Cardinales deputatis pro tempore interponendae, ad eosdem Cardinales devolvi debeant, ipsique Cardinales causas appellationum hujusmodi cum omnibus, & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis audire, cognoscere, & decidere.

Ac in quacumque instantia fuerint, sine debito terminare, ac executioni debitae demandare.

§. 10. Et tam in causis appellationum hujusmodi, quam alias ad effectum praemissorum omnium, quos opus fuerit, tam in dicta Curia, quam extra eam, & in partibus etiam per edictum publicum, confitro summarie, & extrajudicialiter de non tuto ad eos accessu, citare, ac quibus inhibendum fuerit inhibere, & appellantes simpliciter, vel ad cautelam à quibuscumque excommunicationis, & aliis sententiis, censuris, & poenis Ecclesiasticis in eo latis, absolvere possint, prout de jure fuerit faciendum. Decernentes quaecumque per ipsos Cardinales, seu ab eis deputatos in praemissis quomodolibet pro tempore gesta, plenam roboris firmitatem obtinere, & perpetuè inviolabiliter observari debere.

§. 11. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate surgentes, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiti debere, necnon irritum, & inane quicquid secus super his à quocumque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 12. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae Octavi praedecessoris nostri, qua cavetur, ne quis extra Civitatem suam, vel dioecesim, nisi in certis casibus, & in illis ultra unam diem à fine suae dioecesis ad iudicium evocetur, seu ne Judices qui à Sede praedicta deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut aliis vices suas committere praesumant, & de duabus diebus in Concilio generali edita, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque, aut in personis praedictis, vel quibusvis aliis communitate, vel divitiis ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibusvis aliis privilegiis, indulgentiis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus & formis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, per quae praesentium literarum, & jurisdictionis ipsorum Cardinalium in praemissis executio impediti quomodolibet vel differri possit, quae quoad hoc ipsi, aut alicui eorum minime suffragari possent, vel debere decernimus.

Bullar. Mag. Tom. I.

§. 13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae Constitutionis, reservationis, concessio- nis, statuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem attente praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Dat. Romae apud S. Marcum, Anno Incarnationis Dominicae 1542. 12. Kal. Augusti. Pont. nostri Anno octavo.

Sanctio papalis.

Dat. P. An. 8. die 21. Julii.

Jurisdictio Cardinalis Archipresbyteri, & iudicis causarum, Capituli Canonice, & aliarum personarum Ecclesiae S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, vel eorum interesse concernentium.

XXXV.

Hanc jurisdictionem ampliavit Sixtus V. in sua constit. 102. Cum ex debito, ideo praetermissi aliam bullam Pii IV. editam die 22. Septemb. 1556. quae istam confirmabat.

PAVLVS PAPA III. Motu proprio, &c.

Edita A. D. 1547.

Cum Dilectus filius Alexander S. Laurentii in Damaso Diaconus Cardinalis Farnesius, Sanctae Romanae Ecclesiae Vicecancellarius, secundum carnem Ne- pos noster, Archipresbyteratum Principis Apostolorum de Urbe tunc certo modo vacante, assuetus fuerit, & nos eidem Alexandro, dum alias Archipresbyteratum S. Mariae Majoris de Urbe obtineret, ne Canonici, & Capitulum, ac Capellani dictae Ecclesiae S. Mariae Majoris, pro rebus, & negotiis suis, & dictae Ecclesiae coram diversis Urbis iudicibus litigare, & conventui contingeret, ac laboribus & expensis fatigaretur, omnes, & singulas causas tunc praesentes & futuras, tam contra ipsos, quam per ipsos contra quascumque personas, quovis nomine nuncupatas, Collegium, Capitulum, & universitatem motas, & moven. etiam civiles, & criminales, etiam super quibuscumque pecuniarum summis, censibus, canonibus, responsionibus, etiam instrumentales, etiam ex obligationibus in ampliori forma Camerae Apostolicae orientes, coram quibuscumque Urbis iudicibus, & S. R. E. Cardinalibus, & Rotae Auditoribus ad nos advocat, illas praedicto Alexandro Card. etiam similiter summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, sola facti veritati inspecta, & quatenus opus esset extrajudicialiter audien. & deciden. commisissemus, prout in aliis diversis scriptis etiam Motu proprio, &c. manu nostra signatis, quas & illorum tenores totos, & compendia, ac si de verbo ad verbum praesenti inserta forent pro sufficienter expressis, & insertis haberi volumus, ipseque Alexander Cardinalis, & Archipresbyter, in dicta basilica Venerabilem fratrum nostrum Franciscum Sfondratum Vicarium suum constituerit, & deputaverit.

Hic Pont. Archipresbytero Ecclesiae B. Mariae Majoris jurisdictionem dedit de qua supra in Constit. Urbis sicut.

§. 1. Nos qui dictam basilicam Sancti Petri, & illius Canonicos beneficiatos, & Clericos, & dictae Basilicae proprios Capellanos, ac alios in eadem Basilica deservien. non minori dilectione quam praedictam Basilicam S. Mariae Majoris prosequimur, paremque etiam respectum ad dictum Alexandrum, Cardinales, & Archipresbyterum habent. omnes, & singulas jurisdictiones, potestates, auctoritates, & facultates, sibi alias tanquam d. basilicae S. Mariae Majoris Archipresbytero concessas, ad eundem Alexandrum Cardinalem ad praesens Basilicae praedictae Archipresbyterum, suosque in dicta Basilica successores extendimus, & ampliamus.

Eodem modo Urbis Archipresbytero S. Petri.

§. 2. Et nihilominus motu, & scientia similibus, omnes, & singulas causas, etiam beneficiales, prophanas, & mixtas, & compromissas, tam civiles, quam criminales, inter dictos Canonicos, & Capitulum, ac beneficiatos, & clericos, atque Capellanos respective, seu quemcumque eorum

In de novo concessis in quibus causis criminales nisi quod diximus trib. eorum

eorum ex una, & quascumque personas alias, loca, collegia, vel universitates, quae inter dictos Capitulum, & Canonicos, vel eorum quemlibet, & beneficiatos clericos, seu Capellanos praefatos, vel quemcumque eorum, eorum quibuscumque Judicibus ordinariis, commissariis, & executoribus, etiam S.R.E. Card. & Rotae Auditoribus, & Locaten. super quibuscumque rebus, bonis, & pecuniarum summis verten. & penden. partibus ex altera respectivè ad nos praesentes avocan. illamque & illas in statu, & terminis in quibus ad praesens reperiuntur, & quas in futurum moveri etiam de novo contigerit, tam activè quàm passivè, per Priores, Canonicos, Capitulum, beneficiatos, clericos, capellanos, seu eorum quemlibet beneficiatos clericos contra quascumque personas, quovis nomine nuncupatos, Collegium, capitulum, & universitatem, societates, hospitalia, & loca quaecumque, quantuncumque respectivè privilegiatos, & privilegiata, etiam per praedictos canonicos, & Capitulum contra beneficiatos, clericos, capellanos praedictos, super quibuscumque pecuniarum summis, beneficiis Ecclesiasticis, censibus, responsonibus, etiam vinearum, rebuque & bonis ad quaecumque summam pecuniarum, numerum, quantitatem, & valorem ascenden. rebuque aliis in actis causae, & causarum hujusmodi latius deductis, & deducen. & illorum occasione, cum omnibus & singulis suis inciden. depen. emergen. annexis, & connexis, eidem Alexandro Archipresbytero, & praefato Vicario, necnon ejusdem Alexandri successoribus, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura Judicii, sola facti veritate inspecta, & quatenus opus sit executivè, etiam manu regia, absque terminis substantialibus, & alicujus telae judicariae observatione, sine confectioe registri, sive extractus, quacumque appellatione postposita, etiam non frivola, audiend. cognoscend. decidend. sineque debito terminan. tenore praesentium de novo committimus, & mandamus perpetuis temporibus duraturarum.

Cum potestate citandi in Curia, & extra.

§. 3. Cum potestate dictas partes respectivè, & omnes alios, quos opus sit, & sua communiter, vel divisim interesse putan. in executione citationum nominan. in Rom. Curia, & extra etiam per edictum publicum, confesso summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu, citandi, ac eisdem omnibus, & singulis Judicibus supra dictis, & quibus, & quoties opus fuerit, etiam sub censuris Ecclesiasticis, & pecuniariis poenis suo arbitrio moderan. & applican. etiam per simile edictum inhiben. & in eventum non partitionis, poenas & censuras praedictas damnabiliter incurrisse, & incidisse declarandi, aggravandi, reaggravandi, interdican. & brachii saecularis auxilium invocan. loco vel sententiae, seu sententiarum prolatarum, mandatum, & mandata executiva in forma solita, & consueta decernendi, illudque vel illa, & quicquid per eos, vel alterum vestrum judicatum fuerit exequendi, expensas quascumque taxandi, moderandi, in causisque & omnibus, & singulis praedictis, vel eorum quolibet, seu quolibet praemissorum etiam singulis diebus, & horis, praeterquam in honorem Dei feriatis procedendi.

Juramentum praesentium Basilica ad effectum agendi, & c. relaxandi.

§. 4. Necnon Canonicos, & Capitulum, ac beneficiatos clericos, & capellanos praedictos, sive eorum quemlibet à vinculo juramenti ad effectum agendi, aliisque censuris Ecclesiasticis, & poenis, quatenus oportuerit absolven. omniaque alia, & singula faciendi, gerendi, & exercendi in praemissis necessaria, seu quomodolibet opportuna.

Quibuscumque non obstantibus.

§. 5. Non obstan. constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, stylo palatii, regula Cancellariae Apostolicae prohibentis mandata executiva alias quàm sub plumbio expediri non posse facultatibus, & jurisdictionibus Cardinalibus, & quibuscumque Urbis Judicibus, sub quavis verborum forma, & regulis urgentissimis, per nos eisdem concessis, & innovatis, quas etiam, & illarum tenores, ac si de verbo ad verbum specialis mentio facta foret, pro expressis habent. caeterisque contrariis quibuscumque. Statum, & c. & merita causae, & causarum praedictarum, nominaque & cognomina, qualitates partium, & personarum praedictarum, necnon rerum, Collegii, & Capituli, & c. praemissorumque omnium singulorum, ac aliorum de necessitate exprimen. tenores pro insertis, &

sufficienter expressis habent. Et quod praesentium sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat.

Fiat Motu proprio. A.

Et quod praesentis Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique in judicio, & extra fidem faciat, regula contraria edita non obstan. & de extensione, & nova commissione, & mandato praedictis, ad vitam praedicti Reverendissimi Alexandri, seu quandiu Archipresbyteratum Basilicae S. Petri obtinuerit tantum.

§. 6. Et quoad causas criminales, citra tamen poenam sanguinis, & corporum afflictivam. Et quoad causas pendentes inter alias quàm ipsius Basilicae personas, pro rebus Canonicos, & Capitulum, ac beneficiatos S. Petri hujusmodi tangen. dumtaxat.

Dat. Romae apud S. Petrum Kal. Novemb. anno 9.

Jurisdicção, & facultates Vicarii Summi Pontificis, in alma Urbe, ejusque districtu.

De hac jurisdictione aliquid vide sup. in const. 1. Pauli II. licet, & const. 28. Julii II. Decet. Et circa lites movendas ab uxoribus contra maritos, habes hic infra in const. 13. Cum sicut. Quo vero ad causas Hebraeorum, necnon & Clericorum, ac obligationum in forma Camera declarata est hac jurisdictione Int. infr. in const. 2. Cum sicut, & à Pio V. const. 18. Considerantes, & à Clementi III. in const. 65. In conferendis, & postremo à Paul. V. in const. 71. Universi, §. 4. & 7.

Habet etiam Vicarius cognitionem causarum Puellarum Desperatarum nuncupatarum, in Urbe, ex bulla 66. Clem. VIII. Debitum. Necnon causarum Hospitalis S. Spiritus, ut in d. Clem. const. 118. Cum sicut, & pariter causarum Collegii Scholarium S. Hieronymi, ex bulla 8. Pauli V. Altitudo.

PAVLVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei. Venerabili fratri Philippo Episcopo Burgi S. Sepulchri, in nostra Urbe, ac ejus suburbii, & districtu nostro in spiritualibus Vicario. Salutem & Apostolicam benedictionem.

Licet Ecclesiarum omnium universalis cura, & populi Christiani regimen, ad vigilantiam nos inducat, Romana tamen Urbs inclita, quam caput orbis divina clementia stabilivit, mentem nostram sollicitat, ut de ipsius Ecclesiarum statu prospero, & salubri attentius, & diligentius ita procuremus, ut specialiter, & temporaliter felicioribus successibus congruum suscipiant incrementum.

§. 1. De tua ergo laudabili vita, morum gravitate, probata fide, & circumspectione, aliisque virtutum donis, quibus personam tuam etiam familiari experientia praeditam esse jam dudum, etiam in magnis almae Urbis nostrae gubernio, ac fabricae Basilicae Principis Apost. de Urbe negotiis, & arduis causis tibi commissis percepimus, firmam in Domino spem gerentes, & sperantes quod ea quae tibi committenda duxerimus, prudenter, & fideliter exequeris. Motu proprio, non ad tuam, vel alterius pro te nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia, Te qui etiam Capellanus Praelatus domesticus, & in utraque Signatura referendarius noster, ac ad eandem Basilicam per nos deputatus existis, necnon unum ex officiis scriptoriae literarum Apost. ex indulto Apost. obtines, in praefata Urbe, ejusque suburbii, & districtu Vicarium nostrum in spiritualibus, quandiu vixeris, cum honoribus, oneribus, redditibus, & emolumentis consuetis, auctoritate Apostolica tenore praesentium constituimus & deputamus.

§. 2. Tibique omnia & singula Ecclesias, Monasteria, etiam Monialium, & alia loca Ecclesiastica, saecularia, & regularia Ordinum quorumcumque Urbis, & ejus districtus, & Religiosos quoscumque utriusque sexus in illis commorantes, & ad dictam Urbem confluentes pro

Papa

Declara Jurisdicção

Publ. P. A. die 1. Nov.

XXXV

Edita 1542.

Exordium

Deputatus Vicarii facultas

Monasteria & religio visitantibus

pro tempore, ac etiam Ecclesias S. Athanasii, S. Sebastiani, S. Pauli, & ad Tres Fontes, S. Agnejs, S. Laurentii, & S. Sabbæ, ac alia Monasteria quæcumque exempta, & non exempta, eorumque personas visitandi, ac in capite & membris reformandi, necnon earum & cujuslibet ipsarum excessus, & crimina mulctandi, corrigendi, & puniendi, prout secundum Deum videris expedire. Necnon ædificia quæ in Ecclesijs per te visitandis videbis ruinis supposita, auctoritate propria demoliendi, & demoliri faciendi, & Rectores ad Ecclesiarum reparationem per fructuum subtractionem, vel alias prout tibi videbitur cogendi, mulctasque ipsas, prout etiam tibi videbitur, moderandi, & Cameræ Apostolicæ applicandi.

§. 3. Ac causas civiles & ordinarias, eas videlicet in quibus non agitur de majori summa redditus sexaginta florenorum auri de Camera, aut illius summe valoris æstimationem communem non excedente, etiam de locatione, & evacuatione, ac pensione, responsione & devolutione Casalium, prædiorum, & domorum, ac ratione vinearum, & mercedibus, etiam cujuscumque summe, & valoris existant, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, cum aliquali petitione verbali, apud acta tamen redacta, seu per viam monitorii, nullis terminis servatis, etiam qui de stylo, seu ordinatione d. Palatii Apost. servari soliti sunt, alias vero more solito, & juxta stylum, consuetudinem Curie officii Vicariat. hujusmodi, ac alias Commiss. juxta illarum commisionum tenores, & formas, Ac etiam crimin. per te, vel per te pro tempore deputatum Auditorem audiendi, decidendi, & sine debito terminandi.

§. 4. Hoc etiam adjecto ad lites abbreviandum, & partes à laboribus, & expensis relevandum, quod à processibus, & sententijs à quinque ducatis infra, auditis, & intellectis partibus, & cujuslibet ipsarum juribus, in principali negotio non possit per aliquem quomodolibet appellari, seu de nullitate dicti, & appellations, & nullitate prædictis, ac omnibus alijs inde secutis non obstantibus, servatis alijs servandis, ad executionem dictarum sententiarum liberè procedere possis.

§. 5. Necnon omnes, & singulas causas alimentorum, & alias miserabilium personarum, ac etiam aliorum quorumcumque quæ non excedunt summam sexaginta ducatorum auri de Camera, summarie, simpliciter & de plano, sola facti veritate inspecta, manu regia, sine confessione registri, sicut tibi visum fuerit, recognoscendi, judicandi, & sine debito terminandi.

§. 6. Dilationes moratorias quascumque, etiam quinquennales, in causis mercedum, & alimentorum, censuum, pensionum, responsionum, & in causis miserabilium personarum, viduarum, pupillorum, Ecclesiarum, & piorum locorum, ac obligationum juratoriarum rejiciendi, & illis rejectis (nisi causa cognita concessa fuerint, aut aliter à nobis Motu proprio, & ex certa scientia rescriptum fuerit) debitores ad solvendum remedijs opportunis, etiam per censuras ecclesiasticas, vel via executiva, prout tibi videbitur, compellendi.

§. 7. Carceres quoque visitandi, votum dandi, ac de carceratorum liberatione vel condemnatione, ad pecuniarum solutionem, cum cæteris visitantibus statuendi, & ordinandi.

§. 8. Judæos omnes, etiam usurarios, bancarios, quoscumque clericos, & beneficiatos Urbis, ac ejus districtus, religiosos etiam mendicantes, ac regulares omnes utriusque sexus, Fratritates etiam laicorum, Hospitalarios, omnesque in Ecclesijs & Monasteriis beneficiatos, ac deservientes, eorumque omnium res, & bona judicandi, & tam civiliter quam criminaliter coercendi & puniendi.

§. 9. Usurarum excessus etiam dictis Judæis toleratos ad honestissimum modum reducendi, Matrimoniorum causas, omnesque alias, quæ de jure ad Vicarium nostrum dignoscuntur pertinere, audiendi, & sine debito terminandi.

§. 10. Synodum in Romano Clerico pro correctione malorum morum, & pro necessitate, juxta temporum opportunitates in Clero occurrentes, ubi & quando

libuerit, celebrandi, & congregandi; statuta, & ordinationes, seu constitutiones pro tempore observanda edendi.

§. 11. Necnon per te, vel aliquem catholicum Antistitem, gratiam & communionem Apost. Sedis habentem, quem ad hoc cum opus fuerit duxeris eligendum, & deputandum, ordines conferendi temporibus à jure statutis, ac alia ecclesiastica sacramenta.

§. 12. Ecclesias Urbis, ac illius districtus prædiorum, illorumque Cœmeteria consecrandi, ac polluta (aqua tamen prius per te, vel eundem, vel alium Antistitem, similis communionem & gratiam habentes, benedicta) reconciliandi.

§. 13. Ac eos qui flivis diebus vetita à jure exercitia fecerint, compellendi, & puniendi.

§. 14. Blasphematores, usurarios, Judæos, perjuros, & quoscumque alios committentes crimina, quod ad Ecclesiasticum forum, & ad Curiam & jurisdictionem Vicarii nostri etiam juxta facultates tibi, & prædecessoribus tuis concessas, simpliciter vel mixtim, de jure, vel consuetudine, seu statuto pertineat, non obstantibus quibuscumque significationibus ab alijs iudicibus factis, seu faciendis, cognoscendi, & puniendi.

§. 15. Ac tam pro vasis, vestibus, tunicellis, planctis, & similibus, quæ de necessitate ad divinum honorem requiruntur, tam pro ordinibus sacris celebrandis, quam pro sustentatione Episcopi ordinantis, ministrorumque ejus, ac Notariorum quos, ut accepimus, pro sigillo nihil accipiunt, saltem pro meritis laboribus persolvendis, & alijs quæ de necessitate ad curam & regimen tui officii fieri debere videbuntur, de pœnis in dicta Curia disponendi.

§. 16. Omniaque alia & singula faciendi, gerendi, disponendi, ordinandi, mandandi, & exequendi, quæ ad hujusmodi Vicariatus officium de jure, vel consuetudine, aut alijs quomodolibet pertinere dignoscuntur, & quæ omnes alij Vicarii Urbis de jure, consuetudine, vel privilegio facere, dicere, & ordinare potuerunt.

§. 17. Necnon contraditores, & facultati, potestati, que tuæ hujusmodi contravenientes, & illam perturbantes, ac rebelles quoscumque quavis auctoritate surgentes, per Ecclesiasticas, & alias pecuniarias pœnas arbitrio infligendas, & moderandas, etiam per represalias, ubi & quando opus fuerit, correctiones que personalem juris remedio opportuno, appellatione postposita compescendo, plenam liberam, & omnimodam, auctoritate Apostolica tenore præsentium facultatem concedimus.

§. 18. Et insuper qui, ut accepimus, hujusmodi Vicariatus officii vigore Vicario pro tempore existenti, tam in Civilibus, quam in Criminalibus, clericorum Urbis, & ejus districtus matrimoniorum spiritualium, illorumque connexorum, Judæorum quoque ac hospitalium, & hospitaliarum, necnon Confraternitatum laicorum quorumcumque, ac Collegiorum Ecclesiasticorum, & aliorum quorumvis, etiam forensium, ac quorumcumque in quibuscumque Ecclesijs, Monasteriis, & capellis Urbis prædictæ deservientium, & residentium, locorum piorum & religiosorum quorumcumque, utriusque sexus, Fratrum Monachorum, etiam Mendicantium quorumcumque, tam in dicta Urbe commorantium, quam ad illam pro tempore confluentium causis jurisdictioni attributa fuerit: Nihilominus super præmissis, seu aliquibus eorum per Governatorem, necnon Senatorem Urbis, ac Auditorem causarum Curie Cameræ Apostolicæ generalem, Conservatores Cameræ Urbis, & diversos alios Judices & officiales pro tempore existentes, dictum Vicariatus officium pro tempore obtinentes, quod sæpe nonnullarum, ut ipsi assuerunt, per Sedem Apost. eis concessarum literarum prætextu perturbari, & impediri contingit, & aliquas ex hujusmodi causis ad se appropriare nituntur, in gravem dicti Vicariatus officii injuriam, ac damnum. Nos iis occurrere, & obviare, ac dicti Vicariatus officii indemnitati providere volentes, Motu simili in præmissis, etiam active & passive, tibi & pro tempore existenti Vicario jurisdictionem hujusmodi hæcenus semper competiisse, & competere.

causas 60. Appellatio- nes ad re- genda. moratorias in- ducendi. iudicium. ad hoc vide- dum est. moratorias, & causas ad re- genda. admodum co- genda.

Ordines con- ferendi. Ecclesijs con- secrandis. Penes pite- orem ip- sianam. Cetera ad 2. de p. ca. di. Inhibentia- rum. Causas pite- orem ip- sianam.

Alienationū que per mutationē de bonis & de si. si. si.

§. 19. Ac te in singulis venditionis, permutationis, & alienationis rerum, & bonorum Ecclesiasticorum causis, etiam per supplicationem Apostolicam commissis, & committendis, tam in Urbe, quam illius districtu prædictis, Judicem & executorem quandiu vixeris fore, & esse. Ac venditiones, permutationes, & alienationes hujusmodi sine cognitione, & approbatione tuis, pro tempore factas, minimè valere decernimus, & declaramus.

Vicarius in his causis iudex est ordinarius.

§. 20. Ac pro potiori cautela te successoresque tuos in dicto Vicariatus officio Vicarios in præmissis causis, & circa præmissa competentem Judicem, quandiu vixeris, ut præferatur, constituimus, & deputamus. Et in eventum in quem per Nos, vel Sedem prædictam hujusmodi tua iurisdicção in præmissis per præoccupationem vel alias, tibi diminuta, & abdicata, ac illa præfatis Gubernatori, aut Senatori, vel Auditori, Conservatoribus, & quibuscumque aliis Judicibus, & Officialibus, quacumque auctoritate fungentibus attributa fuisset, ex nunc illam Motu simili restituimus, & plenariè reintegramus. Ac omnes, & singulos processus, & sententias, quos & quas in Gubernatorem, vel Senatorem, seu Auditorem, Conservatores, seu quoscumque Judices & Officiales præfatos, in præjudicium attributæ & concessæ tibi iurisdicçãois prædictæ, haberi vel promulgari contigerit, nullos, & nullas, nulliusque roboris, vel momenti fore, & esse: Ac res, & personas sub tua, & tui Vicariatus officii iurisdicçãoe constitutas, alicui alteri Judici, quacumque auctoritate, etiam Cardinalatus honore fungenti, ex quacumque occasione, causa, vel contractu sub quavis forma celebrato, minimè subesse, nec subijci posse. Et ita per quoscumque Judices etiam causarum dicti Palatii Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales interpretari, sententiari, & declarari debere, sublata eis, & cuilibet ipsorum quavis aliter interpretandi, sententiandi, & iudicandi facultate, & auctoritate. Ac quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritam, & inane, ejsdem motu, & scientia decernimus, & statuimus per præsentem.

Quibus in his causis iudex est ordinarius.

§. 21. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis super præmissis in præjudicium dictæ, ut præmittitur, per nos tibi attributæ iurisdicçãois, aut coercitionis, eisdem Gubernatori, Senatori, Auditori, Conservatoribus, & aliis Judicibus, & officialibus præfatis, ac quibuscumque aliis personis, sub iurisdicçãoe Vicariatus hujusmodi existentibus, in genere vel in specie, sub quibuscumque tenoribus & formis, per Nos, aut prædecessores nostros, & Sedem præfatam concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam de illis eorumque totis tenoribus; pro illorum sufficienti derogatione specifica, & expressa, ac individua, non autem per clausulas generales idem importantes, sed de verbo ad verbum habenda mentio foret, eorum tenores pro sufficienter expressis habentes, harum serie specialiter & expressè, motu simili derogamus, & aliis præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus personis, aut Ecclesiis, Monasteriis, vel Ordinibus, aut quibusvis aliis à prædicta sit Sede indultum, quod capi, detineri, & interdici, suspendi, & excommunicari, aut visitari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorem existant, & nostra propria manu non fuerint subscripta, per quæ præsentibus non expressi, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis, quæ quoad præmissa cuiquam nolumus aliquatenus suffragari. Irritum quoque, & inane quicquid contra præmissa, vel aliquod præmissorum attentari contigerit, decernentes.

Et ut omnes...

§. 22. Et ut officium prædictum melius, & liberius proficiat, Mandamus oronibus, & singulis ad

quos spectat, quuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, quatenus tibi in exequendis iis, quæ ad officium tuum prædictum pertinere dignoscuntur, omnibus possibilibus auxiliis, consiliis, ac favoribus opportunis assistant, tibi que pariter obediant prout nobis.

§. 23. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus officium Vicariatus hujusmodi devotè suscipiens, illud sic prudenter, sollicitè, & fideliter exequaris, quod exinde optati fructus proveniant, quos speramus, tuque præter æternæ retributionis præmium, nostram, & dictæ Sedis benedictionem, & gratiam uberius consequi merearis.

Tuistoffi...

Dat. P. An...

Dat. Anno Incarnationis Dominicæ, Pontificatus nostri Anno nono.

Institutio Hospitalis, & Monasterii in Vrbe, pro Neophytis, Catechumenis, Judæisque & Infidelibus ad Catholicam Fidem se convertentibus. Et erectio Archiconfraternitatis pro eorum regimine: Iurisdicçãoque S. R. E. Cardinalis Protectoris, & Iudicis causarum, eorum interesse concernentium.

XXXV

Hujusmodi infidelibus se convertentibus ubique locorum indulta, & privilegia hic idem Pontifex largitus est, ordinationesque circa eorum vivendi modum præscripsit sup. in constit. 32. Cupientes. Et pro virginibus Neophytis, d. Monasterium in Vrbe edificari iussit Pius IV. & illud Pius V. transiit ad Ecclesiam S. Basilii in regione Montium, sed eorum Bullas, tanquam minus necessarias præternisi.

PAVLVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Edicta...

Illius, qui pro Domini gregis redemptione in Arceis in pretium immolari non erubuit, quique post ejus mortem, & à mortuis resurrectionem, præordinatis testibus, sæpe sæpius apprensus, tandem ascensus ad patrem, suos nolens discipulos relinquere orphanos, Spiritus Sancti paracliti consolatione visitavit, & eos hospitaliter ad invicem fore debere, charitatisque dona, quæ omnes alias virtutes superat, exorare præceperat, nos quanquam immeriti vices in terris gerentes, quamvis ex debito pastoralis officii mens nostra rerum pro tempore ingruentium occasione, ad multiplices cogitatus se divertat, incessanter curis affigimur assiduis, ut Judæi, & infideles ex eorum Hebræica cæcitate ad verum luminis agnitionem converti, ac conversi in Catholica fide instrui, & ad id hospitalia, deputataque loca ad salubrem statum, & hospitalitatis observantiam provenire valeant, & ut ad præmissa cunctorum Christi fidelium vota concurrant, fideles ipsos per confraternitatis spiritualis, tanquam membra suo capiti adhaerentia, nexum quibusdam spiritualibus & allecutoris muneribus prosequimur, ut exinde gratiæ divinæ reddantur aptiores.

Procedimus...

Sanè pro parte dilecti filii Joannis de Jorano Rectoris Parochialis Ecclesiæ S. Joannis de Mercato Regionis Capitelli de Urbe, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum ad omnipotentis Dei, & totius curiæ cælestis laudem & gloriam, & orthodoxæ fidei exaltationem, ac augmentum, nonnulli Hebræi, seu Judæi divinitus inspirati, tenebrosam cæcitate, qua tunc detinebantur, abjecerint, & ad veri luminis agnitionem se converterint, ac lavacro baptismatis baptizati fuerint, & ob diversa munera, & gratias ex Sedis Apostolicæ benignitate eis concessa, quamplurimi alii Hebræi, & Judæi simili desiderio accensi eandem cæcitate abjicere, & ipsum verum lumen agnoscere cupiant, & in dicta Urbe nullus locus exiit, in quo ipsi Judæi, & infideles ex Judaica cæcitate ad fidem Christi

Petitio...

Christi

Christi converſi recipi poſſunt, pro parte dicti Joannis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſibi propè dictam Eccleſiam unum Monafterium pro puellis, & unum hoſpitale pro viris Judæis converſis conſtrui faciendi licentiam concedere, ac alias in præmiſſis opportunè providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. 2. Nos igitur temporibus noſtris tantam gratiam ab Altiffimo divino miraculo nobis, meritis licet imparibus, allatam fuiſſe reputantes, ac deſuper eas quas valemus gratias eidem Altiffimo agentes, ac de fide, & integritate, necnon bonorum operum zelo præfati Joannis in Domino plurimum confidentes, hujusmodi ſupplicationibus inclinati, præfato Joanni facultatem erigendi Monafterium, & hoſpitale prope dictam Eccleſiam in loco ad id designato, unum Monafterium pro puellis, & unum hoſpitale, ſub S. Joſeph, ſeu alia de qua eidem Joanni videbitur invocatione, pro viris Judæis, ac infidelibus quibuſcumque volentibus ſe ſpontè & liberè ad eandem fidem convertere, in quibus recipi, & charitative tractari poſſint, ex bonis eidem Joanni à Deo collatis, ac Chriſti fidelium eleemoſynis ad id conceſſis, & concedendis conſtruendi, & ædificari faciendi, auctoritate Apoſtolica tenore præſentium, ex certa noſtra ſcientia de Apoſtolice potestatis plenitudine licentiam, & facultatem concedimus. Illaque poſtquam conſtructa fuerint, in Monafterium, & hoſpitale eorundem Judæorum converſorum, ſine alicujus præjudicio, perpetuo erigimus, & inſtituimus, illiſque pro eorum dote bona quæcumque illis eroganda, & relinquenda perpetuè applicamus, & appropriamus.

§. 3. Ac in Monafterio, & hoſpitali prædictis unam Archiconfraternitatem, quæ caput omnium aliarum Confraternitatum, & hoſpitalium, & Monafteriorum, & aliorum quorumcumque locorum, eorundem Judæorum, & Hebræorum, & infidelium converſorum ubilibet inſtitutarum, & inſtituendarum Confraternitatum, erectorum & erigendorum Monafteriorum, hoſpitalium, & locorum Judæorum, & Hebræorum hujusmodi immediatè ſubjicimus, & facimus membra ab eis dependentia. Ita quod Confraternitates, Monasteria, hoſpitalia, & loca illis ſubjecta ab eis dependentia hujusmodi ipſam Confraternitatem uti illorum in aliqua ſaltem reverentia ſingulis annis cognoscere teneantur: Cujus Archiconfraternitatis præfatus Joannes quoad vixerit, & eo vita functo, unus ex Confratribus clericis per eos tantum de triennio in triennium eligendus, caput ſeu Rector, Præpoſitus nuncupandus, ac duodecim clerici, ſeu Presbyteri ſæculares, exemplaris vitæ, & religionis zelatores, quos præfatus Joannes, ac ipſius Confraternitatis Præpoſitus pro tempore exiſtens duxerit eligendos, eſſe debeant, erigimus, & inſtituimus, & quod de numero eorundem clericorum, ſeu Presbyterorum Confratrum nullus Prælati, ſeu alicujus Ordinis profeſſor eſſe poſſit. Ipſique clerici ſeu Presbyteri, Joanni ac pro tempore exiſtenti Præpoſito prædicto, omnimodam & plenariam obedientiam, & reverentiam, uti eorum ſuperiori præſtare, illumque in cura & adminiſtratione Monafterii & hoſpitalis prædictorum coadjuvare, ipſique duodecim Presbyteri, ſeu clerici, ut circa præmiſſa liberius attendere valeant, nulli alteri Confraternitati, ſeu ſocietati aggregari, ſeu ad illam admitti valeant: Ac præfato Joanne vita functo, Præpoſitus Archiconfraternitatis hujusmodi per Confratres prædictos clericos tantum de triennio in triennium ex eorum gremio eligi, eorumque officium per triennium, & non ultra durare debeat.

§. 4. Et ipſi Confratres quoscumque Judæos, ſeu Hebræos, & infideles quoscumque ad fidem catholicam converti volentes, recipere, illiſque victum, & veſtitum ex ipſius hoſpitalis bonis assignare, & ipſi Judæi, ſeu Hebræi, & infideles quicumque ante ejus conversionem per unum annum, ſeu aliud tempus, de quo eidem Præpoſito videbitur, in ipſo Monafterio, & hoſpitali Catechumeni manere, ac in dicta Eccleſia uti eorum parochia, miſſas & alia divina officia audire, & Dominico, & aliis feſtibus diebus ſolemibus in ipſa Eccleſia ad effectum audiendi verbum divinum accedere teneantur, & nulla ſæcularis, ſeu cujuſcumque ordinis regularis, cujuſcum-

que dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, vel conditionis exiſtens, & quavis auctoritate fungens perſona, in Monafterio & hoſpitali prædictis, illorumque bonis, & rebus, atque adminiſtratione, abſque Confratrum prædictorum expreſſo conſenſu ſe intromittere, aut in illis aliquam auctoritatem, ſeu jurisdictionem exercere poſſit, & valeat. Et ſi pro tempore contigerit quod in ipſis Monafterio & hoſpitali, charitatis opera non exercentur, illorum fructus Archihoſpitali incurabili S. Jacobi in Auguſta eo ipſo applicata ſint, & eſſe cenſeantur, ipſumque Archihoſpitale, illiusque Rectores ſeu Guardiani bonorum prædictorum fructus, redditus, & proventus, uti eorum & dicti Archihoſpitali, S. Jacobi bona percipere, ac de illis in illius pauperum, & non alios uſus diſponere liberè & licitè valeant, nec ad id deſuper per quoscumque moleſtari, perturbari, aut inquietari poſſint, eiſdem auctoritate, & tenore etiam perpetuè ſtatuiſſimus, & ordinaviſſimus. Necnon eidem Joanni mappas, tovalias, & reliqua altarium paramenta ſacerdotalia, & veſtimenta quæcumque neceſſaria benedicendi licentiam, & facultatem ſimiliter concedimus.

§. 5. Necnon Confratribus Monafterii, hoſpitali conſtruendo, ac Eccleſiæ prædictis, illorumque adminiſtratoribus, gubernatoribus, rectoribus, œconomis, ſervitoribus, familiaribus, miniſtris, & converſis, ac aliis perſonis in eis pro tempore exiſtentibus, ſeu aliquam curam de illis, ac hoſpitalis, & Monafterii prædictorum fabrica habentibus, necnon perſonis inibi pro tempore decedentibus, ſeu aliquid de bonis ſuis prædictis operibus relinquuntibus, quod omnibus & ſingulis privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis, etiam plenariis, ac peccatorum remiſſionibus, & aliis gratiis ſpiritualibus Imagini S. Salvatoris de Sancta Sanctorum, & Charitatis, ac eidem Archihoſpitali S. Jacobi in Auguſta, & S. Spiritus hoſpitalibus, ac Corporis Chriſti & Sacramenti, ac Campi Sancti, & aliis Confratribus Confraternitatum de Urbe, necnon eiſdem Imagini, & hoſpitali Sancti Spiritus, ac Campo Sancto, necnon fabricæ baſilicæ principis Apoſtolorum de Urbe, illiusque deputatis, eorumque, necnon B. Mariæ de Populo, & Conſolationis, ac S. Joannis Baptiſtæ Florentinorum, aliisque ejuſdem Urbis Eccleſiis, ac illa, & illas viſitantibus, vel beneficientibus, eorumque adminiſtratoribus, & guardianis, rectoribus, œconomis generalibus, aliis perſonis ſimilem curam in eis ſumentibus, ac Judæis, & converſis, ac quibuſcumque eorum, etiam per nos, & quoscumque Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, & ſucceſſores, ac Sedem eandem conceſſis, & concedendis, (quæ omnia, & literas deſuper conſectas haberi volumus pro expreſſis) & quibus illæ, illi, & illa utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, Archiconfraternitas, illiusque Confratres, Monasterium conſtruendum, hoſpitale, Eccleſia, illorumque adminiſtratores, rectores, familiares, miniſtri, œconomi, & aliæ perſonæ ſimilem curam inibi ſumentes, & illa viſitantes, ac eis beneficientes, ex nunc & in perpetuum utuntur, potiuntur, & gaudent, uti potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant in omnibus & per omnia perinde ac ſi de Monafterio, & hoſpitali, ac Eccleſiæ, & Confratribus prædictis, illorumque rectoribus, adminiſtratoribus, gubernatoribus, œconomis, ſervitoribus, familiaribus, miniſtris, & converſis, ac aliis perſonis, ac illa viſitantibus, & beneficientibus pro tempore ſpecialiter & expreſſè conceſſa fuiſſent, & in futurum concederentur. Necnon Presbyteris prædictis, qui in Monafterio, ſeu hoſpitali, aut Eccleſia prædictis quocumque anni tempore celebraverint, & oraverint, eaſdem indulgentias, & peccatorum remiſſiones, quæ celebrantibus in Scala Cæli nuncupata, Monasterium Trium Fontium extra muros Urbis, Ciſterciën. Ordinis, cum Capella in Præſepo Domini, ſita in Eccleſia Beatæ Mariæ Majoris de Urbe, ac animabus pro quibus inibi eidem Presbyteri celebraverint, & oraverint, eiſdem auctoritate, & tenore concedimus, & indulgemus, ac in-

Confratribus
& benefactio-
ribus gratias
& indulgentias
concedimus.

Tu quædam in-
dulgentias et-
de reſtauratio-
nem in P. I.
conſilio. 10.
ſi. & Cl. m.
VII. conſer-
vis. Quæcum-
que & S. D.
N. Pauli P.
conſtituitur in-
b. licandam

conceſſo di-
ſpoſitionis.

Ar-
lo.

VI.

Ar-
confrater-
nitatis in d.
hoſpitali.

Ar-
g.
potius &
tam inf-
tium ſe cõ-
tinentium.

indulgentias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias concessionibus, ac remissionibus hujusmodi, ad illos, illas, & illa extendimus, & prorogamus, ac ampliamus. Et quod Joannes, ac pro tempore præpositus, & administrator, rector, gubernator, œconomus, servitores, familiares, ministri, & conversi, ac alie personæ præfatæ, indulgentias, gratias, privilegia, indulta, exemptiones, immunitates, libertates, & alias concessionibus, & remissionibus hujusmodi, ac dies, & festa, in quibus, ac causas propter quas illa consequi debeant, ad eorum beneplacitum publicare facere. Necnon elemosynas Monasterio, & hospitali, ac conversis, seu alias concedendas recipere, & ad illas recipiendas, & querendas, ac indulgentias hujusmodi publicandas per dictam Urbem, & alibi eisdem Presbyteros, seu clericos, aut alios quæstos, seu quæcumque alias personas, cujusvis licentia minimè requisita, deputare & mittere, & Joannes, ac eo vita functo pro tempore Præpositus prædictus quæcumque statuta, & ordinationes, licita & honesta tamen, tam circa regimen, & tranquillum statum Monasterii, hospitalis, Confratrum, Presbyterorum, Judæorum, Hebræorum, & conversorum, ac divinorum celebrationem, quàm munerum, & qualitates, ætates capellanorum, confratrum, ac ministrorum, & habitum Judæorum, ac conversorum prædictorum, eorumque personas, & Monasterii, & hospitalis prædictorum ornamenta, ac bona, mobilia & immobilia, eorumque administrationes, & alia præmissa concernentia condere, & alterare, mutare, ac de novo edere, quæ postquam condita, alterata, mutata, & reformata fuerint, eo ipso Apostolica auctoritate confirmata sint, & esse censeantur, ac quæcumque pœnas in contravenientes appone-

*Personis Ar-
Chiconfrater-
natis, Hospi-
talis, &
Monasterii,
Confratrum,
eligendi con-
cessit facultatem.
Tu vide mo-
deratum in
illis mox
ind. casis.*

*Proctor: &
Judic: causas
eorum cognos-
cendi, jurisdic-
tionem tri-
but.*

*Tu vide Pau-
lum II. juris-
dictionem in
confrat. 6.
Dadum.*

§.6. Ac quilibet Confrater, minister, seu officialis, & personæ Archiconfraternitatis, Monasterii, & hospitalis hujusmodi quemcumque Presbyterum sæcularem in suum possint eligere Confessorem, qui eos, & eorum quemlibet, à quibuscumque casibus, quantumcumque gravibus, etiam in quinterno Cancellariæ Apostolicæ in dictis literis expressis, ac etiam Apostolicæ Sedi reservatis, absolvere, ac confessionale, & altare portatile, juxta formam, & literas prædictas habere possint licentiam, & facultatem, concedimus & indul-

§.7. Ac ut ipsi Confratres, & rectores, administratores, gubernatores, œconomi, & alie personæ ab indebitis molestiis releventur, unum ex S. R. E. Cardinalibus, quem ipsi ad id duxerint admittendum, seu eligendum, in eorum Protectorem, & judicem, cui, & nulli alii subjecti existant, & coram quo, seu ab eo deputando quævis, tam civiles quàm criminales causæ, per, & contra Archiconfraternitatem, illorum administratores, rectores, gubernatores, ministros, familiares, œconomos, & alias personas præfatas, super bonis & rebus, cujuscumque qualitatis existentibus, ad Archiconfraternitatem, Monasterium, & hospitale prædicta pertinentibus motæ, & pro tempore movendæ, & juxta ordinariam jurisdictionem, seu facultatem Curie causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori attributam, cum omnibus & singulis eorum incidentibus, dependentibus, annexis, & connexis, cognoscere, ac sine debito terminare valeat, & debeat, constituimus, & deputamus. Ipseque pro tempore Protector, per se vel alium, seu alios quoscumque, quorum intererit, vel interesse poterit, tam in Romana Curia quàm extra eam, etiam per edictum publicum, constituto tibi summariè, & extrajudicialiter de non tuto accessu, ac quibusvis etiam in dicta Curia iudicibus, & personis, quibus, & quoties sub sententiis, censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis, de quibus eisdem Protectori videbitur, inhibendi, & in eventum non partitionis ad declarationem incurfus censurarum, & pœnarum hujusmodi, illarumque aggravationem, ac alias juxta stilum, & morem Curie dicti Auditoris in similibus servari solitum procedendi, ac sententias executioni debite demandandi, seu demandari faciendi: contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, appellatione postposita

*Proctor: &
Judic: causas
eorum cognos-
cendi, jurisdic-
tionem tri-
but.*

*Tu vide Pau-
lum II. juris-
dictionem in
confrat. 6.
Dadum.*

compescendo, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis, ac omnia, & singula alia in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam licentiam & facultatem concedimus.

§.8. Decernentes præfatas literas, ac indulgentiam infrascriptam, sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, modificationibus, limitationibus, restitutionibus, repositionibus, & exceptionibus similium literarum, gratiarum & indulgentiarum, etiam per nos, & successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem eandem, vel ejus Legatos, ac etiam per regulas Cancellariæ Apostolicæ pro tempore factas, etiam in favorem Fabricæ Apostolicæ, Principis de Urbe, & expeditionis contra infideles, nullatenus comprehensas, sed semper ab illis, & omnino exceptas esse, & ceteri, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, & reintegratas fore, ac eisdem præfatis literis per quascumque literas, & quavis clausulas generales vel speciales, etiam derogatorias, efficaciores, & insolitas, ac etiam irritantia decreta sub quacumque verborum expressione in se continentes nullatenus derogari posse, nisi tenor illarum de verbo ad verbum, nihil penitus omisso insertus, & hujusmodi derogationes confistorialiter etiam per trinas distinctas literas eundem tenorem continentes, tribus similiter distinctis vicibus Præposito, confratribus, & administratoribus prædictis legitime intimatæ, & insinuatæ fuerint, eorumque expressus ad id accedat assensus, & aliter factas derogationes nemini suffragari.

*Clausula-
jus concessio-
nis præfate-
titula.*

§.9. Sicque per quoscumque iudices & personas, sub-
lata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & defini-
niri debere, irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

*Decretum
ritualis.*

§.10. Et nihilominus de Omnipotentis DEI misericordia, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, universis & singulis ejusdem Archiconfraternitatis Confratribus pro tempore existentibus, verè poenitentibus & confessis, seu confitendi propositum habentibus, qui in ejusdem sancti Joseph, & Nativitatis D. N. JESU CHRISTI, seu aliis per eisdem Præpositum, Rectores, administratores, & gubernatores, ad id nominandis festis, seu diebus à primis vespertis usque ad occasum Solis sequentis diei, Monasterium & hospitale, ac Ecclesiam hujusmodi devotè visitaverint, & pro præmissis operibus manus adjutrices juxta eorum arbitrium porrexerint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, ac Jubilæum, & remissionem in Domino clar-
gimur.

*Alia Indul-
gentia
Tu vide re-
vocacione
præfate.*

§.11. Mandantes nihilominus dilectis filiis Curie causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori, aliisque in dignitate Ecclesiastica constitutis personis, necnon Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, ac venerabilium fratrum nostrorum Archiepiscoporum, & Episcoporum Vicariis in spiritualibus generalibus & officialibus ubilibet constitutis, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se vel alium, seu alios præfates literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte Joannis, ac pro tempore existentis Præpositi, & administratoris, & rectoris, & gubernatoris prædictorum, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac eis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eos & eorum quemlibet, ac alios quos præfates literæ concernunt, illis pacificè frui, & gaudere, &c.

*Deputatis
excutionem
hu. u. l. r.*

§.12. Non obstantibus de non concedendis indulgentiis ad instar, ac aliis Apostolicis, necnon in Provincialibus & synodalibus Conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus & ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

*Derogatio
statuti.*

§.13. Volumus autem quod præsentium literarum, ac privilegiorum, indultorum, exemptionum, indulgentiarum, ac aliarum hujusmodi transumptis, manu alicu-

*Fides ex-
plorum.*

Jus Notarii publici subscriptis, & sigillo ejusdem literarum Protectoris, aut alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae, aut alicujus Curiae Ecclesiasticae munitis, in judicio, & extra eadem fides adhibeatur, quae originalibus literis, si forent exhibita, vel ostensa, adhiberetur, eisdem praesentibus post viginti annos quoad indulgentiam plenariam, & remissionem praedictas nullatenus valituris.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c. Dat. Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo quadragesimo tertio, 11. Kalend. Martii, Pontificatus nostri Anno nono.

Dat. P. An. 9. Du 19. Febr.

XXXVIII. De electione Prioris generalis & aliorum Priorum Congregationis Monachorum Silvestrinorum Ordinis Sancti Benedicti, ad triennium tantum, ejusque auctoritate circa regimen d. Congregationis.

Istam Congregationem approbavit Innoc. IV. supr. in sua constit. 5. Religiosam. Et eidem communitavit privilegia omnium Mendicantium, Paul. V. die 23. Novembris 1606. cum clausula, Quatenus sint in usu, & Conc. Trid. vel ipsius Congregationis constitutionibus non contrariantur, & praeferat facultatem eligendi Conservatores: sed hanc bullam habes infr. tom. 3. sub dicti Pauli V. constit. 106. Sanctorum.

Edicta An. D. 1541. P A U L U S E P I S C O P U S, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Exposit debitum Pastoralis officii, cui disponente Domino praesidemus, ut ad ea sollicitè intendamus, per quae Monasteria, & alia Religiosa loca per nostrae operationis ministerium salubriter dirigantur, & in eis regularis disciplinae norma servetur, ac omnis bene vivendi institutio, cum aeternae vitae praemio salubriter adimpleatur.

§. 1. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Hieronymi Pacifici de Saxoferrato Monachi, & universorum modernorum Definitorum Ordinis S. Benedicti, Congregationis Sylvestrinorum, ac Priorum, & Rectorum, Prioratum, & beneficiorum eorumdem Ordinis, & Congregationis petitio continebat, quod alias Prioratu Eremiti Montisfani Camerinae Diocesis eorumdem Ordinis, & Congregationis tunc certo modo vacante, tunc Definitores, Priores, & Rectores Prioratum & Beneficiorum praedictorum, aut eorum major pars Romae in praesentia vener. fratris nostri Joan. Dominici Episcopi Ostien. ipsius Congregationis Protectoris, de mandato nostro capitulariter super hoc congregati, praefatum Hieronymum Ordinem ipsum expressè professum, in eorum & dicti Prioratus Priorem ad ejus vitam, juxta privilegia & indulta Apostolica, illis seu eorum Ordini desuper concessa, aut alias elegerunt & deputarunt, ac forsitan alias, & alia fecerunt, prout in eorum patentibus literis desuper confectis, dicitur plenis contineri, ipseque Hieronymus postmodum electionis & deputationis hujusmodi vigore, ipsius Prioratus possessionem forsitan assequutus fuit.

§. 2. Cum autem, sicut eadem petitio subungebat, & nonnullis de viribus electionis hujusmodi haesitatur, & assertatur Prioratum ipsum forsitan alias quam ut praemittitur, vacavisse, & vacare, & si electio, & deputatio praedictae ad triennium revocarentur, & reducerentur, ac illae quoad triennium tantum approbarentur, & confirmarentur, ac in dicto Prioratu, qui conventualis existit, & cujus Prior pro tempore existens, perpetuus & generalis Ordinis, & Congregationis praedictorum esse consuevit, titulus perpetui Prioris supprimeretur, & extingueretur, ac ille per Priorem triennem regeretur, & gubernaretur, ac quod praefati Definitores,

Priores, & Rectores in dicto eorum Capitulo generali ad hoc propterea celebrando, unum religiosum ejusdem Ordinis, Ordinem ipsum expressè professum, quem pro ipsius Ordinis prosperis successibus utiliore fore putarent, in Priorem generalem dicti Prioratus de triennio in triennium eligere possint. Ita quod sic electus lapsa hujusmodi triennio reelegi non posset, donec duo alia triennia elapsa forent. Quodque Priores & Rectores Prioratum & aliorum beneficiorum Ordinis & Congregationis hujusmodi, ultra triennium in eisdem Prioratibus & beneficiis per eisdem Capitulum confirmari non possint, statueretur & ordinarctur, & hoc profectò feliciori Ordinis & Prioratum & beneficiorum eorumdem, nec illorum personatum statui, in spiritualibus & temporalibus salubriter consuleretur, & praedictus Ordo augmentum cum animarum salute susciperet.

§. 3. Quare pro parte dictorum modernorum Definitorum, Priorum & Rectorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut pro ipsius Ordinis salubri directione super iis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 4. Nos igitur, qui in Monasteriorum omnium, & in illis Domino famulantium personarum salubrem statum, & regularis observantiae augmentum sinceris exoptamus affectibus, eosdem modernos Definitores, Priores, Rectores, ac eorum singulos, à quibusvis excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris & poenis, à jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, verumque & ultimum dicti Prioratus vacationis modum, etiamsi ex illo quavis generalis reservatio in corpore juris clausa resultet, pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, electionem & deputationem in Priorem generalem praefati Prioratus de dicto Hieronymo ad vitam factas praedictas ad triennium, ita quod finito triennio, idem Hieronymus ab hujusmodi Prioratus & Generalatus officio liberè amoveri possit, auctoritate Apostolica tenore praesentium revocamus, reducimus, illasque sic revocatas & reductas, ac prout illas concernunt, omnia & singula alia in dictis literis contenta, & inde sequuta quaecumque, licita tamen & honesta, quoad hujusmodi triennium dumtaxat, ex certa scientia approbamus & confirmamus, ac illis plenum firmitatis robur adjicimus.

§. 5. Et nihilominus eundem Hieronymum in Priorem dicti Prioratus ad triennium dumtaxat constituimus & deputamus, necnon in dicto Prioratu, cujus fructus, redditus & proventus ad sexaginta tres florenos auri in libris Camerae Apostolicae taxati reperuntur, nomen & titulum perpetui Prioris, ita quod nunquam illius nisi ad effectum triennalis electionis vacatio occurrat, etiam ex nunc perpetuè penitus & omninò auctoritate & tenore praedictis, supprimimus & extinguimus, ac suppressa & extincta esse & censei.

§. 6. Et propterea annatam dicti Prioratus occurrente illius pro tempore vacatione, Camerae Apostolicae aut quibusvis aliis debitam, nisi de quindecim annis in quindecim annos minimè solvi, & ipsius Prioratus pro tempore existentes Priores ad illius solutionem, alias quam ut praefertur, non teneri, nec ad id cogi, aut propterea aliquibus censuris innodari posse & debere decernimus.

§. 7. Necnon quod de cetero perpetuis futuris temporibus Prioratus ipse per Priorem triennalem dumtaxat, per solam Capituli hujusmodi electionem de triennio in triennium deputandum, regatur & gubernetur, ac regi & gubernari debeat.

§. 8. Quodque hujusmodi electio, postquam per Capitulum praefatos facta fuerit, Apostolica auctoritate approbata & confirmata sit & esse censeatur eo ipso, nullisque inibi in Priorem ultra triennium eligi aut deputari possit, sed is qui uno triennio in Priorem ipsius Prioratus praefuerit, ultimo ipsius triennii die Prior esse

Idoque C. m. gr. gatto sup. p. r. avit huc font. pro oportuna provisione.

Qui propterea d. electionem Hieronymi ad et censum reductis.

Et ad triennium utraque illam deputat.

Annatamque de d. Prioratu de quindecim in quindecim Camerae Ap. solvi jubet.

Prioratus triennio communi decernit.

Electioem Priorum ad Capitulum generale revocatur pro. h. s. recitetur Priorem de. r. n. s. secundo. f. u. e. s. n. n. o.

definat, ne in eisdem Prioratus Priorem immediate de novo per ipsos Capitulum reelegi seu reassumi non possit donec duo triennia elapsa sint, & si ante illorum lapsum eligatur, electio hujusmodi nulla sit. Et nihilominus sic scilicet effugentes, sententiam excommunicationis incurrant, nec etiam ipsum triennium prorogari valeat.

Auctoritatem Priorem durā triennii eo talem esse affirmant.

§. 9. Quodque præfatus Hieronymus, & alii dicti Prioratus Priores taliter electi & confirmati, durante triennio, ac Prioratus & illius Conventus hujusmodi omnibus & singulis potestate, auctoritate & facultate, etiam conferendi beneficia & officia, ac immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, honoribus, privilegiis, indulgentiis, prærogativis, gratiis, favoribus & indultis, in spiritualibus & temporalibus, quibus alii perpetui ejusdem Prioratus Priores, qui pro tempore fuerunt, uti, potiri & gaudere potuerunt, seu etiam debuerunt, ac possent, & deberent quomodolibet in futurum, uti, potiri & gaudere, ipseque pro tempore Prior existens, finito ejus triennio, ejus successor in Priorem electo, ac duobus per Capitulum præfatos nominatis & deputatis, reservata sibi annua pensione viginti quinque scutorum pro vestimentis & aliis suis necessariis, deductis expensis, sibi per præfatos Joannem Cardinalem & Protectorem, ac Capitulum assignata ratione de reliquis per eum durante triennio hujusmodi administratis reddere teneantur.

Omnis Prioratus confirmatio ultra triennium prohibetur.

§. 10. Quodque Priores, aut Rectores Prioratum & beneficiorum Ordinis & Congregationis hujusmodi ultra triennium in eorum Prioratibus & beneficiis confirmari nullatenus possint, perpetuo statuimus & ordinamus.

D. Prioratus de cas. ro. n. ministerium R. E. Cardinali commenda interdictum.

§. 11. Et insuper ex nunc quascumque collationes & provisiones, seu commendas, & qualvis alias dispositiones, de quibusvis personis, etiam S. R. E. Cardinalibus, de dicto Prioratu, etiam per Sedem Apostolicam pro tempore factas, nullius roboris vel momenti existere, & sic per quoscumque Judices, etiam ejusdem S. R. E. Cardinales, sublata eis quavis aliter judicandi & interpretandi auctoritate & facultate, judicari & definiti debere, necnon quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus.

Executio hujusmodi.

§. 12. Quocirca dilectis filiis Abbati Monasterii sancti Blasii & sancti Venantii, ac sancti Nicolai de Fabriano, Camerinen. diocesis, secularium, & Collegiarum Ecclesiarum existentium Definitorum & Priorum, ac Rectorum eorundem Ordinis & Congregationis, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra revocationem, reductionem, approbationem, confirmationem, suppressionem, statutum, ordinationem & decretum prædicta firmiter observari, ac singulos, quos præfatos concernunt, illis pacifice gaudere, non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari, contraditores auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo.

Constitutio de reg.

§. 13. Non obstantibus præmissis ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Prioratus, & Ordinis prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, necnon quibusvis privilegiis, indultis, ac literis Apostolicis eidem Ordini, & illius locis & personis, in genere & in specie, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus & insolitis clausulis, necnon irritantibus & aliis decretis, etiam per modum statuti perpetui, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis & innovatis, etiam quod illis per quoscumque literas Apostolicas, qualvis etiam derogatoriis derogatoriis, & insolitis clausulas in se continentibus, derogari, nec derogatum censeri ullatenus possit, nisi motis & factis in eisdem contentis derogatio hujusmodi facta fuerit, disponentibus. Quibus omnibus, etiam si pro eorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas

generales idem impetrantes mentio, seu quavis altera processio habenda, nec aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda fuerit, tenores hujusmodi præfatis pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter & expressè derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisa in eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis autem, &c. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quadragésimo tertio, 12. Kalend. Aprilis, Pontificatus nostri Anno decimo.

D. P. An. 10. die 21. Martii.

Impositio annui subsidii trecentorum millium scutorum, à subditis Status Ecclesiastici annis singulis, quacumque exemptione non obstante, ad triennium Rever. Cameræ Apostolicæ persolvendi, omnibus extraordinariis exactionibus interim interdictis.

Exemptiones omnes à solutione onerum Cameralium revocata fuerunt à multis Pont. & postremò à Paulo V. in sua const. 9. in maximis.

B A V L V S P A P A III.
Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1542. & 1544.

Decens esse censemus, ut ii qui speciali privilegio donati, cæteros antecellant, in supportatione onerum illos adjuvent, qui fortè inferiores existunt, præsertim dum urgens necessitas imminet, & exinde publica utilitas resultare dignoscitur.

Exortium.

§. 1. Nuper siquidem ad sustinendam, expensarum molem hoc tempore pro orthodoxæ fidei, ac Status S. R. E. tutela nobis incumbentem, subsidium 300. mill. scutorum auri in auro, annis singulis, per dilectos filios subditos dictæ Romanæ Ecclesiæ ad tres annos proximè futuros Cameræ Apostolicæ persolvere, exigere, & interim ab augmento salis, ac omnibus aliis extraordinariis exactionibus abstinere, decernimus. Provinciarumque nostræ Romanolæ, Exarchatus Ravennæ, Marchiæ, Umbriæ, Perusis, & Patrimonii, onus hujusmodi cum summa alacritate, ac fidei observantia acceptaverunt.

Impositio qua in tribus diebus ab hac parte est inchoata.

§. 2. Et quia publicè interest, exactionem hujusmodi fieri, volentes illam facilitate, ac reliquos subditos dictæ Romanæ Ecclesiæ ad illud solven. promptiores reddere, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, tenore præsentium statuimus & ordinamus, quod durante triennali contributione trecentorum millium scutorum hujusmodi, omnes & singuli S. R. E. subditi sæculares, etiam si regimini civitatum & locorum præ sint, ac Marchiones, Barones, feudatarii, personæ & officiales, & quavis alii quacumque dignitate & excellentia præditi, & quantumcumque exempti & privilegiati fuerint, ad solven. ratam dictæ contributionis eis tange. omnino teneantur, & ad id cogi & compelli possint. Nos enim quacumque privilegia, exemptiones & indulta illis concessa, ac consuetudines & juris communis dispositiones in eorum favorem facien. per triennium præfatum, quoad contributionem eandem, illis alias in suo robore permanentibus, omnino suspendimus, ac illis suffragari minime posse volumus.

Revocatio quædam quæ ex privilegio. Ad hoc est inchoata.

§. 3. Decernentes sic per quoscumque, tam ordinaria quàm delegata, & mixta auctoritate fügen. Judices, personas, etiam causas: am Palatii Apostolici Auditores, ac dictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ubique judicari, cognosci ac decidi debere, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, necnon irritum & inane quicquid secus super his, à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quædam subsidium.

Deputatio
iustorum.

§. 4. Quocirca dilecto filio Guidoni Afcancio Sfortie sancti Eustachii diacono Cardinali de Sancta Flora, Camerario nostro, quem super præmissis ultra ordinariam sui Camerariatus officii facultatem, Commissarium, & executorem nostrum generalem facimus, constituimus & deputamus, per præsentem committimus & mandamus, quatenus eisdem præsentibus & in eis contenta quæcumque, plenum effectum sortiri, & inviolabiliter observari mandet & faciat. Contradictores reniten. & rebelles, per censuras ecclesiasticas, & pœnas etiam pecuniarias, arbitrio suo infligen. & applican. & alia juris remedia opportuna, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Deputatio
iustorum.

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, statutis & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, indultis, ac literis Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Deputatio
iustorum.

Dar. Marini, Albanen. diocesis, sub annulo Piscatoris, die secunda Septembris millesimo quingentesimo quadagesimo tertio, Pontificatus nostri Anno 9.

Sequitur declaratio d. constitutionis quoad exemptiones.

PAULVS EPISCOPVS
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Relatio
iustorum.

EX debito Pastoralis officii ad ea, ut debemus, libenter intendimus, per quæ providè ordinata serventur, & ut plenum sortiantur effectum, opem & operam impendimus efficaces. Dudum siquidem pro nostris & Apostolicæ Sedis necessitatibus, ac subditis nostris ab extorsionibus, & aliis gravaminibus, quæ per Commissarios Collectores onerum pro tempore impositorum tuis passim inferebatur, opportunè sublevandis, subsidium trecentorum millium scutorum auri in auro, annuatim nobis & Cameræ Apostolicæ, triennio tantum durante, per subditos ipsos persolvendorum imposuimus, & interim ab exactione augmenti pretii salis, ac quorumcumque aliorum onerum extraordinariorum abstinere decrevimus. Et ut facilius subditi ipsi subsidium huiusmodi præstare possent, per alias nostras in forma brevis literas voluimus & ordinavimus, quod omnes & singuli exempti, & privilegiati sæculares, utcumque qualificati, ad contributionem subsidii huiusmodi omnino tenerentur, prout in dictis literis plenius continetur.

Declaratio
iustorum.

§. 1. Cum autem postmodum, sicut accepimus, nonnulli ex privilegiatis & præfatis, solutionem subsidii huiusmodi fugere volentes, causam & causas in Auditorio Rotæ, ac sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, & forsan aliis iudicibus & personis in Romana Curia & extra eam, certis sub prætextibus committi obtinuerint, & hoc modo subditos alios devotè & faciliter solventes, contra mentem nostram litibus involvant, illosque gratia per nos eis concessa, quod exempti in præstatione subsidii huiusmodi, pro communibus necessitatibus, ut nos & nostros subditos præfatos à Catholicæ fidei hostibus, quos ita propinquos habemus, defendere possimus, impositi, contra publicam utilitatem retardatur, ac volentes ut par est, in præmissis opportunè providere, motu proprio, & ex certa scientia, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, quascumque causas desuper pendentes ad nos advocamus, & lites penitus extinguimus, quoad ea quæ contributionem subsidii huiusmodi tangunt dumtaxat. Ac volumus, quod omnes & singuli exempti, & quantumcumque privilegiati sæculares, etiam si Curiales civitatis nostræ Maceraten. existant, & regimini civitatum præsent, ac Almaz Urbis, & quorumcumque aliarum civitatum, oppidorum, &

locorum cives, vel quicumque nobiles, Barones, feudatarii, aut alias etiam privilegio juris in corpore clauso exempti, & Capitulum, Collegium, vel Universitas, aut Communitas sint, contributionem subsidii huiusmodi simpliciter, & omnino, Clerici verò pro bonis ad eos ex parentum & propinquorum, vel aliorum successione delatis, vel per eos acquisitis, ac Clerici ipsi & Religiosi pro fructibus & bonis mobilibus, sequè moventibus, Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum quorumcumque, sæcularium vel regularium, etiam si Archiepiscopali, Episcopali, aut alia majori dignitate præfulgeant, in gabellis, ad juvandum, & faciendum solutionem subsidii huiusmodi pro aliqua honesta parte dicti subsidii universaliter impositis, vel imponi, aut augere permissis, dicto triennio durante, contribuere teneantur, & ad id cogi & compelli juris & facti remediis necessariis & opportunis possint & debeant, quibusvis exemptorum, clericorum & religiosorum huiusmodi privilegiis, exemptionibus, concessionibus, favoribus, declarationibus, sententiis, gratiis & indultis, aliis in suo robore permansuris.

Claus. sol. in 2.

§. 2. Decernentes sic & non aliter per quoscumque, etiam dictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Rotæ Auditores, tam ordinaria quàm delegata, & mixta auctoritate fungentes, iudices & personas, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, ubique iudicari & definiti debere. Nos enim status huiusmodi, & quarumcumque aliarum, etiam ante impositionem huiusmodi subsidii quomodolibet introductorum litium, & causarum, ac privilegiorum, indultorum, literarum, & scripturarum quarumcumque, occasione præmissorum quomodolibet confectorum tenores, causas, & effectus, nomina & cognomina iudicum & colligatorum, aliaque, etiam si majora sint expressis, de necessitate exprimenda, præsentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, irritum & inane decernimus, & quicquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter attentatum forsan est hætenus, vel in posterum contigerit attentari.

Deputatio
iustorum.

§. 3. Quocirca dilecto filio Guidoni Afcancio Sfortie sancti Eustachii Diacono Cardinali de sancta Flora sanctæ Romanæ Ecclesiæ Camerario, quem ultra sui Camerariatus officii facultatem super præmissis executorem generalem, cum plena & libera auctoritate & potestate quoscumque citandi, ac illis, quoties opus fuerit, etiam sub censuris & pœnis, etiam pecuniariis, arbitrio suo infligendis & applicandis inhibendi, & quorumcumque dubia & difficultates circa præmissa, vel eorum aliquod, ac illa, vel subsidium huiusmodi contententia, & ultra præsentium, & aliarum literarum nostrarum prædictarum tenores, tollendi & revocandi, & inviolabiliter observari faciendi, facimus, creamus, constituimus ac deputamus, tenore præsentium, committimus & mandamus, quatenus præsentibus literis, & illas prædictas, & in eis contenta quæcumque solemniter publicando, faciat illa plenum effectum sortiri, & inviolabiliter observari, nec permittat quinquam contra illarum tenores, vel mentem nostram præfata quomodolibet perturbari, impediri, aut inquietari. Contra dictores quoslibet & rebelles per prædicta & alia, de quibus ei videbitur, juris & facti remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Controversiarum
derogatio.

§. 4. Non obstantibus præmissis, & Apostolicis, ac Provincialibus & Synodalibus constitutionibus & ordinationibus, statutis & consuetudinibus, & notis reformationibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam per viam legis & statuti perpetui, ac iniri & stipulati contractus editis, concessis, confirmatis & innovatis, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§. 5. Nulli

*Sanctio p...
nada*

§. 5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae advocacionis, extractionis, voluntatis, decreti, factionis, creationis, constitutionis, deputacionis, commissiois & mandati infringere, vel ei assu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

*Dat. P. An.
19.*

Datum Romae apud Sanctum Marcum, Anno Incarnacionis Dominicae millesimo quingentesimo quadragesimo quarto, Pontificatus nostri Anno decimo.

XL. De falsi, & decupli, aliisque poenis Ministrorum Rever. Camerae Apostolicae, & aliorum rationes integre & fideliter non reddentium.

Ad hac vide etiam const. 87. Pii IV. Cum inter, lib. 2. ubi agitur de modo has rationes reddendi, & jurandi.

*Edita An. D.
1544.*

P A V L V S P A P A I I I.
Motu proprio, &c.

*C. An. isum
comptum.*

Cum sicut accepimus, nonnulli provinciarum Status Ecclesiastici Thesaurarii, Vicetheaurarii, mercatores, & nostrae seu Camerae Apostolicae ministri, alique personae, computa administrationum, Incarnationum assiduam partitorum, & exactionum reddere debentes, integra computa non exhibeant, partem introituum, & exactionum sub diversis pretextibus & coloribus retinent, putant, nil pejus eis contingere posse, quam re detecta id quod penes eos fuerit, restituere.

*Ministri Rev.
Com. A. opt.
& alii inter
p. redderent
venant.*

§. 1. Nos malitiae huiusmodi occurrere, ac indemnitati Camerae opportunè providere volentes, & ut praefati fideliter, si non virtute saltem poenae timore procedere discant: Motu proprio, &c. perpetud statuiamus & ordinamus, quod omnes & singuli praenominati, & alii quicumque in Camera Apostolica computa reddere debentes, computa huiusmodi integre, videlicet integrum debitum, & integrum creditum describere debeant, nec audeant aliquid penes se vel eorum ministros, aut ab eis dependentes retinere seu retineri facere, directe vel indirecte, quovis quaequo colore. Et si contingeret eos cogi per Camera Apostolicam ad reddendum rationem de exactis vel administratis ante tempus finitum, vel durante exactione, debeant totum id quod tempore dationis rationis seu computorum, ad eorum vel ministrorum aut agentium suorum manus pervenit, integre describere, & tandem omnia diligenter ac fideliter gerere & adimplere.

*Comptificum
sum p...
...*

§. 2. Et si secus factum fuerit in praemissis, vel aliquo praemissorum, contrafacientes excommunicationis majoris, a qua nisi per nos vel Romanum Pontificem pro tempore existentem, nisi in mortis articulo, absolvi nequeant, ac perjurii & falsi, necnon decupli cujuslibet partiti crediti Camerae omittit, seu non solvit, irremissibiliter exigent, & dictae Camerae applicandae necnon alias nostrae arbitrii poenas ipso facto incurrant, & ad decupli huiusmodi solutionem, prius & ante omnia, etiam non finitis vel solidatis computis, tanquam de re liquida, cum alia re minime compendanda, juris & facti remediis cogi & compelli debeant, nec adversus praemissa excusationem aliquam eis suffragari volumus, cum nulla excusatio locum habeat in casu in quo quis tenetur integra computa dare, & totum receptum, vel ad manus ejus, vel pro eo agentis delatum in computis non deseribit.

*D...
...*

§. 3. Et sic per quocumque, &c. iudicari, &c. sublata, &c. necnon irritum, &c. decernimus.

...

§. 4. Ac volumus quod praesentium sola signatura sufficiat, & ubique, tam in iudicio quam extra, fidem faciat, abique alia litterarum expeditione.

*P...
...*

§. 5. Quodque pro lege habeantur & sint, & postquam praesentes, vel illarum transumptum in valvis Camerae Apostolicae affixae & publicatae fuerint, omnes ardeant, ac si eis personaliter intimatae fuissent.

*C...
...*

§. 6. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis & consuetudinibus, etiam juramento, &c. roboratis, privi-

legiis quoque, indulgentiis, ac literis Apostolicis, stylo Camerae, contrariis usibus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Placet Motu proprio. A.

Papa subsc.

Die 21. Aprilis 1544. Suprascripta litera affixa fuerunt in Camera Apostolica per me Nicolaum de Mattheo Cursorem. Et die 21. Aprilis 1544. suprascriptus Motus proprius admixtus fuit in plena Camera Apostolica, publicatus & registratus ad perpetuam rei memoriam.

Michelangelus Collatinus.

XLI. Quod omnes officiales Urbis, & ditionis Ecclesiasticae mandatis Cardinalis S.R.E. Cameraarii omnino parere debeant.

XLI.

Amplissima est auctoritas & jurisdictio huius Cameraarii, ut videre est in bullis quas tibi indicabo infr. in const. 65. Clem. VIII. In conferendis, lib. 3. ubi lae notabo.

P A V L V S E P I S C O P V S,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

*Edita An. D.
1544.*

Exordium.

Romani Pontificis praecellens auctoritas, S.R.E. Cardinales, illos praesertim quibus ejus Romanae Ecclesiae cura specialiter est commissa, ampliori favore prosequitur, ac desuper providet & disponit, prout temporum qualitate pensata, conspicit in Domino salubriter expedire.

*Camerae
rem. Cur.
ra. Ap.
ram gen.
Romani
is. p.
repre. m.*

§. 1. Sanè considerantes, quod iurium ac rerum Camerae Apostolicae cura, illius Cameraarii pro tempore existentis specialiter est commissa, ipseque Cameraarius nostrum & Romani Pontificis pro tempore existentis viva vocis oraculum habet, nostramque & dicti Pontificis personam in his repraesentat, & propterea convenit, ut tam Almae Urbis Gubernator, Auditor Camerae, ac Vicarius & Iudices Ordinarii, quam quicumque alii in Romana Curia, ac ditione ejusdem S. R. E. constituti, ejusdem Cameraarii ordinibus & mandatis pareant & obediant, Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine.

*Idem
daru ab
nibu
Eccle
ostent
ocari n
dat.*

§. 2. Volumus, statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, tam Almae Urbis Gubernator, Auditor Camerae, Vicarius, Iudices Ordinarii, quam alii quicumque Romanae Curiae, ac ditionis ejusdem Romanae Ecclesiae, dilecto filio nostro Guidoni Afcario Sfortiae S. Eustachii Diacono Cardinali, moderno, & pro tempore existentem Cameraario nostro, ejusque ordinationibus & mandatis perinde ac si a nobis vel Romano Pontifice pro tempore existente emanassent, omnino parere debeant, & adversus illa directe vel indirecte modo aliquo venire nullatenus possint.

*Equi
...*

§. 3. Inhibentes dilectis filiis, modernis & pro tempore existentibus, ejusdem Almae Urbis Gubernatori, Auditori Camerae, Vicario, & aliis Iudicibus praedictis, sub excommunicationis, ac privationis officiorum ac beneficiorum per eos pro tempore obtentorum, necnon aliis arbitrio nostro ipso facto, si secus egerint, incurrendis poenis, ne contra praesentium tenorem modo aliquo venire aut facere, vel attentare audeant, seu presumant.

*Camera
in
...*

§. 4. Ac mandantes eidem Guidoni Afcario, Cardinali & Cameraario, ut pro praemissorum observatione, executione & implemento, omnibus & singulis praedictis, & quibus opus fuerit, praecipiat, mandet & inhibeat, illosque citet, cogat, & compellat, ac contra eos etiam manu regia, & alias prout sibi videbitur, procedat, caeteraque alia in praemissis & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciat & exequatur. Nos enim motu, scientia, & potestate similibus eidem Guidoni Afcario, Cardinali & Cameraario, ultra ejus potestatem & auctoritatem, in praemissis plenissimam licentiam & facultatem concedimus.

§. 5. Non

Quibusdam non ob-

§. 5. Non obstantibus præmissis, ac Provincialibus & Synodalibus constitutionibus & ordinationibus, ac statutis & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indulgiis, ac literis Apostolicis Gubernatori, Auditori Camera, Vicario, & aliis Judicibus prædictis, illorumque officii, vel quibusvis aliis, in genere vel in specie quomodolibet, etiam motu proprio & scientia similibus, etiam contra præsentium tenorem quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, etiam disponen-

Nulli ergo, &c.
Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quadragésimo quarto, septimo Kal. Decembr. Pontificatus nostri Anno undécimo.

De P. An. 11. die 15. Nov.

§. 2. Et nihilominus dilectis filiis nostris Guidoni Alcanio, S. R. E. Cardinali de Sancta Flora nuncupato Camerario nostro, necnon Præsentibus & Clericis Camera Apostolicæ, ac Dominico de Nigris, ad præsentem dictæ Ripæ Præsentibus, seu Camerario, moderato & pro tempore existentibus, quatenus literas Julii prædecessoris nostri præfati inviolabiliter, prout in eis continetur, ab omnibus ad quos spectat, illas per edictum publicum denud publicantes, & publicari in locis eis visis mandantes, inviolabiliter observari mandent & faciant. Contradictores quoslibet & rebelles, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, aut dignitatis fuerint, per pœnas & censuras, de quibus in eis, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis.

Obsequium quo demandatum.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis & indulgiis quibusvis personis contra tenorem literarum Julii prædecessoris hujusmodi forsan concessis, confirmatis & innovatis: quibus, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, quoad effectum præsentium specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariis.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 13. Martii, millesimo quingentesimo quadragésimo quinto, Pontificatus nostri Anno undécimo.

De P. An. 11. die 13. Martii.

Sequitur declaratio hujus bullæ.

PAVLVS PAPA III. Editæ An. D. 1549.
Motu proprio, &c.

XLII. Prohibitio occupandi bona naufragantia in locis maritimis S. Romanæ Ecclesiæ, præmiique designatio illa recuperantibus, vel auxilium præstantibus.

Hæc primò statuit quoad regnum Britannia Hon. II. in const. 1. Charissimus. sup. Et specialiter quoad hæc loca maritima S. R. E. habes lat. II. const. 20. Roman. sup. eod. lib. Et contra hujusmodi occupatores rerum Christianorum naufragan. legitur quodammodo bulla in Cæna Domini, quatum aliquas in hoc opere posui, & eorum aliis est Pauli V. n. 63. Pastoralis, ibi videas.

Quo verò ad subditos Regis Hispaniarum naufragium patientes, habes propriam Pij V. sanctionem, num. 7. Cum nobis, lib. 2.

Edita An. D. 1549.

PAVLVS PAPA III. ad perpetuam rei memoriam.

Accepimus nuper, quod dudum, cum fel. record. Julius Papa II. prædecessor noster plurimorum lamentabili querela didicisset, quibus Christi fideles maris periculis se & eorum merces exponerent, ut Curia Romanæ & illius Curialium commodis, & mercibus per eos ad eandem Curiam mari advectis provideretur, &c.

§. 1. Cum autem, sicut ex plurimorum Ripæ & Ripetæ Almæ Urbis nostræ mercatorum, ac etiam nautarum, non sine lamentabili querela, ac nostra molestia intelleximus, præinsertæ literæ à Julio præfato prædecessore nostro editæ in abusum, in non modicum tam ipsorum mercatorum & nautarum, quam civium Romanorum, & Curialium, & dictam Urbem incolentium, transiverint. Quamobrem nos vestigiis ejusdem Julii prædecessoris nostri inhærente volentes, Motu, scientia, & potestate similibus, tenore præsentium, præfati Julii prædecessoris nostri literas in omnibus & per omnia, ac sub pœnis & censuris de quibus in ipsis literis, & prout in eis continetur, quatenus opus sit, confirmantes & innovantes, illas ab omnibus ad quos quomodolibet spectat & pertinet, ac spectare & pertinere poterit in futurum, sub pœnis de quibus in eis inviolabiliter observari mandamus.

Edita An. D. 1549.

Edita An. D. 1549.

Edita An. D. 1549.

Accepimus per statuta nostræ Ripæ salubrem dispositionem factam extitisse tenoris, quod si pro tempore mercatores seu nautæ mari navigantes, & eorum naves & barcæ, vinis & aliis mercibus, rebus & bonis, pro usu Curialium onerata, versus nostram Almam Urbem, seu dictam Ripam ducentes, & miserabiliter casu inopinato, naves & barcæ hujusmodi sic onerata naufragium paterentur, navesque & barcæ hujusmodi naufragas, seu bona in eis existentia, aliqui ab eorum dominis & patronis ad id requisiti, per se ipsos recuperarent, vel in recuperatione auxilium præstiterint, tales recuperatores & auxiliatores quartam partem bonorum, & rerum mercantiliam hujusmodi in dictis navibus & barcæ sic naufragium passis existentium, eorum ope & auxilio recuperatorum lucrarentur, & aliz tres quartæ remanentes ad dominos & patronos dictarum navium & barcarum spectarent, & pertinerent, & hoc quidem per fel. rec. Nicolaum V. prout in suis literis desuper confectis, & in libris statutorum dictæ Ripæ registratis, plenius continetur, concessum fuisse.

Statuta Ripæ disponunt, quod recuperatores aut auxiliis præstantes recuperationi bonorum naufragium, lucrarentur quartam partem bonorum.

§. 1. Accepimus etiam, quod temporis diuturnitate statutum, & gratia hujusmodi in disuetudinem abiierunt. Et Domini locorum & terrarum, sive temporales, sive Ecclesiastici, ad quorum terras & loca naves & barcæ hujusmodi propter naufragium perveniebant, illas ad se ipsos appropriabant, & illorum domini bonis propriis privabantur, propter quod mercatores & nautæ eorum mercibus ad dictam Ripam venire se retrahebant, & sic nostræ Almæ Urbis, & illius Curialibus non modicum præjudicium inferri videbamus.

Et Domini locorum, ad qua naves naufragium perveniebant, bona occupabant, & ideo Nauta ad Ripam venire se retrahebant.

§. 2. Propterea hujusmodi inconvenientis per aliam nostram gratiam proximè præinsertam opportune providimus, per quas si aliquam ex dictis barcæ naufragium pati, vel propter violentiam maris ad loca prædicta casu pervenire, vel jactum bonorum allevianda navis gratia fieri pro tempore contingat, illis tantummodo, qui à dominis navium, & barcarum illarum personis curam & gubernium tantum habentibus, super tali naufragio in auxilium vocati fuerint, hujusmodi personis sic vocatis, si ab imminentis, & præsentanei naufragii periculo, aut bona jam deperdita recuperaverint, his casibus quartam partem bonorum, & rerum in hujusmodi barcæ existentium, & illorum auxilio sive opera sic recuperatorum concessimus & donavimus.

Ideo hæc Pape bullam hic insertam edidit.

Vbi quorundam bonorum recuperationem auctoritate sua concessit.

§. 3. Sed quia in dicta præinserta gratia nostra non fit mentio specifica de dicta quarta parte bonorum, sed quod dictæ personæ sic vocatæ tantum statuta & consuetudinem allegare possint, continetur. Et propterea etiam accepimus, quod nonnulli iudicant, & dictam nostram gratiam præve intelligentes, ad personas etiam non vocatas extendunt, & sic intelligi debere prætendunt, & illam non habere locum, nisi in casibus meri naufragii, & iactus, sed si naves & barcæ huiusmodi integræ vi tempestatis ad litus maris pervenerint, & ad terram dominorum aliquorum pervenerint & attigerint, maxime si pro officialium ipsorum præsentium, & iussu eorum dominorum nomine sit illis auxilium præstitum, tunc præstari debere, loci consuetudine debere allegant, & sic intelligi debere satagunt.

Et modo d. concessionem declarat.

§. 4. Nos volentes inconvenientiis huiusmodi obviare, Motu proprio, & ex certa scientia, ac plenitudine potestatis declaramus nostræ intentionis in concessione præinsertæ nostræ gratiæ fuisse & esse, quod tantummodo vocati & requisiti ab illis dominis & personis pro prædictorum recuperatione quartam partem, pro modo bonorum & rerum recuperatarum, in dictis navibus, sive barcis sic naufragium passis, alleviatis, sive aliter ad litus integrè perventis, & arenæ commissis, vel alio inopinato casu deperditis existentium, & eorum opera & industria, ac auxilio cum prædictis mercibus recuperatis lucrentur, si tamen prædictæ recuperationi actualiter cum eorum personis, non per præsentiam tantum incubuerint & recuperaverint, (aliis personis, sive dominis locorum, quocumque titulo nuncupatis, sive Cardinales S. R. E. & prædictorum locorum officiales, & aliæ quæcumque personæ privatæ, sive Ecclesiasticæ, sive sæculares sint, vel pro tempore fuerint, penitus exclusis) aliàs autem tres quartas remanentes, fuisse & esse, ac restitui & remanere debere ipsorum dominorum, ut prius fuerant. Et pro pleniori firmamento de novotalibus personis tantum modo, & forma quibus supra, & non aliter, quartam illam pro modo & rata bonorum recuperatorum, à die dictæ præinsertæ gratiæ naufragium passorum, sive alleviatorum, vel aliter integrè ad litus perventorum, & in futurum perveniendorum, alleviandorum, & naufragium patiendorum, quoquo modo donamus, ac capiendi facultatem concedimus.

Occupatores autem puniri jubet.

§. 5. Alias verò personas, modo & forma præmissis non vocatas, quacumque dignitate, etiam Cardinalatus honore, & dignitate fulgentes, & Ecclesiastica dignitate insignitas, quocumque locorum vel terrarum, mediata vel immediata sanctæ Romanæ Ecclesiæ subjectorum fures, raptores, latrones, & rebelles sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ esse censemus, ac pœnis & censuris, juxta feriem & tenorem præinsertæ gratiæ aliarum litterarum puniri mandamus. Decernentes irritum & inane quicquid in contrarium attentari contigerit in futurum.

Clausula præscripta.

§. 6. Volumus etiam quod præsentis nostro motui proprio per quancumque nostram signaturam, etiam motu proprio emanatam, & in futurum emanandam, etiam si de eorum clausulis derogatoriis mentio fiat, nisi illius expressa mentio de verbo ad verbum habeatur, nullatenus derogatum censeatur.

Executorum designatio.

§. 7. Præcipientes Clericis Cameræ Apostolicæ, Gubernatori, Auditoribus sacri Palatii, Senatori Urbis, Cameræque nostræ Auditori, ac quibuscumque officialibus, & iudicibus, quavis auctoritate fungentibus, quatenus in præmissis, dominis & patronis, seu nautis navium & barcarum, sic naufragio oppressarum, adversus quascumque personas, etiam Ecclesiasticas, aliterque, ut præfertur, se gerentes, assistant, & pœnis dictis afficiant, cum invocatione brachii sæcularis, quatenus opus fuerit.

Clausula derogatoria.

§. 8. Constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon privilegiis & indultis ipsorum locorum, statutis & consuetudinibus, quas tanquam corruptelas, & abusus judicamus, indulgite quibuscumque personis specialiter concessis quibuscumque, aliisque in contrarium facien. non obstant. omnium præmissorum tenores & formas pro expressis habentes.

Fiat ut petitur. A.

§. 9. Et quod præsentis motus proprii sola signatura sufficiat, & ipsius simplex exhibitio & allegatio sufficiat, ac si esset in corpore juris, & aliarum juris Canonici constitutionum causa, attento quod in favorem Ripæ, & illius mercatorum.

Fiat. A.

Datum Romæ apud S. Marcum, id. Martii, anno nostri Pontificatus decimoquinto.

D. P. An. die 15. Mo.

Visa. Julius Cam. Apostol. Decanus, & Riparum Præsidents.

Familiares & servitores Prælatorum Romanæ Curiæ, salarium, & stipendium pro biennio tantum, & infra annum à die obitus illorum petere possint. XLIII

Confirmatur & declaratur ista constitutio à Pio V. in constitut. 15. Sanctissimus, ubi videas de prælatione horum familiarium, & aliorum creditorum.

PAULUS PAPA III. *Edita An. 1545.*
Motu proprio, &c.

Um sicut nobis nuper innotuit, sæpius contingat, ac decedentibus Cardinalibus, & venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis, ac dilectis filiis Referendariis nostris, necnon causarum Palatii Apostolici Auditoribus, & Clericis Cameræ Apostolicæ Præsidentibus, ac literarum Apostolicarum de majori præsentia Abbreviatoribus, qui ut plurimum notabilem familiarium & servitorum numerum tenere consueverunt, familiares, & servitores præfati contra eorum patronos jam defunctos insurgentesalaria & stipendia eorum familiaritatis & servitutis pro toto tempore quo eorum familiares extiterint, seu illis inservierint, etiam quod de eis sibi satisfactum sit, etiam longo tempore post obitum ipsorum Patriarcharum, Archiepiscoporum, Episcoporum, Referendariorum, Auditorum, Clericorum, Præsidentium, & Abbreviatorum, petant & efflagitent, ac quandoque eorum hæredes, qui ut plurimum de his non sunt informati, super salariis & stipendiis huiusmodi etiam judicialiter impetant & molestent, in ipsorum hæredum perturbationem & non modicum detrimentum.

Causa consensu.

§. 1. Nos attendentes, Patriarchas, Archiepisc. Episc. Referendarios, Auditores, Clericos, Præsidentes, & Abbreviatores præfatos, utpote aliis majoribus negotiis distractos, ut plurimum rationes & computa salariorum & stipendiorum familiarium & servitorum suorum in scriptis non redigere, & propterea eos non facile, sed etiam difficile eorum hæredes de solutione salariorum & stipendiorum huiusmodi fidem facere posse: & insuper verisimile non esse, ut qui pro mensali salario & stipendio aliis inserviunt, exactionem eorum salariorum & stipendiorum ultra integrum annum differant: Volentes fraudibus, quæ in præmissis fieri possent, occurrere: Motu proprio, &c. statuimus & ordinamus, quod de cætero nemo, cujuscumque status, gradus, ordinis vel conditionis existat, ab hæredibus Cardinalis alicujus, Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, Referendarii, Auditoris, Clerici, Præsidentis, vel Abbreviatoris defuncti, cujus familiaris extiterit, seu cui inservierit, salarium seu stipendium familiaritatis, seu servitutis suæ plus quam pro integro biennio post annum à die obitus ejus patroni, petere aut exigere, seu desuper hæredes præfatos quovis modo, in iudicio vel extra, impetere vel molestare possit.

Sanctio de qua in 10.

§. 2. Districtius inhibentes modernis & pro tempore existentibus Almæ Urbis Gubernatori, & Curie causarum dictæ Cameræ Auditori, ac nostro in eadem Urbe & ejus districtu in spiritualibus Vicario generali, necnon

Contrario iudicium poss. d.

necnon Senatori, ac quibusvis aliis, tam dictæ Urbis quam quarumcumque aliarum civitatum, terrarum & locorum iudicibus & officialibus, ne familiares & servitores præfatos super exactione salariorum & stipendiorum huiusmodi biennii, post annum à die obitus ipsius defuncti lapsum audire, aut ad eorum instantiam contra hæredes præfatos, quovis modo procedere, aut jus dicere præsumant. Ac decernentes ex nunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

quibusvis non obf.

quibusvis non obf.

§.3. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Urbis, civitatum, terrarum & locorum huiusmodi, etiam juramentis, &c. statutis & consuetudinibus, cæterisque contrariis quibuscumque. Placet Motu proprio. A.

Publicatio An. 11. 12. April.

Lectum & publicatum fuit statutum & ordinatio Roma in Cancellaria Apostolica, anno incarnationis Dominice millesimo quingentesimo quadragesimo quinto, die vero Martii vigesima prima mensis Aprilis, Pontificatus S. D. N. Papa anno undecimo.

XLIV. Iurisdicctio ac facultates Prælatorum & officialium Visitationis Carcerum Almæ Urbis: Et ordinationes ab eis observandæ.

Confirmavit hæc omnia Pius IV. in const. §. 8. Cum al. ipso. Et declaravit Pius V. in sua const. 68. Reverendi. Multaque postremò edixit Paulus V. in const. 71. Universi, in §. 23. & 24.

Horum autem carceratorum subventionem, nedum curat Archiconfraternitas Charitatis, de qua supra in const. 37. Leon. X. Illius sed etiam Archiconfraternitas Pietatis, de qua infra in const. 56. Greg. XIII. Quoad Governatorem Urbis attende quæ addidi ad Leon. X. const. 8. Et si pro, sup. tit. 1.

An. D. 1548.

I V L I V S P A P A I I I. Ad perpetuam rei memoriam.

AD onus Apostolicæ servitutis superna dispositione vocati, si omnium Christi fidelium, & præcipuè pauperum, ac miserabilium personarum jura illibata servari, & ab omni gravamine & dispendio illæsa fore cupimus, & ad id libenter nostræ sollicitudinis studium adhibemus, multo magis equidem pro carceratis & pauperibus in Alma Urbe nostra commorantibus protegendis, ex injuncti nobis officii debito Apostolicæ provisionis partes tenemur impendere, ne indebitorum onerum & gravaminum injurias subeant, & detrimenta patiantur.

ordinum.

autem infer. ex causis & expressis Pont. servari jubet.

§. 1. Pravas itaque, detestabiles & illicitas improborum cupiditates, ex quibus nostris subditis, & pauperibus damnosâ possent provenire dispendia, tollere cupientes, leges, decreta, & statuta infrascripta, quorum aliqua per sel. rec. Clementem prædecessorem nostrum, pro eorundem pauperum, & carceratorum commodo, ad perpetuam rei memoriam, Motu proprio, ex certa scientia, & potestatis plenitudine provisâ, & salubriter edita fuerunt, motu, scientia, & potestate similibus, in omnibus & per omnia, ut inferius describuntur, observari debere hac in perpetuum valitura lege statuimus, & mandamus. Decernentes irritum & inane quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Contrariis etiam privilegiis & constitutionibus, (illorum omnium tenores protatissimè expressis habentes) non obstantibus quibuscumque. Quæ intimati & in locis publicis appendi volumus.

Carceratis nâo gratis laxandi.

§. 2. In primis quod quoties aliquis sine mandato Officialium ad quos spectat capitur, præterquam si in fragranti crimine reperitur, vel etiam cum mandato cap-

Bullar. Mag. Tom. I.

ptus, si culpabilis non sit reperiatur, vel indicia purgaverit, vel si iudici qui eum capi fecit, etiam extra Visitam, aut si Præidentibus Visitæ ex aliqua causa rationabili videretur, gratis sine aliqua capturâ, & carceris solutione, & sine manu executorum liberè relaxetur. Et si ad alicujus instantiam injustè captus reperitur, ipsius expensis captura, & carceris solutio fiat, & si à Barisello vel executoribus contra præmissa aliquid exactum fuerit, capto restituantur ad omnem ejus petitionem. Et in omnibus prædictis casibus iudices in mandatis de relaxando, sub majoris excommunicationis pœna ipso facto incurrenda debeant apponere, ut gratis ubique relaxentur. Neque possit aliquid à carceratis præfatis exigi sub prætextu quod ab his qui eos injustè capi fecerunt, recuperare poterunt. Sed executores, & carcerum custodes debitas sibi mercedes ab illis exigant, qui injustè carceratos detineri procurarunt. Diciturque iudices omnes impensas, etiam pro alimentis per præfatos carceratos factas, eis etiam manu regia ab eisdem qui eos indebitè capi, & detineri inflicunt, restitui & recisi faciant.

§. 3. Capti etiam pro informatione curiæ tanquam testes, nihil capientibus solvant, nec in carceribus publicis, aut secretis aliquo modo ponantur, sed incontinenti per iudices examinentur, examinati ad sua negotia faciendâ relaxentur, alioquin Iudices pro qualibet vice pœna decem ducatorum pro subventionem carceratorum tantum applican. mulcentur, nisi Governatori, Auditori, Vicario, vel Senatori eos carcerandos fore videretur ex causa, quam Visitationibus justificare teneantur. Et prædictis alimenta necessaria quandiu in carceribus detinebuntur, ab instigatore vel fisco præstentur.

Capti tanquam testes quomodo relaxandi.

§. 4. Diciturque Iudices captum pro quovis crimine, in secretis carceribus ultra triduum antequam examinetur retinere nullo modo possint, sed infra triduum carceratum huiusmodi examinent, & juxta juris dispositionem, aut relaxent, si innocens reperitur, vel ponant ad largam, vel in dictis secretis carceribus, prout facti qualitas expostulat, retineant: alioquin custos in prima Visita id Visitationibus manifestare teneatur, sub pœna decem ducatorum applicandorum, ut est supra scriptum: nisi de mandato nostro aliter fuerit ordinatum, de quo mandato ipsi Iudices Visitationibus fidem facere teneantur, vel si dicti Iudices ex aliqua justa causa aliter faciendum Visitationibus notificaverint.

Carcerati infra triduum examinandi, & dimittendi, vel ponantur ad largam.

§. 5. Iudices prædicti sine legitimis iudiciis præcedentibus neminem capi mandent, nisi Governatori ex legitima causa aliter visum fuerit: & tunc si capiendus sine iudiciis sit aliquis, ducatur ad præsentiam ejusdem. Qui Governator instigatorem faciat cavere de damnis, injuriis, & interesse, & prout qualitas personæ carcerandæ expostulat, vel cogat eum ad cavendum de se præsentando, vel mittat ad carceres arbitrio suo. Verum si infra biduum indicia non supervenerint, relaxetur.

Sine iudiciis nemo capitur nisi de mandato Governatoris. Ad hoc, & seq. vid. Paul. V. const. 11. in rubr. cit. in rubr.

§. 6. Captum verò quemcumque, ante torturam, seu antequam torturæ subiciant, ad purgandum indicia contra eum laborantia legitime admittant, data indiciorum copia in forma boni extractus, & non registri, cum expressione nominum testium, ad hoc ut inquisitus possit se defendere, præterquam in crimine hæresis, & aliis criminibus à jure exceptis, juxta tamen juris dispositionem. Et si indicia purgata non fuerint (super quo tamen prius audiatur advocatus pauperum, vel alius quicumque ad libitum ipsius rei) tunc torquendum continuato actu torturæ, non autem in tortura per longum temporis spatium, unius aut plurium horarum, aut ad extraneos actus, etiam prandii aut cœnæ divertendo detineant, sed prout facti, & torquendæ personæ qualitas expostulat, incontinenti expediant: & examinatores claris verbis utantur, ad reperendam veritatem, non ad implicandum constituti intellectum.

Indiciorum copia detur ante torturam, nisi in criminibus exceptis.

§. 7. Et nullus torqueatur, nisi legitimis prius indicibus, & testibus pro iudiciis examinatis repetitis: carceratis, & procuratore pauperum, in legitimatione & repetitione

Et nemo torqueatur nisi non legitime & repetitis.

tionem civitatis : & pauperibus arbitrio iudicum, de quorum mandato detinebuntur, iudicium copia gratis tradatur, vel processus cum iudicibus advocato pauperum, sine aliqua impensa ostendatur. Et si procurator fiscalis ad dandum interrogatoria citatus, illa infra terminum in citationibus contentum non dederit, testes pro carceratorum defensione examinari sine interrogatoriis debeant.

Captem pro uno crimine non interrogatur super alio suo iudicio.

§. 8. Idem Iudices captum pro uno crimine, super aliis de quibus indicia aliqua non habent, nullo modo interrogare presumant: sed tam in his quam alias in omnibus occurrentibus juris communis dispositionem servare teneantur, & debeant, ac Iudices qui processerunt dum causas in Visita proponunt, habeant secum processus, ut Visitatores intelligant & videant carceratum minus vel plus debito non gravari.

Verba rei scribantur per notarium illius idioma, quo prolato fuerint.

§. 9. Ac insuper ne literarum ignari ex mala notarium in Latinum translatione, quandoque indebitè damnatum patiantur, decernimus quod verba super quibus interrogatus reus, eo modo quo ipse illa profert, in Latinum si latine proferat, vel vulgari sermone per notarium scribantur: & si reus loquatur in vulgari adhibeatur notarius illius linguæ, vel idioma cuius est reus, vel cum interprete illius linguæ.

Iudiciorum copia datur in modum exemplum.

§. 10. Et si contingat reum iudiciorum copiam petere velle, iidem notarii per modum extractus, & non registri, & literis minutis, & currentibus, & pro quolibet margine pleno triginta versus continente, tradant, ac pro quolibet centenario chartarum scriptarum non plus quam quinque ducatos recipiant, & sic pro rata in minori vel majori chartarum numero, sub pœna prædicta irremissibiliter exigenda, & applicanda, ut præmittitur.

Registrum fiat actorum transportatum.

§. 11. Si verò ad alium iudicem acta forent transportanda, tunc fiat registrum, & solvatur prout in curia eadem solvi consuevit pro quolibet centenario foliorum registri.

Innocens nihil solvat.

§. 12. Et si aliquis carceratus innocens reperitur, & pro sua innocentia debeat relaxari, nihil ab eo in aliqua curia, etiam occasione cuiusvis assertamenti exigatur.

Custodes Carcerum servent decreta Camera.

§. 13. Custodes verò carcerum decreta Camera alias edita servare teneantur. Turris Nonæ, pro quolibet clerico ultra carlenos veteres sex, pro laico ultra tres. Custos Turris de Sabellis, ultra duos carlenos similes indifferenter, tam pro clerico, quam pro laico, etiam pro exarceratione vel liberatione non exigat. Et si ultra mensem sine culpa carceratorum ibi detineantur, nullo modo publicatio fiat, prout hæcenus observatum fuit.

Executores idem faciunt.

§. 14. Simili modo Barifellus, Marefcalli, & Executores pro mercede sua executionis decreta dictæ Camera servare teneantur, sub pœna viginti quinque ducatorum pro qualibet vice incurrenda, & ut supra applicanda.

Carceratorum cibus.

§. 15. Pro honesta cibatione ultra unam carlenum similem non exigant, ita tamen quod pro qualibet vice cibandi ultra dimidium carlenum non capiant, ut si de mane tantum cibus fuerit, vel de sero dimidium, ut præmittitur. Verùm pro temporis qualitate solvatur minus vel plus, dummodo non excedatur unus grossus pro qualibet vice cibandi. Si verò nullo modo cibati fuerint, etiam si in carceribus aliquibus diebus in secretis detenti sint, nihil exigatur. Detentus verò in larga faciat sibi expensas modo suo, & carcerum custodes non possint carceratos alimentorum expensas non solventes ultra quinque dies in cameris detinere, quibus elapsis in publicis carceribus ponant.

Custodes presentant visitatores in publicis, & notificant detentos in secretis.

§. 16. Teneantur dicti custodes tempore visitæ omnes carceratos, nemine excepto, Visitatoribus presentare, & in secretis detentos nuntiare in scriptis, & postquam fuerint examinati, finito examine presententur, & hoc sub pœna præmissa decem ducatorum pro qualibet vice contraventionis.

Arresta dantur per Iudicem, de cuius

§. 17. Et insuper dicti iudices carceratos per alios non arrostent in carceribus, sed si aliam causam habent contra carceratum, significetur iudici de cuius commissi-

sione fuit carceratus, & ille in omnibus procedat contra carceratum, præter Gubernatorem, qui possit arrestare ex causa delationis armorum, item si aliquis iudicium commisisset mandatum de capiendo aliquem, antequam Gubernator, vel alius iudicibus illud commiserit, nullus alius iudex possit de illo se impedire, dummodo in libro actorum constet de commissione talis mandati, & sub eadem die.

mandate aliquis carceratus.

§. 18. Item significationes factæ per Gubernatorem, vel alios iudices, data idonea cautione servantur per omnes per duos menses, lapsis duobus mensibus non servantur.

Significationes factæ per duos menses.

§. 19. Item carceratus pro aliqua causa per unum iudicem, eo relaxato, possit per alios iudices pro nova causa carcerari, sed non pro eadem, nisi de mandato nostro, aut Camerarii.

Pro eadem causa non carceratur.

§. 20. Item quod singulis hebdomadis Visitatores carcerum visitent omnes carceres semel in hebdomada, vel saltem bis in hebdomada duos carceres, nisi impediti fuerint, & relaxandos relaxari faciant statim ante recessum à visita.

Visitatio singulis hebdomadis.

§. 21. Item id quod per commune Visitatorum votum deliberatum fuerit, semper observetur, & executioni mandetur, & custos carcerum eis parere debeat, sub pœna decem ducatorum, ut præfertur, applicanda, non obstantibus tertii contradictione, vel inhibitione, nec contradicenti, & alleganti post præstita vota fore mandatum nostrum vel Camerarii, nisi illud exhibeat, credatur, sed omninò relaxatio fiat.

Eius resolutiones attendantur.

§. 22. Item quod facto decreto de relaxando, custodes non retineant carceratum vigore alicujus arresti, nisi fuerit subscriptum ad minus manu duorum Visitatorum.

Relaxandi decreto Visitatorum non possunt arrestari.

§. 23. Item facta compositione, omnes pœnæ consignentur penes depositarium nostrum, distribuendæ & solvendæ per mandatum nostrum, vel dicti Camerarii.

Compositio pœnæ distribuatur.

§. 24. Item quod custodes carcerum non possint aperire capfas elemosynarum pauperum carceratorum sine præsentia alterius ex procuratoribus dictorum pauperum, & illæ pecuniæ non dentur magistris domus carceris, sed dispensentur inter illos qui non habent modum vivendi per eundem magistrum, cum interventu Capitanei carcerum, & unius ex procuratoribus pauperum.

Elemosina quomodo distribuatur.

§. 25. Item capti ex cuiusvis mandato non ducantur ad alium locum, nisi ad publicos carceres, ad quos Visitatores causa Visitæ accedere solent, aut ad Caltrum S. Angeli de speciali mandato nostro.

Capti omnino ad carceres ducantur.

§. 26. Habentes significationes sive moratorias à Camera Apostolica concessas propter paupertatem, & præstita cautione, etiam si sint obligati in forma Camera, ad instantiam quarumvis personarum privatarum non molestentur auctoritate seu mandato alicujus iudicis, sub pœna arbitrio Camera declaranda.

Significationes concessas propter paupertatem, & præstita cautione.

§. 27. Infirmi carcerati, si pro debito civili detinentur, facta fide per duos medicos de infirmitate gravi, ita quod sit periculum vitæ, præstita cautione de redeundo recuperata sanitate, relaxentur. Si verò pro causa criminali ex qua veniret imponenda pœna mortis, si jam sit confessus vel convictus, vel pro aliis criminibus minoribus, præstita cautione idonea, libereur ut supra. Et si sit pauper, qui eam non reperiat, consignetur hospitali Guærdiano, qui quamprimum convalescet, presentare teneatur.

Infirmi pro debito carcerati quando relaxantur.

§. 28. Bona, vel pecuniæ quæ reperituntur in posse carceratorum, consignentur cum inventario facto in præsentia carcerati, & coram duobus testibus custodi carcerum, qui teneatur restituere integrè ad mandatum iudicis, qui eum capi fecit.

Bona reperta penes carceratum, custodienda.

§. 29. Custodes carcerum non exigant, nec sponte recipiant ab arrestantibus carceratos, ultra quam exigatur à carcerato pro relaxatione.

Custodes qui ab arrestantibus carceratos, ultra quam exigatur à carcerato pro relaxatione.

§. 30. Barifellus non exigat aliquid à carceratis ratione expensarum, quas dicit se fecisse pro exploratoribus.

Barifellus pro exploratoribus.

§. 31. Tritemes visitentur bis in anno, & facta visitatione fiat verbum nobis, vel Pontifici pro tempore, & relaxandi ex mandato Visitatorum sine mora per Capitaneum

Tritemes bis in anno visitantur.

Capitaneum vicarium relaxentur, sub poena amissionis salarii.

Carcerari quomodo manifestantur.

§. 32. Carcerum custodes carceratos ad alios carceres sine iudicium de quorum mandato detinentur licentia transferre, nec a carceratj aliquid exigere, dum pro stipulanda aliqua obligatione per carceratos faciendj eos a carceribus extrahunt, vel a compedibus liberant, non possunt.

Executores m. et.

§. 33. Mareschalchi, ceterique executores, in causis civilibus & criminalibus Capitolij tabulam observent. Et pro quibusvis executionibus realibus & personalibus usque ad summam quinque ducatorum, carlenum unum, usque ad decem, duos; usque ad quinquaginta, quinque, & ab inde supra, quaecumque fuerit summa, ducatum unum, & non ultra exigant. In executionibus vero poenae capitalis vel sanguinis, ducatum unum. In casibus vero, in quibus eis quarta pars poenarum secundum statuta debetur, si ex gratia poenae moderentur, etiamsi post executionem gratiam fieri contingat, quartam tantum ejus recipiant, quod ex gratia solvitur. Barifellus vero in civilibus etiam illam observet. In criminalibus autem, & extra Urbem in civilibus & criminalibus, in tantum capiat, quod per Cameram Apostolicam, seu Gubernatorem fuerit ordinatum, ubi inter eum & partes dissensio super hoc foret. Pro mandato de relaxando in curia Gubernatoris, in causis criminalibus, non tamen gravioribus, solvatur notario tertia pars unius Julij, & pro sigillo carlenus unus.

Carcerari quando pro carceribus nihil solvant.

§. 34. Carcerati qui non acceperunt copiam processuum, non teneantur aliquid pro carceribus solvere.

Nemo pro injurijs, &c. carceretur.

§. 35. Pro injurijs verbalibus, & altercationibus sine armis, vel sanguine factis, & in causis civilibus non excedentibus summam quinque ducatorum, & in similibus alijs rebus minimis, nemo carceribus mancipetur.

Paueres vel condemnati non solvantur poenae.

§. 36. Pauperes qui per sententiam absolvuntur, & divites qui condemnati fuerint, pro nota sententiae, nec pro iudicium propinis, nec quibusvis juribus Fiscalibus aliquid solvere teneantur.

Carcerari in Ripa, in Visitatione Capitolij, & Burgi, ubi visitantur.

§. 37. Carcerati in Ripa, in Visitatione Capitolij; Carcerati vero in Burgo, in visitatione Turris Nonae praesententur. Et visitationem Camerario Ripae, & Judici Burgi, per procuratores pauperum Capitolij, & Turris Nonae intimentur.

Papa subser.

Placet, & ita mandamus. A.

Sequitur deputatio executoris praeced. confis.

Edita An. D.

PAVLVS PAPA III. Mox proprio, &c.

Relatio praeced. confis.

Cum alias nos, &c. Omittitur residuum bullae, quia tota est, quae praecedat.

Executores sive confis. deputantur Clericus qui pro tempore est carcerum praesidens.

§. 1. Et pro praemissorum omnium & singulorum observatione, & executione committimus & mandamus Episcopo Torcellan. Camerae nostrae Apostolicae Clerico, & ad praesens carcerum praefatae Urbis Visitatori, & pro tempore eorundem carcerum alteri Clerico per eandem Cameram deputando, ut decreta praedicta per quoscumque ejusdem Urbis iudices, notarios, executores, carcerum custodes, & alios ad quos pertinet, in omnibus & per omnia inviolabiliter observari mandet, & faciat cum effectu, ac contravenientes & inobedientes quoscumque, per censuras Ecclesiasticas, & pecuniarias, ac privationis, seu suspensionis ab officio, necnon carceris, & alias etiam personales, de quibus ei videbitur, poenas, illas etiam aggravando & reaggravando, mandata executiva desuper decernendo, ac brachium saeculare exercendo, quacumque appellatione postposita, coarceat & compescat, poenaeque praedictas exigat, & imponat, ac exigi & imponi faciat & mandet, tam ex ejus officio, quam ad instantiam Advocati & Procuratorum pauperum pro tempore existentium, cum facultate citandi & inhibendi, aliaque faciendi & exequendi, quae in praemissis, & circa praemissa fuerint necessaria & opportuna.

Clausula de quaerantia.

§. 2. Praemissis, necnon constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, privilegijs quoque, & indulgibus Bullar. Mag. Tom. I.

quomodolibet, etiam vitri contractus habentibus, & ex causa quancumque dnerosa concessa, & confirmata, quorum tenores praescripti haberi volumus, perinde ac si de verbo ad verbum de illis individuis facta esset, quibus specialiter & expresse derogamus, quantum praemissis decretis & ordinationibus obstant, ceterisque in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque.

Placet Motu proprio: A. Videat Reverendiss. Card. Camerarius. A.

Papa subser.

Approbata fuerunt a Camerario, & approbata in Camera die 4. Julij 1548. Pontificatus S. D. N. Pauli, divina providentia Papa III. anno decimo quarto.

Admissio Camerarii & Camera P. A. 14. die Julij.

Indulta Mercatorum utriusque Ripae Urbis, circa prioritatem & potioritatem suorum creditorum ripalium, & circa dilationes & moratorias eorum debitoribus non concedendas.

XLV.

Quoad primam partem, vide extensionem in Pii IV. conf. 25. Cupientes, & Greg. XIII. conf. 88. Cum alias.

Jurisdictionem autem Judicum earundem Riparum, habes hic sup. in constitut. 6. Cum nobis, & Clem. VII. conf. 4. Nuper.

PAVLVS PAPA III. Mox proprio, &c.

Edita An. D. 1547.

Cum postquam fel. record. Innocentium Octavum, Leonem Decimum, Clementem Septimum, Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac nos etiam publicam utilitatem praesens oculis habentes, mercatores in Ripa & Ripetta Urbis commercia exercendi promptiores, ad vinum, frumentum, & alias merces pro usu, & comodo incolarum, & curialium Urbis necessarias, per mare & terram, ad eandem Urbem adducendas, & convehi faciendas reddere studentes, eis inter alia privilegia indultum, ac concessum fuit, ne sub praetextu moratoriarum, salinarum, cessionis bonorum, dilationis quinquennalis, aut quarumvis commissionum, etiam a nobis desuper diversis Romanae Curiae iudicibus extortarum, per debitores ipsorum occasione hujusmodi commerciorum venditorum, crediti sui, & pretii inde provenientis exactio retardaretur, seu quomodolibet impediretur, expresseque Camerario Ripae & Ripettae praefatae pro tempore mandatum, ut moratorias & alijs praemissis non obstantibus, debitores sic morosos, ad satisfaciendum & solvendum praefatis mercatoribus compelleret, aliaque faceret, & prout in diversis desuper signatis motibus proprijs, quorum tenores & compendia veriora pro plenè expressis hic haberi volumus, latius continetur.

Horum Pontif. constitutiones non punit, nisi hic plenè relatas in antea cavetur debitoribus ripalibus dilationes n. n. concedi.

§. 1. Accepimus nuper nonnullos cavillosiores debitores, quod una via reperitur prohibitum, alia extorque re satagentes, clericos, seu alios magis privilegiatos existentes, contra se praemissa indulta & privilegia locum non habere praetenden. beneficium decretalis Pervenit, seu decretalis Odoardus, impetrasse quotidie, praetextuque commissionum a nobis desuper extortarum, ac admissionum sibi illarum vigore concessarum per diversorum Rom. Curiae iudicum sententias, quae etiam in rem transivisse iudicatas dicuntur, & beneficia praefata defraudasse eosdem mercatores, quo fit ut alibi etiam quam coram dicto Camerario ordinario eorum iudice, propter fraudes has excogitatas, ad diversa tribunalia hujusmodi contra formam dictae Ripae constitutionum pro credito suo litigare coguntur. Necnon quod etsi laudabili haecenus, & inveterata consuetudine fori ejusdem Ripae introductum fuit, quod

Quidam privilegii hoc indultum eis non obesse praetendebant.

T T t 2 merca

mercatoribus eisdem, qui mercatione predicta, ut plurimum pretio magno presentem integram, sed ad dicta solvendo vendentes, notariolque presto non habentes, seu alias pro majori ipsorum commodo merce sic venditas aliter describere curare, si in eorum, & proxenatarum Ripalium libris conscripti non sunt, scriptura & adnotatio ad probandum & consequendum creditum eorum, in iudicio & extra sufficiant, nihilominus a certo tempore citra ob frequentes debitorum decoctiones, ortis litibus, & questionibus inter dictos mercatores, ac alios eorundem debitores decoctorum creditores, instrumenta publica, etiam in ampliori forma Camera Apostolicæ habentes, super discussione ac prioritatem in bonis debitorum coram variis iudicibus adversus consuetudinem huiusmodi in dubium revocant, in grave ipsorum mercatorum prejudicium, qui tempus quod in exercenda mercatura consumpturi essent, in eorum creditis recuperandis conterere cogantur, ad Urbis maximum incommodum, cuius ubertas propterea non parum minuitur.

Hic idem P. d. Indulgentiam validam contra quoscumque.

§.2. Nos quibus indemnitas dictorum mercatorum, ac Almae Urbis nostræ commodum non minori curam nunc sunt, quam alias fuerint, inconvenientibus huiusmodi occurrere volentes, presentium vigore, quas vim perpetuæ constitutionis habere decernimus, Motu proprio predictos ad beneficia prefata extendentes, omnes & singulas commissiones, etiam expressam mentionem de rebus Ripalibus continentes, & a nobis illarum vigore, seu alias quomodolibet inhibitiones, significationes, decreta, & admissiones ad beneficia prefata quibusvis dictorum mercatorum occasione rerum Ripalium debitoribus, etiam dictis, quantumcumque privilegiatis per quoscumque iudices in posterum concedenda & emananda, eisdem debitoribus nullatenus, ad effugiendum vel differendum solutionem debiti occasione prefata sic contracti suffragari debere decernimus.

Ad mercatorum Ripalium libris, quibuslibet proxenatarum creditum.

§.3. Et insuper eisdem mercatoribus, ut ad probandum plene in iudicio & extra, qualitatem mercium predictarum ab eis venditarum pro tempore, adnotatio & descriptio de illis, de ipsorum, ac proxenatarum premissorum libris, in iudicio & extra plene probent, ac fidem indubiam faciant, executionemque habeant, perinde ac si esset obligatio in forma Cam. Apostolicæ, & alias exequatur iudex, prout in Curia Ripæ & Ripetæ executioni mandantur.

In quibus in rebus eorum executionem prefertur omnibus.

§.4. Decernentes insuper, quod si mercator, ut supra Ripalis reperiat aliquando, vel in aliquo loco, bona que sua esse pretendat, illa ad se pertinere, & sua esse intelligantur, plene & sufficienter probasse, si per testes docuerit, aut proxeneta, medio iuramento eiusdem proxeneta, & alium idoneum testem, aut alias legitime probaverit, juxta consuetudinem dictæ Ripæ & Ripetæ, & sic observari volumus, & mandamus contra quoscumque juxta prefatam consuetudinem, mercatoresque prefati in mercibus sic venditis penes debitores existentibus, etiam a quibusvis detentis quibuscumque aliis creditoribus, etiam expressam & anteriorem hypothecam, instrumenta publica in ampliori forma Camera Apostolicæ confecta & stipulata, creditum suum probantia habentibus, etiam clericis S.R. E. Cardinalibus, & aliis quibusvis, cuiuscumque gradus vel conditionis existant, preferri.

In aliis verbis habent hypothecam, & concurrunt cum obligationibus Cam. Ripalium.

§.5. In aliis vero quibuscumque debitorum bonis, eum cæteris creditoribus hypothecam expressam seu tacitam habentibus concurrere occasione debitorum propter merces Ripales venditas dumtaxat contentarum, ac a duabus sententiis conformibus, per Camerarium ac Praesidem pro tempore dictæ Ripæ & Ripetæ latis, nullatenus appellati, vel provocari, etiam ad nos & Sedem Apostolicam, quas effectum rei iudicatæ habere debere volumus. Et sic per quoscumque iudices, etiam S.R.E. Cardinales, ac causarum Palatii Apostolici Auditores, in quibusvis causis negotiis & controversiis sententiari, iudicari & definiri debere, irritum quoque, &c. decernimus.

Officiale & iudicandum observari.

§.6. Mandantes propterea moderno & pro tempore Camerario prefato, quatenus debitores ex causa pre-

missa obligatos, decretis, significationibus, inhibitionibus & aliis predictis non obstantibus, ad satisfaciendum mercatoribus antedictis de debitis sic contractis, ac eorundem debitorum bona detinentes, ad illa sibi dimittendum ad effectum consequendum satisfactionem integram juris opportunis remediis, ac alias juxta stylum curie ius compellat. Dantes eidem facultatem, ac omnimodam potestatem quibusvis iudicibus secularibus Ecclesiasticis, ac omnibus Romanæ Curie tribunalibus, etiam sub censuris & penis pecuniariis suo moderandis arbitrio, ne executionem debitam ex causa premissa contra eorum quomodolibet impediatur, in illisve quovis quæsito colore, & mercatoribus predictis precipientes, ne solvere debentes sibi quam coram se intromittant inhibitiones. Et si aliquas inhibitiones per alios quoscumque iudices Urbis ad unum dictorum debitorum, aut aliarum quarumcumque personarum dominium, vel hypothecam, seu quodlibet aliud ius in bonis in domibus dictorum debitorum existentium, seu per dictos debitores quovis modo possessis habere pretendendum factas invenerit, per quas executio ad instantias dictorum mercatorum decreta in dictis bonis fieri prohiberetur, invenerit, ne ex hoc facultas bona huiusmodi occultandi detur, eisdem inhibitionibus non obstantibus bona prefata describi, & de illis inventarium confici, & penes aliquam idoneam personam deponi, quousque de iuribus partium discutatur faciendi. Et si aliqui ex dictis debitoribus ab Urbe abfuerint, literas rogatorias eis qui in eis locis, ubi dicti debitores moram traxerint, iustitiæ ministrandæ præferant directas, ut eisdem debitores ad satisfaciendum dictis mercatoribus compellant, cum comminatione represaliarum, nisi id faciant, decernentes, mittentes, & illarum presentationis relatione habita, neque infra terminum in illis præfixum, iustitia ministrata fuerit, represalias contra homines dictorum locorum, illorumque res & bona, juxta stylum in Urbe solitum, decernentes & exequentes, mandantes & facientes.

Quibusvis que non in faciem.

§.7. Non obstantibus premissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, stylo Palatii, statutis, & novis reformationibus Urbis, privilegiisque, indultis & facultatibus predictis, debitoribus, & aliis, & pro tempore Auditori Camera Apostolicæ, Gubernatori, Vicario, Senatori, quibusvis aliis iudicibus Urbis, eorum Curie, etiam per nos concessis, innovatis & approbatis, & concedendis, quibus omnibus, ac si eorum tenores, &c. latissimè, hac vice dumtaxat derogamus. Presentemque nostram constitutionem, cui non derogatur per quamcumque signaturam, ac in qua omnia & singula decreta, formas & clausulas, in motibus propriis predictis contentas & descriptas & repetitas censi debere volumus, in volumine statutorum dictæ Curie Ripæ & Ripetæ describi & registrari, cui sola signatura, in iudicio & extra sufficiat, regula contracta non obstante, mandamus.

Placet, & ita mandamus. A.

Papa solus.

Die 26. Augusti 1547. admissa suis cedula d. motus proprii ex decreto, & collationata concordas lib. 5. Hieronymus de Tarano.

Admissa A. 14. die 16. Augusti.

Visa. Inl. Gom. Camera Apost. Decanus, & Ripa Praesidens.

Personæ Ecclesiasticæ testandi licentiam à Sede Apostolica non habentes, decimam tantummodo partem locis piis relinquere & donare possint.

Hanc facultatem disponendi de decima parte, vidimus revocari à Pio Quarto inf. in eius const. 8. Graue. De spoliis autem plenè dicam inf. ad const. 18. Pauli V. In eminenti.

PAULVS

Edita An.D. P A U L V S E P I S C O P V S ,
1549. Servum servorum Dei : Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, qui ex auctoritate Sedis Apostolicæ benignitate, in favorem Ecclesiarum, Hospitalium, & aliorum piorum locorum diversa privilegia concedere consuevit, si processu temporis tendunt in abusum, illa moderari, ac desuper opportune providere solet, prout rerum & temporum qualitate pensata conspicit in Domino salubriter expedire.

§. 1. Sanè non absque animi molestia accepimus, quod nonnulli Archiepiscopi, Episcopi & Prælati, alique personæ Ecclesiasticæ, & sæculares, quàm diversorum Ordinum & Militiarum regulares, non habentes de eorum rebus, ac bonis testandi, & disponendi facultatem, Ecclesias, Hospitalia, & alia pia loca, quibus à dicta Sede Apost. capiendi res, & bona, ex testamento vel alia dispositione illorum, quæ aliàs de rebus, & bonis eorum disponere non possent, facultas est concessa, hæredes instituunt, & in testamentis, sive eorum dispositionibus plura legata, seu ordinationes in favorem diversarum personarum, ac alios usus, in quos bona, & res hujusmodi transmitti non possent, faciunt, Hospitaliaque, Ecclesiarum, & loca pia hujusmodi, sive eorum Rectores fidem testamentum seu disponentium insequens, legata ipsa, & in testamentis, seu aliis, etiam inter vivos dispositionibus ordinata adimplent, ex quo Camera Apostolica circa res, & bona, spolia nancupata, per obitum Archiepiscoporum, Episcoporum, Prælatorum, & aliarum personarum Ecclesiasticarum hujusmodi, absque testandi & disponendi facultate decedentium remanentia in suis juribus detrimentum patitur & iacturam.

§. 2. Et quia nostrum est in præmissis taliter providere, quod ipsius Camere jurium debita ratio habeatur, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium, omnia & singula privilegia, facultates, gratias, literas & indulgentias, quibusvis Ecclesiis, etiam Metropolitanis, Monasteriis, Hospitalibus, etiam ab Archihospitalibus sancti Jacobi in Augusta de Urbe dependentibus, seu causam habentibus, ac aliis piis locis ubilibet constitutis, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem præfatam super capiendis, seu acquirendis hæreditatibus, rebus, ac bonis, ex testamento, donatione inter vivos, vel alia quacumque dispositione, quorumcumque Archiepiscoporum, Episcoporum, Prælatorum, & aliarum personarum Ecclesiasticarum, sæcularium vel regularium, utcumque etiam, ut præfertur, qualificatorum, & quacumque præminentia ac dignitate & auctoritate fulgentium, etiam si Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales fuerint, de hæreditatibus, rebus, & bonis hujusmodi facultatem disponendi non habentium, vel aliàs quomodolibet concessa, etiam si usu recepta sint, moderantes: Volumus, decernimus & declaramus, quod Archiepiscopi, Episcopi, Prælati, & personæ hujusmodi, de rebus ac bonis eorum, à nobis vel à dicta Sede facultatem testandi, seu disponendi non habentes, decimam partem tantum rerum & honorum eorumdem, mobilium & immobilium, & se in ventium, ac pecuniarum, Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, & piis locis, capiendi & acquirendi facultatem hujusmodi habentibus, tantum per viam institutionis hæredem, seu donationis, vel legati, in vita seu in morte relinquere, & Ecclesiæ, Monasteria, Hospitalia, & pia loca hujusmodi, seu illorum rectores, non nisi decimam partem hujusmodi capere, seu acquirere possint, & ad hoc Ecclesiarum & Hospitalium, ac aliorum piorum locorum hujusmodi privilegia, facultates, concessiones, gratias, literas, & indulgentias quæcumque, reducimus ac moderamus. Decernentes sic, &c. Non obstantibus.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 28. mensis Martii, millesimo quingentesimo quadragésimo octavo, Pontificatus nostri Anno quarto decimo.

Bullar. Mag. Tom. I.

De electione Vicarii Generalis Congregationis Eremitæ Camaldulensis, ac S. Michaelis de Murano, Monachorum Ordinis sancti Benedicti. XLVII.

De hac Eremita vide etiam hic sup. in constit. 1. Rationi.

P A U L V S P A P A I I I. Edita An.D. 1549. Dilectis filiis Vicario generali, & Visitatoribus Congregationis Camaldulensis, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Exponi nobis nuper fecistis, quod licet ab antiquo tempore citra, morte pro tempore existentis Generalis totius Ordinis, & Congregationis Camaldulensis adveniente, duo Visitatores, & totidem Prælati ejusdem Ordinis, loco in quo eundemmet Generalem decedere contingebat magis propinquo, alium Congregationis hujusmodi Generalem infra annum semper eligere consueverint. Nihilominus Generalem hujusmodi quoties eum decedere, aut illius officium cessare contigerit, si vobis & aliis ejusdem Ordinis Prælati infrascriptis eligendi licentia & facultas concederetur, profecto in evidentius totius Ordinis emolumentum, & decus cederet. Quare pro parte vestra Nobis fuit humiliter supplicatum, ut dicti Ordinis commodo, & decori consulere, ac alias in præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 1. Nos igitur, qui personarum quarumlibet, præsertim religionis jugo deditarum votis libenter annuimus: Vos, ac Prælatos infrascriptos, utcumque singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine, quavis auctoritate vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, vobis, ac Majori sacre Camaldulensis Eremitæ, & Classensi, Ravennat. necnon sancti Michaelis de Murano, ac sanctæ Mariæ ad Carceres, & vallis Castri Abbatibus, necnon per Priores gubernati solitorum sancti Mathie de Murano, ac Angelorum Florentiæ dicti Ordinis Monasteriorum Prioribus pro tempore existentibus, quod de cætero ipsi & vos, ac pro tempore existentes dicti Ordinis Visitatores, in unum in dicto Monasterio Classensi, aut alio convenienti loco, de omnium, seu majoris partis vestrum consensu eligendo congregati, Generalem Congregationis & Ordinis hujusmodi, quoties eum decedere contigerit, infra mensem à dicto obitu, pro tempore existentis Generalis hujusmodi computandum, usque ad futurum Capitulum singulis annis juxta ejusdem statuta fieri solitum, eligere possitis & valeatis, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, de speciali gratia indulgemus. Decernentes electionem per vos ac Abbates & Priores hujusmodi faciendam, validam & efficacem fore, ac quascumque alias aliter pro tempore factas in generalem hujusmodi electiones, nullas & invalidas existere.

§. 2. Ac volentes, quod si vos, ac Abbates & Priores præfatos ad Generalem hujusmodi infra unum mensem eligendum discordes esse contigerit, quod mensis hujusmodi elapso, omnes totius Ordinis & Congregationis hujusmodi Prælati, pro electione hujusmodi facienda in unum congregari, & convocari, ac unum in Generalem Ord. prædicti, invocato desuper divino auxilio, eligere debeant & studeant.

§. 3. Non obstantibus quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Congregationis & Ordinis hujusmodi juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis Congregationi, & Ordini hujusmodi, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus

cionibus & institutis clausulis, in premissorum contrarium forsan concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua & expressa, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inferrentur presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die decimanona Junii millesimo quingentesimo quadragesimo nono, Pontificatus nostri Anno decimoquarto.

XLVIII.

Explicatio muneris & auctoritatis Præpositi generalis Religionis Clericorum Regularium Societatis Iesu, cum diversarum gratiarum concessione, ordinationumque pro ejus bono regimine constitutione.

De his omnibus & aliis vide hic sup. in constit. 25. Regimini, ubi plenè notavi.

PAULUS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Incet debitum pastoralis officii omnibus regularem vitam ducentibus, ut in suis disciplinis, & laudabilibus institutis conserventur & augeantur, nos reddat favorabiles & benignos, ad Societatem verò de Iesu per nos institutam & approbatam, cujus specimen, veluti ager fertilis in Domino, multiplices atque uberes fructus animarum, ad summi Regis laudem, & fidei incrementum attulit, & affert quotidie verbo & exemplo in populo Christiano, dirigentes præcipuè velut pius pater oculos mentis nostræ, dignum censemus, ut ipsam Societatem, ejusque in odorem suavitatis Altissimo deservientes personas, specialibus favoribus prosequamur, illaque sibi favorabiliter concedamus, per quæ Societas ipsa utiliter regi, & prosperè dirigi, ad animarum auxilium fideliter in Domino procedere valeat.

Præpositi generalis libera est administrare, & perferre. Hoc idem est in constit. Gregor. 13. & Gregor. 14. ad legat. in rub. constit. 25. sup.

C. ubi tamem casibus removeri possit.

Præpositi circa missas præstari.

§. 1. Hinc est, quod nos dilectorum filiorum Ignatii de Loyola moderni Præpositi generalis, & aliorum sociorum ejusdem Ordinis supplicationibus inclinati, sibi, ut Præpositus Generalis dictæ Societatis pro tempore existens, cum primum juxta constitutiones ejusdem Societatis in illius Præpositum electus fuerit, eo ipso verus ipsius Religionis Generalis Præpositus, cum libera, generali, & omnimoda cura, & administratione omnium & singulorum, ad felix regimen, & prosperam directionem dictæ Societatis spectantium & pertinentium, sit & esse censeatur, ac suum Præpositi officium in omnibus exercere incipiat, ac plenam in universos ejusdem Societatis socios, & personas sub ejus obedientia degentes, ubilibet commorantes, etiam exemptos, etiam quascumque facultates habentes, suam jurisdictionem exerceat.

§. 2. Possitque & debeat dictus Præpositus per personas ad id à dicta Societate facultatem habentes, & ad id deputatas, in certis casibus juxta dictas constitutiones amoveri, & alius ipsius loco per eandem personas substitui, & alias, prout personæ deputatæ prædictæ id in Domino conspexerint salubriter expedire.

§. 3. Ac ipsemet Præpositus pro tempore existens, & suos quocumque locorum, etiam inter infideles, cum expedire in Domino judicabit, mittere, ac revocare, & per Nos, ac successores nostros ad locum aliquem missos sine temporis certi limitatione, cum id expedire ad Dei gloriam, & animarum auxilium visum erit (super quo conscientiam dicti Præpositi oceramus) ad alia loca transmittere, liberè & licitè valeat: qui ubicumque morari contingat, ad nutum nostrum, & Romani Pont.

pro tempore existens, ad Sedem Apostolicam, seu quò oportuerit, & sibi per eandem Sedem injunctum fuerit, juxta ipsius Societatis professionem, venire debeant, condempnamur.

§. 4. Ac volumus, statuimus, & ordinamus, quòd Præpositus absque Societatis, & aliquis ex sociis hujusmodi absque dicti Præpositi consensu, & expressa licentia, electioni seu provisioni de illius persona in Episcopum, Archiepiscopum, aut aliam quamcumque dignitatem, per quemcumque Principem, vel quodcumque Capitulum, aut alias quascumque personas ad id auctoritatem habentes, pro tempore factæ consentire, aut ad illud admitti, seu alicujus Prælationis & dignitatis in eadem Societate, si eam occulta aut manifesta ambitione quaerit, convincetur, capax esse nullatenus possit.

Dignitas socii absque consensu Præpositi. Et à Præposito absque assensu Societatis acceptari non potest.

§. 5. Quòdque à correctione regulæ Societatis hujusmodi secundum ordinationes factæ (ut vigor disciplinae melius conservetur) appellari, aut talis appellatio per ullum Judicem admitti, seu ab officiis absolutio, aut privatio peti non possint.

Appellatio à correctione regulæ non datur.

§. 6. Et tam Generales, quàm alii inferiores Præpositi ejusdem Societatis, fratres seu socios dictæ Societatis, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, seu aliis Ecclesiarum Prælati, & personis, in Socios, aut alias ad ullum eorum ministerium deputare minimè teneantur, nisi auctoritate literarum ejusdem Sedis, de Societate, & indulto hujusmodi expressam facientium mentionem, & si quos deputare contingeret, nihilominus sub Ordinis correctione existant, & cum expedire judicabunt, eosdem removere possint.

Superiores non nominantur alioquin ad Prælati consensum ministerium deputantur.

§. 7. Illos verò ex fratribus, seu sociis prædictis, qui ad prædicandum crucem, vel ad inquirendum contra hereticam pravitatem, seu ad alia similia negotia deputati fuerint, Ignatius & alii illius successores Præpositi Generales dictæ Societatis, pro tempore existentes, removere, seu revocare, & transferre, ipsique quod supersedeant, injungere, ac alios illorum loco substituire, cum expedire viderint, liberè & licitè valeant.

Deputati ad negotia à Præposito transferri possunt.

§. 8. Ac eisdem Ignatio, & aliis Generalibus Præpositis pro tempore existentibus, ut per se vel alios ad id per eos pro tempore deputatos, omnesque & singulos ejusdem Societatis socios, & personas sub eorum obedientia, disciplina, & correctione pro tempore degentes, ab omnibus & singulis eorum peccatis, ante vel post ingressum in dictam Societatem per eos commissis, necnon à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis & sæcularibus sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quomodolibet latis & promulgatis; & hujusmodi sententiis innodatos, aut in locis suppositis Ecclesiastico interdicto divina officia celebrantes, suscipientes ordines, sic legatos, & propterea irregularitatem incurrentes, absolvere, ac cum eis, cum dispensatione egerint, dispensare possint, nisi excessus absolvendorum, & dispensandorum hujusmodi adeo graves & enormes fuerint, quòd sint ad Sedem Apostolicam meritò remittendi; & ne sæpè in dubium revocetur, qui sint ad Sedem prædictam destinandi, declarationem in ea parte per fel. rec. Sixtum Papam Quartum prædecessorem nostrum in bulla, quam mare magnum vocant, factam confirmamus.

Præpositus per se, vel alios possit omnes suos absolvere, & circa irregularitates dispensare, nisi sine casibus enormibus, juxta bullam Sixti IV.

Hæc bulla Sixti est sup. Regimini. Si d. m. vide constit. 115. Clem. VIII. Quæcumque.

§. 9. Volumus autem, quòd postquam Societati, & consortio hujusmodi aggregari volentes, absoluti, & cum eis, ut præfertur dispensatum fuerit, nisi mox Ordinem intrare, & peractis experimentis secundum Constitutiones dictæ Societatis vota emittere parati sint, etiam si super hoc induciæ eis à Prælati ejusdem Societatis concedantur, eo ipso in pristinas sententias, à quibus eos totaliter absolvi contigerit, relabantur & reincidant.

In censuris reincidant absoluti, nisi mox intrare Societatem, & vota emittere parati sint.

§. 10. Necnon quòd quilibet ex sociis Societatis hujusmodi peccata sua proprio Præposito, vel ab eo deputato, seu deputatis, & aliis secundum ordinationes Societatis prædictæ designatis confiteri debeat, nisi super hoc à dicto Præposito alium confessorem eligendi facultatem habuerit.

Persona Societatis cui debeant confiteri. Tu vide à bulla Clementis VIII.

§. 11. Ac inhibemus ne quis post emissa vota secundum constitutiones prædictas, sive professus, sive Scholarius, sive Coadjutor Societatis hujusmodi sit, ad quemvis

Quis post emissa vota secundum constitutiones prædictas.

die publicatione ligare, & sub penis predictis perpetuo, inconcusso, & inviolabiliter observari.

Papa sub ser.

Placet, publicetur, & describatur. A.

Pubblicatio.

Letta, & publicata fuit suprascripta Regula Roma in Cancellaria Apostolica, Anno Incarnatio- nis Domini millesimo quingentesimo octagesimo quarto, die Sabbati, tertiadecima mensis Martii Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D.N. Pauli divina providentia Papa III. Anno 1.

JULIUS TERTIUS FONT. CCXXV. ANNO DOMINI MDL.

Julius Tertius, de Monte S. Sabini, qui est in agro Ar- etino, Joannes Maria de Monte antea dictus, Episcopus Cardinalis Praenestinus. Creatus 6. Idus Februarii, Coro- natus octavo Kal. Martii, Anno Domini 1550. Vixit an- nos 5. mensem 1. dies 16. Creavit Cardinales 20. Obiit die 10. Kal. Aprilis, & in lateritio monumento juxta aram S. Andreae sepultus fuit. Vacavit sedes dies 17.

I. De auctoritate, & potestate summi Pœnitentia- rii ex indulto Sixti IV. & Pauli III.

De hac vide supra in const. 23. Sixti IV. Quoniam, ubi dixi.

IVLIVS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

RATIONI congruit, & convenit honesta- ti, ut ea quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu literæ Apostolicæ super illis confectæ non fuerint, suum consequantur effectum.

§. 1. Dudum siquidem postquam à fel. rec. Sixto Papa IV. prædecessore nostro emanaverant literæ tenoris subsequenti.

Qui omittitur, quia ipsam bullam posui sup. §. 2. Licet, sicut fel. rec. Paulus Papa III. præde- cessor noster acceperat ab inde citra, literæ ejusdem Six- ti prædecessoris, absque ulla exceptione per universum orbem observatæ fuissent, & tunc observantur, plenam roboris firmitatem obtinerent; cum tamen Romanus Pontifex illa libenter approbare, & innovare, ut ea firmius perpetuo illibata persisterent, & juxta ipsius Ro-

Sixti IV. ad illud const. c. in rub. Paul. III. cu- jus bull. non habetur, non approbat.

mani Pontificis intentionem sublati quibusvis litium, & calumniarum occasioibus, suum debitum servitorem esse, firmisque ab omnibus observantur, ac ea fir- miora censentur, quæ Apostolica confirmatione mun- ipine sapius corroborarentur, præfatus Paulus sub. dat. videlicet tertio nonas Julii, Pontificatus sui anno quin- todecimo, Motu proprio, non ad dilecti filii nostri tunc sui, Raynutii tituli sancti Angeli Presbyteri Cardinalis, nostri, tunc sui Majoris Pœnitentiarii, seu alterius pro eo eidem prædecessori super ea oblata petitione instigiam, sed de sua liberalitate, & ex certa scientia sua, ac de Apostolice potestatis plenitudine decreta, declarationes, mandatum, voluntatem, & statutum, ac cum omnibus, & singulis contentis in eis clausulis, literas Sixti prædecef- soria hujusmodi, auctoritate Apostolica approbavit, & innovavit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & sub eisdem censuris, & penis ubilibet observari debere.

§. 2. Illeque non observans, seu illa, aut eorum vali- ditatem, seu præfati Raynutii, modèri, & pro tempore existentis dictæ Sedis Majoris Pœnitentiarii, super præ- missis, aut eorum aliquibus potestatem, seu auctoritatem, vel facultatem in dubium revocantes, seu eorundem Raynutii, & pro tempore existentis Majoris Pœnitentia- rii literarum executionem qualitercumque impediens, aut quominus dictæ literæ juxta illarum formam, & tenorem debite executioni demandentur, impedimen- tum, consilium, auxilium, vel favorem quomodolibet præ- stantes, prædictas, ac omnes, & singulas alias contra im- pedientem literarum Apostolicarum executionem in bul- la, quæ quædam in Cœna Domini legi consuevit con- tentas, & latas sententias, censuras, & penas, eo ipso, abs- que aliquâ alia declaratione desuper perficienda, incur- risse, & incurrere debere decrevit, ac declaravit.

§. 3. Et nihilominus potiori pro cautela præmissa omnia, & singula, prout per eundem Sixtum prædecef- sorem declarata, decreta, mandata, statuta fuerant, eidem modo, & forma, ac motu, scientia, & potestatis plenitudi- ne similibus, de novo decrevit, declaravit, & statuit, ac sub eisdem censuris, & penis, ac inhabilitate, privatione & confiscatione observari mandavit, Raynutii, & pro tem- pore existentis majoris Pœnitentiarii præfati, juxta sty- lum prædictum expeditas literas, quæ clausæ, & confesso- ribus directæ, in foro conscientie tantum, quæ verò aper- tæ, & sigillo prædicto, ut præfertur, pendente expeditæ fuerant, & in posterum expeditentur, nisi in eis verba, (in foro conscientie tantum) apposita essent, in utroque, tam pœnitentia, quam judiciali, & contentioso foro, intelli- gi, & interpretari, ac illis quibus pro tempore conceden- tur, suffragari.

§. 4. Sicque in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque quavis auctoritate surgentes judices, & personas, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judica- ri, & interpretari, atque definiti debere, necnon irritum, & inane, si secus super iis à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contingerit attentari, similiter de- crevit, ac declaravit.

§. 5. Non obstantibus præmissis, & quibusvis Apo- stolicis, ac in provincialibus, & synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon juramento, confirmatione Apo- stolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & con- suetudinibus, ac partium illarum pragmaticis sanctioni- bus, privilegiis quoque, indulgiis, & literis Apostolicis quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus, & for- mis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogato- riis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clau- sulis, irritantibusque, & aliis decretis, concessis, approba- tis, ac etiam iteratis vicibus innovatis. Quibus omnibus, etiam si præ illorum sufficienti derogatione de illis, eorundem totis tenoribus specialis, specifica, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, idem Paulus prædecessor tenores hujus- modi, ac si de verbo ad verbum inserti forent, pro suffi- cienter expressis, & insertis habens, illis alias in suo ro- bore permansuris, ea vice dumtaxat specialiter, & expres- se derogavit, illaque adversus præmissa nullatenus suf- fragari.

Et inobedi- tibus, ac in- nocentiarum servationem im- pediantibus, inflixit penas contentas in Bulla Cœna Domini.

Pœnitentia- riarum literarum ap- plicatæ in utro- que foro suff- ragari solent.

Decretum in- rivas app- licat.

Contrarium derogavit.